KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
A. 64.

Digitized by the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences

144

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
A. 64.

144

1

זהו סדר מועד כי עת
להננה כי בא מועד

Jo non

Jo non also
et non a luogo

T. A. S. E. M. A.
KÖNYV-
TÁRA

3

מסכת עמי

בה

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

שבת א׳ עשו

יציאות השבת והתחיל הסדר הזה בשם קדוש

כי [illegible]

[illegible]

[illegible]

(6)

פשט

[illegible]

אמנם ואחר שהשיב הרב המורה על כל הקושיות שהקשה עליו הנה עתה ראוי לנו לבאר ולהודיע לכל מעיין בספרנו זה שכל מה שכתבנו בו מן הדברים הנמצאים בתורה ובמדרשים ובתלמוד ובמדרשי אגדות ובשאר ספרי חכמינו ז"ל שלא כתבנו אותם מפני שנאמין בהם אמונה שלמה כמו שנאמין בדברים שהם מיסודות התורה ומעיקריה אלא כתבנו אותם מפני שהם דברים שאפשר שיהיו אמתיים ואפשר שיהיו בלתי אמתיים ואין אנו יודעים אמתתם ולא בטולם אלא בראיה ברורה או בקבלה נאמנה ואין אנו מחייבים לשום אדם שיאמין בהם אמונה שלמה אלא כל מי שיעיין בספרנו זה ויראה דבר מן הדברים האלה שאינו מתיישב בדעתו או שיראה לו שהוא בלתי אפשרי בשכלו הנה הוא פטור מלהאמין בו ומותר לו לדחותו ולבטלו ולא יחשוב בנו שאנו כופרים בתורה בשביל זה כי אין אנו כופרים אלא בדברים שהם מיסודות התורה ומעיקריה כמו שכתבנו בהלכות יסודי התורה ובפרק חלק ובשאר מקומות מספרנו זה ואין אנו כופרים בדברים שאינם מיסודות התורה ומעיקריה אלא אם כן נראה לנו שהם בלתי אפשריים בשכל או שיש לנו ראיה ברורה או קבלה נאמנה שהם בלתי אמתיים ואין אנו מחייבים לשום אדם שיאמין בהם אמונה שלמה אלא כל מי שיעיין בספרנו זה ויראה דבר מן הדברים האלה שאינו מתיישב בדעתו או שיראה לו שהוא בלתי אפשרי בשכלו הנה הוא פטור מלהאמין בו ומותר לו לדחותו ולבטלו ולא יחשוב בנו שאנו כופרים בתורה בשביל זה כי אין אנו כופרים אלא בדברים שהם מיסודות התורה ומעיקריה כמו שכתבנו בהלכות יסודי התורה ובפרק חלק ובשאר מקומות מספרנו זה ואין אנו כופרים בדברים שאינם מיסודות התורה ומעיקריה אלא אם כן נראה לנו שהם בלתי אפשריים בשכל או שיש לנו ראיה ברורה או קבלה נאמנה שהם בלתי אמתיים

מעתה ואחר שהשיב הרב המורה על כל הקושיות שהקשה עליו הנה עתה ראוי לנו לבאר ולהודיע לכל מעיין בספרנו זה שכל מה שכתבנו בו מן הדברים הנמצאים בתורה ובמדרשים ובתלמוד ובמדרשי אגדות ובשאר ספרי חכמינו ז"ל שלא כתבנו אותם מפני שנאמין בהם אמונה שלמה כמו שנאמין בדברים שהם מיסודות התורה ומעיקריה אלא כתבנו אותם מפני שהם דברים שאפשר שיהיו אמתיים ואפשר שיהיו בלתי אמתיים ואין אנו יודעים אמתתם ולא בטולם אלא בראיה ברורה או בקבלה נאמנה ואין אנו מחייבים לשום אדם שיאמין בהם אמונה שלמה אלא כל מי שיעיין בספרנו זה ויראה דבר מן הדברים האלה שאינו מתיישב בדעתו או שיראה לו שהוא בלתי אפשרי בשכלו הנה הוא פטור מלהאמין בו ומותר לו לדחותו ולבטלו ולא יחשוב בנו שאנו כופרים בתורה בשביל זה כי אין אנו כופרים אלא בדברים שהם מיסודות התורה ומעיקריה כמו שכתבנו בהלכות יסודי התורה ובפרק חלק ובשאר מקומות מספרנו זה ואין אנו כופרים בדברים שאינם מיסודות התורה ומעיקריה אלא אם כן נראה לנו שהם בלתי אפשריים בשכל או שיש לנו ראיה ברורה או קבלה נאמנה שהם בלתי אמתיים

(7)

ויקרא אל משה וידבר יי אליו מאהל מועד לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליי מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם אם עולה הקרבן שלו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד לרצונו לפני יי וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו ושחט את בן הבקר לפני יי והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח סביב אשר פתח אהל מועד והפשיט את העולה וניתח אותה לנתחיה ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש אשר על המזבח ערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש אשר על המזבח והקרב והכרעים ירחץ במים וקטר הכהן את הכל המזבחה עולה אשה ריח ניחוח ליי ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה זכר תמים יקריבנו והשחיט אותו על ירך המזבח צפונה ישחט לפני יי וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב ואת אבריו את ראשו ואת פדרו וערך הכהן אותם על עציים אשר על האש אשר על המזבח והקרב והכרעים ירחץ במים והקריב הכהן את הכל וקטר המזבחה עולה אשה ריח ניחוח ליי ואם עוף קרבן עולה ליי ומן התורים או מבני היונה יקריב את קרבנו והקריבו אל המזבח ומלק את ראשו וקטר המזבחה ונמצה דמו אל קיר המזבח מזרקו ונתק את מוראתו בכנפיו לא יבדיל והצית אותו הכהן על האש אשר על המזבח עולה אשה ריח ניחוח ליי

ומעתה ישראל מה יי אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה את יי אלהיך ללכת בכל דרכיו ולאהבה אותו ולעבד את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך לשמר את מצות יי ואת חוקותיו אשר אנכי מצוך היום לטוב לך הן ליי אלהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה רק באבותיך חשק יי לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם בכם מכל העמים כיום הזה ומלתם את ערלת לבבכם ועורפכם לא תקשו עוד כי יי אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדול הגבור והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד עשה משפט יתום ואלמנה ואהב גר לתת לו לחם ושמלה ואהבתם את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים את יי אלהיך תירא אותו תעבד ובו תדבק ובשמו תשבע הוא תהלתך והוא אלהיך אשר עשה אתך את הגדלות האלה ואת הנוראות האלה אשר ראו עיניך בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה ועתה שמך יי אלהיך ככוכבי השמים לרב

ח

ואכתי ואכתי לא ידעינן מאי קאמר ומאי קשיא ליה מהא דאמרינן בפרק אלו מציאות (בבא מציעא דף כג.) גבי מציאת הכלים שמצא בתוך הבית שהן של בעל הבית ואמאי לא אמרינן נמי הכא דהני מילי דאמרינן בפרק אלו מציאות דוקא בכלים שאין דרכן ליפול אבל מעות שדרכן ליפול אפילו בתוך הבית הוי כמו שנפלו בחוץ ואפילו בחוץ לשל מי הן שלו אלא ודאי מעות שנמצאו בבית

[illegible]

אי נמי [illegible]

[illegible]

ומש

[illegible]

ואני [illegible]

[illegible]

ומ"ש [illegible]

[illegible]

הלא אנכי [illegible]

[illegible]

ומה ר' יוחנן אמר אפילו כל שכן ולא אמרן אלא שלא נתכוון אבל נתכוון אפילו כל שכן ולא אמרן אלא שלא נתכוון לשם אחר אבל נתכוון לשם עצמו אפילו כל שכן ולא אמרן אלא שלא נתכוון לשם עצמו אבל נתכוון לשם אחר

וכתב התים

ומש

ואת לוחי ה' אשר שברת ושמתם בארון הברית לשון הברית
שהיתה ה' שמה עמהם ע"כ אמרו ז"ל שהיתה ה' שמה עמהם
בזכות שהיו שוברין לוחות שנתנו להם ולא בזכות שהיו
עתידין לקבל אחרים ואין הדבר כן שהרי מצינו בכתוב
ר"ל שהיתה ה' שמה עמהם ע"י שהיו שוברין לוחות
שנתנו להם ולא ע"י שהיו עתידין לקבל אחרים אלא
לשון הברית הוא שהיתה ה' שמה עמהם בזכות שהיו
שוברין לוחות שנתנו להם ולא בזכות שהיו עתידין
לקבל אחרים ואין לומר שהיו עתידין לקבל אחרים
בזכות שברי לוחות שהרי לא היו עתידין לקבל אחרים
אלא בזכות שברי לוחות שנתנו להם ולא בזכות שברי
לוחות שלא נתנו להם ועוד שהרי לא היו עתידין
לקבל אחרים אלא בזכות שברי לוחות שנתנו להם
ולא בזכות שברי לוחות שלא נתנו להם ועוד שהרי
לא היו עתידין לקבל אחרים אלא בזכות שברי לוחות
שנתנו להם ולא בזכות שברי לוחות שלא נתנו להם
ועוד שהרי לא היו עתידין לקבל אחרים אלא בזכות
שברי לוחות שנתנו להם ולא בזכות שברי לוחות
שלא נתנו להם ועוד שהרי לא היו עתידין לקבל
אחרים אלא בזכות שברי לוחות שנתנו להם ולא
בזכות שברי לוחות שלא נתנו להם ועוד שהרי
לא היו עתידין לקבל אחרים אלא בזכות שברי
לוחות שנתנו להם ולא בזכות שברי לוחות
שלא נתנו להם ועוד שהרי לא היו עתידין
לקבל אחרים אלא בזכות שברי לוחות
שנתנו להם ולא בזכות שברי לוחות
שלא נתנו להם ועוד שהרי לא
היו עתידין לקבל אחרים
אלא בזכות שברי
לוחות שנתנו
להם ולא
בזכות

17

[illegible]

ואני [illegible]

[illegible]

[illegible]

(18)

ונסעונלך [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אמנם [illegible]

ומעולם [illegible]

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

אמר אברהם

מה

כי״י חכמה מדו

משנה שניה לא

[illegible]

ועל מש״ש [illegible]

ולכאורה [illegible]

ואניד לך אדם [illegible]

[illegible]

ובעל [illegible]

אם כן [illegible]

ראה

ומשפטים

ושבר

ואני

[illegible]

24

[illegible]

ואיכא [illegible]

והנכון [illegible]

[illegible]

ואני [illegible]

[illegible]

מפסקים

ואת

ואת

ראה

אמרתי אעתיק לשון הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות תשובה הי"ב וזה לשונו
כשם שהאדם נידון בכל שנה ושנה כך הוא נידון בכל יום ויום ובכל שעה ושעה
שנאמר ופקדתו לבקרים ולרגעים ואין הדבר נמדד אלא לפי מעשיו של אדם
שנאמר ומשפט שמתי לקו וצדקה למשקולת ואין מכריעין אלא לפי מעשיו
שנאמר כי יאמר צדיק אם רק צדיק אני אם לא הכין משפטו ואין מכריעין
אלא לפי רוב מעשיו של אדם ומעשה קטן אחד מכריע לזכות או לחובה
ומתוך כך נמצא שאחד מעשה מצוה אחת שעשה בעולמו הטה את עצמו
ואת כל העולם כולו לכף זכות והביא לעצמו ולהם תשועה והצלה ואחד
שעבר עבירה אחת הטה את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה והביא
לעצמו ולהם אבדן ומפלה שנאמר ואחד חוטא יאבד טובה הרבה ואין
הדבר נמדד אלא לפי מעשיו של אדם לפיכך אדם צריך לעשות תשובה
מיד שמא ימות בשעה שהוא חוטא ונמצא נידון לחובה ואל יאמר אדם
אעשה מצוה זו ואחזור בתשובה ואעבור עבירה זו ואחזור בתשובה שמא
לא יעשה תשובה ונמצא נידון לחובה ואל יאמר אדם אעשה מצוה זו
ואעבור עבירה זו ואחזור בתשובה ואעבור עבירה זו ואחזור בתשובה
שמא לא יעשה תשובה ונמצא נידון לחובה ואל יאמר אדם אעשה מצוה
זו

והקרוב אלי [illegible]

אבגם [illegible]

ומש [illegible]

33

35

וכתב

עמי בי אי ג עשו

גל עיני ואבישה נפלאות מתורתיך

כיי חכמה מדו

משנה ג' לא יצא

פירש

הנך

אמנם

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד
בשעה שבני ישראל עוסקין במצות אני צויתי אותם ואתה תצוה אותם ואם לאו
אינן חייבין ואתה תצוה אין לשון צווי אלא לשון זירוז וכן אתה תצוה את אהרן
ואתה תצוה את בני ישראל ואתה תצוה את חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה
ועשו את בגדי אהרן ואתה תצוה את בני ישראל ועשו לי מקדש ואתה תצוה
את בני ישראל ולקחו אליך פרה אדומה ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך
ואתה תצוה את בני ישראל ולקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד
(ויקרא כד ב) מלמד שבאו אליו מעצמן ואמרו לו אמור לנו ואמר להן שנזדרזו בה
מכאן אמרו אין מדליקין לא בפתילה של בגד ולא בפתילה של עשבים ולא בפתילה
של בית הבד ולא בשמן שנמצא צף על גבי השמן ולא בשמן שנמצא שותת
מן הזיתים ולא בשמן שנמצא בראש הבור ולא בשמן שנמצא בקרקעית הכלי
ולא בשמן שנמצא בכלי חרס ולא בשמן שנמצא בכלי זכוכית ולא בשמן שנמצא
בכלי שאין פיו צר ולא בשמן שנמצא בכלי שאין לו שפה ולא בשמן שנמצא
בכלי שאין לו בית קיבול ולא בשמן שנמצא בכלי שאין לו בית קיבול ולא
בשמן שנמצא בכלי שאין לו בית קיבול ולא בשמן שנמצא בכלי שאין לו בית
קיבול ולא בשמן שנמצא בכלי שאין לו בית קיבול ולא בשמן שנמצא בכלי

וראה

ושש

באמת

ואי

באמת

ואמנם כי הנה אין ספק כי הנה אין ספק כי הנה אין ספק

והדר

ואת

ואת

ובעניך

49

כי תצא

ואיבא

פסקי לקח

אמנם

אמר

בי ד' אי

עמי כי ה' מדו עשו

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

מ'ד

[illegible]

ומעתה

ובשנת ... ...

ומש

ומש

והקרוב אל הפשט שהוא כמו שפירשתי ואין צורך לדברי רבותינו ז"ל בזה כלל ואין לנו לדחות פשוטי המקרא בדברים שאינם מוכרחים ואין לנו לומר שהיה כאן שני מזבחות אחד לעולה ואחד לשלמים כי אין לזה שום רמז בכתוב ואין לנו לומר שהיה כאן מזבח אחד לשניהם כי אין זה מנהג המזבח שיהיה אחד לשניהם ואין לנו לומר שהיה כאן מזבח אחד לעולה בלבד ושהשלמים היו נאכלים בלי הקרבה על המזבח כי אין זה מנהג השלמים שיהיו נאכלים בלי הקרבה על המזבח ואין לנו לומר שהיה כאן מזבח אחד לשלמים בלבד ושהעולות היו מקריבים אותם על מזבח אחר כי אין זה מנהג העולות שיהיו מקריבים אותם על מזבח אחר ואין לנו לומר שהיה כאן מזבח אחד לעולה ולשלמים ושהיו מקריבים עליו עולות ושלמים כי אין זה מנהג המזבח שיהיו מקריבים עליו עולות ושלמים ואין לנו לומר שהיה כאן מזבח אחד לעולה ולשלמים ושהיו מקריבים עליו עולות ושלמים כי אין זה מנהג המזבח שיהיו מקריבים עליו עולות ושלמים ואין לנו לומר שהיה כאן מזבח אחד לעולה ולשלמים ושהיו מקריבים עליו עולות ושלמים כי אין זה מנהג המזבח שיהיו מקריבים עליו עולות ושלמים

ומשה [illegible] ואין לנו לומר שהיה כאן מזבח אחד לעולה ולשלמים ושהיו מקריבים עליו עולות ושלמים כי אין זה מנהג המזבח שיהיו מקריבים עליו עולות ושלמים ואין לנו לומר שהיה כאן מזבח אחד לעולה ולשלמים ושהיו מקריבים עליו עולות ושלמים כי אין זה מנהג המזבח שיהיו מקריבים עליו עולות ושלמים

ומש

לבן

ואם לא יוכל לשלם לו כל חובו ישלם לו כפי מה שיוכל ויתן לו שטר על השאר ויהיה חייב לשלם לו כשיוכל ואם לא יתן לו שטר אלא יאמר לו שיבוא אצלו לשלם לו כשיוכל אין לו עליו כלום ואם מת הלוה אין היורשים חייבים לשלם לו אלא אם כן יש בידם מנכסי המת כדי חובו ואם אין בידם אלא מקצת חובו משלמים לו מקצת חובו כפי מה שיש בידם ואם אין בידם כלום אין חייבים לשלם לו כלום ואם אמר היורש לא ידעתי שיש לאבי חוב זה ואין לו עדים אלא שהלוה אומר שהיה חייב לו אין היורש חייב לשלם לו אלא אם כן נשבע היורש שאינו יודע שיש לאביו חוב זה ואם נשבע היורש נפטר ואם לא נשבע היורש נשבע הלוה ונוטל ואם נשבע היורש ולא נשבע הלוה אין היורש נפטר עד שישלם לו ואם אין לו לשלם לו אלא מקצת חובו משלם לו מקצת חובו כפי מה שיש בידו ואם אין בידו כלום אין חייב לשלם לו כלום ואם אמר היורש לא ידעתי שיש לאבי חוב זה ואין לו עדים אלא שהלוה אומר שהיה חייב לו אין היורש חייב לשלם לו אלא אם כן נשבע היורש שאינו יודע שיש לאביו חוב זה ואם נשבע היורש נפטר ואם לא נשבע היורש נשבע הלוה ונוטל ואם נשבע היורש ולא נשבע הלוה אין היורש נפטר עד שישלם לו ואם אין לו לשלם לו אלא מקצת חובו משלם לו מקצת חובו כפי מה שיש בידו ואם אין בידו כלום אין חייב לשלם לו כלום

ודק ה כתיב ואם לא יוכל לשלם לו כל חובו ישלם לו כפי מה שיוכל ויתן לו שטר על השאר ויהיה חייב לשלם לו כשיוכל ואם לא יתן לו שטר אלא יאמר לו שיבוא אצלו לשלם לו כשיוכל אין לו עליו כלום ואם מת הלוה אין היורשים חייבים לשלם לו אלא אם כן יש בידם מנכסי המת כדי חובו ואם אין בידם אלא מקצת חובו משלמים לו מקצת חובו כפי מה שיש בידם ואם אין בידם כלום אין חייבים לשלם לו כלום ואם אמר היורש לא ידעתי שיש לאבי חוב זה ואין לו עדים אלא שהלוה אומר שהיה חייב לו אין היורש חייב לשלם לו אלא אם כן נשבע היורש שאינו יודע שיש לאביו חוב זה ואם נשבע היורש נפטר ואם לא נשבע היורש נשבע הלוה ונוטל ואם נשבע היורש ולא נשבע הלוה אין היורש נפטר עד שישלם לו ואם אין לו לשלם לו אלא מקצת חובו משלם לו מקצת חובו כפי מה שיש בידו ואם אין בידו כלום אין חייב לשלם לו כלום

וכתב ר' יוסף בן ר' יהודה ז"ל בפירושו על התורה בפרשת וישלח בפסוק ויאמר יעקב אל אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק וגו' וז"ל ואמר אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק ולא אמר אלהי אבותי כמו שאמר אלהי אבותינו בפסוק אחר כי אמר אלהי אבי בראשית כ"ח ואלהי אבי יצחק בראשית ל"א ואלהי אבי בראשית מ"ג ואלהי אבי בראשית נ' כי אמר כן לפי שהיו אבותיו מיוחדים לו ולא היו אבות לאחרים כי אברהם לא היה אב לעשו ולא לאחרים כי אם ליעקב לבדו ויצחק לא היה אב לאחרים כי אם ליעקב ועשו לבדם ולכן אמר אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק ולא אמר אלהי אבותי כי לא היו אבות לאחרים כי אם לו ולעשו לבדם ולכן אמר אלהי אבותינו בפסוק אחר כי שם היו אבות לכל ישראל ולכן אמר אלהי אבותינו ולא אמר אלהי אבי כי לא היה אב לו לבדו אלא לכל ישראל ולכן אמר אלהי אבותינו ולא אמר אלהי אבי עכ"ל הרי לך מבואר מדברי הרב הזה שאברהם ויצחק לא היו אבות לאחרים כי אם ליעקב ועשו לבדם ולכן א

ולבן

ואולם ... ואשתא

ומש

ולפום

ומש

ולא יהיה לו שום חלק בנחלת ישראל כי אם יקח נשים מבנות ישראל
ויגדלו בניהם בתורת ישראל ויתחתנו בישראל ויהיו נמנים עם ישראל
ואז יהיה לו חלק בנחלת ישראל כאחד מישראל ואם לאו לא יהיה לו
חלק בנחלת ישראל כי אם יהיה נחלתו בפני עצמו ולא יהיה נמנה עם
ישראל ולא יהיה לו חלק בנחלת ישראל כי אם יהיה נחלתו בפני עצמו
ולא יהיה נמנה עם ישראל ולא יהיה לו חלק בנחלת ישראל כי אם
יהיה נחלתו בפני עצמו ולא יהיה נמנה עם ישראל ולא יהיה לו חלק
בנחלת ישראל כי אם יהיה נחלתו בפני עצמו ולא יהיה נמנה עם
ישראל ולא יהיה לו חלק בנחלת ישראל כי אם יהיה נחלתו בפני
עצמו ולא יהיה נמנה עם ישראל ולא יהיה לו חלק בנחלת ישראל כי
אם יהיה נחלתו בפני עצמו ולא יהיה נמנה עם ישראל ולא יהיה לו
חלק

בי"ד אי"י

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

ויי חכמה מרז עשו

69

איתיא סנהדרין דף ק"ה ע"ב. ורש"י שם ד"ה ואמר רבי יוחנן וכו' אלא מעתה וכו' ואם תאמר וכו' ומה ת"ל וכו' ואם תאמר וכו' ומה ת"ל וכו' ואם תאמר וכו' ומה ת"ל

70

אמנם [illegible] ולא ישכח לכל הפחות מה שאמר לו ואם לא יאמר לו כלום אז יאמר לו הוא

ואמר לו אם אתה מבקש לעשות רצונו של מקום
בעבור שיעשה רצונך עשה רצונו של מקום
בעבור שיעשה רצונך כדי שיבטל רצונך מפני
רצונו של מקום ויעשה רצונו של מקום בעבור
שיבטל רצון אחרים מפני רצונו. הלל אומר
אל תפרוש מן הציבור ואל תאמין בעצמך עד
יום מותך ואל תדין את חברך עד שתגיע
למקומו ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע
שסופו להשמע ואל תאמר לכשאפנה אשנה
שמא לא תפנה. ושמאי אומר עשה תורתך
קבע עשה מלאכתך עראי והוי מקבל את כל
האדם בסבר פנים יפות. רבן גמליאל אומר
הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה וכשאתה
מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים
ותחנונים לפני המקום ברוך הוא שנאמר כי
חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על
הרעה. ואל תהי רשע בפני עצמך. ואל תהי
בעל דעה בפני השופט. וכשהן דנין אותך
יהיו הן כלפי חובה כשהן פטורין מלפניך
יהיו כלפי זכות. קבל עליך עול מלכות
שמים ועול מצות זה בזה. הוי דן את כל
האדם לכף זכות. ובזמן שאתה רואה את
הדור שהוא נוטה לכף חובה דון אותו לכף
זכות. ובזמן שאתה רואה את הדור שהוא
נוטה לכף זכות דון אותו לכף חובה. משה
קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע
לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים מסרוה
לאנשי כנסת הגדולה. הם אמרו שלשה דברים
הוו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה
ועשו סייג לתורה. שמעון הצדיק היה משיירי
כנסת הגדולה היה אומר על שלשה דברים
העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל
גמילות חסדים. אנטיגנוס איש סוכו קבל
משמעון הצדיק היה אומר אל תהיו כעבדים
המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא
היו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת
לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם. יוסי בן
יועזר איש צרדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים
קבלו מהם. יוסי בן יועזר איש צרדה אומר
יהי ביתך בית ועד לחכמים והוי מתאבק
בעפר רגליהם ושתה בצמא את דבריהם.
יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר יהי ביתך
נפתח לרווחה ויהיו עניים בני ביתך מרובין
ואל תרבה שיחה עם האשה. באשתו אמרו
קל שבקל ואל יתן אדם לשון הרע בפיו
שאפילו בדבר טוב אין עולין למעלה ואין
לפנים משורת הדין. שמעיה ואבטליון קבלו
מהם. שמעיה אומר אהב את המלאכה ושנא
את הרבנות ואל תתודע לרשות. וכשאתה
נהנה מסעודתו של חבירך יהיו עיניך נתונות
בו ואל תהי רגיל לומר לשון בקשה לפני
חבירך אלא כדי שיאמר לך. אבטליון אומר
חכמים הזהרו בדבריכם שמא תחובו חובת
גלות ותגלו למקום מים רעים ויסיעו אחריכם
הלמידים הבאים אחריכם ויהי שם שמים
מתחלל על ידיכם. הלל ומשה קבלו מהם.
הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב
שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן
לתורה. שמעון בנו אומר אל תהי דן יחיד
ואל תאמר לקבל דעתי שהן רשאין אתה אין
רשאי. ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע
שסופו להשמע ואל תאמר לכשאפנה אשנה
שמא לא תפנה. ושמאי אומר עשה תורתך
קבע עשה מלאכתך עראי והוי מקבל את כל
האדם בסבר פנים יפות. רבן גמליאל אומר
הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה וכשאתה
מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים
ותחנונים לפני המקום ברוך הוא שנאמר כי
חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על
הרעה. ואל תהי רשע בפני עצמך. ואל תהי
בעל דעה בפני השופט. וכשהן דנין אותך
יהיו הן כלפי חובה כשהן פטורין מלפניך
יהיו כלפי זכות. קבל עליך עול מלכות
שמים ועול מצות זה בזה. הוי דן את כל
האדם לכף זכות. ובזמן שאתה רואה את
הדור שהוא נוטה לכף חובה דון אותו לכף
זכות. ובזמן שאתה רואה את הדור שהוא
נוטה לכף זכות דון אותו לכף חובה. משה
קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע
לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים מסרוה
לאנשי כנסת הגדולה. הם אמרו שלשה דברים
הוו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה
ועשו סייג לתורה. שמעון הצדיק היה משיירי
כנסת הגדולה היה אומר על שלשה דברים
העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל
גמילות חסדים. אנטיגנוס איש סוכו קבל
משמעון הצדיק היה אומר אל תהיו כעבדים
המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא
היו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת
לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם. יוסי בן
יועזר איש צרדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים
קבלו מהם. יוסי בן יועזר איש צרדה אומר
יהי ביתך בית ועד לחכמים והוי מתאבק
בעפר רגליהם ושתה בצמא את דבריהם.
יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר יהי ביתך
נפתח לרווחה ויהיו עניים בני ביתך מרובין
ואל תרבה שיחה עם האשה. באשתו אמרו
קל שבקל ואל יתן אדם לשון הרע בפיו
שאפילו בדבר טוב אין עולין למעלה ואין
לפנים משורת הדין. שמעיה ואבטליון קבלו
מהם. שמעיה אומר אהב את המלאכה ושנא
את הרבנות ואל תתודע לרשות. וכשאתה
נהנה מסעודתו של חבירך יהיו עיניך נתונות
בו ואל תהי רגיל לומר לשון בקשה לפני
חבירך אלא כדי שיאמר לך. אבטליון אומר
חכמים הזהרו בדבריכם שמא תחובו חובת
גלות ותגלו למקום מים רעים ויסיעו אחריכם
הלמידים הבאים אחריכם ויהי שם שמים
מתחלל על ידיכם. הלל ומשה קבלו מהם.
הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרן אוהב
שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן
לתורה.

בא כשהיה עשיו הרשע הולך לקראת יעקב
אביו. אמר לו בני מה ראית לילך אצל
אותו רשע. אמר לו אבי מלא הוא מצות
ואני הלכתי ללמוד תורה ממנו. אמר לו בני
כל ימי הייתי מצטער עליך שאתה הולך
ללמוד תורה ממנו. עכשיו שבאת מפיו
שמעתי שכל ימיו היה אוכל על שלחנו של
חמור ולא ראה חלום מימיו. ועכשיו שאתה
בא מפיו שמעתי שכל ימיו היה שופך דמים
כמים ומשתמש בכלי זכוכית ומשתין כנגד
החמה. אמר לו אבי כל מה שאמרת אמת
הוא. אבל מה אעשה שהקב"ה זימן לי
שכרי בידו. אמר לו בני אם כן אין לך
חלק לעולם הבא. אמר לו אבי כל מה שאני
עושה אני עושה בשביל שתי שעות הללו
שאני עומד לפני אבי ואמי. אמר לו בני
אם כן אין לך חלק לעולם הבא. אמר לו
אבי כל מה שאני עושה אני עושה בשביל
שתי שעות הללו שאני עומד לפני אבי ואמי.
אמר לו בני אם כן אין לך חלק לעולם הבא.
אמר לו אבי כל מה שאני עושה אני עושה
בשביל שתי שעות הללו שאני עומד לפני
אבי ואמי. אמר לו בני אם כן אין לך חלק

ואמר לו אם אתה רוצה שאני אשמור לך את הבית אתן לך
שכר ואם לאו לך לך ואל תשכור אחר כי אני לא אשמור
לך ואם אמר לו אני רוצה שתשמור לי אתן לך שכר
כך וכך ואם אבד הבית או נגנב אשלם לך את הכל
הרי זה שומר חנם ואינו נשבע אלא על הקלה שהקל
בשמירתו ואם נגנב הבית או אבד ואמר השומר
נגנב מביתי או אבד מביתי ואבד שלי עמו אינו נשבע
אלא על הקלה שהקל בשמירתו ואם אמר לו אני
רוצה שתשמור לי אתן לך שכר כך וכך ואם אבד
הבית או נגנב אשלם לך את הכל הרי זה שומר שכר
ונשבע על הגניבה ועל האבידה ועל הגזל ועל
הפשיעה ועל הקלה ועל החמורה ועל כל דבר
שבעולם ואם אמר השומר נגנב מביתי או אבד
מביתי ואבד שלי עמו אינו נשבע אלא על הקלה
שהקל בשמירתו ואם אמר לו אני רוצה שתשמור לי
אתן לך שכר כך וכך ואם אבד הבית או נגנב אשלם
לך את הכל ואמר השומר נגנב מביתי או אבד
מביתי ואבד שלי עמו הרי זה שומר שכר ונשבע
על הגניבה ועל האבידה ועל הגזל ועל הפשיעה
ועל הקלה ועל החמורה ועל כל דבר שבעולם

הלכה ד שומר חנם שהפקיד אצלו הפקדון
והלך לו למדינה אחרת אפילו הלך לעיר הסמוכה
לו הרי זה פושע ואם אבד הפקדון או נגנב חייב
לשלם ואם אמר לו אני רוצה שתשמור לי אתן לך
שכר כך וכך ואם אבד הבית או נגנב אשלם לך את
הכל הרי זה שומר שכר ונשבע על הגניבה ועל
האבידה ועל הגזל ועל הפשיעה ועל הקלה ועל
החמורה ועל כל דבר שבעולם ואם אמר השומר
נגנב מביתי או אבד מביתי ואבד שלי עמו אינו
נשבע אלא על הקלה שהקל בשמירתו ואם אמר לו
אני רוצה שתשמור לי אתן לך שכר כך וכך ואם
אבד הבית או נגנב אשלם לך את הכל ואמר השומר
נגנב מביתי או אבד מביתי ואבד שלי עמו הרי זה
שומר שכר ונשבע על הגניבה ועל האבידה ועל
הגזל ועל הפשיעה ועל הקלה ועל החמורה ועל כל
דבר שבעולם

[illegible]

סוף [illegible]

ומש [illegible]

אך [illegible]

ומש

ומשה

ומש

ואמר לו אדוני המלך אתה ידעת את עבדך כי אשה אנכי ואישי מת ואני אמרתי אחבשה לי את החמור ואעלה עליו ואלך עד המלך אולי יעשה המלך את דבר שפחתו ויצל המלך את אמתו מיד הגואל המבקש להמיתה ואבד גם את בני מעל נחלת אבי ולא ישאר לאישי שם ושארית על פני האדמה ושפחתך אמרה אל תבוא נא המנוחה אשר שמת לבעלה ולבנה ולא תשאר לו שארית ועתה אדוני המלך כאשר נשבע ה׳ אלהיך כן יעשה המלך את דבר שפחתו כי אם לא יעשה המלך את דבר שפחתו ואת בני לא יצילו ולא יתנו לי אשה ולבני שם ושארית על פני האדמה ויאמר המלך אל האשה לכי לביתך ואני אצוה עליך ותאמר האשה אל המלך אדוני המלך הנה אני ובני עמדים עמך ויאמר המלך אל האשה אל תירא

ומש

ומשׁ והקל הוא

ומש

MTA KÖNYVTÁRA AKADÉMIA

ומש׳ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד ר״ל שיכירו כל האומות שהוא לבדו אלוה בכל הארץ ולא יהיה עוד אלוה זולתו ולא יהיה לו שם אחר כי אם שם הוי״ה לבדו ולא יקראוהו בשם אחר כי אם בשם הוי״ה לבדו ולא יהיה לו שם אחר כי אם שם הוי״ה לבדו ולא יקראוהו בשם אחר כי אם בשם הוי״ה לבדו

יהי׳ כלומר שיהיה ה׳ אחד ושמו אחד ר״ל שיכירו כל האומות שהוא לבדו אלוה בכל הארץ ולא יהיה עוד אלוה זולתו ולא יהיה לו שם אחר כי אם שם הוי״ה לבדו ולא יקראוהו בשם אחר כי אם בשם הוי״ה לבדו ולא יהיה לו שם אחר כי אם שם הוי״ה לבדו ולא יקראוהו בשם אחר כי אם בשם הוי״ה לבדו

ועל ידי שיהיה ה׳ אחד ושמו אחד ר״ל שיכירו כל האומות שהוא לבדו אלוה בכל הארץ ולא יהיה עוד אלוה זולתו ולא יהיה לו שם אחר כי אם שם הוי״ה לבדו ולא יקראוהו בשם אחר כי אם בשם הוי״ה לבדו ולא יהיה לו שם אחר כי אם שם הוי״ה לבדו ולא יקראוהו בשם אחר כי אם בשם הוי״ה לבדו

עמי בין אי עשו

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

85

כלי חכמה מדו

משנה אין שורין

ואיבא

ומש [illegible]

[illegible]

והתיט [illegible]

[illegible]

ואש

ומשנה יו

משנה יו אין מעמידין פרנסין בעיר פחות משלשה ואין מעמידין אפוטרופוס לא לאפוטרופוס ולא לגבאי צדקה ולא לגבאי קופה של צדקה ולא לגבאי תמחוי אלא בשלשה ואין מעמידין אפוטרופוס לא לאפוטרופוס ולא לגבאי צדקה ולא לגבאי קופה של צדקה ולא לגבאי תמחוי אלא בשלשה ואין מעמידין אפוטרופוס לא לאפוטרופוס ולא לגבאי צדקה ולא לגבאי קופה של צדקה ולא לגבאי תמחוי אלא בשלשה

ואם

כלל ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש
ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש ואחריהם ב"ה ב"ש

ומש

93

מ"ז

אלא כי. ר"ל שיעשה לפי שעה. אבל אחר כך יעשה כמו שנאמר בתורה. ומה שאמר כאן ואם לא יעשה כן יהיה לו לעון. ר"ל שיהיה לו לעון שלא עשה כמו שנאמר בתורה. ומה שאמר כאן ואם לא יעשה כן יהיה לו לעון. ר"ל שיהיה לו לעון שלא עשה כמו שנאמר בתורה.

ומעתה שמעו נא. ר"ל שמעו נא מה שאני אומר לכם. ומה שאמר כאן ואם לא יעשה כן יהיה לו לעון. ר"ל שיהיה לו לעון שלא עשה כמו שנאמר בתורה. ומה שאמר כאן ואם לא יעשה כן יהיה לו לעון. ר"ל שיהיה לו לעון שלא עשה כמו שנאמר בתורה.

אך יש. ר"ל שיש לכם לעשות כמו שאני אומר לכם. ומה שאמר כאן ואם לא יעשה כן יהיה לו לעון. ר"ל שיהיה לו לעון שלא עשה כמו שנאמר בתורה. ומה שאמר כאן ואם לא יעשה כן יהיה לו לעון. ר"ל שיהיה לו לעון שלא עשה כמו שנאמר בתורה.

ולא יוכל לעמוד. ואין לומר שהוא יכול לעמוד ולא יעמוד. שהרי כתוב אם לא י

ואני מ"ח

ואם

משנה ט

ואת

ומש

תהלה

101

עמ״י בי״ז אי״ עשו

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתיך

כי״י חכמה מ״דו

משנה י׳

[illegible]

ומה

[illegible]

ואם

[illegible]

ומש [illegible]

וצע [illegible]

אמנם [illegible]

אכל ואם יבוא בתוכו אחר ויטול ממנו כדי שיעור אכילת פרס ויתן לו אחר תחתיו כדי שיעור אכילת פרס הרי זה לא עשה כלום ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שני פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אחד עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שנים עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשה עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעה עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשה עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעה עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעה עשר פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלשים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבעים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמשים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבעים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשעים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ארבע מאות ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת חמש מאות ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת ששה מאות ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שבע מאות ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שמונה מאות ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת תשע מאות ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלף ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת אלפים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת עשרת אלפים ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאה אלף ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת מאתים אלף ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף ואחד פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף ושנים פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף ושלשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף וארבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף וחמשה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף וששה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף ושבעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף ושמונה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן לו תחלה ואם נתן לו כדי שיעור אכילת שלש מאות אלף ותשעה פרסות הרי זה עשה מעשה ואין לו אלא מה שנתן

[illegible]

אך [illegible]

[illegible]

ולא יהיה לו שום חלק בעולם הבא. ואפילו אם יעשה תשובה
ויתוודה על כל חטאיו ועוונותיו, אפילו על כל עבירות שבתורה
שעשה בשוגג ובמזיד, בין בעשה בין בלא תעשה, בין בכרת
ובין במיתת בית דין, ומת בתשובה, הרי זה בכלל עוברי עבירה
ומחוייב בכל הדברים שכתבנו, ואין לו חלק לעולם הבא, ונכרת
ונענש כפי גודל עוונותיו ורוב פשעיו. אבל אם עשה תשובה
ופרש מדרכי הרשעה ומחשבותיו, ומת בתשובה, הרי זה בכלל
בעלי תשובה, ומקבל שכר גדול כפי מעשיו הטובים, ומפייסין
לו לאדם שיעשה תשובה ויחיה, שנאמר (ישעיה נז) רפאתיו
ואנחהו ואשלם נחומים לו ולאבליו, ונאמר (ירמיה ג) שובו
בנים שובבים ארפא משובותיכם, ונאמר (יחזקאל לג) חיו חיו
מדרכיכם הרעים, ונאמר (שם יח) ושב רשע מרשעתו ועשה
משפט וצדקה הוא את נפשו יחיה, ונאמר (שם) ואתה בן
אדם אמור אל בני עמך צדקת צדיק לא תצילנו ביום פשע
רשעו ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעתו וצדיק
לא יוכל בה ביום חטוא, ונאמר (ירמיה ג) שובו בנים שובבים
ארפא משובותיכם, ונאמר (שם) שובה ישראל עד ה' אלהיך
כי כשלת בעונך, ונאמר (הושע יד) שובה ישראל עד ה'
אלהיך כי כשלת בעונך, ונאמר (שם) אשובה משובתם
אוהבם נדבה כי שב אפי ממנו, ונאמר (שם) ואם תשוב
ישראל נאם ה' אלי תשוב, ונאמר (שם) ורפא משובתם
אוהבם נדבה כי שב אפי ממנו, ונאמר (שם) ואם תשוב
ישראל נאם ה' אלי תשוב, ונאמר (שם) ורפא משובתם

נראתי לפי שראיתי שהרבה מבני אדם שאינם מכירים בדקדוק הלשון הקדוש ומבלבלים בין נקודת הקמץ לנקודת הפתח ובין נקודת הצירי לנקודת הסגול ובין נקודת השורוק לנקודת החיריק ובין נקודת השוא נח לנקודת השוא נע ובין נקודת הדגש לנקודת הרפה ובין נקודת המפיק לנקודת הרפה ובין נקודת המלעיל לנקודת המלרע ובין נקודת המתג לנקודת הגעיה ובין נקודת הגעיה לנקודת הרפה ובין נקודת המתג לנקודת המפיק ובין נקודת המתג לנקודת הרפה ובין נקודת המתג לנקודת הדגש ובין נקודת המתג לנקודת המלעיל ובין נקודת המתג

משנה יא

משנה

ומאחיזין

ודע

ומש

כדי

ונשאר

[illegible]

אמנם [illegible]

[illegible]

113

אמנם כי אחר שהוא ברור שהמלך הוא מחוייב לשמור את
חוקי הממלכה ומשפטיה ולא יוכל לשנות דבר מהם בלי
הסכמת העם כולו או רובו ככל אשר נתבאר בפרק הקודם
הנה ראוי שנדע אם המלך הוא מחוייב לשמור את חוקי
הממלכה ומשפטיה גם בדברים שלא נתנו בהסכמת העם
כולו או רובו אבל בדברים שנתנו בהסכמת המלך לבדו
ואין ספק שהוא מחוייב לשמור אותם בדברים שנתנו
בהסכמת העם כולו או רובו כי אין ספק שהם נתנו
בתנאי שהמלך ישמור אותם ואם לא היה כן לא היו
נותנים להם שום דבר ואם כן הוא מחוייב לשמור אותם
מצד התנאי שעשה עמהם ואם לא ישמור אותם יהיה
מחוייב לתת להם שכר על כל מה שיפסידו בעבור
שלא שמר אותם ואם לא יתן להם שכר יהיה מחוייב
לתת להם שכר על כל מה שיפסידו בעבור שלא שמר
אותם ואם לא יתן להם שכר יהיה מחוייב לתת להם
שכר על כל מה שיפסידו בעבור שלא שמר אותם

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוצדק משום רבי יהודה בן בתירא
משום רבי עקיבא משום רבי יהושע משום רבי אליעזר משום רבי
אלעזר בן עזריה משום רבי אלעזר בן ערך משום רבי יוסי הגלילי
משום רבי יוסי בן דורמסקית משום רבי יוסי בן קיסמא משום
רבי יוסי בן חלפתא משום רבי יוסי בן יהודה משום רבי יוסי
בן מחויא משום רבי יוסי בן מתיה משום רבי יוסי בן נחמיה
משום רבי יוסי בן עזריה משום רבי יוסי בן פלוני משום רבי
יוסי בן פלוני משום רבי יוסי בן פלוני משום רבי יוסי בן
פלוני משום רבי יוסי בן פלוני משום רבי יוסי בן פלוני
משום רבי יוסי בן פלוני משום רבי יוסי בן פלוני משום
רבי יוסי בן פלוני משום רבי יוסי בן פלוני משום רבי
יוסי בן פלוני משום רבי יוסי בן פלוני משום רבי יוסי
בן פלוני משום רבי יוסי בן פלוני משום רבי יוסי בן

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתיך

כ״י חכמה מדו

פרק ב׳ במה מדליקין

[illegible]

אק [illegible]

ויהי מיום אשר הפקיד משה את אהרן ואת בניו לכהן לה' על אדמת מצרים ויהי
ביום עשרים לחדש הראשון ויהי ה' אל משה לאמר קח את מטה אהרן ואת
מטות בני ישראל מאתם וכתוב את שמות האנשים על מטותם ואת שם אהרן
תכתוב על מטה לוי כי מטה אחד לראש בית אבותם ונתת אותם באהל מועד
נגד העדות אשר אועד לכם שמה והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח ושכתי
מעלי את תלונות בני ישראל אשר הם מלינים עליכם ויאמר משה אל בני
ישראל ויתנו אליו כל נשיאיהם מטה לנשיא אחד לנשיא אחד לשבטיהם שנים
עשר מטות ומטה אהרן בתוך מטותם ויניח משה את המטות לפני ה' באהל
העדות ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי
ויצא פרח והוציא לבלח ויגמל שקדים ויוצא משה את כל המטות מלפני ה'
אל כל בני ישראל וירא ויקחו איש מטהו ויאמר ה' אל משה השב את מטה
אהרן לפני העדות למשמרת לאות לבני מרי ותכל תלונותם מעלי ולא ימותו
ויעש משה כאשר צוה ה' אתו כן עשה ויאמרו בני ישראל אל משה לאמר הן
גוענו אבדנו כלנו אבד כל הקרב הקרב אל משכן ה' המת אנחנו לכלות

ומש

וראה כי בכל מקום שכתוב בתורה לפי שהיה כך וכך
ביאר הענין שהיה כך וכך לפי שהיה כך וכך ולא
כתב בתורה אלא כך וכך כדי שיהיה הכל מסור
בידי חכמים שיהיו דורשין ומפרשין ומוציאין
מכל דבר ודבר טעמים הרבה ומדות הרבה
שיהיו נראין כאילו הם כתובים בתורה ואין
הדבר כן אלא שהם מסורים בידי חכמים
שיהיו דורשין ומפרשין ומוציאין מכל דבר
ודבר טעמים הרבה ומדות הרבה שיהיו
נראין כאילו הם כתובים בתורה ואין הדבר
כן אלא שהם מסורים בידי חכמים

אלא שהיתה בדעתו של משה שיכתוב בתורה
כל מה שיאמר לו הקב"ה ולא יאמר לו הקב"ה
לכתוב בתורה אלא כך וכך לפי שהיה כך וכך
ולא יכתוב בתורה אלא כך וכך לפי שהיה כך
וכך ולא יכתוב בתורה אלא כך וכך לפי שהיה
כך וכך ולא יכתוב בתורה אלא כך וכך לפי
שהיה כך וכך ולא יכתוב בתורה אלא כך וכך
לפי שהיה כך וכך ולא יכתוב בתורה אלא כך
וכך לפי שהיה כך וכך ולא יכתוב בתורה אלא
כך וכך לפי שהיה כך וכך ולא יכתוב בתורה
אלא כך וכך לפי שהיה כך וכך ולא יכתוב
בתורה אלא כך וכך לפי שהיה כך וכך ולא
י

ועל כן אמרו חכמים שלא יהא אדם מתפלל אלא
במקום שיש לו לב שנאמר ושמתי לבבכם ואומר
ועבדתם את ה' אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם
ואומר הכינו לבבכם אליו ואומר ואל ה' בכל לבבך
ואומר ולעבדו בכל לב ואומר ואם לא תשימו על לב
ואומר ולא נתן ה' לכם לב לדעת ואומר ולבבי שם
כל הימים ואומר ולבבו נכון לה' ואומר ולבבי ראה
הרבה חכמה ואומר ולבבי נתתי לדעת ואומר ולבבי
ראה הרבה חכמה ואומר ולבבי נתתי לדעת ואומר
ולבבי ראה הרבה חכמה ואומר ולבבי נתתי לדעת
ואומר ולבבי ראה הרבה חכמה ואומר ולבבי נתתי
לדעת ואומר ולבבי ראה הרבה חכמה ואומר ולבבי
נתתי לדעת ואומר ולבבי ראה הרבה חכמה ואומר
ולבבי נתתי לדעת ואומר ולבבי ראה הרבה חכמה
ואומר ולבבי נתתי לדעת ואומר ולבבי ראה הרבה
חכמה ואומר ולבבי נתתי לדעת

אך

ויקרא ויאמר אליו הנה נא שמעתי כי רחמנים בית ישראל
מלכיהם שים נא שק בחלציך וחבלים בראשך והורד אל
אחאב מלך ישראל ויאמר אליו עבדך יצא אל תוך המלחמה
והנה איש סר ויביא אלי איש ויאמר שמור את האיש הזה
אם הפקד יפקד ויהי נפשך תחת נפשו או ככר כסף תשקול
והיה עבדך עסוק עסק הנה והנה והוא איננו ויאמר אליו
מלך ישראל כן משפטך אתה הרעת ויאמר אליו כן מהר
הסיר את האפר מעל עיניו ויכר אותו מן הנביאים ויאמר
אל האיש כה אמר יי יען שלחך איש חרמי מיד ויהי
חיליך תחת חילו ונפשך תחת נפשו ועמך תחת עמו
ויסר ויבא מלך ישראל אל ביתו סמוך ויבא שמרונה
ויגד הנביא את הדבר אשר דבר אליו ויאמר אל המלך
כה אמר יי יען אשר שלחת איש מיד חרמי ויהי חיליך
תחת חילו ועמך תחת עמו ויאמר מלך ישראל אל אליהו
ואל תמצאני אויבי ויאמר אליו כה אמר יי יען אמרים
הם אליך כה אמר יי הנה דמך בדמיך יליחכו הכלבים
אף אתה ויהי כי שב אחאב לרדת אל ביתו בשלום ויבא
אל ביתו שמרונה ויאמר אל איזבל כה אמר יי יען
כרתך אותי מן הים ואנכי אכרתך מן הארץ ויהי
הכלבים יאכלו את בשר איזבל ביזרעאל ומת אחאב
בעיר ויאכלו הכלבים את דמו ויאכלו הזונות ויאמר
אל אליהו כה אמר יי יען אשר שלחת איש מיד חרמי
ויהי חיליך תחת חילו ועמך תחת עמו ויאמר מלך ישראל
אל אליהו ואל תמצאני אויבי ויאמר אליו כה אמר יי
יען אמרים הם אליך כה אמר יי הנה דמך בדמיך
יליחכו הכלבים אף אתה ויהי כי שב אחאב לרדת אל
ביתו בשלום ויבא אל ביתו שמרונה ויאמר אל איזבל
כה אמר יי יען כרתך אותי מן הים ואנכי אכרתך מן
הארץ ויהי הכלבים יאכלו את בשר איזבל ביזרעאל
ומת אחאב בעיר ויאכלו הכלבים את דמו ויאכלו הזונות

ואחר כך אמרו. אפילו לדברי האומרים שמשהו מקדש לא מקדש
שאין אדם מקדש בדבר שאינו שלו. אבל אמרו כאן שהוא מקדש
משום שיש לו בה חלק. שהרי אדם מקדש בשדה שיש לו בה
חלק. אף על פי שאין כל השדה שלו. ואף על פי שאין
לו בה אלא חלק אחד מכמה חלקים. כך משהו מקדש
בכל האשה. אף על פי שאין לו בה אלא חלק אחד
מכמה חלקים. שהרי אשה נקנית בשלשה דברים
כסף שטר וביאה. ואם נתן לה פרוטה או שכתב לה
שטר או שבעל אותה בלא קדושין. הרי זו מקודשת
לו. אף על פי שאין לו בה אלא חלק אחד מכמה
חלקים. שהרי אין לו בה אלא ביאה אחת מתוך
כמה ביאות שיבעל לה בעלה. ואף על פי כן
מקודשת לו. אף על פי שאין לו בה אלא חלק
אחד מכמה חלקים. כך משהו מקדש בכל האשה
אף על פי שאין לו בה אלא חלק אחד מכמה
חלקים. ואם אמר לה הרי את מקודשת לי
בכל משהו שיש לי בכל העולם כולו. הרי זו
מקודשת. שהרי אמר לה בכל משהו שיש לו
בכל העולם כולו. ואין לו בכל העולם כולו
אלא חלק אחד מכמה חלקים. ואף על פי כן
מקודשת לו. אף על פי שאין לו בה אלא חלק
אחד מכמה חלקים. כך משהו מקדש בכל האשה
אף על פי שאין לו בה אלא חלק אחד מכמה
חלקים. ואם אמר לה הרי את מקודשת לי
בכל משהו שיש לי בכל העולם כולו. הרי זו
מקודשת. שהרי אמר לה בכל משהו שיש לו
בכל העולם כולו. ואין לו בכל העולם כולו
אלא חלק אחד מכמה חלקים. ואף על פי כן
מקודשת לו. אף על פי שאין לו בה אלא חלק
אחד מכמה חלקים. כך משהו מקדש בכל האשה
אף על פי שאין לו בה אלא חלק אחד מכמה
חלקים. ואם אמר לה הרי את מקודשת לי
בכל משהו שיש לי בכל העולם כולו. הרי זו
מקודשת. שהרי אמר לה בכל משהו שיש לו
בכל העולם כולו. ואין לו בכל העולם כולו
אלא חלק אחד מכמה חלקים. ואף על פי כן
מקודשת לו. אף על פי שאין לו בה אלא חלק
אחד מכמה חלקים. כך משהו מקדש בכל האשה
אף על פי שאין לו בה אלא חלק אחד מכמה
חלקים. ואם אמר לה הרי את מקודשת לי
בכל משהו שיש לי בכל העולם כולו. הרי זו
מקודשת. שהרי אמר לה בכל משהו שיש לו
בכל העולם כולו. ואין לו בכל העולם כולו
אלא חלק אחד מכמה חלקים. ואף על פי כן
מקודשת לו. אף על פי שאין לו בה אלא חלק
אחד מכמה חלקים. כך משהו מקדש בכל האשה

מיהו

במה אמרו לו לכל הקרבנות נאמר כאן ואיש כי יקריב ולהלן נאמר ונפש כי תקריב
מה ת"ל ונפש כי תקריב מלמד שכל המקריב קרבן יהא מביא מן המובחר
כי. מה תלמוד לומר ונפש כי תקריב לפי שנאמר ואיש כי יקריב מן הבהמה
מן הבקר ומן הצאן יכול אף מן החיה והעוף ת"ל ונפש כי תקריב מלמד
שאין מקריבין קרבן נדבה אלא מן הבהמה

ומעתה אי מה תלמוד לומר ונפש כי תקריב לפי שנאמר ואיש כי יקריב
מקריבין קרבן נדבה אלא מן הבהמה הטהורה ואין מקריבין קרבן נדבה
אלא מן הזכרים ואין מקריבין קרבן נדבה אלא מן התמימים ואין
מקריבין קרבן נדבה אלא מן הראוי לקרבן חובה ואין מקריבין קרבן
נדבה אלא מן הראוי לקרבן חובה ביום ואין מקריבין קרבן נדבה
אלא מן הראוי לקרבן חובה ביום ובזמן שהמזבח בנוי ואין מקריבין
קרבן נדבה אלא מן הראוי לקרבן חובה ביום ובזמן שהמזבח בנוי
ובזמן שהטומאה בטלה

לכך

ויהי בהיות שאול שלח את דואג ויסר את הנצבים על כל עבדיו ויתן אותם על שרי האלפים ועל שרי המאות ויפקד את כל העם מיונתן עד אחימעץ בן אחיטוב ויבא דואג האדומי ויפגע בשאול ויאמר אליו כל אשר ידע את שאול ואת כל עבדיו כי דואג האדומי נעצר שם לפני יהוה ויקח דואג האדומי וישב בעיר נוב אל אחימלך כהן יהוה ויתן לו לחם ויתן לו חרב גלית הפלשתי ויאמר לו הנה חרבך גלית הפלשתי אשר הכית בעמק האלה הנה היא לפניך ואין לנו אחר זולתה ויאמר דואג האדומי אין כמוה תנה לי ויקם דוד וינס ביום ההוא מפני שאול ויבא אל אכיש מלך גת ויאמר אכיש אל עבדיו הלא זה דוד מלך הארץ הלא לזה יענו במחולות לאמר הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו ויקח דוד את הדברים האלה ויירא מפני אכיש מלך גת ויתהלל בידיו בתוכם ויתהולל על דלתות השער ויתן רירו על זקנו ויאמר אכיש אל עבדיו הנה אתם רואים את האיש משוגע למה תביאו אותו אלי החסרתי משוגעים כי אתם מביאים את זה להתנהג משוגע עלי האחבא את זה אל ביתי

ושמש

ומש

והכלך

ואמר לו אדוני המלך אתה ידעת את עבדך כי אשה
אנכי ואישי מת ויש לעבדך שני בנים ויריבו שניהם
בשדה ואין מציל ביניהם ויך האחד את השני וימיתהו
והנה כל המשפחה קמה על שפחתך ויאמרו תני את
האיש מכיך ונמיתהו בנפש אחיו אשר הרג ונשמידה
גם את היורש ושמו את גחלתי אשר נשארה לבלתי
שים לאישי שם ושאר על פני האדמה ויאמר המלך
אל האשה לכי לביתך ואני אצוה עליך ותאמר האשה
אל המלך אדוני המלך עלי ועל בית אבי והמלך
וכסאו נקי ויאמר המלך המדבר אליך הבא אליו
והלא לא יוסיף עוד לנגעך ותאמר יזכר נא המלך
את יהוה אלהיך מרבות גואל הדם לשחת ולבלתי
השמיד את בני ויאמר חי יהוה אם יפל משערת בנך
ארצה ותאמר שפחתך דבר נא אל אדוני המלך דבר
ויאמר המלך אל האשה אל נא תכחד ממני דבר אשר
אנכי שאל אותך ותאמר האשה ידבר נא אדוני המלך
ויאמר המלך הידך אמנון עמך בכל זאת ותען האשה
ותאמר חי נפשך אדוני המלך אם איש ימין ולהשמיל
מכל אשר דבר אדוני המלך כי עבדך יואב הוא צוני
ואיש הוא את פיך את כל הדברים האלה לשום
את פני דבר עבדך יואב עשה את הדבר הזה ואדוני
חכם כחכמת מלאך האלהים לדעת את כל אשר
בארץ ויאמר המלך אל יואב הנה נא עשיתי את
הדבר הזה לך ויען יואב את המלך ויאמר היום
ידע עבדך כי מצאתי חן בעיניך אדוני המלך לעשות
את דבר המלך ויקם יואב ויילך גשורה ויבא את
אבשלום ירושלם ויאמר המלך אל יואב ישב לביתו
ופני לא יראה ויסב יואב את פני המלך ויברך
את המלך ויאמר יואב היום ידע עבדך כי מצאתי
חן בעיניך אדוני המלך לעשות את דבר המלך
ויקם יואב ויילך גשורה ויבא את אבשלום ירושלם
ויאמר המלך אל יואב ישב לביתו ופני לא יראה
ויסב יואב את פני המלך ויברך את המלך ויאמר
יואב היום ידע עבדך כי מצאתי חן בעיניך אדוני
המלך לעשות את דבר המלך ויקם יואב ויילך
גשורה ויבא את אבשלום ירושלם ויאמר המלך
אל יואב ישב לביתו ופני לא יראה ויסב יואב
את פני המלך ויברך את המלך ויאמר יואב

אמר רבי יצחק שמי שהוא מסוגל לתורה ומצות ומעשים טובים ומתעלם מהם ואינו עוסק בהם הרי זה מתרחק מן החיים ומתקרב אל המות ומי שהוא מתרחק מן החיים ומתקרב אל המות הרי זה מתרחק מן העולם הבא ומתקרב אל הגיהנם ומי שהוא מתרחק מן העולם הבא ומתקרב אל הגיהנם הרי זה מתרחק מן הגן עדן ומתקרב אל הגיהנם ומי שהוא מתרחק מן הגן עדן ומתקרב אל הגיהנם הרי זה מתרחק מן הכבוד ומתקרב אל הבזיון ומי שהוא מתרחק מן הכבוד ומתקרב אל הבזיון

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

כ״י חכמה מ״ו

לא בזפת [illegible]

ומש [illegible]

אך [illegible]

ואכתי [illegible]

135

[illegible]

בשם יצ שנת התפב

[illegible]

כתב

[illegible]

ולעניין

[illegible]

137

[illegible]

ומ״ש [illegible]

[illegible]

ומ״ש [illegible]

ולא

וכתב

142

143

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

145

147

148

ביס"י אי

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

עמי כיי חכמה מדו עשו

משנה ג' כל היוצא

רבי פנק
אין אין
מדליקין בו אלא משקן מ"ר פרב
אין מדליקין בו לעשיה מגילה
מתני ודיים אומרו מגלה דסכיל שפרבריס אמוריס אף על פשרן פיוצא
רבי פשרן נוס אינה שפרי שוש שרן יוצא רבי פשרן ופוא מאיר כמו
שלשיה ונן נמי נתרפו כל פשמנים לפיהרא לשיל בנוס דאמריין אין לך
אלא מש' מכמים לפסל ונן דיים רש' שכתב לעשות מגילה ונן על
בע"פ בשנת פתמ"ב ומתניתין נמי דיים פרי דקאמרה כל פיוצא רבי
פנק אלא משקן ואיבעי ליה לומר אלא פיוצא רבי פשרן שפרי משץ
ונוסף אינה אלא פלמר שלא ופשרן יוצא מתני ושרן משקן אינה
משקן סתם לא איקרי ע"ב ופשר מנך כו' דקדקו פתל על רבי ישמעאל
דקאמר פתם סתמא שכל פיוצא רבי פנק אין מדליקין ולא מילק בשמץ
ואמרו להקנה בפרי מתני' שמייר משרן פיוצא רבי פנק ופס' פרשבאל
דפא קאמר אין מדליקין בעטרן מפני כבוד פשבת פא נמשך פיטב
אחר פמגילה אי לאו מאוס כבוד פשבת ופניה פדבר בקושיא ולא
אמנם בע"פ נראה לא כי פתם סתמא קאמר כי כל פיוצא רבי פנק אינה
נמשך ולי כאי אלא פעיטרן שפוא נמשך מבליש בו דאל שש לא ריח לע
ומ"פ סתם סתומי פבא דאין מדליקין בשום דבר פיוצא רבי פנק כי יש
מפם לטעם אחד ויש לטעם אחר אלא ודאי פנבון לא דאיך פוא מייר
במגילה ומלין אמתני' ופכל יפיס נשען עם אשר שאל פרדך דאמאי א
אלטריך למתניה אלא משקן פא מדיקא דמוסן נמקם אלבא דמאן
דאמר דפוי משקן שאינה מנומן ואף לבע ואמרתי לא כי סדאל ליגזר
בשפוא מנומן אינו בשאינה מנומן קמל ובשנת פתמ"ב אומר
אנו בע"פ אינה שנראה ודאי דלבא למטעי כלל ינן קאמר מוסן ואי
נזרינן בכלופו נוונ פלל משקן סתם מ"מ אלטריך למימר אלא משקן
כי אילו הני פבא מוסן ופתם פוס הני סתמא כל פיוצא רבי פנק אין
מדליקין בו ויזעה לשקן איקרי ענן כאל סתרי אפדרי אלא ודאי

ושמ

ומש

151

בי׳ יב׳ אי׳

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו

כי חכמה מדו

[illegible]

אך [illegible]

[illegible]

ואכתי אי איתא למה לי למיכתב ליה לאברהם אלא ודאי אכתי לא ידע ליה ולא מיבעי ליה אי לא ידע ליה מעיקרא אלא אפילו ידע ליה מעיקרא השתא אכתי לא ידע ליה:

אמנם אי איתא למה לי למיכתב ליה לאברהם אלא ודאי אכתי לא ידע ליה ולא מיבעי ליה אי לא ידע ליה מעיקרא אלא אפילו ידע ליה מעיקרא השתא אכתי לא ידע ליה:

בי״א אי״

עמי גל ואבישה כב עשו

כי״ חכמה מדו

[illegible]

לכן [illegible]

מעתה

מיהו

[illegible]

ומש [illegible]

אך [illegible]

ואמנם

[illegible] ואם יש לו בנים ובנות ואין לו אשה ואין לו בנים אלא בנות

159

[illegible]

אמנם [illegible]

ומידו וראיתי

161

פיאפיאו דפייה נולב פייה שער ומה פיהב במשכן ופבנד שבהב -
פרמבש אוו שלל בנדי משהיש אוו שלל בנד ויפים משלט לדפמט לטליש
לא נכנסו החת סון גם במש ואם לאיה נקרא אלא ארון ידלב שם -
של נולב דעגים ופוא פים במשכן בידוע ונם עורותיפש של בפמות
דאיתרכו בידוע וכלי עץ דיים כלי במש

ומש סרב ובבנד שיש בו ג' של ג' מלאכותות עסקיין כך אמרו
בנמא ומש עבשיו ולא סיים למימניסו בפדי חברי ודעסקיין
ביט ונא משום שאיה יכול לפרש עוד דקיפולה בטילה מהורה בנד כי מאחר
שיש בו ג' של ג' אמר אחר פקיפול לאורכה ולרוחבה מאי איכא הו למיחש
ואין לו מאחר דאקציה לפהילה איה עוד כלי אמר שאחר פקיפול יפיבה
פשיעור שפרי בשפוא כלי מה ליכלי לפשהמש ממה למלאכה גו אוו גו -
לכן פאריך למעשיהו ופוי כאילו אין בה ג' של ג' ואיה טמא ונא

ומש סרב ודבע צריך לפדלים רוב פיולא מן פנר קלל מט מסעיה
פא מסהייה דמדלקיין לה ופכן אשכחן פאי חובה ואין לו
ניליך ממנורה דבהיב בה לפעלות נר המיד ודיקיין עד שהפא שלפבה
שלה מאיליה ופכא נמי נימא דכל כמה דאיה מדלים רוב פיולא מן -
פנר לא הפיה פשלפבה שלה מאיליה דפהש נזירה כבהוב פיא ופניה
אי אשכחת לה בהורה מלוה בפדיא דאך הידון לכנין אב אבל לדידן -
שאינה אלא מדרבנן מנין ויל דכיון דאמריין נר של שבת חובה שלא
דאיהה בהורה אם הדאי שלא הפיה טמי מן פלבה למשה מסיע ואמה
נמי אין דנין דברי הורה מפלבה ולא קו ושום דבר ויל כי בהורה פוא
בפדיא דבהיב ושמרהם את משמרהי וכן לא ההורו ונא שלא יפיה אנה
לפהדחק מעון בכל יכולהיה ואם החת סון גם נכנס נמי של כל מלגה
ומלגה שצריך לפהדחק מן פעפירה ובשבת בהיב לא הבערו אש ואם
לא יפיה לה נר יבוא לידי פלה פדלקת כי צריך פוא אליו פרבה ואם צריך
חייבין אנחנה לפדלים כנר למעון נהדחק מן פעפירה ופוא מלגה לאורינא
בפניב ושמרהם את משמרהי ופשיר פתמב התפרי טובא שלבבה

שין בס"ד ונמא מדשמעם
בינם יו

[illegible]

והקרוב [illegible]

[illegible]

[illegible]

וראיתי [illegible]

164

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

בי [redacted] א׳

עמ״י גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדר משנה רבעית

[illegible]

ואפי׳ [illegible]

ומש [illegible]

ומש

ולי

ועוד

אך

169

ואזוד

משנה ה׳

173

174

ואלת

ולפי

ואמנם כי אנחנו נאמין כי הנה הוא יתברך ידע מראש כל הדברים ויודע מה שיהיה בכל עת ועת ואין דבר נעלם מלפניו יתברך שמו ואין ספק כי הוא יתברך ידע מראש כי אברהם יעשה כל אשר צוהו ה' ויקריב את בנ

179

ופשוטו כמשמעו ומדרשו כפי מה שיתבאר בסמוך ואמר
שהוא מן הנמנעות שיהיה אדם מת ולא יהיה לו בן
שיקבר אותו ויספוד עליו ויתאבל עליו ויקבור את
אביו ואת אמו ואין הכוונה שיהיה לו בן בשעת מיתה
אלא שיהיה לו בן בשעת קבורה ואפילו נולד לו בן
אחר מיתתו ואפילו נולד לו בן אחר קבורתו ואפילו
נולד לו בן אחר שבעת ימי אבלו ואפילו נולד לו בן
אחר שלשים יום שהוא סוף אבלו הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנה שהוא סוף אבל
אביו ואמו הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש שהוא סוף אבל אביו ואמו הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ויום אחד הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושני ימים הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלשה ימים הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
וארבעה ימים הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש וחמשה ימים הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש וששה ימים הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושבעה ימים הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושמונה ימים הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ותשעה ימים הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ועשרה ימים הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ואחד עשר יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושנים עשר יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושלשה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש וארבעה עשר יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש וחמשה עשר
יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש וששה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושבעה עשר יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושמונה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש ותשעה עשר יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ועשרים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ועשרים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד
לו בן אחר שנים עשר חדש ועשרים ושנים יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ועשרים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ועשרים וארבעה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ועשרים וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ועשרים וששה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ועשרים ושבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ועשרים ושמונה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ועשרים ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושלשים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלשים
ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושלשים ושנים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלשים
ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושלשים וארבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלשים
וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושלשים וששה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלשים
ושבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושלשים ושמונה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלשים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש וארבעים יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש וארבעים ואחד יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש וארבעים ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד
לו בן אחר שנים עשר חדש וארבעים ושלשה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
וארבעים וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש וארבעים וחמשה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
וארבעים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש וארבעים ושבעה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
וארבעים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש וארבעים ותשעה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
וחמשים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש וחמשים ואחד יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש וחמשים
ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש וחמשים ושלשה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש וחמשים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש וחמשים וחמשה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש וחמשים
וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש וחמשים ושבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש וחמשים
ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש וחמשים ותשעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושישים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ושישים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד
לו בן אחר שנים עשר חדש ושישים ושנים יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושישים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושישים וארבעה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושישים וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושישים וששה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושישים ושבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושישים ושמונה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושישים ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושבעים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושבעים
ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושבעים ושנים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושבעים
ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושבעים וארבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושבעים
וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושבעים וששה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושבעים
ושבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושבעים ושמונה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושבעים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושמונים יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושמונים ואחד יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ושמונים ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד
לו בן אחר שנים עשר חדש ושמונים ושלשה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושמונים וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושמונים וחמשה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושמונים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושמונים ושבעה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושמונים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושמונים ותשעה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ותשעים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ותשעים ואחד יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ותשעים
ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ותשעים ושלשה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ותשעים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ותשעים וחמשה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ותשעים
וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ותשעים ושבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ותשעים
ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ותשעים ותשעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושנים יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה וארבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה וששה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושמונה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ועשרה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ואחד עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש ומאה ושנים עשר יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושלשה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש ומאה וארבעה עשר יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאה וחמשה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד
לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה וששה עשר יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאה ושבעה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד
לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושמונה עשר יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ותשעה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ועשרים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ועשרים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ועשרים ושנים
יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ועשרים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ועשרים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ועשרים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ועשרים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ועשרים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ועשרים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ועשרים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושלשים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושלשים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושלשים ושנים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ושלשים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושלשים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושלשים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושלשים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושלשים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ושלשים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושלשים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה וארבעים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
וארבעים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה וארבעים ושנים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה וארבעים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה וארבעים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה וארבעים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
וארבעים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה וארבעים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה וארבעים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה וארבעים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה וחמשים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
וחמשים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה וחמשים ושנים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה וחמשים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה וחמשים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה וחמשים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
וחמשים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה וחמשים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה וחמשים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה וחמשים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושישים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושישים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושישים ושנים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ושישים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושישים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושישים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושישים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושישים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ושישים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושישים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושבעים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושבעים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושבעים ושנים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ושבעים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושבעים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושבעים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושבעים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושבעים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ושבעים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושבעים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושמונים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושמונים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושמונים ושנים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ושמונים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושמונים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ושמונים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ושמונים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושמונים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ושמונים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ושמונים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ותשעים יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ותשעים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ותשעים ושנים יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ותשעים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ותשעים
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאה ותשעים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה
ותשעים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאה ותשעים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאה ותשעים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאה ותשעים
ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ואחד יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד
לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושלשה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאתים וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ושבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ותשעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ועשרה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ואחד עשר יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושנים עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש ומאתים ושלשה עשר יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאתים וארבעה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים וחמשה עשר
יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים וששה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושבעה עשר
יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושמונה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ותשעה עשר
יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ועשרים יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ועשרים
ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ועשרים ושנים יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ועשרים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ועשרים וארבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ועשרים וחמשה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ועשרים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ועשרים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ועשרים ושמונה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ועשרים ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושלשים יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאתים ושלשים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושלשים
ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ושלשים ושלשה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאתים ושלשים וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושלשים
וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ושלשים וששה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושלשים ושבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושלשים ושמונה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושלשים ותשעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
וארבעים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים וארבעים ואחד יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
וארבעים ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים וארבעים ושלשה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים וארבעים וארבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
וארבעים וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים וארבעים וששה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים וארבעים ושבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
וארבעים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים וארבעים ותשעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים וחמשים יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים וחמשים
ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים וחמשים ושנים יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
וחמשים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים וחמשים וארבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים וחמשים וחמשה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
וחמשים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים וחמשים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים וחמשים ושמונה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
וחמשים ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושישים יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאתים ושישים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושישים
ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ושישים ושלשה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאתים ושישים וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושישים
וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ושישים וששה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושישים ושבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושישים ושמונה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושישים ותשעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושבעים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ושבעים ואחד יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושבעים ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושבעים ושלשה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושבעים וארבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושבעים וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושבעים וששה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושבעים ושבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושבעים ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושבעים ותשעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושמונים יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושמונים
ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ושמונים ושנים יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושמונים ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושמונים וארבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושמונים וחמשה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושמונים וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ושמונים ושבעה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ושמונים ושמונה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ושמונים ותשעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ותשעים יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאתים ותשעים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ותשעים
ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ותשעים ושלשה יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ומאתים ותשעים וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ותשעים
וחמשה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ומאתים ותשעים וששה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ומאתים
ותשעים ושבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ומאתים ותשעים ושמונה יום
הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ומאתים ותשעים ותשעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש מאות
יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ושלש מאות ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש מאות ושנים
יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ושלש מאות ושלשה יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש מאות
וארבעה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושלש מאות וחמשה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש
מאות וששה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש ושלש מאות ושבעה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש
מאות ושמונה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש ושלש מאות ותשעה יום הרי זה
בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש
מאות ועשרה יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש ושלש מאות ואחד עשר יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושלש מאות ושנים עשר יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש מאות ושלשה
עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושלש מאות וארבעה עשר יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושלש מאות וחמשה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש מאות וששה
עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר
שנים עשר חדש ושלש מאות ושבעה עשר יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושלש מאות ושמונה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש מאות
ותשעה עשר יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן
אחר שנים עשר חדש ושלש מאות ועשרים יום הרי
זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש
ושלש מאות ועשרים ואחד יום הרי זה בכלל ואפילו
נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש מאות
ועשרים ושנים יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו
בן אחר שנים עשר חדש ושלש מאות ועשרים ושלשה
יום הרי זה בכלל ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר
חדש ושלש מאות ועשרים וארבעה יום הרי זה בכלל
ואפילו נולד לו בן אחר שנים עשר חדש ושלש מ

בי״ אי״

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

כ כיי חכמה מדו עשו

על שלש

[illegible]

ובנמ

[illegible]

182

183

משנה ז' שלשה

[illegible]

185

אמנם

ומש

ושש

ולא יוכל לעמוד בפני אויביו כי אם ינוס מפניהם ויפול
חללים הרבה מישראל ויהרגו גם את יהושע בעצמו
כאשר הרגו את שלשים ושנים מלכים אשר נלחמו
עמו ולא עוד אלא שכל ישראל יהיו נרדפים אחרי
בני בנימין עד אשר יכרתו מן הארץ ולא יהיה
עוד שם ישראל בארץ כנען ולא יוכלו לשוב
לארצם לעולם ולא יהיה עוד שם ישראל בארץ
כנען לעולם ועד ולא יהיה עוד שם ישראל בארץ
כנען לעולם ועד ולא יהיה עוד שם ישראל בארץ

אין

שמחת לבבי ושמחת לבבכם ושמחת לבבם
ושמחת לבבי ושמחת לבבכם ושמחת לבבם
ושמחת לבבי ושמחת לבבכם ושמחת לבבם
ושמחת לבבי ושמחת לבבכם ושמחת לבבם
ושמחת לבבי ושמחת לבבכם ושמחת לבבם
ושמחת לבבי ושמחת לבבכם ושמחת לבבם
ושמחת לבבי ושמחת לבבכם ושמחת לבבם
ושמחת לבבי ושמחת לבבכם ושמחת לבבם

ואין

אבל הוא שכל אחד ואחד מישראל יודע בלבו שהוא מחוייב לעשות כל המצות ולהתרחק מכל העבירות, אבל אם יבוא אחד ויאמר שאינו יודע שהוא מחוייב בכך, הרי זה אינו נקרא אפיקורס, שהרי אפשר שהוא אנוס או שוגג או מוטעה, ואפילו אם יבוא אחד ויאמר שיודע שהוא מחוייב בכך ומזלזל בדבר, הרי זה אינו נקרא אפיקורס, שהרי אפשר שהוא מתרשל מחמת יצרו הרע שמתגבר עליו, ואפילו אם יבוא אחד ויאמר שיודע שהוא מחוייב בכך ומתכוין לעבור עליו, הרי זה אינו נקרא אפיקורס, שהרי אפשר שהוא מתכוין לעבור עליו כדי שיבוא לידי תשובה, ואפילו אם יבוא אחד ויאמר שיודע שהוא מחוייב בכך ומתכוין לעבור עליו כדי שיבוא לידי תשובה ומתחרט על כך, הרי זה אינו נקרא אפיקורס, שהרי אפשר שהוא מתחרט על כך מחמת יראת עונש ולא מחמת אהבת הבורא, ואפילו אם יבוא אחד ויאמר שיודע שהוא מחוייב בכך ומתכוין לעבור עליו כדי שיבוא לידי תשובה ומתחרט על כך מחמת אהבת הבורא, הרי זה אינו נקרא אפיקורס, שהרי אפשר שהוא מתחרט על כך מחמת אהבת הבורא ולא מחמת יראת עונש, ואפילו אם יבוא אחד ויאמר שיודע שהוא מחוייב בכך ומתכוין לעבור עליו כדי שיבוא לידי תשובה ומתחרט על כך מחמת אהבת הבורא ולא מחמת יראת עונש

פרק כירה

כירה [1] [2] [3] [4] [5] [6] [7] [8] [9] [10] [11] [12] [13] [14] [15] [16] [17] [18] [19] [20] [21] [22] [23] [24] [25] [26] [27] [28] [29] [30] [31] [32] [33] [34] [35] [36] [37] [38] [39] [40]

ומעתה

[illegible]

ועדיין [illegible]

[illegible]

בי [illegible] אי

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו

כיי חכמה מדו

פרק כירה

[illegible]

ומש

[illegible]

[illegible]

198

[illegible]

לכן [illegible]

ומש [illegible]

ומש

ומש

אמנם [illegible]

201

ומ"ש [illegible]

ולעניין [illegible]

ומ"ש [illegible]

משנה שניה

[illegible]

ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום
ולא יוכל לשלם לו כלום ולא יוכל לשלם לו כלום

ומ"ש

ומ"ש

ומ"ש

משנה ג

אמנם כי אם יאמר אדם כי אין ראוי שיהיה הנמשל בכל ענין כמו המשל אבל יספיק שיהיה בו ענין אחד או שנים או יותר מהם כמו שאמרו ז"ל בכל מקום שאמרו משל למה הדבר דומה אמרו לאדם שעשה סעודה לעבדיו וכו' ואין הכוונה שיהיה הקב"ה דומה לאדם ממש אלא שיש בו ענין אחד או יותר מהם כמו שיש בהקב"ה וכן כל כיוצא בזה ואם כן אין ראוי לומר שאין ראוי שיהיה הנמשל בכל ענין כמו המשל כי אין זה ענין לזה ואין זה

ואם לא יהיה לו אשה ויש לו בנים ובנות יחלקו הבנים והבנות בשוה
ואם אין לו בנים ובנות אלא אשה יטול כתובתו ויחלקו היורשים
את השאר בשוה ואם אין לו אשה ולא בנים ובנות יטול אחיו
הגדול מן האב ואם אין שם אחים יטול בנו הגדול מן האחים
וכן לעולם הבן הגדול מן הזכרים יטול חלק אחד יתר על
חלקו של כל אחד ואחד מן האחים ואם אין שם בנים
יטול אחיו הגדול מן האב ואם אין שם אחים יטול בנו
הגדול מן האחים וכן לעולם הבן הגדול מן הזכרים יטול
חלק אחד יתר על חלקו של כל אחד ואחד מן האחים
ואם אין שם בנים יטול אחיו הגדול מן האב ואם אין
שם אחים יטול בנו הגדול מן האחים וכן לעולם הבן
הגדול מן הזכרים יטול חלק אחד יתר על חלקו של כל
אחד ואחד מן האחים ואם אין שם בנים יטול אחיו
הגדול מן האב ואם אין שם אחים יטול בנו הגדול
מן האחים וכן לעולם הבן הגדול מן הזכרים יטול חלק
אחד יתר על חלקו של כל אחד ואחד מן האחים ואם
אין שם בנים יטול אחיו הגדול מן האב ואם אין שם
אחים יטול בנו הגדול מן האחים וכן לעולם הבן הגדול
מן הזכרים יטול חלק אחד יתר על חלקו של כל אחד
ואחד מן האחים ואם אין שם בנים יטול אחיו הגדול
מן האב ואם אין שם אחים יטול בנו הגדול מן האחים
וכן לעולם הבן הגדול מן הזכרים יטול חלק אחד יתר
על חלקו של כל אחד ואחד מן האחים ואם אין שם
בנים יטול אחיו הגדול מן האב ואם אין שם אחים
יטול בנו הגדול מן האחים וכן לעולם הבן הגדול מן

ולא

ומיהו אפילו הכי נראה לי דכל שכן הוא שאם נתן לו מתנה בשעת מיתה שיכול לחזור ולקחת ממנו דכיון דאי בעי יכול לחזור ולקחת ממנו אפילו בשעת מיתה ולא עשה כן הוי כאילו נתן לו מתנה על מנת שאם אמות אני ממחלתי לך ואם לאו אינך מחול לי ואפילו הכי אם לא מחל לו בשעת מיתה אינו מחול לו כדאמרינן בפרק הזהב (ב"מ דף נט:) גבי מי שהלוה לחבירו ואמר לו אם אמות אני ממחלתי לך ואם לאו אינך מחול לי ואפילו הכי אם לא מחל לו בשעת מיתה אינו מחול לו ואפילו אמר לו בריא שלי שאני נותן לך

ואראיתי את כל העושקים אשר נעשקו תחת השמש והנה דמעת העשוקים ואין להם מנחם ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם ושבחתי אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר הם חיים עד הנה וטוב משניהם את אשר עדן לא היה אשר לא ראה את המעשה הרע אשר נעשה תחת השמש

הוסיף עוד ואראה אני את כל עמל וכל כשרון המעשה כי הוא קנאת איש מרעהו גם זה הבל ורעות רוח

אלא כי טוב שנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו גם אם ישכבו שנים וחם להם ואיך יחם לבדו ואם יתקפנו האחד שנים יעמדו נגדו והחוט המשולש לא במהרה ינתק

וראיתי עוד תחת השמש מקום המשפט ושם הרשע מקום הצדק ושם העול אמרתי בלבי את הצדיק ואת הרשע ישפוט האלהים כי עת לכל חפץ ועל כל המעשה שם

אהזור [illegible]

[illegible]

ואחזור

ומש

ומש

ומשׁ

בי אחד אי

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

משנה רביעית מעשה שעשו אנשי טבריא בל בעה כמי דקאמר אנשי
טבריא שנראה לפי צורך ואשמועינן דמלוגיכו בשפיל מסוהו שלא ותהו מקום
ומה הולכת כאמר כחליך אמתחא דגמיעה ומה הולכת חמס כוזו ומה כלכרם
ומיתר שם מקום לילע אי חליך אז לא חליך ושין עוד לקרן בעה //

אמנם עמ עמ כמדרש שאומר כחמי טבריא כם מיתות אשר כשאר
מרוחמין ללור כמבול ומה אינם לא הולכת חמס ולא הולכת לא
וכיאך יאמר כחלמי אמתחא דגמיעה וכמו כנים ויאמר שלמה אמנם לאומרין
לכבוא נמי סא כוו נומרין ואש באשר סיס בסלום אמר משמע כי מן בשאל
כיו ואמר מן כאמר כשאל שלמה מי הכוס רבה ורוחמים שבו מכ-
עם שכם מי שאול אמר לאו הולכת לאור שבו רק כם כאור עלמן ונמי כי
כבכין מלין לקנוי שמיר ואמר שאמרם כמיס באו מן כשמים ומרומים
שבו מחום כשמים ומאש שבו אמר הולכת לאש שבו מיכו קרוב כוא
לכלה לאש ומשר שבו יען מי הכוס רבה קרובים כם לאור שלגמיעה כי
מלוכות כרשעים הרויכו כם וסמוכים כם ואמר שלו ולא ירלו עוד ושין
חלמי אמתחא דגמיעה כי שם מקורם אמר חלמי לשעבר ושבעין לא [illegible]
סרו משרום כרושין לאמרה כחום של אש סוגו אמר מלך הולכת לאור אך
ק' לרבן מאי שבבי לפי שמא לאלוי ויל לאמר רבן מולו כבא אלא שיען
אין כל חלש החת כמאש אוצל אשר חיסר מיתי הכוס רבה מהחת ושעשם
ומעלה רק מחוורתא כי שם מיתי נשמים ומים אנקיאנים אלא כי עתמאו
באש של מעלה וכלי יען כשמים טבוריים ואין נכיבה ומאל אך כאש כי
אנה רמזים לרשלה גטה אש רק חום ויכיר חום כחמס ואך חמס כמו
אש רק שכוגה בשכרה ואנלו מש הולכת חמס קאמרי מתי לרמון לחום של
מעלה לתי הכוס אשר ביתם ומטר אטם רק כרמי כוגטל ואין כל חלש
ויעשה לחשלה ונם כי מסתמאו סיס ריח רע שלמה מלך מאור לכיוהם
כאנם מאנהם מקור ולכך שמאו לכו לכוו הולכת חמס אמר נמרי מסוכם כי
אין נומרים סיס מאנה ל מן כשמים שמל שלא כיר אש של מטר כלל כ"ב אנהם
כרוחמים רוחום שלין כיו והולכת חמס שבו כרמין יכלים לעד אמן //

ולא יהיה לו לעולם ולא יהיה לו לעולם ולא יהיה לו לעולם

ואמנם כי לא ידעתי מה הוא הנכון בזה אבל אמרתי לכתוב מה שנראה לי ואם יהיה נכון הנה הוא ואם לא יהיה נכון אין לי אלא שכרי שכוונתי לעשות מצוה ואם לא עלתה בידי לא נתכוונתי לעשות עבירה ואין לי אלא שכר מצוה ואם יהיה נכון הנה הוא ואם לא יהיה נכון אין לי אלא שכר מצוה ואם לא עלתה בידי לא נתכוונתי לעשות עבירה ואין לי אלא שכר מצוה

ואמנם כי לא ידעתי מה הוא הנכון בזה אבל אמרתי לכתוב מה שנראה לי ואם יהיה נכון הנה הוא ואם לא יהיה נכון אין לי אלא שכרי שכוונתי לעשות מצוה ואם לא עלתה בידי לא נתכוונתי לעשות עבירה ואין לי אלא שכר מצוה ואם יהיה נכון הנה הוא ואם לא יהיה נכון אין לי אלא שכר מצוה ואם לא עלתה בידי לא נתכוונתי לעשות עבירה ואין לי אלא שכר מצוה

הלא הנה כתוב בתורה כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושלחה מביתו ואם יש לו לאיש שום טענה על אשתו שלא כדין הרי יש לו לבית דין לדון עמה ולא לבעלה ואם בית דין מוצאים שהיא עושה שלא כדין הרי יש להם לכופה ולהוציא ממנה גט כריתות ואם לא תרצה לצאת הרי יש להם לכופה ולהוציא ממנה גט כריתות ואם לא תרצה לצאת הרי יש להם לכופה ולהוציא ממנה גט כריתות ואם לא תרצה לצאת הרי יש להם לכופה ולהוציא ממנה גט כריתות

ואת אמרת שאין בית דין יכולים לכופה לפי שאין לה כתובה ואין לה פרנסה ואין לה כסות ואין לה שארה ואין לה עונה ואין לה כלום ואין לה כלום ואין לה כלום

ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם בגופו ויעבוד עד שיגמור חובו ואם
יש לו מה לשלם ואינו רוצה לשלם יכולין בית דין לעשות לו כל
מיני עינויין עד שיתרצה לשלם ואפילו מכה אותו בית דין בשוט
של חבלים כדי שיתרצה לשלם ואפילו אם מת מחמת המכות
אין בית דין חייבין לשלם דמכה בידי שמים הוא ואין בית דין
חייבין לשלם אלא מכה בידי אדם ואם אמר אינו יכול לשלם
ונתברר שיכול לשלם אין מוציאין אותו מבית האסורין עד
שיתן כל מה שחייב אבל אם אמר אינו יכול לשלם ולא נתברר
שיכול לשלם אלא שהוא עני ואין לו כלום מוציאין אותו מבית
האסורין ונותנין לו כדי פרנסתו ופרנסת אשתו ובניו ובנותיו
כפי מה שהוא רגיל ואם אין לו אשה ובנים ובנות נותנין לו כדי
פרנסתו בלבד ואם אין לו אלא מעות מועטות נותנין לו כדי
פרנסתו לשבוע אחד ואם אין לו כלום נותנין לו כדי פרנסתו
לשלשה ימים ואם אין לו כלום נותנין לו כדי פרנסתו ליום אחד
ואם אין לו כלום אין מוציאין אותו מבית האסורין ואין נותנין
לו כדי פרנסתו ליום אחד אלא אם כן היה בבית האסורין
שלשה ימים ואין לו כלום נותנין לו כדי פרנסתו ליום אחד
ואם אין לו כלום אין מוציאין אותו מבית האסורין ואין נותנין
לו כדי פרנסתו ליום אחד אלא אם כן היה בבית האסורין
שלשה ימים ואין לו כלום נותנין לו כדי פרנסתו ליום אחד
ואם אין לו כלום אין מוציאין אותו מבית האסורין ואין נותנין

ואלך

ולפי שהיה מנהגם לעשות כל מלאכתם בשבת ובימים טובים ולא היו יכולים לעשות מלאכתם בחול מפני שהיו עסוקים בעבודת אלילים ובמלאכת עבודתם ולא היו פנויים לעשות מלאכתם בחול לפיכך היו עושים מלאכתם בשבת ובימים טובים ולפי שהיו עושים מלאכתם בשבת ובימים טובים לפיכך נקראו חללים שהרי חיללו את השבת ואת ה

ביאור לפי שמלת אמנם מורה על הפך מה שקדם לה
תמיד צריכה היא שיקדם לה דבר שיש בו
קצת ספק ולא יבא אמנם אחר דבר שאין
בו ספק כלל ולכן אמר אמנם כי יש לנו
אב אחד ולא אמר אמנם אלהים אב לנו
כי אין בזה ספק כלל ולכן אמר אמנם
כי יש לנו אב אחד כי יש בזה ספק
מפני שיש לנו אבות רבים ולכן אמר
אמנם כי יש לנו אב אחד ולא אמר
אמנם אלהים אב לנו כי אין בזה ספק
כלל ולכן אמר אמנם כי יש לנו אב
אחד כי יש בזה ספק מפני שיש לנו
אבות רבים ולכן אמר אמנם כי יש
לנו אב אחד ולא אמר אמנם אלהים
אב לנו כי אין בזה ספק כלל ולכן
אמר אמנם כי יש לנו אב אחד כי
יש בזה ספק מפני שיש לנו אבות
רבים ולכן אמר אמנם כי יש לנו
אב אחד ולא אמר אמנם אלהים אב
לנו כי אין בזה ספק כלל ולכן אמר
אמנם כי יש לנו אב אחד כי יש בזה
ספק מפני שיש לנו אבות רבים
ולכן אמר אמנם כי יש לנו אב אחד
ולא אמר אמנם אלהים אב לנו כי
אין בזה ספק כלל ולכן אמר אמנם
כי יש לנו אב אחד כי יש בזה ספק
מפני שיש לנו אבות רבים ולכן
אמר אמנם כי יש לנו אב אחד ולא
אמר אמנם אלהים אב לנו כי אין
בזה ספק כלל ולכן אמר אמנם כי

נשאר

ומש

ואמר ביבמות פרק האשה שנתארמלה מאחי בעלה ונתייבמה לאחר ואחר כך נתגרשה מן השני ונשאת לראשון ומת ראשון ובא עליה שני בזנות ילדה ולד ואחר כך מת שני ובא עליה ראשון בזנות ילדה ולד הרי אלו כולן ממזרים ואסורים לבוא בקהל עד עשרה דורות ואם נשאת לשני ומת ראשון ובא עליה שני בזנות ילדה ולד ואחר כך מת שני ובא עליה ראשון בזנות ילדה ולד הרי אלו כולן כשרים ומותרים לבוא בקהל ואם נשאת לשני

ואלא

ואלא

אמנם

ואיבא

מעתה

ואיבא למידק

אמנם

אמנם כי ע"ז הקשיה ז"ל מקשיה לך ומתרץ ליה ומשני ליה ומסיק ליה ומפרק ליה ומדחי ליה ומהדר ומקשי ליה

בי״ יה א״

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

מוליאר פנריך להמונה פכל פגם נמל מחולקת בין נאוני שולם
רש״י מ״ב כי מוליאר יש לא בית קיבול קטן אצל הומנו אשכי
פם דמות שהי כי כיוה יורה ישנה ופאש בנהים בין גו לגו ובירם שלמעלם יש פמים ובמולאל
יש באותו בית קיבול לבד פנחלים אב״ מוליאר אין לא נחלים כיאם מן פצד ועיב מהמחם
כל פכל שבהוכו פמים ורבוהו מפרשים מוליאר שני שולים ירצה כשהי יורה יורה גו
על נבי גו ואנטכי בי הוי מחיצה בנהים ופוי הנחוש פאנטכי מ״ פעין כי פוקשה לפם
דאם איהא דאך מוליאר נמי כהמונהו מה פמרש יש בינפם ומה הירצה המשום שפוא
מנחוש מה לבו בקרבו טמי ממוליאר ובהא אמאי לא הנא במוליאר בי הוי ילמשום
דפוי מחיצה בנהים מ״ בין הוי פעלין להחדין ויש מחיצה שמעמדת נבוה פהוי פעלין ולכן
כי שיש מחיצה בנהים מה פוי הוקא בי הוי מ״ כשהי מ״ יורה ולמשן לא הבלע אל הוך
מבירה לנמרי למשן לא יאשר מקום פנחלים לכך שעשה לם מחיצה ולכן פם ודאי המונה
שני יורה ויש מחיצה מעומשת ונכונה לפכל שולי של הוי פעלין אל הוי פהחדין אשר
שם פאש אבל מוליאר פוא כל נהין שנ כירם הנלמא ומרסים כנסו כי אינה מרסיך
פבל אחר נרימהם אלא מעמיד פבל

ורש״י המם שלפם דאב״ פלל מים למעלם ונחלים מלמטם שפרי למי-
דבריפם פאש נהין המהיו ולא בחוץ שפוא כלי שיל בית קיבול
ונחלים מבחוץ ודאי שמרוקרם יוהר פוה ואעמב פשהא נמי לא הבדא דמיקרי שמיר
בטנים כי פמים שמחים בהוכניה פכל ופאש פולך סביב אמ״ להומנה ולכן נקרא
מבחוץ אלא שקם כי בשלמא שלפבה פאש אמשר כי פולכה סביב כל פכל ומבחוץ נמי אין
נחלים מבחוץ לא משמע דפני פוא דאיכא נחלים מחצינותא כלל ופנכון פל דפייב פאש
ואין פמרשכי יען לאשר בו פמים מיקרי מנים פיושבה בטנים לכן כל פאחר מיקרי
בחוץ ואדרכם לדברי רש״י פלל מוליאר מים מה נחלים מבחוץ והו לא שפרי כבר אין לא
שייכות לפגביר מקום פמים כיאם מוליאר פוא פעיקר רק כי יש אצל בית קיבול קטן
לכן אין נכון לפגביר אלא לפוריעני מאוהו פטמל פדבוק בו רק פשהא כי שנפם
פנם שוויים דפם שהי שולים מה נכון פוא לפוריע שהיפם דשוויים ניפו אמנם על
אלו וכיוצא בפם אין המיסה דמילהא פהלים בסברא ליכא לחיקם עלם כי פסבירות
מהתלמוד ומהא פדבר פגם נראה לעין דמרקאמר בחוץ ובטנים ב״ל שעיפם שוויים כי
שהיפם שוויים מנימי ומיצון דאלה שייך שם קטן ונדול לא שם מנים ומוץ ומהא נלכם

230

1623

ואם לא יכול לעמוד בפני עצמו אלא בשני דברים כגון שהוא
ארוך ורחב ולא יכול לעמוד

ואמרו שהוא מן הכתוב שנאמר ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה יי׳ ויפצו אויביך וינוסו משנאיך מפניך.

ושם

ואת

ועד

236

עוד

237

ויום יפן

ב אלה הנחלו לכתב יחוסיהם ויתר מהם לא נכתבו
לפי שלא היו ראשי אבות ולא היו מיוחסים ולא
נתייחסו לדגלים ולא נמנו עמהם ולא נמנו עם
אחיהם ולא נמנו עם שבטיהם ולא נמנו עם
ישראל ולא נמנו עם הלויים ולא נמנו עם
הכהנים ולא נמנו עם הנשיאים ולא נמנו עם
הסגנים ולא נמנו עם הפקידים ולא נמנו עם
הגבירים ולא נמנו עם הנכבדים ולא נמנו עם
הנדיבים ולא נמנו עם הנגידים ולא נמנו עם
הנסיכ

0239

ולשון אחר לפי. ואעפ"כ אין הדבר כן כי ה"ל לומר ויהי בשמוע וגו' ויאמר
ה' אמרתי לכם ואתם לא שמעתם וגו' ולפי זה אין לפרש כן אלא ויהי
כאשר קרא ולא שמעו כן קראתי ולא שמעו אמר ה' צבאות ואשר
קראתי ולא שמעו כן יקראו ולא אשמע אמר ה' צבאות ואסערה
אותם על כל הגוים אשר לא ידעום ואחריהם הלכה הארץ מעבר
ואחריו שבה ותהי ארץ חמדה לשמה. ואין לפרש כן כי אם היה
כן היה לו לומר ואשר לא קראתי ולא שמעו אמר ה' צבאות
ואסערה אותם וגו' ואחריהם הלכה הארץ מעבר ואחריו שבה
ותהי ארץ חמדה לשמה. ואין לפרש כן כי אם היה כן היה לו לומר
ואשר לא קראתי ולא שמעו אמר ה' צבאות ואסערה אותם וגו'
ואחריהם הלכה הארץ מעבר ואחריו שבה ותהי ארץ חמדה לשמה.
ואין לפרש כן כי אם היה כן היה לו לומר ואשר לא קראתי ולא
שמעו אמר ה' צבאות ואסערה אותם וגו' ואחריהם הלכה הארץ
מעבר ואחריו שבה ותהי ארץ חמדה לשמה. ואין לפרש כן כי אם
היה

ומש

ואלה

אמנם [illegible]

אמנם

245

בי יואי

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

עמי כיי חכמה מדו עשו המיחם

[illegible]

246

247

ומעתה

ומש ראוי לפתוח בתחלת פרשה זו ולומר אתה בחרתנו כו' ולא נתחיל בתחלת הפרשה שכתוב בה ויהי אחרי מות משה כו' שהרי אין לומר שהיה אחר מיתת משה שהרי כבר נאמר בפרשה שלפניה וימת שם משה עבד ה' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואם כן איך יאמר ויהי אחרי מות משה ויאמר ה' אל יהושע כו' אלא ודאי שהיה אחר מיתת משה שהרי כבר נאמר בפרשה שלפניה וימת שם משה עבד ה' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואם כן איך יאמר ויהי אחרי מות משה ויאמר ה' אל יהושע כו' אלא ודאי שהיה אחר מיתת משה שהרי כבר נאמר בפרשה שלפניה וימת שם משה עבד ה' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואם כן איך יאמר ויהי אחרי מות משה ויאמר ה' אל יהושע כו' אלא ודאי שהיה אחר מיתת משה שהרי כבר נאמר בפרשה שלפניה וימת שם משה עבד ה' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואם כן איך יאמר ויהי אחרי מות משה ויאמר ה' אל יהושע כו' אלא ודאי שהיה אחר מיתת משה שהרי כבר נאמר בפרשה שלפניה וימת שם משה עבד ה' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואם כן איך יאמר ויהי אחרי מות משה ויאמר ה' אל יהושע כו' אלא ודאי שהיה אחר מיתת משה

אמנם ראוי לפתוח בתחלת פרשה זו ולומר אתה בחרתנו כו' ולא נתחיל בתחלת הפרשה שכתוב בה ויהי אחרי מות משה כו' שהרי אין לומר שהיה אחר מיתת משה שהרי כבר נאמר בפרשה שלפניה וימת שם משה עבד ה' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואם כן איך יאמר ויהי אחרי מות משה ויאמר ה' אל יהושע כו' אלא ודאי שהיה אחר מיתת משה שהרי כבר נאמר בפרשה שלפניה וימת שם משה עבד ה' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואם כן איך יאמר ויהי אחרי מות משה ויאמר ה' אל יהושע כו' אלא ודאי שהיה אחר מיתת משה שהרי כבר נאמר בפרשה שלפניה וימת שם משה עבד ה' ולא קם נביא עוד בישראל כמשה ואם כן איך יאמר ויהי אחרי מות משה ויאמר ה' אל יהושע כו' אלא ודאי שהיה אחר מיתת משה

ואת

אמנם כשיש שם מלת כי ואינו מפסיק ענינו בין שני חלקי המאמר אינו מוכרח שיהיה לשון הסבה אבל יהיה לשון ודאי כמו שהוא בכמה מקומות ואפשר שיהיה לשון הסבה כמו שהוא בזה המקום ואפשר שיהיה לשון ודאי כמו שהוא בזה המקום

ומש

אמנם ומעלה הזה מתוך הפרטים הנמצאים בכל אחד מהם ואין לומר שהוא מצד עצמו כי אם מצד שהוא נמצא בזה הפרט ובזה הפרט ובזה הפרט ולא יתכן שיהיה מצד עצמו כי אם היה מצד עצמו היה נמצא בכל הפרטים ולא היה מתחלק בהתחלק הפרטים כי הנה הוא בעצמו לא יתחלק ולא יתרבה בהתרבות הפרטים

ומש

וזה שכל מי שיש לו מעות ואין לו קרקע ורוצה לקנות קרקע ואין מוכרין לו אלא בדמים יקרים יותר מדמי שוויה ואין לו מעות אלא כדי שיעור שוויה יכול לומר לבעל הקרקע הרי מעותיך בידך ואין לי מעות אלא כדי שוויה ואיני רוצה לקנות אלא בשוויה ואם אין אתה רוצה למכור לי בשוויה

257

ומיהו אין לחלק בין מעות שנתנו לו לשם מצוה לבין מעות שנתנו לו לשם הקדש דבכל ענין אין לו רשות להשתמש בהן ואם השתמש בהן חייב לשלם דמי מה שהוציא ואפילו אם נתנו לו לשם מצוה ולא הוציא מהן כלום אלא שהניחן בכיסו ואבדו בלא פשיעה פטור דכיון שלא נתנו לו אלא לשם מצוה לא קנה אותן אלא לשם מצוה ואם כן אין לו עליהן אלא דין שומר חנם ואם השתמש בהן חייב לשלם דמי מה שהוציא

259

261

בי״ טוב א״י

עמ״י גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי״ חכמה מדו

משנה ששית מטלטלין

[illegible]

ואיכא [illegible]

ודע [illegible]

ואכתי אי בעי למימר דהא דקתני ר"ש בן אלעזר אומר אף הוא מודה
לא מיבעי ליה לאשמועינן דמודה הוא אלא אפילו מודה הוא
ר"ש בן אלעזר דאמר לעיל אין מביאין מן הבכורות לא
לחולין ולא לתמורה ולא לפסולין ולא לבדק הבית ולא
לבית הפרס ולא לבית הטבילה ולא לבית הכנסת ולא
לבית המדרש ולא לבית הכסא ולא לבית המרחץ ולא
לבית הבד ולא לבית הדיר ולא לבית הקברות ולא
לבית הגנזים ולא לבית הכלא ולא לבית הכנסת
ולא לבית המדרש ולא לבית הכסא ולא לבית המרחץ
ולא לבית הבד ולא לבית הדיר ולא לבית הקברות
ולא

אכ

264

A. KAHANE
TÜBA

אמנם [illegible] שמא יאמר שכיון שהקונה יכול לחזור בו ולומר לא רציתי בקנייתי אלא עד שיבא אליהו ויאמר שהוא כשר הרי הוא כמי שקנה בתנאי ואין הקנין גמור עד שיתקיים התנאי ולא יועיל לו חזרה אחר כך ואין זה נכון דהא אפילו בקנין גמור יכול לחזור בו עד שיגמור בדעתו לקנות ואפילו אמר בפירוש שאינו חוזר בו עד שיבא אליהו אינו חוזר בו ואין זה תנאי כלל דהא אפילו אמר בפירוש שאינו חוזר בו עד שיבא אליהו ואחר כך אמר לא רציתי

ודא

ואכתי אכתי קשה לי מה שכתב רבינו שלמה ז"ל בפרק ר' יהושע דמגילה (דף כ"ג ע"ב) גבי ההוא דאמר לחבירו אי לא אתינא לגבך בתלתא ירחי שתא אנא בעל דברך ואתא בתלתא ירחי שתא ולא א

מעלה

[illegible]

ואיכא [illegible]

אמנם [illegible]

ויקרא ויאמר יי אליו. הלמד שמשה רבינו היה יודע מתי נכנס ומתי יצא אלא מפני שנאמר ויקרא ויאמר יי אליו. ומה ראה משה לומר לו ויקרא אלא שהיה יודע שהקב"ה מדבר עמו ולא היה נכנס עד שהיה נקרא. ויקרא אל משה. מכאן שהקול יוצא מבין שתי כפרות שעל הארון ושומעו משה ומשם היה מדבר עמו

ומ"ש בסוכה דף כ"ב ע"ב גבי ד' מינים שאין לוקחין אותם מן הגזלן ואם לקחן יצא ידי חובתו ואפילו לכתחלה מותר לברך עליהם ואפילו לאחר שיגזול אותם מיד הלוקח ואפילו לאחר שיאבדם ואפילו לאחר שיגנבם ממנו ואפילו לאחר שיאכלם ואפילו לאחר שיבלעם ואפילו לאחר שיבלעם ואפילו לאחר שיבלע

273

עוד [illegible]

אמרתי [illegible]

הוספתי [illegible]

פסקא

אמנם

עוד

בי חי אי

שנת עמי כיי חכמה מדו עשו ה התפג

פרק במה טומנים

על עיני ואביטה נפלאות מתורתך

[illegible]

278

אמרתי

ואיבא

ולא יכלו לעמוד בפניו כי חרב ה' שלחה בהם ויהי מספר ההרוגים
מבני יהודה ובנימין ובני אפרים ומנשה ובני שמעון ובני זבולון
ובני יששכר ובני אשר ובני נפתלי ובני גד ובני ראובן ובני דן
ובני שבט לוי ובני שבט יוסף ובני שבט בנימין ובני שבט יהודה
ובני שבט שמעון ובני שבט זבולון ובני שבט יששכר ובני שבט אשר
ובני שבט נפתלי ובני שבט גד ובני שבט ראובן ובני שבט

כתב הרן

282

ואחרי

ולא ידעתי מהיכן לו שיעור עכשיו שהרי לא נתן לו שיעור ואין לו אלא מה שנתן לו ואין נותנין לו אלא כפי מה שהוא צריך לו ואפילו לא היה לו אלא מנה ואין צריך לו אלא מנה אין נותנין לו אלא מנה ואפילו היה לו מנה ומאתים

285

ועוד

מעתה

ואמר לו אדוני המלך יודע הוא כי אנכי ועבדך בן שלש עשרה שנה ואנכי
ידעתי כי אמר אמי אעשה ולא אמרתי לו דבר ולא הגיד לי דבר ולא
הגיד לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא
אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא אמר לי דבר ולא

ואחר. ופי׳ הוא שהיה לפעמים ר״ת אחד אחר אחר ופי׳ בכל אחד
ואחד שהוצרכו לה בתורה ולפי׳ שהיה לפעמים ר״ת אחד אחר אחר
ולפי שהיה הר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר
לו פה ופי׳ ר״ת שהוא אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד
ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת
אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד
אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר
אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר ר״ת אחד אחר אחר

ודין

ומש

ומש

293

בי״ט א״י

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

עמ״י כי״י חכמה מד״ו עש״ו מ״ב טומנים

[illegible]

ויל [illegible]

295

אמנם [illegible]

297

ואמנם

ואמר לו אל תירא כי אתה תמלוך ואני אהיה משנה לך וגם כן שאול אבי יודע כן ואמר לו שמואל הנביא אחר שמשח את דוד לשם מלך על ישראל ולא היה עדיין מלך ולא נתמנה לו שום מעלה ולא נתגדל בשום דבר ולא נתפרסם בשום מקום ולא נתייחד בשום מעשה ולא נתקרב אל המלך ולא נתחבר עמו בשום דבר ולא נתיחס עמו בשום ענין ולא נתערב עמו בשום עסק ולא נתאחד עמו בשום מלאכה ולא נתדבק עמו בשום אהבה ולא נתאחה עמו בשום אחוה ולא נתרועע עמו בשום רעות ולא נתקשר עמו בשום קשר ולא נתאחב עמו בשום חבה ולא נתיידד עמו בשום ידידות ולא נתחבב עמו בשום חיבה ולא נתקרב עמו בשום קירוב ולא נתאהב עמו בשום אהבה ולא נתרצה עמו בשום רצון ולא נתחבר עמו בשום חבור ולא נתאחד עמו בשום איחוד ולא נתדבק עמו בשום דבקות ולא נתיחס עמו בשום יחוס ולא נתערב עמו בשום ערב

ואם לא יהיה לו מה לתת לה יתן לה כל מה שיש לו ויהיה חייב לתת לה
כל מה שיתחייב לה ואם לא יהיה לו מה לתת לה יתן לה כל מה שיש לו
ויהיה חייב לתת לה כל מה שיתחייב לה ואם לא יהיה לו מה לתת לה
יתן לה כל מה שיש לו ויהיה חייב לתת לה כל מה שיתחייב לה ואם
לא יהיה לו מה לתת לה יתן לה כל מה שיש לו ויהיה חייב לתת לה
כל מה שיתחייב לה ואם לא יהיה לו מה לתת לה יתן לה כל מה שיש
לו ויהיה חייב לתת לה כל מה שיתחייב לה ואם לא יהיה לו מה לתת
לה יתן לה כל מה שיש לו ויהיה חייב לתת לה כל מה שיתחייב לה
ואם לא יהיה לו מה לתת לה יתן לה כל מה שיש לו ויהיה חייב לתת
לה כל מה שיתחייב לה ואם לא יהיה לו מה לתת לה יתן לה כל מה
שיש לו ויהיה חייב לתת לה כל מה שיתחייב לה ואם לא יהיה לו מה
לתת לה יתן לה כל מה שיש לו ויהיה חייב לתת לה כל מה שיתחייב
לה ואם לא יהיה לו מה לתת לה יתן לה כל מה שיש לו ויהיה חייב
לתת לה כל מה שיתחייב לה ואם לא יהיה לו מה לתת לה יתן לה כל
מה שיש לו ויהיה חייב לתת לה כל מה שיתחייב לה ואם לא יהיה לו
מה

303

ולפי שעל המחלוקת הזאת נפסקו הדינין שנתבארו
ופרשו בהם הגאונים ז"ל כל הדינין שנתבארו
ונתפרסמו בגמרא ובפוסקים ז"ל ואנו נכתוב
עכשיו הדינין שנתחדשו ונתפרסמו בזמנינו ז"ל
ואלו הן הדברים שנתחדשו בזמנינו ז"ל
בראשונה היו נוהגין שכל מי שהיה רוצה לישא
אשה היה הולך אצל הרב ואומר לו שרצונו
לישא אשה פלונית והרב היה שולח לקרות
לאותה אשה ולאחיה ולקרוביה ולשכניה
ולאנשי עירה ושואל מהם אם יודעים בו
שום דבר שאינו הגון לישא אשה כזאת
ואם היו אומרים שאין יודעים בו שום דבר
שאינו הגון היה הרב אומר להם שיכתבו
לו בכתב ידם שאין יודעים בו שום דבר
שאינו הגון ואחר שהיו כותבים לו כך
היה הרב אומר לאחיה של אשה שיבוא
לפניו ואומר לו שהוא רוצה לישא את
אחותו ושואל אותו אם יודע בו שום דבר
שאינו הגון ואם היה אומר שיודע בו
דבר שאינו הגון היה הרב אומר לו שיכתוב
לו בכתב ידו שיודע בו דבר שאינו הגון
ואם היה אומר שאין יודע בו שום דבר
שאינו הגון היה הרב אומר לו שיכתוב
לו בכתב ידו שאין יודע בו שום דבר
שאינו הגון ואחר שהיה כותב לו כך
היה הרב אומר לו שיבוא לפניו ואומר
לו שהוא רוצה לישא את אחותו ושואל
אותו אם יודע בו שום דבר שאינו הגון
ואם היה אומר שיודע בו דבר שאינו הגון
היה הרב אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו
שיודע בו דבר שאינו הגון ואם היה
אומר שאין יודע בו שום דבר שאינו
הגון היה הרב אומר לו שיכתוב לו בכתב
ידו שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון
ואחר שהיה כותב לו כך היה הרב אומר
לו שיבוא לפניו ואומר לו שהוא רוצה
לישא את אחותו ושואל אותו אם יודע
בו שום דבר שאינו הגון ואם היה אומר
שיודע בו דבר שאינו הגון היה הרב
אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו שיודע
בו דבר שאינו הגון ואם היה אומר
שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון
היה הרב אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו
שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון
ואחר שהיה כותב לו כך היה הרב אומר
לו שיבוא לפניו ואומר לו שהוא רוצה
לישא את אחותו ושואל אותו אם יודע
בו שום דבר שאינו הגון ואם היה אומר
שיודע בו דבר שאינו הגון היה הרב
אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו שיודע
בו דבר שאינו הגון ואם היה אומר
שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון
היה הרב אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו
שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון
ואחר שהיה כותב לו כך היה הרב אומר
לו שיבוא לפניו ואומר לו שהוא רוצה
לישא את אחותו ושואל אותו אם יודע
בו שום דבר שאינו הגון ואם היה אומר
שיודע בו דבר שאינו הגון היה הרב
אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו שיודע
בו דבר שאינו הגון ואם היה אומר
שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון
היה הרב אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו
שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון
ואחר שהיה כותב לו כך היה הרב אומר
לו שיבוא לפניו ואומר לו שהוא רוצה
לישא את אחותו ושואל אותו אם יודע
בו שום דבר שאינו הגון ואם היה אומר
שיודע בו דבר שאינו הגון היה הרב
אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו שיודע
בו דבר שאינו הגון ואם היה אומר
שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון
היה הרב אומר לו שיכתוב לו בכתב ידו
שאין יודע בו שום דבר שאינו הגון

305

307

עשרים
309

בה עשרים א״י

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עש״ו
כ״י חכמה מד״ו

טומנים

[illegible]

ולא יהיה לו שום ענין בשום מקום אחר. ואם יהיה לו ענין בשום מקום אחר
הרי הוא מחזיק בשני מקומות. ואין לו שום חזקה בשום אחד מהם. ואם
יש לו חזקה בשום אחד מהם. הרי הוא מחזיק בשני מקומות. ואין לו
חזקה בשום אחד מהם. ואם יש לו חזקה בשום אחד מהם. הרי הוא
מחזיק בשני מקומות. ואין לו חזקה בשום אחד מהם. ואם יש לו

1311

Biblioteca Nacional de España

B12

ואלו הן הדברים שהאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא. כבוד אב ואם וגמילות חסדים והשכמת בית המדרש שחרית וערבית והכנסת אורחים ובקור חולים והכנסת כלה ולויית המת ועיון תפלה ושלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם.

רבי אומר כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מיסורין. כל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מיסורין. רבי נתן אומר כל המקיים את התורה מיסורין סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מיסורין.

רבי אומר הוי שקוד ללמוד תורה שאינה ירושה לך. והוי מכוין את פעולותיך שיהיו לשם שמים. ואל תתחבר לרשעים. ואל תתייאש מן הפורענות. ואל תהי בעל דברים עם האשה. ועל זה אמרו חכמים אל ירבה אדם שיחה עם האשה. ואמרו בדברה עם אשתו ועם בתו ועם אחותו מפני הבושה שיש בדבר. ואל תהי קל לשמוע. ואל תהי מגלה סתרים. ואל תהי מתאוה לכבוד. ואל תהי בוש מפני כל אדם. ואל תהי מחלל שבת. ואל תהי מתגאה על הבריות. ואל תהי רשע. ואל תהי מתקרב אצל השלטון. ואל תהי מעיד עדות שקר. ואל תהי מתחבר לאנשי מעשה רע. ואל תהי מתיירא מן השלטון בדבר שהוא אמת. ואל תהי מתחייב בשבועה. ואל תהי מתחייב בנדרים. ואל תהי מתחייב בקנסות. ואל תהי מתחייב בעדות. ואל תהי מתחייב בדיינות. ואל תהי מתחייב בשליחות. ואל תהי מתחייב בשותפות. ואל תהי מתחייב בשומרות. ואל תהי מתחייב בשכירות. ואל תהי מתחייב בשאלה. ואל תהי מתחייב בפקדון. ואל תהי מתחייב בגזילה. ואל תהי מתחייב בעבדות. ואל תהי מתחייב בשחרור. ואל תהי מתחייב בגירות. ואל תהי מתחייב בכהונה. ואל תהי מתחייב בלויה. ואל תהי מתחייב בישראל. ואל תהי מתחייב בגוי. ואל תהי מתחייב באשה. ואל תהי מתחייב בבעל. ואל תהי מתחייב בבן. ואל תהי מתחייב בבת. ואל תהי מתחייב באח. ואל תהי מתחייב באחות. ואל תהי מתחייב בדוד. ואל תהי מתחייב בדודה. ואל תהי מתחייב בבן דוד. ואל תהי מתחייב בבת דוד. ואל תהי מתחייב בבן אח. ואל תהי מתחייב בבת אח. ואל תהי מתחייב בבן אחות. ואל תהי מתחייב בבת אחות. ואל תהי מתחייב בחם. ואל תהי מתחייב בחמות. ואל תהי מתחייב בחתן. ואל תהי מתחייב בכלה. ואל תהי מתחייב בחותן. ואל תהי מתחייב בחותנת. ואל תהי מתחייב בגיס. ואל תהי מתחייב בגיסה. ואל תהי מתחייב בחורג. ואל תהי מתחייב בחורגת. ואל תהי מתחייב בבן חורג. ואל תהי מתחייב בבת חורגת. ואל תהי מתחייב באב חורג. ואל תהי מתחייב באם חורגת. ואל תהי מתחייב באח חורג. ואל תהי מתחייב באחות חורגת. ואל תהי מתחייב בבן אח חורג. ואל תהי מתחייב בבת אח חורגת. ואל תהי מתחייב בבן אחות חורג. ואל תהי מתחייב בבת אחות חורגת. ואל תהי מתחייב בדוד חורג. ואל תהי מתחייב בדודה חורגת. ואל תהי מתחייב בבן דוד חורג. ואל תהי מתחייב בבת דוד חורגת.

ואמנם לפי זה יש, שיהיה לשנוי שיש בהוראת הלשון פעמים
רבות בכתבי הקדש ובלשון חכמים ז"ל. כי הנה ידוע שהוא

ומש

315

[illegible]

פרק החמשי במה בהמה במה

[illegible]

317

318

05319

וכל בעלי

ומשׁ

ולא יעשה עבודה ולא יתעסק בדבר אחר אלא יהיה עסוק בתורה ובתפלה ובמצות ובגמילות חסדים. וכל זמן שאדם עוסק בתורה ובמצות ובגמילות חסדים אפילו בדברים בטלים כאלו הוא עוסק בתורה ובמצות ובגמילות חסדים. ואפילו בדברים שאינם בטלים כגון שהוא עוסק בצרכי עצמו ובצרכי ביתו ובצרכי הציבור כגון שהוא עוסק בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ובבנין ערים ובבנין גשרים ובבנין חומות ובבנין מגדלים ובבנין שערים ובבנין מבואות ובבנין מרחצאות ובבנין בתי בתי הכסאות ובבנין בתי בתי הכנסיות ובבנין בתי בתי המדרשות ובבנין בתי בתי הגשרים ובבנין בתי בתי החומות ובבנין בתי בתי המגדלים ובבנין בתי בתי השערים ובבנין בתי בתי המבואות ובבנין בתי בתי המרחצאות ובבנין בתי בתי הכסאות וכל כיוצא בזה אפילו בדברים שאינם בטלים כגון שהוא עוסק בצרכי עצמו ובצרכי ביתו ובצרכי הציבור כגון שהוא עוסק בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ובבנין ערים ובבנין גשרים ובבנין חומות ובבנין מגדלים ובבנין שערים ובבנין מבואות ובבנין מרחצאות ובבנין בתי בתי הכסאות ובבנין בתי בתי הכנסיות ובבנין בתי בתי המדרשות ובבנין בתי בתי הגשרים ובבנין בתי בתי החומות ובבנין בתי בתי המגדלים ובבנין בתי בתי השערים ובבנין בתי בתי המבואות ובבנין בתי בתי המרחצאות ובבנין בתי בתי הכסאות וכל כיוצא בזה אפילו בדברים שאינם בטלים כגון שהוא עוסק בצרכי עצמו ובצרכי ביתו ובצרכי הציבור כגון שהוא עוסק בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ובבנין ערים ובבנין גשרים ובבנין חומות ובבנין מגדלים ובבנין שערים ובבנין מבואות ובבנין מרחצאות ובבנין בתי בתי הכסאות ובבנין בתי בתי הכנסיות ובבנין בתי בתי המדרשות ובבנין בתי בתי הגשרים ובבנין בתי בתי החומות ובבנין בתי בתי המגדלים ובבנין בתי בתי השערים ובבנין בתי בתי המבואות ובבנין בתי בתי המרחצאות ובבנין בתי בתי הכסאות וכל כיוצא בזה

לג

ויהי ביום השלישי ויהי ערבים ויהי בקר יום השלישי. ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן. ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב. ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן. ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עושה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב. ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי. ויאמר אלהים יהי מאורות ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים. והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן. ויעש אלהים את שני המאורות הגדלים את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים. ויתן אותם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ. ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב. ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי. ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים. ויברא אלהים את התנינים הגדלים ואת כל נפש החיה הרומשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב. ויברך אותם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ. ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי. ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן. ויעש אלהים את חיתו ארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב. ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרומש על הארץ. ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם. ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ. ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה. ולכל חיתו הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן. וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. ויכלו השמים והארץ וכל צבאם. ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה. ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות. אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים. וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה. ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה. ויצר יהוה אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה. ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר. ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע. ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. שם האחד פישון הוא הסובב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב. וזהב הארץ ההוא טוב שם הבדולח ואבן השהם. ושם הנהר השני גיחון הוא הסובב את כל ארץ כוש. ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההולך קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת. ויקח יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה. ויצו יהוה אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל. ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות. ויאמר יהוה אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חיתו השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו. ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חיתו השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו. ויפל יהוה אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו ויסגר בשר תחתנה. ויבן יהוה אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם. ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת. על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד. והיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו. והנחש היה ערום מכל חיתו השדה אשר עשה יהוה אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן. ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל. ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמותון. ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמותון. כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע. ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל. ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרות. וישמעו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה אלהים בתוך עץ הגן. ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר אליו איכה. ויאמר את קולך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואתחבא. ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת. ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל. ויאמר יהוה אלהים לאשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל. ויאמר יהוה אלהים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חיתו השדה על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך. ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. ואל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרונך בעצב תלדי בנים ואל בעלך תשוקתך והוא ימשל בך. ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך. וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה. בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב. ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי. ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. וישלחהו יהוה אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם. ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים.

323

כ"י חכמה מדו עשו

עמי בית מדרש וספריית מחנה

325

אמרתי [illegible] אל תוכל [illegible] כי הם [illegible]

[illegible]

ומש [illegible]

[illegible]

[illegible]

ומ״ש [illegible]

וכתבו [illegible]

משנה שניה

והקרוב

והתו

ב אין הפרש בין שנתן לו ואמר לו הרי זה שלך ובין שכתב לו שטר מתנה שכתב לו שדה פלונית ולא אמר לו כלום אלא שנתן לו השטר הרי זה שלו. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום הרי זה שלו מיד ואין לנותן כלום. ואם מת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו. ואם מת המקבל קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של מקבל. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם מת המקבל קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של מקבל. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן.

עוד לפיכך אם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן. ואם אמר לו הרי זה שלך מעכשיו ולא נתן לו השטר אלא לאחר שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום ומת המקבל קודם שיגיע שלשים יום ומת הנותן קודם שיגיע שלשים יום הרי זה של יורשיו של נותן.

כתבו

כללו

ואמנם

ולא תהיה לו אשה לא יהיה לו בן ולא בת ולא יהיה שום אדם
שיהיה לו זרע בעולם ויהיה כל ישראל מתאבלים עליו
ומתעצבים עליו כמו שעשו בימי יאשיהו שנאמר ויספד
יאשיהו אל המלך ירמיה ויאמרו כל השרים והשרות
את ירמיה עד היום הזה ונתנום לחוק על ישראל
הרי הם כתובים בקינות ואף על פי שכל הנביאים
ספדו למלכים אין ספדנותם כספדנות ירמיה שכל
ישראל מתאבלים עליו ומספדים אותו ביום מותו
שנאמר הלא הנם כתובים על ספר הקינות ירמיה
ספד על יאשיהו ואף על פי שכל הנביאים ספדו
למלכים אין ספדנותם כספדנות ירמיה שכל ישראל
מתאבלים עליו ומספדים אותו ביום מותו שנאמר
הלא הנם כתובים על ספר הקינות ירמיה ספד על
יאשיהו ואף על פי שכל הנביאים ספדו למלכים
אין ספדנותם כספדנות ירמיה שכל ישראל מתאבלים
עליו ומספדים אותו ביום מותו שנאמר הלא הנם
כתובים על ספר הקינות ירמיה ספד על יאשיהו
ואף על פי שכל הנביאים ספדו למלכים אין ספדנותם
כספדנות ירמיה שכל ישראל מתאבלים עליו ומספדים
אותו ביום מותו שנאמר הלא הנם כתובים על ספר
הקינות ירמיה ספד על יאשיהו ואף על פי שכל
הנביאים ספדו למלכים אין ספדנותם כספדנות
ירמיה שכל ישראל מתאבלים עליו ומספדים אותו
ביום מותו שנאמר הלא הנם כתובים על ספר הקינות
ירמיה ספד על יאשיהו

ושם

ומ"ש
הקדמה
ב' ענינים
ענין א'
ענין ב'
ענין ג'
ענין ד'
ענין ה'
ענין ו'
ענין ז'
ענין ח'
ענין ט'
ענין י'
ענין יא'
ענין יב'
ענין יג'
ענין יד'
ענין טו'
ענין טז'
ענין יז'
ענין יח'
ענין יט'
ענין כ'
ענין כא'
ענין כב'
ענין כג'
ענין כד'
ענין כה'
ענין כו'
ענין כז'
ענין כח'
ענין כט'
ענין ל'
ענין לא'
ענין לב'
ענין לג'
ענין לד'
ענין לה'
ענין לו'
ענין לז'
ענין לח'
ענין לט'
ענין מ'
ענין מא'
ענין מב'
ענין מג'
ענין מד'
ענין מה'
ענין מו'
ענין מז'
ענין מח'
ענין מט'
ענין נ'

ואחר שהקיש הכתוב הזה הנה עתה אלו הדברים שהזכרנו ממנו
שהם הכרחיים בהשגחה ובמה שיגיע לאדם מצד מעשיו
ומחשבותיו הנה נתבאר שהשגחה פרטית אינה נמשכת
אל כל אחד ואחד מבני האדם אלא אל מי שיהיה שלם
בעיון ובמעשה ובמדות ואז תהיה השגחת האל יתברך
עליו כפי מעלתו בחכמה ואין ראוי שיחשוב החושב
שהשגחת האל יתברך על הפרטים היא מפני שהם
נמצאים בלבד כי אם מפני שהם בעלי שכל ומשיגים
את האל יתברך ומבינים אותו ומפני זה יהיו נשגחים
ומי שהוא בלתי משיג אותו יתברך ובלתי מבין אותו
הנה הוא בלתי נשגח כלל ומפני זה יהיו בני האדם
בהשגחה יותר מכל שאר בעלי החיים אשר תחת הגלגל
כי הם לבדם המשיגים את האל יתברך מבין כל
שאר בעלי החיים אשר תחת הגלגל ולפי שיעור
השגתם יהיה שיעור השגחתו עליהם ולפי שיעור
חסרון השגתם יהיה חסרון השגחתו עליהם ולזה
אמרו ז"ל שהקב"ה אינו משגיח על הבהמה ועל
העוף ועל הדגים ועל שאר בעלי החיים אשר תחת
הגלגל ולא עוד אלא שנתן דעתו עליהם ונתן
בהם כח שיתקיימו בעצמם ובמיניהם כל זמן
שיעמוד הגלגל על מכונו ואין ראוי שיחשוב
החושב שהשגחת האל יתברך על הפרטים היא
מפני שהם נמצאים בלבד כי אם מפני שהם בעלי
שכל ומשיגים את האל יתברך ומבינים אותו ומפני
זה יהיו נשגחים ומי שהוא בלתי משיג אותו יתברך
ובלתי מבין אותו הנה הוא בלתי נשגח כלל ומפני
זה יהיו בני האדם בהשגחה יותר מכל שאר בעלי
החיים אשר תחת הגלגל ולפי שיעור השגתם יהיה
שיעור השגחתו עליהם ולפי חסרון השגתם יהיה
חסרון השגחתו עליהם ולזה אמרו ז"ל שהקב"ה
אינו משגיח על הבהמה ועל העוף ועל הדגים
ועל שאר בעלי החיים אשר תחת הגלגל ולא עוד
אלא שנתן דעתו עליהם ונתן בהם כח שיתקיימו
בעצמם ובמיניהם כל זמן שיעמוד הגלגל על מכונו

ואמר לו אברהם אבינו עליו השלום אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה
כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני
ואמר לו אברהם אבינו עליו השלום אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה
כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני
ואמר לו אברהם אבינו עליו השלום אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה
כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני
ואמר לו אברהם אבינו עליו השלום אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה
כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני

משנה ג

[illegible]

ומ״ש [illegible]

ומ״ש [illegible]

ומש

ומש וכתב הרן זל

341

בי כב אי

עמי נל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

משנה רביעית

[illegible]

ואין

343

ולא

עשרי ואם נזיפה אחת לפחות שנים ב' ליום פחות עשרי ואם

שאין לו בהמה ואין לו שכר בעבור שהוא לומד אין לו חלק

ואם הוא לומד בשכר ויש לו בהמה ואין לו שכר בעבור

שהוא לומד הרי זה נוטל חלק אחד בשביל בהמתו ואין

לו חלק בשביל גופו שהרי אין לו שכר בעבור שהוא לומד

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד הרי זה נוטל חלק

אחד בשביל גופו ושני חלקים בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ובהמה הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ושני חלקים בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושתי בהמות הרי זה

נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה חלקים בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושלש

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וארבעה

חלקים בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד וארבע בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה חלקים בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד וחמש בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וששה חלקים בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושש בהמות הרי זה

נוטל שני חלקים בשביל גופו ושבעה חלקים בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

חלקים בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושמנה בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ותשעה חלקים בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ותשע בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ועשרה חלקים בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ועשר בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואחד עשר

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואחד עשר בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושנים עשר חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים עשר בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה עשר

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה עשר בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו וארבעה עשר חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה עשר בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וחמשה עשר

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד וחמשה עשר בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו וששה עשר חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושש עשרה בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושבעה עשר

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושבע עשרה בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושמנה עשר חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושמנה עשרה בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ותשעה עשר

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ותשע עשרה בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ועשרים בהמות הרי זה

נוטל שני חלקים בשביל גופו ואחד ועשרים חלק

בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד

ואחד ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו

שכר בעבור שהוא לומד ושנים ועשרים בהמות הרי

זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה ועשרים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה ועשרים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה ועשרים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ועשרים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה ועשרים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע ועשרים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה ועשרים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה ועשרים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושלשים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ושלשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים ושלשים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים ושלשים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה ושלשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה ושלשים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה ושלשים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ושלשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה ושלשים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע ושלשים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

ושלשים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה ושלשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וארבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד וארבעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

וארבעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים וארבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים וארבעים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה וארבעים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה וארבעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

וארבעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה וארבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה וארבעים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש וארבעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה וארבעים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע וארבעים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

וארבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה וארבעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

וארבעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד וחמשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד וחמשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

וחמשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים וחמשים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים וחמשים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה וחמשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה וחמשים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה וחמשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

וחמשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה וחמשים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה וחמשים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה וחמשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש וחמשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה וחמשים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע וחמשים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

וחמשים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה וחמשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה וחמשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

וחמשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושישים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ושישים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד ושישים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

ושישים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים ושישים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים ושישים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה ושישים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה ושישים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה ושישים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

ושישים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה ושישים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה ושישים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ושישים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ושישים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה ושישים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע ושישים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

ושישים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה ושישים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה ושישים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

ושישים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ושבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד ושבעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

ושבעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים ושבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים ושבעים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה ושבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה ושבעים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה ושבעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

ושבעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה ושבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה ושבעים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ושבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ושבעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה ושבעים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע ושבעים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

ושבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה ושבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה ושבעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

ושבעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושמנים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ושמנים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד ושמנים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

ושמנים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים ושמנים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים ושמנים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה ושמנים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה ושמנים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה ושמנים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

ושמנים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה ושמנים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה ושמנים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ושמנים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ושמנים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה ושמנים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע ושמנים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

ושמנים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה ושמנים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה ושמנים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

ושמנים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ותשעים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ותשעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד ותשעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

ותשעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים ותשעים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים ותשעים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה ותשעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה ותשעים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה ותשעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

ותשעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה ותשעים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה ותשעים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ותשעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ותשעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה ותשעים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע ותשעים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

ותשעים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה ותשעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה ותשעים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

ותשעים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ומאה חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ומאה בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד ומאה חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

ומאה בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים ומאה חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים ומאה בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה ומאה

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה ומאה בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה ומאה חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

ומאה בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה ומאה חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה ומאה בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ומאה

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ומאה בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה ומאה חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע ומאה

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

ומאה חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה ומאה בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה ומאה חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

ומאה בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ומאתים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ומאתים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואחד ומאתים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואחד

ומאתים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושנים ומאתים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים ומאתים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושלשה ומאתים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושלשה ומאתים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו וארבעה ומאתים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד וארבעה

ומאתים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמשה ומאתים חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד וחמשה ומאתים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ומאתים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ומאתים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ושבעה ומאתים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע ומאתים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה

ומאתים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ושמנה ומאתים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ותשעה ומאתים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ותשע

ומאתים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושלש מאות חלק בשביל בהמתו ואם יש לו

שכר בעבור שהוא לומד ושלש מאות בהמות הרי

זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואחד ושלש מאות

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואחד ושלש מאות בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ושנים ושלש מאות חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושנים

ושלש מאות בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושלשה ושלש מאות חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושלשה ושלש מאות

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וארבעה

ושלש מאות חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד וארבעה ושלש מאות בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וחמשה ושלש

מאות חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד וחמשה ושלש מאות בהמות הרי זה

נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה ושלש מאות

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ושש ושלש מאות בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ושבעה ושלש מאות חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושבע

ושלש מאות בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושמנה ושלש מאות חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ושמנה ושלש מאות

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ותשעה

ושלש מאות חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ותשע ושלש מאות בהמות הרי

זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וארבע מאות חלק

בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד

וארבע מאות בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו וחמש מאות חלק בשביל בהמתו ואם יש לו

שכר בעבור שהוא לומד וחמש מאות בהמות הרי

זה נוטל שני חלקים בשביל גופו וששה מאות חלק

בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד

וששה מאות בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ושבע מאות חלק בשביל בהמתו ואם יש לו

שכר בעבור שהוא לומד ושבע מאות בהמות הרי

זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ושמנה מאות חלק

בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד

ושמנה מאות בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ותשעה מאות חלק בשביל בהמתו ואם יש לו

שכר בעבור שהוא לומד ותשע מאות בהמות הרי

זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

ואחד חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ואלף ואחד בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ואלף ושנים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף ושנים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

ושלשה חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ואלף ושלשה בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ואלף וארבעה חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

וארבעה בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ואלף וחמשה חלק בשביל בהמתו ואם יש

לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף וחמשה בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף וששה

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושש בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף ושבעה חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף ושבע

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

ושמנה חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ואלף ושמנה בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף ותשעה חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ותשע בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ואלף ועשרה חלק בשביל בהמתו ואם יש לו

שכר בעבור שהוא לומד ואלף ועשר בהמות הרי

זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף ואחד עשר

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ואחד עשר בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ואלף ושנים עשר חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ושנים עשר בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ואלף ושלשה עשר חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף ושלשה עשר

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

וארבעה עשר חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ואלף וארבעה עשר בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף וחמשה

עשר חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ואלף וחמשה עשר בהמות הרי זה

נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף וששה עשר

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושש עשר בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ואלף ושבעה עשר חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ושבע עשר בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ואלף ושמנה עשר חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף ושמנה עשר

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

ותשעה עשר חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ואלף ותשע עשר בהמות הרי

זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף ועשרים חלק

בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד

ואלף ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ואלף ואחד ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף ואחד ועשרים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

ושנים ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ואלף ושנים ועשרים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף ושלשה

ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ואלף ושלשה ועשרים בהמות הרי זה

נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף וארבעה ועשרים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף וארבעה ועשרים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף וחמשה ועשרים חלק

בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד

ואלף וחמשה ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ואלף וששה ועשרים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ושש ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ואלף ושבעה ועשרים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף ושבע

ועשרים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ואלף ושמנה ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף ושמנה ועשרים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

ותשעה ועשרים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ואלף ותשע ועשרים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף ושלשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני

חלקים בשביל גופו ואלף ואחד ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ואחד ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף ושנים ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ושנים ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף ושלשה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ושלשה ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף וארבעה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

וארבעה ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף וחמשה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

וחמשה ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף וששה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ושש ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף ושבעה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ושבע ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף ושמנה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ושמנה ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף ותשעה ושלשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

ותשע ושלשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים

בשביל גופו ואלף וארבעים חלק בשביל בהמתו

ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף וארבעים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

ואחד וארבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ואלף ואחד וארבעים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף ושנים

וארבעים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ואלף ושנים וארבעים בהמות הרי זה

נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף ושלשה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושלשה וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף וארבעה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף וארבעה וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף וחמשה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף וחמשה וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף וששה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושש וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף ושבעה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושבע וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף ושמנה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושמנה וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף ותשעה וארבעים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ותשע וארבעים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף וחמשים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף

וחמשים בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל

גופו ואלף ואחד וחמשים חלק בשביל בהמתו ואם

יש לו שכר בעבור שהוא לומד ואלף ואחד וחמשים

בהמות הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף

ושנים וחמשים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר

בעבור שהוא לומד ואלף ושנים וחמשים בהמות

הרי זה נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף ושלשה

וחמשים חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור

שהוא לומד ואלף ושלשה וחמשים בהמות הרי זה

נוטל שני חלקים בשביל גופו ואלף וארבעה וחמשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף וארבעה וחמשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף וחמשה וחמשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף וחמשה וחמשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף וששה וחמשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושש וחמשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף ושבעה וחמשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושבע וחמשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף ושמנה וחמשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ושמנה וחמשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף ותשעה וחמשים

חלק בשביל בהמתו ואם יש לו שכר בעבור שהוא

לומד ואלף ותשע וחמשים בהמות הרי זה נוטל

שני חלקים בשביל גופו ואלף ושישים חלק בשביל

בהמתו ואם יש לו שכר ב

והקרוב

345

ואלין

ולא פרה בעור

ואל

ואל

347

ולא יהיה לו שום חלק בעולם הבא. ואלו הן המינים והאפיקורסים
שכופרים בתורה ובנביאים ואפילו כל מי שכופר בתורה אחת
מכל התורה כולה שנאמר כי דבר ה' בזה וגו'. ואפילו אמר
שהתורה מן השמים חוץ מפסוק זה שלא אמרו משה מפי עצמו
אלא שאמר לו הקב"ה הרי זה כופר בתורה. וכן אפיקורס
שאמר אין נביאות בישראל ואין לנו נביא מן הנביאים אלא
מפני מה שראינו בימינו הרי זה כופר בנביאים. וכן כל
שכופר בנביא כופר בכל הנביאים. וכן כל שכופר בנביא
שאמר שנתנבא בזמן שנתנבאו נביאים אחרים ולא נתקיימה
נבואתו הרי זה

ואמנם אלו הם הדברים שכתב הרב המורה ז"ל בפרק ראשון מחלק שלישי
ממורה נבוכים. אך אני רואה שיש לי לבאר בהם ענין אחד שלא יבא
בדבר מלמד. אף כי אמנם ראוי לכל אדם שיעיין בספרי הרב המורה ז"ל
ויבין כוונתו בכל מה שכתב בהם. אבל מפני שהוא ז"ל לא כתבם
לעיון ולבקוש המחשבות מלאם כמו שכתב הוא עצמו בהקדמתו. אבל
כתבם לשיהיו מוכנים ומזומנים לכל אדם שיקרא בהם. ויבין מהם
מה שיבין. ולא יצטרך לשאול על כל מה שיעלה על דעתו. ולכן
אני אמרתי שיש לי לבאר בהם ענין אחד. לפי שהוא ז"ל כתב בהם
ענינים מסתרים מאד. ולא כתבם בדרך מלמד. אלא בדרך שיעיין
בהם מי שיבקש ויחקור. ולכן אני אמרתי שיש לי לבאר בהם ענין
אחד. לפי שהוא ז"ל כתב בהם ענינים מסתרים מאד. ולא כתבם בדרך
מלמד. אלא בדרך שיעיין בהם מי שיבקש ויחקור. ולכן אני אמרתי
שיש לי לבאר בהם ענין אחד. לפי שהוא ז"ל כתב בהם ענינים
מסתרים מאד. ולא כתבם בדרך מלמד. אלא בדרך שיעיין בהם מי
שיבקש ויחקור. ולכן אני אמרתי שיש לי לבאר בהם ענין אחד.

אמנם אלו הם הדברים שכתב הרב המורה ז"ל בפרק ראשון מחלק שלישי
ממורה נבוכים. אך אני רואה שיש לי לבאר בהם ענין אחד שלא יבא
בדבר מלמד. אף כי אמנם ראוי לכל אדם שיעיין בספרי הרב המורה ז"ל
ויבין כוונתו בכל מה שכתב בהם. אבל מפני שהוא ז"ל לא כתבם
לעיון ולבקוש המחשבות מלאם כמו שכתב הוא עצמו בהקדמתו. אבל
כתבם לשיהיו מוכנים ומזומנים לכל אדם שיקרא בהם. ויבין מהם
מה שיבין. ולא יצטרך לשאול על כל מה שיעלה על דעתו. ולכן
אני אמרתי שיש לי לבאר בהם ענין אחד. לפי שהוא ז"ל כתב בהם
ענינים מסתרים מאד. ולא כתבם בדרך מלמד. אלא בדרך שיעיין
בהם מי שיבקש ויחקור. ולכן אני אמרתי שיש לי לבאר בהם ענין
אחד. לפי שהוא ז"ל כתב בהם ענינים מסתרים מאד. ולא כתבם בדרך
מלמד. אלא בדרך שיעיין בהם מי שיבקש ויחקור. ולכן אני אמרתי
שיש לי לבאר בהם ענין אחד.

פרק ששי במה אשה

[illegible]

עוד [illegible]

אך [illegible]

ומה שאמר שהוא מן הכלל ולא מן הפרט כי הוא כולל כל
הנמצאים ואין שום נמצא חוץ ממנו ית' שהוא מן הפרטים
אמת שהוא כולל כל הנמצאים אבל הוא מיוחד בעצמותו
ובמציאותו ואין שום נמצא מיוחד כמוהו ית' ולכן אמר
שהוא מן הפרטים ולא מן הכללים. ואמר שהוא מיוחד
בעצמותו ובמציאותו ולא בכללות כי הכללות הוא
שיהיו הרבה נמצאים מיוחדים בעצמותם ובמציאותם
אבל מתכללים בדבר אחד שהוא מין או סוג או שיהיו
מתכללים בשם אחד שהוא מין או סוג ואין הדבר כן
בהקב"ה שהוא מיוחד בעצמותו ובמציאותו ואין שום
נמצא מתכלל עמו בדבר אחד שהוא מין או סוג ולכן
אמר שהוא מן הפרטים ולא מן הכללים. ואמר שהוא
מיוחד בעצמותו ובמציאותו ולא בכללות כי הכללות
הוא שיהיו הרבה נמצאים מיוחדים בעצמותם ובמציאותם
אבל מתכללים בדבר אחד שהוא מין או סוג ואין הדבר כן
בהקב"ה שהוא מיוחד בעצמותו ובמציאותו ואין שום
נמצא מתכלל עמו בדבר אחד שהוא מין או סוג ולכן
אמר שהוא מן הפרטים ולא מן הכללים. ואמר שהוא
מיוחד בעצמותו ובמציאותו ולא בכללות כי הכללות
הוא שיהיו הרבה נמצאים מיוחדים בעצמותם ובמציאותם
אבל מתכללים בדבר אחד שהוא מין או סוג ואין הדבר כן
בהקב"ה שהוא מיוחד בעצמותו ובמציאותו ואין שום
נמצא מתכלל עמו בדבר אחד שהוא מין או סוג ולכן
אמר שהוא מן הפרטים ולא מן הכללים. ואמר שהוא
מיוחד בעצמותו ובמציאותו ולא בכללות כי הכללות
הוא שיהיו הרבה נמצאים מיוחדים בעצמותם ובמציאותם
אבל מתכללים בדבר אחד שהוא מין או סוג ואין הדבר כן
בהקב"ה שהוא מיוחד בעצמותו ובמציאותו ואין שום
נמצא מתכלל עמו בדבר אחד שהוא מין או סוג ולכן

במה אשה

אמר שהוא מן הפרטים ולא מן הכללים. ואמר שהוא
מיוחד בעצמותו ובמציאותו ולא בכללות כי הכללות
הוא שיהיו הרבה נמצאים מיוחדים בעצמותם ובמציאותם
אבל מתכללים בדבר אחד שהוא מין או סוג ואין הדבר כן
בהקב"ה שהוא מיוחד בעצמותו ובמציאותו ואין שום
נמצא מתכלל עמו בדבר אחד שהוא מין או סוג ולכן
אמר שהוא מן הפרטים ולא מן הכללים. ואמר שהוא
מיוחד בעצמותו ובמציאותו ולא בכללות כי הכללות
הוא שיהיו הרבה נמצאים מיוחדים בעצמותם ובמציאותם
אבל מתכללים בדבר אחד שהוא מין או סוג ואין הדבר כן
בהקב"ה שהוא מיוחד בעצמותו ובמציאותו ואין שום
נמצא מתכלל עמו בדבר אחד שהוא מין או סוג ולכן

ומשם

אמר שהוא מן הפרטים ולא מן הכללים. ואמר שהוא
מיוחד בעצמותו ובמציאותו ולא בכללות כי הכללות
הוא שיהיו הרבה נמצאים מיוחדים בעצמותם ובמציאותם
אבל מתכללים בדבר אחד שהוא מין או סוג ואין הדבר כן
בהקב"ה שהוא מיוחד בעצמותו ובמציאותו ואין שום
נמצא מתכלל עמו בדבר אחד שהוא מין או סוג ולכן

אמנם

256

MTA AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ואם יהיה שקר בעדות העדים ויאמרו שהעידו בשקר
ולא ידעו שהוא שקר אלא שהיו סבורים שהוא אמת
ונתחייב הנתבע בדבר ונתנו לו ואחר כך באו העדים
והודו שהעידו בשקר ולא ידעו שהוא שקר אלא
שהיו סבורים שהוא אמת אין חוזרין ומחזירין
לנתבע כלום שכבר נתחייב בדבר ונתנו לו ואין
העדים חייבים כלום שהרי לא ידעו שהוא שקר
ואין חוזרין ומחזירין לנתבע כלום שכבר נתחייב
בדבר ונתנו לו ואין העדים חייבים כלום שהרי
לא ידעו שהוא שקר ואין חוזרין ומחזירין לנתבע
כלום שכבר נתחייב בדבר ונתנו לו ואין העדים
חייבים כלום שהרי לא ידעו שהוא שקר ואין
חוזרין ומחזירין לנתבע כלום שכבר נתחייב בדבר
ונתנו לו ואין העדים חייבים כלום שהרי לא ידעו
שהוא שקר ואין חוזרין ומחזירין לנתבע כלום
שכבר נתחייב בדבר ונתנו לו ואין העדים חייבים
כלום שהרי לא ידעו שהוא שקר ואין חוזרין
ומחזירין לנתבע כלום שכבר נתחייב בדבר ונתנו
לו ואין העדים חייבים כלום שהרי לא ידעו שהוא
שקר ואין חוזרין ומחזירין לנתבע כלום שכבר
נתחייב בדבר ונתנו לו ואין העדים חייבים כלום
שהרי לא ידעו שהוא שקר וא

בי נג אי

כ״י הכמה מדו עשו

עמ״י על עיני ואביטה נפלאות מתורתך

357

פרק במה אשה יוצאה

ומש׳ בפ׳ [illegible] ר״ש אומר אין יוצאה אלא בשלשה דברים וכו׳

בחוט׳ דף נ״ב ע״ב

[illegible]

[illegible]

[illegible]

360

361

[illegible]

אלא [illegible]

[illegible]

דעלך

ואלו הן הדברים שאין מוכרין אותן לנכרי אבל מוכרין אותן לגר תושב
ולגר צדק ואלו הן הדברים שאין מוכרין אותן לנכרי אבל מוכרין אותן
לגר תושב ולגר צדק עבד עברי ועבד עברי ועבד כנעני ועבד כנעני
ושפחה כנענית ושפחה כנענית ושפחה עברית ושפחה עברית ועבד
עברי ושפחה כנענית ועבד כנעני

ולא

ומה

ולא יהיה לו שום חלק בעולם הבא ולא יזכה לעמוד בדין
ולא יזכר שמו ולא יפקד ולא יבוא בסוד הצדיקים ולא
יראה פני השכינה אלא יהיה נדחה ומושלך מלפני
כבוד מלכות שמים ויהיה נכרת ואבוד מן העולם
ומן הארץ ומן השמים ומן כל העולמות ויהיה
מושלך בגיהנם לעולם ועד ויהיה נשרף בתוכה
ולא יכלה לעולם ולא יהיה לו שום חלק בתחיית
המתים ולא יזכה לעמוד בדין ולא יזכר שמו ולא
יפקד ולא יבוא בסוד הצדיקים ולא יראה פני
השכינה אלא יהיה נדחה ומושלך מלפני כבוד
מלכות שמים ויהיה נכרת ואבוד מן העולם ומן
הארץ ומן השמים ומן כל העולמות ויהיה מושלך
בגיהנם לעולם ועד ויהיה נשרף בתוכה ולא יכלה
לעולם ולא יהיה לו שום חלק בתחיית המתים ולא
יזכה לעמוד בדין ולא יזכר שמו ולא יפקד ולא
יבוא בסוד הצדיקים ולא יראה פני השכינה אלא
יהיה נדחה ומושלך מלפני כבוד מלכות שמים
ויהיה נכרת ואבוד מן העולם ומן הארץ ומן
השמים ומן כל העולמות ויהיה מושלך בגיהנם
לעולם ועד ויהיה נשרף בתוכה ולא יכלה לעולם
ולא יהיה לו שום חלק בתחיית המתים ולא יזכה
לעמוד בדין ולא יזכר שמו ולא יפקד ולא יבוא
בסוד הצדיקים ולא יראה פני השכינה אלא יהיה
נדחה ומושלך מלפני כבוד מלכות שמים ויהיה
נכרת ואבוד מן העולם ומן הארץ ומן השמים ומן
כל העולמות ויהיה מושלך בגיהנם לעולם ועד
ויהיה נשרף בתוכה ולא יכלה לעולם ולא יהיה לו
שום חלק בתחיית המתים ולא יזכה לעמוד בדין
ולא יזכר שמו ולא יפקד ולא יבוא בסוד הצדיקים
ולא יראה פני השכינה אלא יהיה נדחה ומושלך
מלפני כבוד מלכות שמים ויהיה נכרת ואבוד מן
העולם ומן הארץ ומן השמים ומן כל העולמות
ויהיה מושלך בגיהנם לעולם ועד ויהיה נשרף
בתוכה ולא יכלה לעולם ולא יהיה לו שום חלק
בתחיית המתים ולא יזכה לעמוד בדין ולא יזכר
שמו ולא יפקד ולא יבוא בסוד הצדיקים ולא יראה
פני השכינה אלא יהיה נדחה ומושלך מלפני כבוד
מלכות שמים ויהיה נכרת ואבוד מן העולם ומן
הארץ ומן השמים ומן כל העולמות ויהיה מושלך
בגיהנם לעולם ועד ויהיה נשרף בתוכה ולא יכלה
לעולם ולא יהיה לו שום חלק בתחיית המתים ולא
יזכה לעמוד בדין ולא יזכר שמו ולא יפקד ולא
יבוא בסוד הצדיקים ולא יראה פני השכינה אלא
יהיה נדחה ומושלך מלפני כבוד מלכות שמים
ויהיה נכרת ואבוד מן העולם ומן הארץ ומן
השמים ומן כל העולמות ויהיה מושלך בגיהנם
לעולם ועד ויהיה נשרף בתוכה ולא יכלה לעולם

ואלא

ואמנם ר' משה בן חביב ז"ל הסכים עמו בזה ואמר שכן הוא הדין בכל כיוצא בזה שאין לנו לחוש לדברי הרב ר' יוסף קארו ז"ל שכתב בשם הרב ר' יעקב בן אשר ז"ל שאם נתן לו מעות ואמר לו שיקנה בהם חטים ולא קנה עד שעברו ימים ונתייקרו החטים שהלוקח חייב לשלם לו כפי מה שהיו שוות בשעה שנתן לו המעות ולא כפי מה שהיו שוות בשעת הקנין שאין זה אלא כמי שלוה ממנו מעות ולא קנה בהם כלום ואין לחוש לדבריו שהרי הרב ר' יעקב בן אשר ז"ל לא כתב כן אלא בשלוה ממנו מעות ולא קנה בהם כלום אבל בשקנה בהם חטים ועברו עליהם ימים ונתייקרו החטים אין הלוקח חייב לשלם לו אלא כפי מה שהיו שוות בשעת הקנין ולא כפי מה שהיו שוות בשעה שנתן לו המעות שהרי הרב ר' יעקב בן אשר ז"ל כתב בפירוש שאם נתן לו מעות ואמר לו שיקנה בהם חטים ולא קנה עד שעברו ימים ונתייקרו החטים שהלוקח חייב לשלם לו כפי מה שהיו שוות בשעה שנתן לו המעות ולא כפי מה שהיו שוות בשעת הקנין שאין זה אלא כמי שלוה ממנו מעות ולא קנה בהם כלום ואין לחוש לדברי הרב ר' יוסף קארו ז"ל שכתב בשם הרב ר' יעקב בן אשר ז"ל

בקטלא

370

בנזמים

בנזמים

ואם ... ומש ...

373

עמי כי חכמה מדו עשו על ציוי ואביטה בפלגות מתורתך

משנה ב' לא יצא איש

אמנם כל מה שהקשה עליו ממה שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהלכות שבת הלכה ה' שאין מוציאין בשבת לא מן הכלים ולא מן הפירות אלא כמו שהן מוכנין מבעוד יום לאכילה וכו' ואם הוציא אין חייבין עליו חטאת וכו' ואם הוציא חייב חטאת וכו' ואם הוציא חייב חטאת וכו' ואם הוציא חייב

ואלה

375

[illegible]

אינמי [illegible]

[illegible]

ואיבא

379

ולא

ולא ביחיד

ר' יוחנן אומר משום ר' יוסי הגלילי אף בשלשה לא יאמר אדם לחבירו הלוה לי אלא בעדים שנאמר (בראשית לח) ויאמר אל חירה העדלמי לאמר אבה אל תמנת הדרך הזאת אנה אנכי מבקש ויאמרו לא היתה זונה בזה ואין לי אלא שלשה עדים מנין שאפילו ארבעה ואפילו חמשה שנאמר הלוא אמרו אנשי המקום לאמר

משנה ג הי כיצד הרואה מראה כתם בבגדו אומר כתם זה מאתמול או משלשום הרי זה בחזקת טהור ואם אמר כתם זה ראיתי מתחלת לבינתים הרי זה בחזקת טמא ואם אמר לא ידעתי אם ראיתי אם לא ראיתי הרי זה בספק טמא ואם אמר לא ראיתי הרי זה בחזקת טהור ואם אמר ראיתי ולא ראיתי הרי זה בחזקת טמא ואם אמר לא ראיתי ואולי ראיתי הרי זה בספק טמא ואם אמר לא ראיתי ואולי לא ראיתי הרי זה בחזקת טהור ואם אמר ראיתי ואולי ל

בצלוחית

ומש ... ולא יהיה לו שום חלק בנחלת ישראל. ואם יש לו בנים ובנות ראוי לתת לבנים יותר מן הבנות. ואם אין לו בנים אלא בנות יורשות את אביהן. ואם אין לו בנות ולא בנים נותנים נחלתו לאחיו. ואם אין לו אחים נותנים לאחי אביו. ואם אין לו אחי אב נותנים לקרוב ביותר ממשפחתו. ואם יש לו שני קרובים שוים נותנים לשניהם בחלוקה. ואם יש לו קרוב ואשה נותנים לקרוב. ואם יש לו אשה ואין לו קרוב נותנים לאשה. ואם יש לו אשה ואין לו קרוב נותנים לאשה. ואם יש לו אשה ואין לו קרוב נותנים לאשה

משנה רביעית לא יצא

ואין לו לשלם אלא מה שהוא חייב לו. כגון שהיה חייב לו מאה זוז ונתן לו מאתים זוז ואמר לו שהן מנה שלם ואחר כך נמצא שהיה מאה ועשרים זוז. אין לו עליו אלא מנה. ואם היה חייב לו מאתים זוז ונתן לו מאה ואמר לו שהן מנה שלם ואחר כך נמצא שהיה מאתים זוז. אין לו עליו אלא מנה. ואם היה חייב לו מאה ונתן לו מאתים ואמר לו שהן מנה שלם ואחר כך נמצא שהיה מאה. אין לו עליו אלא מנה. ואם היה חייב לו מאה ונתן לו מאתים ואמר לו שהן מנה שלם ואחר כך נמצא שהיה מאה ועשר

ד"ה ואם תאמר ואם תאמר ואם תאמר

[illegible]

ועל [illegible]

אנ [illegible]

לבה
389

בי כה אי

עמי עשו

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

כיי חכמה מדו

פסקא [illegible]

ומש [illegible]

ואלכם

ואתו׳ ו

והרמב"ם ז"ל כתב שאין מקבלין עדות אשה אלא בדבר שאין הגברים רואין אותו כגון מי שנתעברה אשתו ואמרה שהפילה ולדה ואין הגברים רואין אותו אלא הנשים ואין מקבלין עדות אשה אלא בדבר שאין הגברים רואין אותו כגון מי שנתעברה אשתו ואמרה שהפילה ולדה ואין הגברים רואין אותו אלא הנשים ואין מקבלין עדות אשה אלא בדבר שאין הגברים רואין אותו כגון מי שנתעברה אשתו ואמרה שהפילה ולדה ואין הגברים רואין אותו אלא הנשים

פ, כתב הרא"ש ז"ל ואם אמרו לו שהוא בן קיימא אינו נאמן לומר שאינו בן קיימא שהרי הוא עצמו אומר שהוא בן קיימא ואינו נאמן לומר שאינו בן קיימא שהרי הוא עצמו אומר שהוא בן קיימא ואינו נאמן לומר שאינו בן קיימא שהרי הוא עצמו אומר שהוא בן קיימא ואינו נאמן לומר שאינו בן קיימא שהרי הוא עצמו אומר שהוא בן קיימא

אך ראיה זו אינה כלום שהרי אפשר שהיה בן קיימא ונפל מחמת חולי שהיה חולה ואפשר שהיה בן קיימא ונפל מחמת חולי שהיה חולה ואפשר שהיה בן קיימא ונפל מחמת חולי שהיה חולה ואפשר שהיה בן קיימא ונפל מחמת חולי שהיה חולה

393

משנה ה׳

אמנם ענין הפרוש הזה. אינו נראה. כי אם נאמר שהוא פרוש על הכתוב. הנה יהיה ענין הכתוב. שהוא מדבר בשני דברים. האחד. שהוא אומר. שלא יהיה לאדם שני נשים. והשני. שלא יהיה לו שני בתים. ואין זה נכון. כי אין הכתוב מדבר בשני דברים. אלא בדבר אחד. שהוא אומר. שלא יהיה לאדם שני נשים. ואין הכתוב מדבר בשני בת

ומש׳ ... ומש׳ ... ויצאת ... ואה׳ ...

ומש בשלמא לרבי יוחנן דאמר לקמן הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה
אלא לרבי יוחנן דאמר הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה מאי איכא
למימר [2]ברייתא דתנן ר' יוסי ברבי יהודה אומר אין מוכרין
לנכרי בהמה בחוצה לארץ שמא יעלה לו לעבודת כוכבים
ומש אמר רבי יוחנן לא שנו אלא שהיה עמו בשעת מכירה
אבל לא היה עמו בשעת מכירה אפילו עומד ומשקה בהמתו
ומש אמר רבי יוחנן לא שנו אלא שהיה עמו בשעת מכירה
אבל לא היה עמו בשעת מכירה אפילו עומד ומשקה בהמתו
ומש אמר רבי יוחנן לא שנו אלא שהיה עמו בשעת מכירה
אבל לא היה עמו בשעת מכירה אפילו עומד ומשקה בהמתו

אכן ואם תאמרו שהוא מדבר בשלא נתכוין לעשות כן אלא שהיה סבור שהוא מותר ולכך לא נתחייב אלא חטאת אף על פי שהיה לו לידע שהוא חייב עליו אשם תלוי שהרי אמרו בכל מקום שאין אדם חייב אשם תלוי עד שיהא יודע בודאי שחטא בדבר שהוא חייב עליו כרת ואם כן מה ראה לומר כאן שהיה לו לידע שהוא חייב עליו אשם תלוי אלא ודאי שהוא מדבר בשידע שהוא חייב עליו כרת אלא שלא נתכוין לעשות כן ואפילו הכי לא נתחייב אלא חטאת ואם תאמר אם כן מאי שנא מן הכופר שנתחייב אשם תלוי אף על פי שלא נתכוין לעשות כן אלא שהיה סבור שהוא מותר ואם תאמר שאני הכופר שהרי הוא עצמו אומר בפירוש שאינו יודע שחטא בדבר שהוא חייב עליו כרת אלא שהיה סבור שהוא מותר ולכך נתחייב אשם תלוי אבל זה שאינו אומר בפירוש שאינו יודע שחטא בדבר שהוא חייב עליו כרת אלא שהיה סבור שהוא מותר

ולדעת אמנם כי אמנם

ואבל, ויבא משה ויספר את כל דברי יהוה ואת כל המשפטים ויען כל העם קול אחד ויאמרו כל הדברים אשר דבר יהוה נעשה. ויכתב משה את כל דברי יהוה ויבן מזבח תחת ההר ושתים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל. וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ויזבחו זבחים שלמים ליהוה פרים. ויקח משה חצי הדם ויזרק בעגנים וחצי הדם זרק על המזבח. ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע. ויקח משה את הדם ויזרק על העם ויאמר הנה דם הברית אשר כרת יהוה עמכם על כל הדברים האלה. ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל. ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר. ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו. ויאמר יהוה אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם. ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל הר האלהים. ויאמר למזקנים שבו לנו בזאת עד אשר נשוב אלינו והנה אהרן וחור עמכם מי בעל דברים יגש אליהם. וישכן משה את הענן ויעל אל ההר ויכס הענן את ההר. וישכן כבוד יהוה על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן. ומראה כבוד יהוה כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל. ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה.

ובמוך יהוה אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורתם. קום עלה בבוקר ונצבת לפני על ראש ההר ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל יראה בכל ההר גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא. ויפסל שני לחת אבנים כראשנים וישכם משה בבקר ויעל אל הר סיני כאשר צוה יהוה אתו ויקח בידו שני לחת אבנים. וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה. ויעבר יהוה על פניו ויקרא יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת. נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים. ויאץ משה ויקד ארצה וישתחו. ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אדני ילך נא אדני בקרבנו כי עם קשה ערף הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו. ויאמר הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאת אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים וראה כל העם אשר אתה בקרבו את מעשה יהוה כי נורא הוא אשר אני עשה עמך. שמר לך את אשר אנכי מצוך היום הנני גרש מפניך את האמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי. השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פן יהיה למוקש בקרבך. כי את מזבחתם תתצון את מצבתם תשברון ואשרתו תכרתון. כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא שמו אל קנא הוא. פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם וקרא לך ואכלת מזבחו. ואת בנותיו תקח לבניך ובנותיו זנות אחרי אלהיהם והזנו את בניך אחרי אלהיהם. אלהי מסכה לא תעשה לך. את חג המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות אשר צויתיך למועד חדש האביב כי בחדש האביב יצאת ממצרים. כל פטר רחם לי וכל מקנך תזכר פטר שור ושה. ושבת ביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת. וחג שבעות תעשה לך בכורי קציר חטים וחג האסיף תקופת השנה. שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון יהוה אלהי ישראל. כי אורישׁ גוים מפניך והרחבתי את גבולך ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות את פני יהוה אלהיך שלש פעמים בשנה. לא תזבח על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הפסח. ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו. ויאמר יהוה אל משה כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל. ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים. ויהי משה ירד מהר סיני ושני לחת העדת ביד משה ברדתו מן ההר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו. וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו וייראו מגשת אליו. ויקרא אליהם משה וישבו אליו אהרן וכל הנשיאים בעדה וידבר משה אליהם. ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצו אתם את כל אשר דבר יהוה עמו בהר סיני. ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה. ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את המסוה עד צאתו ויצא ודבר אל בני ישראל את אשר יצוה. וראו בני ישראל את פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את המסוה על פניו עד בואו לדבר אתו. ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה יהוה לעשות אתם. ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון ליהוה כל העשה בו מלאכה יומת. לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת. ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה יהוה לאמר. קחו מאתכם תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת. ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים. ועורות אילם מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים. שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים. אבני שהם ואבני מלואים לאפד ולחשן. וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה יהוה. את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמודיו ואת אדניו. את הארון ואת הבדים ואת הכפרת ואת פרכת הסך. את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים. ואת מנורת המאור ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור. ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן. את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו. את קלעי החצר ואת עמודיו ואת אדניו ואת מסך שער החצר. את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתריהם. את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן. ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה. ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבו רוחו אתו את תרומת יהוה למלאכת אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש. והאנשים על הנשים באו כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב ליהוה. וכל אשר נמצא אתו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורות אילם מאדמים ועורות תחשים הביאו. כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת יהוה וכל אשר נמצא אתו עצי שטים לכל מלאכת העבדה הביאו. וכל אשה חכמת לב בידיה טוו ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן את תולעת השני ואת השש. וכל הנשים אשר נשא לבן אתן בחכמה טוו את העזים. והנשיאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המלואים לאפד ולחשן. ואת הסמים ואת השמן למאור ולשמן המשחה ולקטרת הסמים. כל איש ואשה אשר נדב לבם להביא למלאכה אשר צוה יהוה לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה ליהוה. ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא יהוה בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה. וימלא אתו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה. ולחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת. ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל מלאכת מחשבת. ולהורת נתן בלבו הוא ואהליאב בן אחיסמך למטה דן. מלא אתם חכמת לב לעשות כל מלאכת חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני ובשש וארג עשי כל מלאכה וחשבי מחשבת. ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשות את כל מלאכת עבדת הקדש לכל אשר צוה יהוה. ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב ואל כל איש חכם לב אשר נתן יהוה חכמה בלבו כל איש אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה לעשתה. ויקחו את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכת עבדת הקדש לעשות אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר. ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש מלאכתו אשר הם עשים. ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר צוה יהוה לעשות אתה. ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא. והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה והותר. ויעש כל חכם לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעות שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב עשה אתם. אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמה מדה אחת ליריעות כלם. ויחבר את חמש היריעות אחת אל אחת וחמש היריעות חבר אחת אל אחת. ויעש לקשת תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת כן עשה בשפת היריעה הקיצונה בחברת השנית. חמשים לקשת עשה ברעה האחת וחמשים קלעים עשה בקצה היריעה אשר בחברת השנית מקבלת הקלעים אחת אל אחת. ויעש חמשים קרסי זהב ויחבר את היריעות אחת אל אחת בקרסים ויהי המשכן אחד. ויעש יריעות עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעות עשה אתם. אורך היריעה האחת שלשים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמה אחת עשרה היריעות מדה אחת. ויחבר את חמש היריעות לבד ואת שש היריעות לבד ויכפל את היריעה הששית אל מול פני האהל. ויעש חמשים לקשת על שפת היריעה הקיצונה בחברת ויחמשים לקשת על שפת היריעה החברת השנית. ויעש חמשים קרסי נחשת להבי את האהל לחיות אחד והיה השלם אחד. ויעש מכסה לאהל עורת אילם מאדמים ומכסה עורת תחשים מלמעלה. ויעש את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים. עשר אמות אורך הקרש ואמה וחצי רחב הקרש האחד. שתי ידות לקרש האחד משלבת אחת אל אחת כן עשה לכל קרשי המשכן. ויעש את הקרשים למשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה. וארבעים אדני כסף עשה תחת עשרים הקרש שני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו ושני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו. ולצלע השנית למשכן לפאת צפון עשרים קרש. וארבעים אדניהם כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד. ולירכתי המשכן ימה עשה ששה קרשים. ושני קרשים עשה למקצעת המשכן בירכתים. והיו תאמים מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת כן עשה לשניהם למקצעת שני יהיו. והיו שמנה קרשים ושש עשרה אדניהם כסף שנים אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד. ויעש בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת. וחמשה בריחים לקרשי צלע המשכן השנית וחמשה בריחים לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה. ויעש את הבריח התיכן בוקע בתוך הקרשים מן הקצה אל הקצה. ואת הקרשים צפה זהב ואת טבעתיהם עשה זהב בתים לבריחם וצפה את הבריחם זהב. ויקם את המשכן כמשפטו אשר הראה יהוה את משה כן עשה. ויעש את הפרכת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חשב עשה אתה. ואת עמודיה ארבעה עשה שטים וצפה אתם זהב וקרסיהם זהב ויצק להם ארבעה אדני כסף. ויעש מסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם. וחמשה עמודיהם ואת קרסיהם ויצף ראשיהם וחשקיהם זהב וחמשה אדניהם נחשת. ויעש את ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו. ויצף אתו זהב טהור מבית ומחוץ ויעש לו זר זהב סביב. ויצק לו ארבע טבעת זהב על ארבע פעמתיו ושתי טבעת על צלעו האחת ושתי טבעת על צלעו השנית. ויעש בדי עצי שטים ויצף אתם זהב. ויבא את הבדים בטבעת על צלעות הארון לשאת את הארון בהם. ויעש כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה. ויעש שני כרבים זהב מקשה עשה אתם מן שני קצות הכפרת. כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת עשה את הכרבים על שני קצותיו. והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו אל הכפרת היו פני הכרבים. ויתן את הכפרת על הארון מלמעלה ואל הארון נתן את העדת אשר אתן אליך. ויעש את השלחן עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו. ויצף אתו זהב טהור ויעש לו זר זהב סביב. ויעש לו מסגרת טפח סביב ויעש זר זהב למסגרתו סביב. ויצק לו ארבע טבעת זהב ויתן את הטבעת על ארבע הפאת אשר לארבע רגליו. לעמת המסגרת היו הטבעת בתים לבדים לשאת את השלחן. ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב ונשא בהם את השלחן. ויעש את כליו אשר עליו ואת קשותיו ואת מנקיותיו ואת מכסיותיו אשר יסך בהם זהב טהור. ויעש על השלחן לחם פנים לפני תמיד. ויעש את המנורה זהב טהור מקשה עשה את המנורה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה היו. ששה קנים יצאים מצדיה שלשה קני מנורה מצדה האחד ושלשה קני מנורה מצדה השני. שלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היוצאים מן המנורה. ובמנורה ארבעה גביעים משקדים כפתריה ופרחיה. וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה לששת הקנים היוצאים ממנה. כפתריהם וקניהם ממנה היו כלה מקשה אחת זהב טהור. ויעש את נרתיה שבעה ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור. ככר זהב עשה אתה ואת כל כליה. ויעש את מזבח הקטרת עצי שטים אמה ארכו ואמה רחבו רבוע והמתו ממנו קרנתיו ויצף אתו זהב טהור. ויעש לו זר זהב סביב. ושתי טבעת זהב עשה לו מתחת לזרו על שתי צלעתיו על שני צדיו היו לבתים לבדים לשאת אתו בהם. ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב. ויתן את המזבח על הארון מלמעלה ואל הארון נתן את העדת אשר אתן אליך. ויעש את השלחן עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו. ויצף אתו זהב טהור ויעש לו זר זהב סביב. ויעש לו מסגרת טפח סביב ויעש זר זהב למסגרתו סביב. ויצק לו ארבע טבעת זהב ויתן את הטבעת על ארבע הפאת אשר לארבע רגליו. לעמת המסגרת היו הטבעת בתים לבדים לשאת את השלחן. ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב ונשא בהם את השלחן. ויעש את כליו אשר עליו ואת קשותיו ואת מנקיותיו ואת מכסיותיו אשר יסך בהם זהב טהור. ויעש על השלחן לחם פנים לפני תמיד. ויעש את המנורה זהב טהור מקשה עשה את המנורה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה היו. ששה קנים יצאים מצדיה שלשה קני מנורה מצדה האחד ושלשה קני מנורה מצדה השני. שלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היוצאים מן המנורה. ובמנורה ארבעה גביעים משקדים כפתריה ופרחיה. וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה לששת הקנים היוצאים ממנה. כפתריהם וקניהם ממנה היו כלה מקשה אחת זהב טהור. ויעש את נרתיה שבעה ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור. ככר זהב עשה אתה ואת כל כליה. ויעש את מזבח הקטרת עצי שטים אמה ארכו ואמה רחבו רבוע והמתו ממנו קרנתיו ויצף אתו זהב טהור. ויעש לו זר זהב סביב. ושתי טבעת זהב עשה לו מתחת לזרו על שתי צלעתיו על שני צדיו היו לבתים לבדים לשאת אתו בהם. ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב. ויתן את המזבח על הארון מלמעלה ואל הארון נתן את העדת אשר אתן אליך.

ואכתב

ושם

403

אמנם ...

בי״ כו״ אי״

עמ״י גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עש״ו

כי״י חכמה מד״ו

משנהו יוצאה

[illegible]

הבנות

אמנם

ושם

ואמר שהוא מן הכלל ואפילו הוא מדבר אחד ויש מפרשים שלכך
נאמר בלשון רבים שהוא לשון מתנה ומלשון זה נאמר ויתן
לו מתנה ויש מפרשים שלכך נאמר בלשון רבים שהוא לשון
ירושה כמו שנאמר ונתתם אותה לבניכם אחריכם ירושה
לעולם ואין לשון ירושה אלא בדבר שהוא קיים לעולם
ואין לשון מתנה אלא בדבר שאינו קיים לעולם ואין
לשון מתנה אלא בדבר שהוא קיים לעולם ואין לשון
ירושה אלא בדבר שאינו קיים לעולם ואין לשון מתנה
אלא בדבר שהוא קיים לעולם ואין לשון ירושה אלא
בדבר שאינו קיים לעולם ואין לשון מתנה אלא בדבר
שהוא קיים לעולם ואין לשון ירושה אלא בדבר שאינו
קיים לעולם ואין לשון מתנה אלא בדבר שהוא קיים
לעולם ואין לשון ירושה אלא בדבר שאינו קיים לעולם
ואין לשון מתנה אלא בדבר שהוא קיים לעולם ואין
לשון ירושה אלא בדבר שאינו קיים לעולם ואין לשון
מתנה אלא בדבר שהוא קיים לעולם ואין לשון ירושה
אלא בדבר שאינו קיים לעולם ואין לשון מתנה אלא
בדבר שהוא קיים לעולם ואין לשון ירושה אלא בדבר
שאינו קיים לעולם ואין לשון מתנה אלא בדבר שהוא
קיים לעולם ואין לשון ירושה אלא בדבר שאינו קיים
לעולם ואין לשון מתנה אלא בדבר שהוא קיים לעולם
ואין לשון ירושה אלא בדבר שאינו קיים לעולם ואין
לשון מתנה אלא בדבר שהוא קיים לעולם ואין לשון
ירושה אלא בדבר שאינו קיים לעולם ואין לשון מתנה
אלא בדבר שהוא קיים לעולם ואין לשון ירושה אלא
בדבר שאינו קיים לעולם ואין לשון מתנה אלא בדבר
שהוא קיים לעולם ואין לשון ירושה אלא בדבר שאינו
קיים לעולם ואין לשון מתנה אלא בדבר שהוא קיים
לעולם ואין לשון ירושה אלא בדבר שאינו קיים לעולם

משנה ז׳ מי שהיה עומד בראש הגג ורבים עומדים למטה ונפלה עליהם אבן או כלי מלא ומתו הרי זה פטור מכלום שהרי לא עשה כלום ואין מעשיו גורמין למיתה ואם היה עומד בחוץ ונפלה עליהם ומתו הרי זה בגלות שהרי מעשיו גורמין למיתה ואם היה עומד בחוץ ונפלה עליו ומתו הרי זה פטור מכלום שהרי לא עשה כלום ואין מעשיו גורמין למיתה ואם היה עומד בחוץ ונפלה עליו ומת הרי זה בגלות שהרי

ויקרא

משנה השמינית הקיטלג

ס"ת שנכתב שלא ע"ג קלף שיש בו ג' דברים שאין כותבין אותו ולא ספרים ולא תפילין ולא מזוזות ולא מגלה ולא על הנייר ולא על הפרגמנטי אלא על הקלף בלבד ואפילו הקלף שלו מן החיה ומן העוף ומן הדגים אסור לכתוב עליו עד שיהא מעובד לשם קדושה שנאמר למען תהיה תורת ה' בפיך ואין כותבין אותו אלא בדיו ואין כותבין אותו אלא בקולמוס ואין כותבין אותו אלא בדיו שהוא עב ואין כותבין אותו אלא בקולמוס שהוא חד ואין כותבין אותו אלא בקולמוס שהוא מחודד ואין כותבין אותו אלא בקולמוס שהוא נקי ואין כותבין אותו אלא בקולמוס שהוא מגולף ואין כותבין אותו אלא בקולמוס שהוא מגולף בסכין ואין כותבין אותו אלא בקולמוס שהוא מגולף בסכין שהוא נקי ואין כותבין אותו אלא בקולמוס שהוא מגולף בסכין שהוא נקי שאין בו חריצים ואין כותבין אותו אלא בקולמוס שהוא מגולף בסכין שהוא נקי שאין בו חריצים שאין בו חריצים שאין בו חריצים

ואל

ואמם ... ואמם ... ואמם ...

ום. ס"ב ב"ה אמת שהאדם עושה אותם ע"י כלי בעל ה"ח שהוא לא הוא
ר' אלחנתן ב"ר משלם ז"ל. ומזה יתבאר מה שאמרו ז"ל אין אדם עומד
ממש לא מפני שאין ה' מקפיד אלא מפני שאין האדם יכול לעמוד
בהשגחה זו שהוא מושגח ממנו ית' ולא מפני שיש שם מניעה
מלמעלה כי אם מפני שאין האדם יכול לעמוד בהשגחה זו שהוא
מושגח ממנו ית' ולא מפני שיש שם מניעה מלמעלה כי אם מפני
שאין האדם יכול לעמוד בהשגחה זו שהוא מושגח ממנו ית' ולא
מפני שיש שם מניעה מלמעלה כי אם מפני שאין האדם יכול
לעמוד בהשגחה זו שהוא מושגח ממנו ית' ולא מפני שיש שם
מניעה מלמעלה כי אם מפני שאין האדם יכול לעמוד בהשגחה
זו שהוא מושגח ממנו ית' ולא מפני שיש שם מניעה מלמעלה
כי אם מפני שאין האדם יכול לעמוד בהשגחה זו שהוא מושגח
ממנו ית' ולא מפני שיש שם מניעה מלמעלה כי אם מפני שאין
האדם יכול לעמוד בהשגחה זו שהוא מושגח ממנו ית' ולא מפני
שיש שם מניעה מלמעלה כי אם

מעשה

יש אומרים ראוי, אלמלי שלא נתנה תורה, שהיתה ראויה לתת בצנעה. כיצד? כגון שראה אדם שהוא מוכיח את חבירו ומגלה את פניו, ומלבין את פניו, ומחזיר את פניו, ומוציא את חבירו מן העולם הזה ומן העולם הבא, ומגלה את פניו, ומלבין את פניו, ומחזיר את פניו, ומוציא את חבירו מן העולם הזה ומן העולם הבא. אלמלי נתנה תורה בצנעה, ראוי היה לתת בצנעה. אלא שנתנה תורה בפרהסיה, ומי שרוצה ללמוד ילמד בפרהסיה. ומי שרוצה לשכור יקח שכר בפרהסיה. ומי שרוצה לעשות יעשה בפרהסיה. ומי שרוצה לבטל יבטל בפרהסיה. ומי שרוצה לקבל שכר יקבל שכר בפרהסיה. ומי שרוצה לתת שכר יתן שכר בפרהסיה. ומי שרוצה לחלוק יחלוק בפרהסיה. ומי שרוצה לשלם יחלוק בפרהסיה. ומי שרוצה לשלם יחלוק בפרהסיה. ומי שרוצה לשלם

ושמש. אלו הם ג' מיני הכלים שיש להם ד' פנים ושלשה
שמיעות ד' ה' פתחים שמיעה אחת ופתח אחד ופנים
שתים הקלי והמחט יש להם ד' פתחים ושלשה פנים
ושמיעה אחת ופתח אחד ופנים שתים והמשפך יש
לו ד' פתחים ושלשה פנים ושמיעה אחת ופתח אחד
ופנים שתים הקלי הוא הכלי שהוא רחב מלמעלה
ומקטן והולך עד שהוא נגמר בפתח קטן והמחט
הוא הכלי שהוא דק ומחודד בראשו והמשפך הוא
הכלי שהוא רחב מלמעלה ומקטן והולך עד שהוא
נגמר בפתח קטן ויש לו שפה מלמעלה ומחודד
בראשו והמשפך הוא הכלי שהוא רחב מלמעלה
ומקטן והולך עד שהוא נגמר בפתח קטן ויש לו
שפה מלמעלה ומחודד בראשו והמשפך הוא הכלי
שהוא רחב מלמעלה ומקטן והולך עד שהוא נגמר
בפתח קטן ויש לו שפה מלמעלה ומחודד בראשו

ומש שמש הוא הכלי שהוא רחב מלמעלה ומקטן
והולך עד שהוא נגמר בפתח קטן ויש לו שפה
מלמעלה ומחודד בראשו והמשפך הוא הכלי שהוא
רחב מלמעלה ומקטן והולך עד שהוא נגמר בפתח
קטן ויש לו שפה מלמעלה ומחודד בראשו והמשפך
הוא הכלי שהוא רחב מלמעלה ומקטן והולך עד
שהוא נגמר בפתח קטן ויש לו שפה מלמעלה
ומחודד בראשו והמשפך הוא הכלי שהוא רחב
מלמעלה ומקטן והולך עד שהוא נגמר בפתח קטן
ויש לו שפה מלמעלה ומחודד בראשו והמשפך הוא
הכלי שהוא רחב מלמעלה ומקטן והולך עד שהוא
נגמר בפתח קטן ויש לו שפה מלמעלה ומחודד
בראשו והמשפך הוא הכלי שהוא רחב מלמעלה
ומקטן והולך עד שהוא נגמר בפתח קטן ויש לו
שפה מלמעלה ומחודד בראשו והמשפך הוא הכלי
שהוא רחב מלמעלה ומקטן והולך עד שהוא נגמר
בפתח קטן ויש לו שפה מלמעלה ומחודד בראשו

ומשם

בה זך אי

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

פרק כלל עדול

[illegible]

ושמרתם לעשות ככל החקים והמשפטים אשר אנכי נותן לפניכם היום. ואחר שהזהיר על שמירת כל המצות בכלל חזר לפרט ולומר שלא יעשו כמעשה עכו"ם בעבודתם כי הם עבדו לאלהיהם בכל מקום שהיו ולא היה להם מקום מיוחד לעבודתם ולכן אמר שלא יעשו כן אלא במקום שיבחר ה' לשכן שמו שם ולשון שכון הוא לשון קבוע כמו ושכן בבתי אהלים ולשון שם הוא לשון מקום כמו ויפגע במקום וכן כל מקום שנאמר בו שם ה' הוא מקום קבוע לתפלה ולקרבן ולכל עבודת ה' ולא יעשו כן מפני שהוא מקום שבחר ה' מכל שבטיכם לשום שמו שם לשכנו שם ולדרשו שם ולבא שמה כלומר שיבחר ה' מכל שבטיכם מקום אחד לשכון שמו שם ולדרשו שם ולבא שמה ולא יעשו כן בכל מקום שיראה להם ולא יבחר ה' מכל שבטיכם מקום אחד אלא יבחר ה' בכל שבט ושבט מקום אחד ולא יבחר ה' בשבט אחד שני מקומות ולא יבחר ה' בשני שבטים מקום אחד אלא כל שבט ושבט יבחר

ולא יהיה לו שום חלק בכל הנאמר בספר הזה ואם יוסיף אלהים עליו את הנגעים הכתובים בספר הזה ואם יגרע מספרי נבואת הספר הזה מחלקו מעץ החיים ומן העיר הקדושה ומן הכתובים בספר הזה העד הנאמן אומר אכן אני בא מהרה אמן כן יהי רצון לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שנזכה לקיים כל דברי תורתך בשמחה ובטוב לב ונהיה ראויים לקבל פני שכינתך בגן עדן ונאכל מעץ החיים ומן המן הנסתר ונשתה מן היין המשומר ונתענג בזיו השכינה ונזכה לחיי העולם הבא ונהיה ראויים לקבל פני משיח צדקנו בב"א ויהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ויתן חלקנו בתורתך ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות ונזכה לראות בשובך לציון ברחמים ונאמר אמן סלה

מעשה היה בר' חנינא בן דוסא שהלך לבקר את בנו חלה ומצאו שהוא מת נכנס לחדרו והוציא את המת והניחו על המטה וכסהו בטלית ויצא ואמר לאשתו חנינא בני מת אמרה לו לא נראה שלא בא אלא להודיעך שמת בנך נתן לה כוס של יין ואמר לה קדשי ברכי ושתי ואכלי ואחר כך אמרה לו שמעתי שבנך מת נטל את הכוס ברך ושתה ונתן לה עוד כוס ואמר לה ברכי ושתי ואכלי שכך ראוי לנו לעשות שנזכה לראות בתחיית המתים ומיד עמדה ונשקה לבנה ואמרה לו בנך חי ומיד נתן לה כוס שלישי

ומש

ומש

ומש

ועוד

ומש ...ר ...ל ...ת ...ם ...ן ...ה ...ו ...ב ...ע ...ד ...ר ...ש ...ל ...ם ...ב ...ת ...ו ...ל

משנה ב' אבות

ומשנה ב. אמרו להם חכמים לא כך היה מעשה הקטורת שהיו
נותנין לתוכה מעט מן הדבש כדי שלא תהא עולה יפה ולא
היו נותנין לתוכה מעט מן הזכוכית כדי שתהא מרבה עשן
ולא היו נותנין לתוכה לא מעט ולא הרבה שאם חסר אחד
מכל סמניה לוקה ואין עושין אותה לא לבדק הבית ולא
למלכים ולא לכבוד אלא לעשן בה בלילי יום הכפורים
מלא חפניו ממנה ונתנה על גחלים שבמחתה ועננו כל
הקטורת כולה ויצא ומשנה ב. אמרו להם חכמים לא כך
היה מעשה הקטורת שהיו נותנין לתוכה מעט מן הדבש כדי
שלא תהא עולה יפה ולא היו נותנין לתוכה מעט מן הזכוכית
כדי שתהא מרבה עשן ולא היו נותנין לתוכה לא מעט ולא
הרבה שאם חסר אחד מכל סמניה לוקה ואין עושין אותה
לא לבדק הבית ולא למלכים ולא לכבוד אלא לעשן בה
בלילי יום הכפורים מלא חפניו ממנה ונתנה על גחלים
שבמחתה ועננו כל הקטורת כולה ויצא

עוד

ושמח בה אחר שלא שמח בה ראשונה אלא בשעת שמחת
עשיית העגל שנאמר ויקומו לצחק ואומר ויקם לצחק
ואין לצחק אלא לשון עבודה כוכבים שנאמר ויקם לצחק
ואומר ויקם לשחק ואומר ויקם לשחק ואומר ויקם לשחק
ואין לשחק אלא לשון עבודה כוכבים שנאמר ויקם לשחק
ואומר ויקם לשחק ואומר ויקם לשחק ואומר ויקם לשחק
ואין לשחק אלא לשון עבודה כוכבים שנאמר ויקם לשחק

ושמח בה אחר שלא שמח בה ראשונה אלא בשעת שמחת
עשיית העגל שנאמר ויקומו לצחק ואומר ויקם לצחק
ואין לצחק אלא לשון עבודה כוכבים שנאמר ויקם לצחק
ואומר ויקם לשחק ואומר ויקם לשחק ואומר ויקם לשחק
ואין לשחק אלא לשון עבודה כוכבים שנאמר ויקם לשחק
ואומר ויקם לשחק ואומר ויקם לשחק ואומר ויקם לשחק
ואין לשחק אלא לשון עבודה כוכבים שנאמר ויקם לשחק

רק אין לי אלא שמחת הרגל שמחת עשיית העגל שמחת
שלמה שמחת עשיית העגל שמחת שלמה שמחת עשיית העגל
שמחת שלמה שמחת עשיית העגל שמחת שלמה שמחת עשיית
העגל שמחת שלמה שמחת עשיית העגל שמחת שלמה שמחת
עשיית העגל שמחת שלמה שמחת עשיית העגל שמחת שלמה

ומש

עוד כתבו

[illegible]

ועל

ברוך

435

הפתרה

436

MTA KÖNYVTÁRA

ומש

בי כח אי

עמי נלעיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

פסקא [illegible]

ודע [illegible]

ומש

ומש"

ומש׳ כמו שכתבתי בפרשת בראשית ובפרשת נח ובפרשת לך לך ובפרשת וירא ובפרשת חיי שרה ובפרשת תולדות ובפרשת ויצא ובפרשת וישלח ובפרשת וישב ובפרשת מקץ ובפרשת ויגש ובפרשת ויחי ובפרשת שמות ובפרשת וארא ובפרשת בא ובפרשת בשלח ובפרשת יתרו ובפרשת משפטים ובפרשת תרומה ובפרשת תצוה ובפרשת כי תשא ובפרשת ויקהל ובפרשת פקודי ובפרשת ויקרא ובפרשת צו ובפרשת שמיני ובפרשת תזריע ובפרשת מצורע ובפרשת אחרי מות ובפרשת קדושים ובפרשת אמור ובפרשת בהר ובפרשת בחקתי ובפרשת במדבר ובפרשת נשא ובפרשת בהעלותך ובפרשת שלח לך ובפרשת קרח ובפרשת חקת ובפרשת בלק ובפרשת פנחס ובפרשת מטות ובפרשת מסעי ובפרשת דברים ובפרשת ואתחנן ובפרשת עקב ובפרשת ראה ובפרשת שופטים ובפרשת כי תצא ובפרשת כי תבוא ובפרשת נצבים ובפרשת וילך ובפרשת האזינו ובפרשת וזאת הברכה ובפרשת בראשית ובפרשת נח ובפרשת לך לך ובפרשת וירא ובפרשת חיי שרה ובפרשת תולדות ובפרשת ויצא ובפרשת וישלח ובפרשת וישב ובפרשת מקץ ובפרשת ויגש ובפרשת ויחי ובפרשת שמות ובפרשת וארא ובפרשת בא ובפרשת בשלח ובפרשת יתרו ובפרשת משפטים ובפרשת תרומה ובפרשת תצוה ובפרשת כי תשא ובפרשת ויקהל ובפרשת פקודי ובפרשת ויקרא ובפרשת צו ובפרשת שמיני ובפרשת תזריע ובפרשת מצורע ובפרשת אחרי מות ובפרשת קדושים ובפרשת אמור ובפרשת בהר ובפרשת בחקתי ובפרשת במדבר ובפרשת נשא ובפרשת בהעלותך ובפרשת שלח לך ובפרשת קרח ובפרשת חקת ובפרשת בלק ובפרשת פנחס ובפרשת מטות ובפרשת מסעי ובפרשת דברים ובפרשת ואתחנן ובפרשת עקב ובפרשת ראה ובפרשת שופטים ובפרשת כי תצא ובפרשת כי תבוא ובפרשת נצבים ובפרשת וילך ובפרשת האזינו ובפרשת וזאת הברכה

ומש׳ כמו שכתבתי בפרשת בראשית ובפרשת נח ובפרשת לך לך ובפרשת וירא ובפרשת חיי שרה ובפרשת תולדות ובפרשת ויצא ובפרשת וישלח ובפרשת וישב ובפרשת מקץ ובפרשת ויגש ובפרשת ויחי ובפרשת שמות ובפרשת וארא ובפרשת בא ובפרשת בשלח ובפרשת יתרו ובפרשת משפטים ובפרשת תרומה ובפרשת תצוה ובפרשת כי תשא ובפרשת ויקהל ובפרשת פקודי ובפרשת ויקרא ובפרשת צו ובפרשת שמיני ובפרשת תזריע ובפרשת מצורע ובפרשת אחרי מות ובפרשת קדושים ובפרשת אמור ובפרשת בהר ובפרשת בחקתי ובפרשת במדבר ובפרשת נשא ובפרשת בהעלותך ובפרשת שלח לך ובפרשת קרח ובפרשת חקת ובפרשת בלק ובפרשת פנחס ובפרשת מטות ובפרשת מסעי ובפרשת דברים ובפרשת ואתחנן ובפרשת עקב ובפרשת ראה ובפרשת שופטים ובפרשת כי תצא ובפרשת כי תבוא ובפרשת נצבים ובפרשת וילך ובפרשת האזינו ובפרשת וזאת הברכה

ואמר לו אדוני המלך אם לא יהיה לו בן אחר מלבד אבשלום הנה מת אבשלום בעבור נפשו שהרג את אחיו ואין לו תקנה ועתה אם אדוני המלך יחשוב במחשבתו איך יעשה לו שיחזור אליו ואם יש עון בעבדך אמית את עצמי ואל יהרגני אבשלום כי אין לו אחר ואם אמות אין לו יורש ואבד שמו מישראל ואם יחיה אבשלום ואשוב אני אל אדוני המלך אעשה לו כל אשר יצוה עלי ואם לא אשוב אליו ואמות אני ואבשלום יחיה וי

המולוהו

המוציא

שאלו

הכותב

[illegible]
[illegible]
[illegible]

המכבה

ꝑ m. ꝛꝯ.ꝯꝯꝯ.ꝛꝯ.ꝯꝯꝯ.ꝯꝯꝯ.ꝯꝯ

ואם לא יכול לעמוד בפני הרוח ונופל
ארצה ומת הרי זה בחנק ואם נפל
לים ומת הרי זה בסייף ואם נפל
לנהר ומת הרי זה בחנק ואם נפל
לאש ומת הרי זה בסייף ואם נפל
לבור ומת הרי זה בחנק ואם נפל
לחיה ומת הרי זה בסייף ואם נפל
לדבורים ומת הרי זה בחנק ואם
נפל לנחש ומת הרי זה בסייף
ואם נפל לגג ומת הרי זה בחנק
ואם נפל לבית ומת הרי זה בסייף
ואם נפל לבור ומת הרי זה בחנק
ואם נפל לחיה ומת הרי זה בסייף
ואם נפל לדבורים ומת הרי זה בחנק
ואם נפל לנחש ומת הרי זה בסייף

מכה אביו ואמו אע"פ שהמיתו
בחנק הרי זה בסייף ואם הכה
אחד מהן ולא מת ואחר כך
מת הרי זה בחנק ואם הכה
אחד מהן ומת ואחר כך מת
הרי זה בסייף ואם הכה אחד
מהן ומת ואחר כך מת הרי זה
בחנק ואם הכה אחד מהן ומת
ואחר כך מת הרי זה בסייף
ואם הכה אחד מהן ומת ואחר
כך

ב״ כ״ט א״י

עמ״י עיני ואביהוא ופלאות מסורת עשו
כ״י חכמה מדו

453

משנה ג׳ ר׳ יהודה אומר מעשה היה בשני בתים שהיו סמוכין זה לזה ונפלה
קורה מבית זה לבית זה ונטלו שני בתים בשוה ר׳ יוסי אומר
בית שנפלה לתוכו נוטל מחצה בבית שנפלה לתוכו ומחצה
בבית שלא נפלה לתוכו ר׳ שמעון אומר בית שנפלה לתוכו
נוטל שלשה חלקים בבית שלא נפלה לתוכו וחלק אחד
ר׳ שמעון בן אלעזר אומר בית שנפלה לתוכו נוטל שני
חלקים בבית שלא נפלה לתוכו וחלק אחד

גמרא מנא הני מילי אמר רב יהודה אמר שמואל דכתיב
ושלחתם את האש מבית ישראל הא אם נפלה לתוכו
אין צריך לומר ואיתמר נמי אמר רב יהודה אמר שמואל
אם נפלה לתוכו אין צריך לומר אם נפלה לתוכו אין צריך
לומר

ומש

ואלו הן הנשרפין בסקילה ובשריפה ובהרג ובחנק. הסוקל את הבהמה בין שמתה בין שחייה בין שהיתה שוה פרוטה בין שאינה שוה פרוטה בין שהיתה יפה בין שהיתה מומה בין שהיתה שלו בין שהיתה של חבירו בין שהיתה של שותפות בין שהיתה של הקדש בין שהיתה של נכרי בין שהיתה של ישראל בין שהיתה של אביו בין שהיתה של בנו בין שהיתה של רבו בין שהיתה של תלמידו בין שהיתה של אשה בין שהיתה של אנדרוגינוס בין שהיתה של קטן בין שהיתה של קטנה בין שהיתה של ערל בין שהיתה של מהול בין שהיתה של טמא בין שהיתה של טהור בין שהיתה של בעל מום בין שהיתה של תם בין שהיתה של בכור בין שהיתה של בכור בין שהיתה של בכור

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ויתן
עמיל

ומש

ואם יש לו בנים ובנות ואין לו אשה ואין לו בנים אלא בנות
אין לבנות כלום אלא הבנים נוטלים הכל בין זכרים בין נקבות
ואם יש לו אשה ואין לו בנים אלא בנות הבנות נוטלות
הכל והאשה אין לה כלום אלא מזונות בלבד ואם יש לו
בנים ובנות ואשה הבנים נוטלים הכל והבנות נוטלות
כל אחת ואחת כנגד אחיה ואין לאשה כלום אלא מזונות
בלבד ואם יש לו בנים ובנות ואשה ומת אחד מן הבנים
ואין לו בנים אלא בנות הבנות נוטלות כנגד אחיהן
ואין לאשה כלום אלא מזונות בלבד ואם יש לו בנים
ובנות ואשה ומת אחד מן הבנים ואין לו בנים ובנות
אלא אשה הבנים נוטלים הכל והאשה אין לה כלום
אלא מזונות בלבד ואם יש לו בנים ובנות ואשה ומת
אחד מן הבנים ואין לו בנים ובנות ואשה הבנים נוטלים
הכל והאשה אין לה כלום אלא מזונות בלבד ואם יש
לו בנים ובנות ואשה ומת אחד מן הבנים ואין לו בנים
ובנות ואשה הבנים נוטלים הכל והאשה אין לה כלום
אלא מזונות בלבד ואם יש לו בנים ובנות ואשה ומת
אחד מן הבנים ואין לו בנים ובנות ואשה הבנים נוטלים
הכל והאשה אין לה כלום אלא מזונות בלבד ואם יש
לו בנים ובנות ואשה ומת אחד מן הבנים ואין לו בנים
ובנות ואשה הבנים נוטלים הכל והאשה אין לה כלום
אלא מזונות בלבד ואם יש לו בנים ובנות ואשה ומת
אחד מן הבנים ואין לו בנים ובנות ואשה הבנים נוטלים
הכל והאשה אין לה כלום אלא מזונות בלבד ואם יש
לו בנים ובנות ואשה ומת אחד מן הבנים ואין לו בנים
ובנות ואשה הבנים נוטלים הכל והאשה אין לה כלום
אלא מזונות בלבד ואם יש לו בנים ובנות ואשה ומת

ואם לא יהיה לו בן ונתן את נחלתו לבתו ואם אין לו בת ונתן את נחלתו לאחיו ואם אין לו אחים ונתן את נחלתו לאחי אביו ואם אין אחי אביו ונתן את נחלתו לשארו הקרוב ממשפחתו וירש אותה ויהיה לבני ישראל לחקת משפט כאשר צוה יי את משה׃ ס׃

ויאמרו ראשי האבות למשפחות בני גלעד בן מכיר בן מנשה ממשפחות בני יוסף וידברו לפני משה ולפני הנשיאים ראשי האבות לבני ישראל׃ ויאמרו אדני צוה יי את נתן את ארץ בנחלה בגורל לבני ישראל ואדני צוה ביי את נתן את נחלת צלפחד אחינו לבנותיו׃ והיו לאחד מבני שבטי בני ישראל לנשים ונגרעה נחלתן מנחלת אבותינו ונוספה על נחלת השבט אשר יהיו להם ומגורל נחלתנו יגרע׃ והיה ביובל בני ישראל ונוספה נחלתן על נחלת השבט אשר יהיו להם ומנחלת שבט אבותינו יגרע נחלתן׃ ויצו משה את בני ישראל על פי יי לאמר כן שבטי בני יוסף דברים׃ זה הדבר אשר צוה יי לצלפחד לאמר לטוב בעיניהם תהיה לנשים אך למשפחת מטה אבותם תהיה לנשים׃ ולא תסב נחלה לבני ישראל ממטה למטה כי איש בנחלת מטה אבותיו ידבקו בני ישראל׃ כל בת יורשת נחלה ממטות בני ישראל לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה למען יירשו בני ישראל איש נחלת אבותיו׃ ולא תסב נחלה ממטה לאחר כי איש בנחלתו ידבקו מטות בני ישראל׃ כאשר צוה יי את משה כן עשו בנות צלפחד׃ ותהיינה מחלה תרצה וחגלה ומלכה ונעה בנות צלפחד לבני דודיהן נשים׃ ממשפחות בני מנשה בן יוסף היו לנשים ותהי נחלתן על מטה משפחת אביהן׃ אלה המצות והמשפטים אשר צוה יי ביד משה אל בני ישראל במואב על ירדן ירחו׃ ס׃

משנה ה

ודע שכל הנזכר במשנה זו אינו אלא לפי שיטת
רבי יהודה שהוא סובר שאין מחשבת אכילה
בלחם ומחשבת שתיה ביין מועלת לפי שאין
דרך בני אדם לאכול לחם ולשתות יין בבת
אחת אבל לפי שיטת חכמים שסוברים שמחשבת
אכילה בלחם מועלת לשתיה ביין ומחשבת שתיה
ביין מועלת לאכילה בלחם אפילו אכל לחם
ושתה יין בבת אחת אם לא חשב בשעת אכילת
הלחם שלא יהא מחשבתו לשתות יין אחר כך
אינו חייב אלא אחת ואם חשב בשעת אכילת
הלחם שלא יהא מחשבתו לשתות יין אחר כך
חייב שתים ואם חשב בשעת אכילת הלחם
שלא יהא מחשבתו לשתות יין אחר כך ולא
חשב בשעת שתיית היין שלא יהא מחשבתו
לאכול לחם אחר כך חייב שתים ואם חשב
בשעת שתיית היין שלא יהא מחשבתו לאכול
לחם אחר כך ולא חשב בשעת אכילת הלחם
שלא יהא מחשבתו לשתות יין אחר כך חייב
שתים ואם חשב בשעת אכילת הלחם שלא יהא
מחשבתו לשתות יין אחר כך וחשב בשעת
שתיית היין שלא יהא מחשבתו לאכול לחם
אחר כך חייב שתים ואם לא חשב לא בשעת
אכילת הלחם ולא בשעת שתיית היין לא
כלום הוא ואם חשב בשעת אכילת הלחם
שלא יהא מחשבתו לשתות יין אחר כך ולא
חשב בשעת שתיית היין שלא יהא מחשבתו
לאכול לחם אחר כך חייב אחת ואם חשב
בשעת שתיית היין שלא יהא מחשבתו לאכול
לחם אחר כך ולא חשב בשעת אכילת הלחם
שלא יהא מחשבתו לשתות יין אחר כך חייב
אחת ואם חשב בשעת אכילת הלחם שלא יהא
מחשבתו לשתות יין אחר כך וחשב בשעת
שתיית היין שלא יהא מחשבתו לאכול לחם
אחר כך חייב שתים ואם לא חשב לא בשעת
אכילת הלחם ולא בשעת שתיית היין לא
כלום הוא

פרק שמיני המוציא

ומשנה המוציא יין לחבירו בין בכלי בין בחבית בין בנבלה בין בנחתום בין בחנוני בין בכל דבר שהוא מטמא משקין ומטמא טומאת משקין

ואיכא

אבל יש לחלק בין מי שיש לו בנים ומי שאין לו בנים. ומי שיש לו בנים יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים ומי שיש לו בנים קטנים. ומי שיש לו בנים גדולים יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני עמי הארץ. ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם רווקים. ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבית אביהם ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים. ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עניים. ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם אינם נותנים לאביהם. ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם אינם מרבים בצדקה. ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה שהם עושים זאת בסתר ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה שהם עושים זאת בפרהסיא. ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה שהם עושים זאת בסתר יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה שהם עושים זאת בסתר שהם נותנים לו בכל יום ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה שהם עושים זאת בסתר שהם נותנים לו פעם בחודש. ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה שהם עושים זאת בסתר שהם נותנים לו פעם בשנה יש לחלק בין מי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה שהם עושים זאת בסתר שהם נותנים לו פעם בשנה שהם נותנים לו בחג הפסח ומי שיש לו בנים גדולים שהם בני תורה שהם נשואים שהם יושבים בבתים אחרים שהם עשירים שהם נותנים לאביהם שהם מרבים בצדקה שהם עושים זאת בסתר שהם נותנים לו פעם בשנה שהם נותנים לו בחג הסוכות.

אמנם

אחר ד"ה אמנם עוד בעיקר הדבר ... ולכן נראה

ומ"ש בשם הרמב"ן ז"ל ... ולא ידעתי

ואם לא יכול לעמוד בפני הרבים ויכול לעמוד בפני היחיד
יעמוד בפני היחיד ואם לא יכול לעמוד בפני היחיד
יעמוד בפני עצמו ואם לא יכול לעמוד בפני עצמו
יעמוד בפני מלאכי השרת ואם לא יכול לעמוד בפני
מלאכי השרת יעמוד בפני הכסא הכבוד ואם לא יכול
לעמוד בפני הכסא הכבוד יעמוד בפני המקום ברוך הוא
שנאמר ויעמוד בפני ה' ואם לא יכול לעמוד בפני
המקום ברוך הוא יעמוד בפני עצמו ואם לא יכול
לעמוד בפני עצמו יעמוד בפני מלאכי השרת ואם לא
יכול לעמוד בפני מלאכי השרת יעמוד בפני הכסא
הכבוד ואם לא יכול לעמוד בפני הכסא הכבוד יעמוד
בפני המקום ברוך הוא שנאמר ויעמוד בפני ה' ואם
לא יכול לעמוד בפני המקום ברוך הוא יעמוד בפני
עצמו ואם לא יכול לעמוד בפני עצמו יעמוד בפני
מלאכי השרת ואם לא יכול לעמוד בפני מלאכי השרת
יעמוד בפני הכסא הכבוד ואם לא יכול לעמוד בפני
הכסא הכבוד יעמוד בפני המקום ברוך הוא שנאמר
ויעמוד בפני ה' ואם לא יכול לעמוד בפני המקום
ברוך הוא יעמוד בפני עצמו ואם לא יכול לעמוד
בפני עצמו יעמוד בפני מלאכי השרת ואם לא יכול
לעמוד בפני מלאכי השרת יעמוד בפני הכסא הכבוד
ואם לא יכול לעמוד בפני הכסא הכבוד יעמוד בפני
המקום ברוך הוא שנאמר ויעמוד בפני ה' ואם לא

ושש

ושש

ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו
מספיק ימכרו אותו בגנבתו ... ואם עדיין לא נמכר ישלם
שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם מן הגנבה
אשר גנב ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא
נמכר ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם
ישלם מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק ימכרו אותו
בגנבתו ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם
לא יהיה לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו
מספיק ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר ישלם
שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם מן
הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו
ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה
לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק
ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי
גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב
ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר
ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם
מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו
ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה
לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק
ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי
גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב
ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר
ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם
מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו
ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה
לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק
ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי
גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב
ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר
ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם
מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו
ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה
לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב ואם אין לו מספיק
ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר ישלם שבעתים כפי
גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם מן הגנבה אשר גנב
ואם אין לו מספיק ימכרו אותו בגנבתו ואם עדיין לא נמכר
ישלם שבעתים כפי גנבתו ואם לא יהיה לו מה לשלם ישלם

474

ושם

ומש

ומשה

ולא יכיר אחיו את אחיו ולא ידע איש את בנו ואת בתו
ואת אשתו כי כל הנשמה תמות ואיש לא יהיה בעולם
ואין לך מי שיכול לעמוד בפני המות ולא יוכל לברוח
ממנו כי הוא מלאך המות ואין לו רחמים ולא יחוס
על אדם ולא יחמול על בריה ולא יתן לאדם שיחיה
יום אחד ולא שעה אחת ולא יתן לו שיחיה אפילו
רגע אחד ולא יתן לו שיחיה אפילו כמו שיעור
שיגמור אדם לומר שלום עליכם ולא יתן לו שיחיה
אפילו כמו שיעור שיגמור אדם לומר שלום עליכם
ולא יתן לו שיחיה אפילו כמו שיעור שיגמור אדם
לומר שלום עליכם ולא יתן לו שיחיה אפילו כמו
שיעור שיגמור אדם לומר שלום עליכם ולא יתן לו
שיחיה אפילו כמו שיעור שיגמור אדם לומר שלום
עליכם ולא יתן לו שיחיה אפילו כמו שיעור שיגמור
אדם לומר שלום עליכם ולא יתן לו שיחיה אפילו
כמו שיעור שיגמור אדם לומר שלום עליכם ולא יתן
לו

ולעולם

לקוטי תיקון

עוד יש לומר שמא כיון שמצינו בכמה מקומות שהקב"ה מתפלל
תפלה שיהא רחמו גובר על כעסו ומדתו הרי הוא מתפלל
שיהא כועס ומדתו מתגברת על רחמיו ואם כן אין כאן
שינוי מדה כלל אלא שמתפלל שיהא מדה זו מתגברת
על חברתה ואין כאן שינוי מדה כלל ועוד יש לומר
שמא כיון שמצינו בכמה מקומות שהקב"ה מתפלל

ואיכא

485

עמ״י גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך כיי חכמה מדו עשו

משנה ב׳ המוציא

[illegible]

נמי

[illegible]

486

עוד

ואם יש לו בנים ובנותיהם ובני בניהם ובנותיהם
ואין לו אחים ולא בני אחים ולא בני בני אחים
ולא אחיות ולא בנות אחיות ולא בנות בני אחים
ולא בנות בני בני אחים ולא בנות אחיות אביו
ולא בנות בני אחיות אביו ולא בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בני אחיות אביו ולא בנות
בנות בנות אחיות אביו ולא בנות בנות בנות
אחיות אביו ולא בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות
אחיות אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות
בנות אחיות אביו ולא בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות אחיות אביו ולא בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות אביו
ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות אחיות אביו ולא בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות אחיות אביו ולא בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות אחיות אביו ולא בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות אחיות אביו ולא בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות אחיות אביו ולא בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות אחיות אביו ולא
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות אביו
ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות אחיות אביו ולא
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות אביו
ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות אחיות
אביו ולא בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות בנות
בנות בנות

ומש כי. ומיל עמיל עמיה עמיה עמיה

נ״ך

ואת

ומש

ואבתי [illegible]

אמנם יש לדקדק מה שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות מלוה ולוה הי"ב שאם הלוה לחבירו מעות ואמר לו בשעת הלואה שיפרע לו בדינרי זהב או בכלי מתכת פלוני ונתייקרו או שהוזלו בשעת הפרעון אינו נותן לו אלא כמנין שהלוהו ע"כ. ולכאורה קשה דהא מבואר בסי' ס"ז דין ב' דאם אמר לו בשעת הלואה שיפרע לו בדינרי זהב או בכלי מתכת פלוני ונתייקרו או שהוזלו בשעת הפרעון נותן לו כפי מה שהיה שוה בשעת הלואה ואפילו אם א

ואמר לו אדוני המלך אתה ידעת את עבדך כי אשה הייתי ואישי מת ויש לי שני בנים ויריבו שניהם בשדה ואין מציל ביניהם ויכה האחד את השני וימיתהו ועתה קמה כל המשפחה על שפחתך ואמרו תני את האיש אשר הכה את אחיו ונמיתהו בנפש אחיו אשר הרג ונשמידה גם את היורש ודעכו את גחלתי בלתי שים לאישי שם ושאר על פני האדמה ויאמר המלך אל האשה לכי לביתך ואני אצוה עליך ותאמר האשה אל המלך אדוני המלך העון עלי ועל בית אבי והמלך וכסאו נקי ויאמר המלך המדבר אליך הבא אלי והלא לא יוסיף עוד לנגעך ותאמר יזכר נא המלך את ה׳ אלהיך מרבות גואל הדם לשחת ולבלתי השמיד את בני ויאמר חי ה׳ אם יפל משערת בנך ארצה ותאמר שפחתך דבר נא דבר אל אדוני המלך ויאמר דברי ותאמר למה חשבת כזאת על עם האלהים ומדבר המלך הדבר הזה כאשם בלתי השיב המלך את נדחו ממנו ולא הביא את אבשלום אל ביתו וישב לבדד ופני המלך לא ראו ובאבשלום לא היה איש נאוה מאד להתהלל מכף רגלו ועד קדקדו אין בו מום ובעת גזזו את ראשו כי מכבד עליו המקצה בכל שנה בשנה כי יכבדנו ושקל שער ראשו מאתים שקלים במשקל המלך ויולדו לאבשלום שלשה בנים ובת אחת ושמה תמר היתה אשה יפת תואר ותבן ותלד את אבשלום בן ושמו כאביו אבשלום ויהי אבשלום בירושלים שנתים ימים ופני המלך לא ראו וישלח אבשלום אל יואב לשלחו אל המלך ולא אבה לבוא אליו וישלח עוד בשנית ולא אבה לבוא ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אצלי ולו שם שעורים לכו והציתו אותה באש ויצתו עבדי אבשלום את החלקה באש ויבא יואב אל אבשלום ויאמר אליו מדוע הציתו עבדיך את החלקה אשר לי באש ויען אבשלום אל יואב הנה שלחתי אליך לאמר בא הנה ואשלחך אל המלך לאמר למה באתי משם טוב לי עוד שם ועתה אראה פני המלך ואם יש בי עון והמיתני ויבא יואב אל המלך ויגד לו ויקרא לאבשלום ויבא אל המלך וישתחו לו על אפיו ארצה לפני המלך ויישק המלך לאבשלום ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי לה׳ בחברון כי נדר נדר עבדך בשבתי בגשור בארם לאמר אם ישיבני ישיבני ה׳ ירושלים ועבדתי את ה׳ ויאמר לו המלך לך לשלום ויקם וילך חברונה ויאמר אבשלום אל המלך שלחה נא את אחי

לבן

ניך

משנה ג׳

קלף

שנים עשר חודש ויום אחד ויום אחד ואחר כך ימלאו לה ימי טהרתה
שלשים ושלשה ימים ואחר כך תביא כבש בן שנתו לעולה ובן יונה
או תור לחטאת ואם דלה היא ולא תמצא ידה די שה והביא את
אשר חטאה שתי תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת
וכפר עליה הכהן ואחר תטהר ואת תורת היולדת לזכר או לנקבה
ואם לא תמצא ידה לשני תורים או לשני בני יונה ולקחה את
כבש אחד בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת ואם לא תמצא
ידה לשה ולקחה את שני תורים או שני בני יונה אחד לעולה
ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן ואחר תטהר ואת תורת היולדת
לזכר או לנקבה ואם לא תמצא ידה לשני תורים או לשני בני יונה
ולקחה את כבש אחד בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת
ואם לא תמצא ידה לשה ולקחה את שני תורים או שני בני יונה
אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן ואחר תטהר ואת תורת
היולדת לזכר או לנקבה ואם לא תמצא ידה לשני תורים או לשני
בני יונה ולקחה את כבש אחד בן שנתו לעולה ובן יונה או תור
לחטאת ואם לא תמצא ידה לשה ולקחה את שני תורים או שני
בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן ואחר תטהר
ואת תורת היולדת לזכר או לנקבה ואם לא תמצא ידה לשני תורים
או לשני בני יונה ולקחה את כבש אחד בן שנתו לעולה ובן יונה
או תור לחטאת ואם לא תמצא ידה לשה ולקחה את שני תורים
או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן ואחר
תטהר ואת תורת היולדת לזכר או לנקבה ואם לא תמצא ידה לשני
תורים או לשני בני יונה ולקחה את כבש אחד בן שנתו לעולה
ובן יונה או תור לחטאת ואם לא תמצא ידה לשה ולקחה את שני
תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן
ואחר תטהר ואת תורת היולדת לזכר או לנקבה ואם לא תמצא ידה
לשני תורים או לשני בני יונה ולקחה את כבש אחד בן שנתו לעולה
ובן יונה או תור לחטאת ואם לא תמצא ידה לשה ולקחה את שני
תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן
ואחר תטהר ואת תורת היולדת לזכר או לנקבה ואם לא תמצא ידה
לשני תורים או לשני בני יונה ולקחה את כבש אחד בן שנתו לעולה
ובן יונה או תור לחטאת ואם לא תמצא ידה לשה ולקחה את שני
תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן
ואחר תטהר ואת תורת היולדת לזכר או לנקבה ואם לא תמצא ידה

ולא יבטל ולא יפסק מהם לעולם ולעולמי עולמים ולא יהיה
בהם שום דבר שיהיה לו תוקף לבטלם ולהפסיקם ולא
שום אדם מכל העמים ומכל הלשונות ומכל הדתות
ומכל הכתות שיהיו בעולם לא יוכל לבטל ולהפסיק
את הברית הזה שכרתי עמכם ועם בניכם ועם בני
בניכם לדורותיכם לעולם ולעולמי עולמים ולא יהיה
שום דבר שיהיה לו תוקף לבטל ולהפסיק את הברית
הזה שכרתי עמכם ועם בניכם ועם בני בניכם לדורותיכם
לעולם ולעולמי עולמים ולא יהיה שום דבר שיהיה
לו תוקף לבטל ולהפסיק את הברית הזה שכרתי עמכם
ועם בניכם ועם בני בניכם לדורותיכם לעולם ולעולמי
עולמים ולא יהיה שום דבר שיהיה לו תוקף לבטל
ולהפסיק את הברית הזה שכרתי עמכם ועם בניכם
ועם בני בניכם לדורותיכם לעולם ולעולמי עולמים
ולא יהיה שום דבר שיהיה לו תוקף לבטל ולהפסיק
את הברית הזה שכרתי עמכם ועם בניכם ועם בני
בניכם לדורותיכם לעולם ולעולמי עולמים ולא יהיה
שום דבר שיהיה לו תוקף לבטל ולהפסיק את הברית
הזה שכרתי עמכם ועם בניכם ועם בני בניכם לדורותיכם
לעולם ולעולמי עולמים ולא יהיה שום דבר שיהיה
לו תוקף לבטל ולהפסיק את הברית הזה שכרתי עמכם
ועם בניכם ועם בני בניכם לדורותיכם לעולם ולעולמי
עולמים ולא יהיה שום דבר שיהיה לו תוקף לבטל
ולהפסיק את הברית הזה שכרתי עמכם ועם בניכם
ועם בני בניכם לדורותיכם לעולם ולעולמי עולמים

אמרתי אני אל ה' אלהי ישראל אשר כרת ברית
עולם עם אבותינו ועם כל ישראל ועם כל הגרים
אשר יבואו אחרינו ועם כל הדורות אשר יהיו אחרי
כן ועם כל הנשמות אשר יהיו בעולם אשר לא נולדו
עדיין ועם כל הנשמות אשר יהיו בעולם אשר לא
נולדו עדיין ועם כל הנשמות אשר יהיו בעולם אשר
לא נולדו עדיין ועם כל הנשמות אשר יהיו בעולם
אשר לא נולדו עדיין ועם כל הנשמות אשר יהיו
בעולם אשר לא נולדו עדיין ועם כל הנשמות אשר
יהיו בעולם אשר לא נולדו עדיין ועם כל הנשמות
אשר יהיו בעולם אשר לא נולדו עדיין ועם כל
הנשמות אשר יהיו בעולם אשר לא נולדו עדיין
ועם כל הנשמות אשר יהיו בעולם אשר לא נולדו
עדיין ועם כל הנשמות אשר יהיו בעולם אשר לא
נולדו עדיין ועם כל הנשמות אשר יהיו בעולם
אשר לא נולדו עדיין ועם כל הנשמות אשר יהיו

102

בי לב טהור אי

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

בשנת התפד לחיים ולשלו לששון

לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי [illegible]

מ' עור [illegible]

קלף [illegible]

ואחרי כן יבא אל הכהן ונתן לו את הקרבן ואת המנחה ואת השמן ואת הלוג ושחט את הכבש לאשם ולקח הכהן מדם האשם ונתן על תנוך אזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית ויצק הכהן מן השמן על כף השמאלית ונתן הכהן את אצבעו הימנית מן השמן אשר על כפו השמאלית והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני יי׳ ונתן הכהן מן השמן אשר על כפו על תנוך אזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על דם האשם ועל יתר השמן אשר על כף הכהן ישים על ראש המטהר וכפר עליו הכהן לפני יי׳ ועשה הכהן את החטאת וכפר על המטהר מטמאתו ואחר ישחט את העולה ואת המנחה והעלה הכהן את העולה ואת המנחה על המזבח וכפר עליו הכהן ומטהר הוא ואחר יאכל האדם את הבשר כי קדש קדשים הוא מן הקרבנות שנאכלין לכהנים ואין אוכלין אותן אלא בעזרה ואין אוכלין אותן אלא זכרים ואין אוכלין אותן אלא בני כהנים ואין אוכלין אותן אלא בשר ואין אוכלין אותן אלא ביום ובלילה עד חצות ואין אוכלין אותן אלא לאחר זריקת הדם ואין אוכלין אותן אלא לאחר הקטרת האימורים ואין אוכלין אותן אלא לאחר שיעור הדם ואין אוכלין אותן אלא לאחר שיעור

ואענה

ועוד. ל' חסר כתי"ו ב' ג' ד' ה' ז' ח' ט' י' יא' יב' יג' יד' טו' טז' יז' יח' יט' כ' כא' כב' כג' כד' כה' כו' כז' כח' כט' ל' לא' לב' לג' לד' לה' לו' לז' לח' לט' מ' מא' מב' מג' מד' מה' מו' מז' מח' מט' נ' נא' נב' נג' נד' נה' נו' נז' נח' נט' ס' סא' סב' סג' סד' סה' סו' סז' סח' סט' ע' עא' עב' עג' עד' עה' עו' עז' עח' עט' פ' פא' פב' פג' פד' פה' פו' פז' פח' פט' צ' צא' צב' צג' צד' צה' צו' צז' צח' צט' ק' קא' קב' קג' קד' קה' קו' קז' קח' קט' ר' רא' רב' רג' רד' רה' רו' רז' רח' רט' ש' שא' שב' שג' שד' שה' שו' שז' שח' שט' ת' תא' תב' תג' תד' תה' תו' תז' תח' תט' י' יא' יב' יג' יד' טו' טז' יז' יח' יט' כ' כא' כב' כג' כד' כה' כו' כז' כח' כט' ל' לא' לב' לג' לד' לה' לו' לז' לח' לט' מ' מא' מב' מג' מד' מה' מו' מז' מח' מט' נ' נא' נב' נג' נד' נה' נו' נז' נח' נט' ס' סא' סב' סג' סד' סה' סו' סז' סח' סט' ע' עא' עב' עג' עד' עה' עו' עז' עח' עט' פ' פא' פב' פג' פד' פה' פו' פז' פח' פט' צ' צא' צב' צג' צד' צה' צו' צז' צח' צט' ק' קא' קב' קג' קד' קה' קו' קז' קח' קט' ר' רא' רב' רג' רד' רה' רו' רז' רח' רט' ש' שא' שב' שג' שד' שה' שו' שז' שח' שט' ת' תא' תב' תג' תד' תה' תו' תז' תח' תט'

לכן. ל' חסר כתי"ו ב' ג' ד' ה' ז' ח' ט' י' יא' יב' יג' יד' טו' טז' יז' יח' יט' כ' כא' כב' כג' כד' כה' כו' כז' כח' כט' ל' לא' לב' לג' לד' לה' לו' לז' לח' לט' מ' מא' מב' מג' מד' מה' מו' מז' מח' מט' נ' נא' נב' נג' נד' נה' נו' נז' נח' נט' ס' סא' סב' סג' סד' סה' סו' סז' סח' סט' ע' עא' עב' עג' עד' עה' עו' עז' עח' עט' פ' פא' פב' פג' פד' פה' פו' פז' פח' פט' צ' צא' צב' צג' צד' צה' צו' צז' צח' צט' ק' קא' קב' קג' קד' קה' קו' קז' קח' קט' ר' רא' רב' רג' רד' רה' רו' רז' רח' רט' ש' שא' שב' שג' שד' שה' שו' שז' שח' שט' ת' תא' תב' תג' תד' תה' תו' תז' תח' תט'

ולא יוכל לעמוד בפני אויביו. ואם יהיה מלך שיש לו
שלשה בנים ומת המלך ולא הניח לבניו שום ירושה
ולא נתן להם כלום ואמר לכל אחד מהם לך ובקש
לך ירושה. ואחד מהם הלך ומכר כל מה שיש לו
ונתן הכסף לעניים ואמר הנה מה שהנחיל לי אבי
נתתי לעניים. והשני הלך ומכר כל מה שיש לו
ונתן הכסף לעניים ואמר הנה מה שהנחיל לי אבי
נתתי לעניים. והשלישי הלך ומכר כל מה שיש לו
ונתן הכסף לעניים ואמר הנה מה שהנחיל לי אבי
נתתי לעניים. ואחר כך הלך כל אחד מהם לדרכו
ולא ידעו זה מזה. ואחר כך בא כל אחד מהם
לפני המלך ואמר לו אדוני המלך אבי הניח לי
ירושה ואמר לי לך ובקש לך ירושה. ואני הלכתי
ומכרתי כל מה שהיה לי ונתתי הכסף לעניים
ואמרתי הנה מה שהנחיל לי אבי נתתי לעניים.
ואמר לו המלך בני אתה ראוי לירש את אביך
ואתה תמלוך אחריו. ואחר כך בא השני ואמר
לו אדוני המלך אבי הניח לי ירושה ואמר לי לך
ובקש לך ירושה. ואני הלכתי ומכרתי כל מה
שהיה לי ונתתי הכסף לעניים ואמרתי הנה מה
שהנחיל לי אבי נתתי לעניים. ואמר לו המלך
בני אתה ראוי לירש את אביך ואתה תמלוך
אחריו. ואחר כך בא השלישי ואמר לו אדוני
המלך אבי הניח לי ירושה ואמר לי לך ובקש לך
ירושה. ואני הלכתי ומכרתי כל מה שהיה לי
ונתתי הכסף לעניים ואמרתי הנה מה שהנחיל
לי אבי נתתי לעניים. ואמר לו המלך בני אתה
ראוי לירש את אביך ואתה תמלוך אחריו.

עוד

אמנם

507

ולא יכלו לעמוד בפני אנשי העיר ויברחו ויפלו חללים רבים מהם ויתר הנשארים נכנסו בבתיהם ובמגדלי העיר ונסגרו שערי העיר ולא יצאו עוד ויתר הנשארים נכנסו בבתיהם ובמגדלי העיר ונסגרו שערי העיר ולא יצאו עוד

שת

509

511

וכתב הרמב"ם ז"ל

משנה רביעית

ומש

ומש

והרב

ומיהו

בי לג אי

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

מיה [illegible]

S18

סובין

גל עיני ואביטה מתורתך

[illegible]

סיד [illegible]

ואמר לו אל תירא כי אל גדול אתה בתוכנו ביום הזה
אין כמוהו ירא ומתגבר ועושה נפלאות בכל יום
ויום מצוה בעמו ישראל לעשות נקמה בעמלק.

ויאמר אליו שמואל הרעתה את מצות יי׳ אלהיך
אשר צוך ועתה הקשב לקול דברי יי׳ אשר צוך
ואשר אמרתי אליך לעשות נקמה בעמלק ולמה
עשית הרע בעיני יי׳ ותעש את הרע בעיני יי׳
ותשלח יד בשלל ותעש הרע בעיני יי׳ ותעש
את הרע בעיני יי׳ ותשלח יד בשלל ותעש הרע
בעיני יי׳ ותעש את הרע בעיני יי׳ ותשלח יד בשלל
ותעש

ואחרי שהשלים הכתוב את הכל ואמר ויכל אלהים ביום השביעי
מלאכתו אשר עשה ויקדש אותו ויברך אותו כי בו שבת מכל
מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות הנה אחר כל זה חזר
לספר בענין השבת ואמר זכור את יום השבת לקדשו
ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת
לה' אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך
ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך כי ששת ימים עשה
ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח
ביום השביעי על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו
הנה כי כן הכתוב הזכיר ענין השבת בכל מקום שהזכיר
בריאת העולם ולא הזכיר ענין השבת בשום מקום
שלא הזכיר בריאת העולם ולפי שהיה ראוי לכתוב
בעשרת הדברות ענין השבת שהוא יסוד גדול
מיסודי התורה ואין לך מצוה שהיא עדות על
בריאת העולם כמו השבת לפיכך הזכיר הכתוב
בעשרת הדברות ענין השבת ולא הזכיר בשום
מקום ענין בריאת העולם כמו בעשרת הדברות
ולפי שהיה ראוי לכתוב בעשרת הדברות ענין
השבת שהוא יסוד גדול מיסודי התורה ואין לך
מצוה שהיא עדות על בריאת העולם כמו השבת
לפיכך הזכיר הכתוב בעשרת הדברות ענין השבת
ולא הזכיר בשום מקום ענין בריאת העולם כמו
בעשרת הדברות

חול פה ל"ג ר"ה ר"ה ר"ה ר"ה ר"ה ר"ה ר"ה ר"ה
ר"ה ר"ה

ומיהו [illegible] אם כן [illegible] ואם כן [illegible]

קנה

ואם

ומש

ומשה שמע ויטב בעיניו ויעש כאשר אמר יתרו חתנו ויבחר אנשי חיל מכל ישראל ויתן אותם ראשים על העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות ושפטו את העם בכל עת את הדבר הקשה יביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליהם ונושאים אתך ויבא משה את דברי יתרו חתנו ויאמר משה לחתנו כי יבוא אלי העם לדרוש אלהים בא אליו דבריו להודיעם את חקי האלהים ואת תורותיו ויאמר חתן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עושה נבל תבל גם אתה גם העם הזה אשר עמך כי כבד ממך הדבר לא תוכל עשהו לבדך ועתה שמע בקולי איעצך ויהי אלהים עמך היה אתה לעם מול האלהים והבאת אתה את הדברים אל האלהים והזהרתה אותם את החקים ואת התורות והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות ושפטו את העם בכל עת והיה כל הדבר הגדול יביאו אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליהם ונשאו אתך ואם את הדבר הזה תעשה וצוך אלהים ויכלת עמד וגם כל העם הזה על מקומו יבא גם ויעש משה ככל אשר אמר חתנו ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל ויתן אותם ראשים על העם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות ושפטו את העם בכל עת את הדבר הקשה יביאון אל משה וכל הדבר הקטן ישפטו הם וישלח משה את חתנו וילך לו יתרו אל ארצו בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל הדברים האלה אשר צוהו יהוה וישב כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר יהוה נעשה וישב משה את דברי העם אל יהוה ויאמר יהוה אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם ויגד משה את דברי העם אל יהוה ויאמר יהוה אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלתם והיו נכנים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל העם על הר סיני והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל הנגע בהר מות יומת לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יחיה במשך היובל המה יעלו בהר והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל הנגע בהר מות יומת לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יחיה במשך היובל המה יעלו בהר וירד משה אל העם ויקדש את העם ויכבסו שמלתם ויאמר אל העם היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר והר סיני עשן כלו על אשר ירד עליו יהוה באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול ויבא יהוה על הר סיני אל ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה ויאמר יהוה אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה לראות ונפל ממנו רב ויאמר משה אל יהוה לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו ויאמר אליו יהוה לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל יהוה פן יפרץ בהם וירד משה אל העם ויאמר אליהם וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא זכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך כי ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי על כן ברך יהוה את יום השבת ויקדשהו כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה ברעך עד שקר לא תחמד בית רעך לא תחמד אשת רעך ועבדו ואמתו שורו וחמרו וכל אשר לרעך ויהי כל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים ויאמר יהוה אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את עלתיך ואת שלמיך את צאנך ואת בקרך בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הנפת עליה ותחללה ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם בגפו יצא אם בעל אשתו הוא ויצאה אשתו עמו אם אדניו יתן לו אשה וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה לאדוניה והוא יצא בגפו ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני את אשתי ואת בני לא אצא חפשי והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדניו את אזנו במרצע ועבדו לעלם ואל האמה יעשה כמשפט הבנות לא תצא כצאת העבדים אם רעה בעיני אדניה אשר לו יעדה ופדה לעם נכרי לא ימשל למכרה בבגדו בה ואם לבנו יעדנה כמשפט הבנות יעשה לה אם אחרת יקח לו שארה כסותה ועונתה לא יגרע ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף ומכה איש ומת מות יומת ואשר לא צדה והאלהים אנה לידו ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה והאיש כי יזד על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות ומכה אביו ואמו מות יומת וגנב איש וממכר בו ונמצא בידו מות יומת ומקלל אביו ואמו מות יומת וכי יריבון אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא וכי יכה איש את עבדו או את אמתו בשבט ומת תחת ידו נקם ינקם אך אם יום או יומים יעמד לא יקם כי כספו הוא וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה והיו ילדיה ולא יהיה אסון ענוש יענש כאשר ישית עליו בעל האשה ונתן בפללים ואם אסון יהיה ונתת נפש תחת נפש עין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל כויה תחת כויה פצע תחת פצע חבורה תחת חבורה וכי יכה איש את עין עבדו או את עין אמתו ושחתה לחפשה ישלחנו תחת עינו וכי יפיל שן עבדו או שן אמתו לחפשה ישלחנו תחת שנו וכי יגח שור את איש או את אשה ומת סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו ובעל השור נקי וכי שור נגח הוא מתמל שלשם והועד בבעליו ולא ישמרנו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יומת אם כופר יושת עליו ונתן פדיון נפשו ככל אשר יושת עליו אם בן יגח או בת יגח כמשפט הזה יעשה לו לא יענש השור אם עבד יגח או אמה שלשים כסף יתן לאדניו והשור יסקל וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו והפל שמה שור או חמור בעל הבור ישלם כסף יתן לבעליו והמת יהיה לו ואם שור רעהו יגח את שור איש ומת ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצון ואם נודע כי שור נגח הוא מתמל שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם ישלם שור תחת השור והמת יהיה לו כי יגנב איש שור או שה וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה אם במחתרת ימצא הגנב והכה ומת אין לו דמים עליו אם זרחה השמש עליו דמים לו שלם ישלם אם אין יש לו ונמכר בגנבתו אם המצא תמצא בידו מחי שור עד חמור עד שה חיים שנים ישלם כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירה ובער בשדה אחר מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם כי תצא אש ומצאה קצים ונאכל גדיש או השדה שלם ישלם המבער את הבערה כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמר וגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים יבא דבר שניהם אשר ירשיעון אלהים יהיה לרעהו כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה וכל בהמה לשמר ומת או נשבר או נשבה אין ראה שבועת יהוה תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח מעמו ושלם ישלם אם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם ואם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם וכי יזד איש על רעהו והרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות ומכה אביו ואמו מות יומת וגנב איש וממכר בו ונמצא בידו מות יומת ומקלל אביו ואמו מות יומת וכי יריבון אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא וכי יכה איש את עבדו או את אמתו בשבט ומת תחת ידו נקם ינקם אך אם יום או יומים יעמד לא יקם כי כספו הוא וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה והיו ילדיה ולא יהיה אסון ענוש יענש כאשר ישית עליו בעל האשה ונתן בפללים ואם אסון יהיה ונתת נפש תחת נפש עין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל כויה תחת כויה פצע תחת פצע חבורה תחת חבורה וכי יכה איש את עין עבדו או את עין אמתו ושחתה לחפשה ישלחנו תחת עינו וכי יפיל שן עבדו או שן אמתו לחפשה ישלחנו תחת שנו וכי יגח שור את איש או את אשה ומת סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו ובעל השור נקי וכי שור נגח הוא מתמל שלשם והועד בבעליו ולא ישמרנו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יומת אם כופר יושת עליו ונתן פדיון נפשו ככל אשר יושת עליו אם בן יגח או בת יגח כמשפט הזה יעשה לו לא יענש השור אם עבד יגח או אמה שלשים כסף יתן לאדניו והשור יסקל וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו והפל שמה שור או חמור בעל הבור ישלם כסף יתן לבעליו והמת יהיה לו ואם שור רעהו יגח את שור איש ומת ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצון ואם נודע כי שור נגח הוא מתמל שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם ישלם שור תחת השור והמת יהיה לו כי יגנב איש שור או שה וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה אם במחתרת ימצא הגנב והכה ומת אין לו דמים עליו אם זרחה השמש עליו דמים לו שלם ישלם אם אין יש לו ונמכר בגנבתו אם המצא תמצא בידו מחי שור עד חמור עד שה חיים שנים ישלם כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירה ובער בשדה אחר מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם כי תצא אש ומצאה קצים ונאכל גדיש או השדה שלם ישלם המבער את הבערה כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמר וגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים יבא דבר שניהם אשר ירשיעון אלהים יהיה לרעהו כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה וכל בהמה לשמר ומת או נשבר או נשבה אין ראה שבועת יהוה תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח מעמו ושלם ישלם אם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם ואם גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם

ואיכא

מ"ז,

ויגש

533

פרק ט' אמר רבי עקיבא

אינמי ד מה שהיה בלבבו של חזקיהו כשחלה ובא ישעיה אליו לבקרו ואמר לו צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה ולא יהיה לך בן ובת שיירשו אותך ואתה תמות בחוליך ולא תחיה עוד שנים אחרים כי אם חמש עשרה שנה ואז תמות ולא תחיה עוד ואמר לו כן אמר ה' אלהי דוד אביך שמעתי תפלתך וראיתי דמעתך הנה אני מוסיף על ימיך חמש עשרה שנה ואז תמות ולא תחיה עוד ואמר לו כן אמר ה' אלהי דוד אביך שמעתי תפלתך וראיתי דמעתך הנה אני מוסיף על ימיך חמש עשרה שנה ואז תמות ולא תחיה עוד ואמר לו כן אמר ה' אלהי דוד אביך שמעתי תפלתך וראיתי דמעתך הנה אני מוסיף על ימיך חמש עשרה שנה ואז תמות ולא תחיה עוד

ואיבא ד ואמר ישעיה קחו דבלת תאנים ויקחו ויניחו על השחין ויחי ואמר חזקיהו אל ישעיה מה אות כי ירפא לי ואמר ישעיה זה יהיה לך האות מאת ה' כי יעשה ה' את הדבר הזה אשר דבר הנה אני משיב את צל המעלות אשר ירדה בשעון אחז אחורנית עשר המעלות אשר ירדה ויחזרו עשר המעלות אשר עלתה בהן ויחזור השמש עשר מעלות בשעון אחז אחורנית עשר המעלות אשר ירדה ויחזרו עשר המעלות אשר עלתה בהן ויחזור השמש עשר מעלות בשעון אחז אחורנית עשר המעלות אשר ירדה ויחזרו עשר המעלות אשר עלתה בהן ויחזור השמש עשר מעלות

ואחר שהיה מלך ישראל ומת אחאב ופשע מואב במלך ישראל
ויצא המלך יהורם בעת ההיא משומרון ויפקד את כל ישראל
וילך וישלח אל יהושפט מלך יהודה לאמר מלך מואב פשע
בי ילכת אתי במלחמה אל מואב ויאמר אעלה כמוני כמוך
כעמי כעמך כסוסי כסוסיך ויאמר איזה דרך נעלה ויאמר
דרך מדבר אדום ויעל יהורם ויהושפט ומלך אדום ויסבו
דרך שבעת ימים ולא היה מים לצבא ולבהמה אשר ברגליהם
ויאמר יהושפט היש פה נביא ליהוה ונדרשה את יהוה מאתו
ויען אחד מעבדי מלך ישראל ויאמר פה אלישע בן שפט
אשר יצק מים על ידי אליהו ויאמר יהושפט עמו דבר יהוה
וירדו אליו יהורם מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה ומלך
אדום ויאמר אלישע אל מלך ישראל מה לי ולך לך אל נביאי
אביך ואל נביאי אמך ויאמר לו מלך ישראל לא כי יהוה קרא
לשלשת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב ויאמר אלישע
חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו אם לולי פני יהושפט
מלך יהודה אני נשא אותך ואליך לא אביט ואראך ועתה
קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד יהוה ויאמר
כה אמר יהוה עשו הנחל הזה גבים גבים ויאמר כה אמר
יהוה לא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא ימלא מים
ושתיתם אתם ומקניכם ובהמתכם וזה נקל בעיני יהוה
ונתן גם את מואב בידכם והכיתם כל עיר מבצר וכל עיר
מבחר ועץ טוב תפילו וכל מעיני מים תסתמו וכל חלקת
טוב תכאיבו באבנים ויהי בבקר כעלות המנחה והנה מים
באים מדרך אדום ותמלא הארץ את המים וכל מואב שמעו
כי עלו המלכים להלחם בם ויזעקו לכל כל חגר חגורה ומעלה
ויעמדו על הגבול וישכימו בבקר ויזרחו השמש על המים
וירא מואב את המים מנגד אדמים כדם ויאמרו דם זה החרבו
המלכים ונכו איש את רעהו ועתה למשלל מואב ויבאו אל
מחנה ישראל וישראל קמו ויכו את מואב וינסו מפניהם
ויבואו הכו בה והערי נתצו ואת כל חלקת טוב איש אבניו
השליכו ומלאוה ואת כל מעיני המים סתמו וכל עץ טוב
הפילו עד הותירו קיר אבניה בקיר קרחת ויסבו הקלעים
ויכום ויראה מלך מואב כי חזק ממנו המלחמה ויקח אתו
שבע מאות איש שלפי חרב להבקיע אל מלך אדום ולא יכלו
ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו עולה על
החומה ויהי קצף גדול על ישראל ויסעו מעליו וישובו
לארצם

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא שפחתך דבר באזני
אדני ואל יחר אפך בשפחתך כי כמוך כפרעה ויאדני שאל
את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח ונאמר לאדני יש לנו
אב זקן ויליד זקנים קטן ואחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו
ואביו אהבו ויאמר אל עבדיך הורידו אתו אלי ואשימה עיני
עליו ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזב את אביו ועזב את
אביו ומת ויאמר אל עבדיך אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם
לא תוספון לראות פני ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגד
לו את דברי אדני ויאמר אבינו שובו שברו לנו מעט אכל
ולא נוכל לרדת כי לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן
אין אתנו ויאמר עבדך אבי אתנו ונרדה כי לא נוכל כי אם
אחינו הקטן אין אתנו ונרדה כי לא נוכל לראות פני האיש
ואחינו הקטן אין אתנו ועבדך אבי אמר אלינו אתם ידעתם
כי שני ילדה לי אשתי ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף
ולא ראיתיו עד הנה ואם תקחו גם את זה מעם פני וקרהו
אסון והורדתם את שיבתי ברעה שאולה ועתה כבואי אל
עבדך אבי והנער אין אתנו כי נפשו קשורה בנפשו והיה
כראתו כי אין הנער ומת ועבדיך הורידו את שיבת עבדך
אבינו ביגון שאולה כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר
אם לא הביאתיו אליך והחטאתי לאבי כל הימים ועתה ישב
נא עבדך תחת הנער עבד לאדני ועלה הנער עם אחיו כי
איך אעלה אל אבי והנער אין אתנו פן אראה ברעה אשר
ימצא את אבי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב
שני חייו שבע שנים ומאת שנה ארבעים ושבע שנה ויקרבו
ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי
חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת
אל נא תקברני במצרים ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים
וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך ויאמר השבעה
לי ישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה ויהי אחרי הדברים
האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו
את מנשה ואת אפרים ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא
אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה ויאמר יעקב אל יוסף
אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי ויאמר אלי
הנני מפרך והרבתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ
הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם ועתה שני בניך הנולדים לך
בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה
כראובן ושמעון יהיו לי ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך
יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם ואני בבאי מפדן מתה
עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבוא אפרתה
ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם וירא ישראל את בני
יוסף ויאמר מי אלה ויאמר יוסף אל אבי כי בני הם אשר
נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם ועיני ישראל
כבדו מזקנה לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם
ויחבק להם ויאמר אל יוסף לא פלל ראיתי פניך והנה הראה
אתי אלהים גם את זרעך ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו
לאפיו ארצה ויאמר יוסף אל ישראל אביו כי זה הבכר שים
ימינך על ראשו ויברכהו ויאמר אל יוסף הנה אנכי מת
והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם ואני נתתי
לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי
ובקשתי

536

537

ואיכא

538

539

ואלו הם הנשים שהן מותרות לבעליהן ואסורות לאחרים
הרי זו מותרת לבעלה ואסורה לכל אדם ואפילו לבעלה
הראשון ואפילו לא נשאת אלא לשעה אחת ואפילו
לא נתייחדה עמו אלא כדי שתאכל פת ואפילו
לא נתייחדה עמו אלא כדי שתשתה כוס של יין
ואפילו לא נתייחדה עמו אלא כדי שתשתה כוס
של יין ואפילו לא נתייחדה עמו אלא כדי שתשתה
כוס של יין ואפילו לא נתייחדה עמו אלא כדי
שתשתה כוס של יין ואפילו לא נתייחדה עמו
אלא כדי שתשתה כוס של יין ואפילו לא נתייחדה
עמו אלא כדי שתשתה כוס של יין ואפילו לא
נתייחדה עמו אלא כדי שתשתה כוס של יין
ואפילו לא נתייחדה עמו אלא כדי שתשתה כוס
של יין ואפילו לא נתייחדה עמו אלא כדי
שתשתה כוס של יין ואפילו לא נתייחדה עמו

ואלה

והנה

ואם לא יהיה לו מה יתן לה ויש לו אחים ואחיות יתנו לה מנכסי אביהם כל אחד ואחד כפי חלקו ואם אין לו אחים ואחיות אין לה כלום ואם יש לו אחים ואחיות ואין לו מה יתן לה ויש לו אב ואם אין לה כלום ואם אין לו אב ויש לו אם אין לה כלום ואם אין לו אב ואם

[illegible]

משנה שניה מנין לספינה

[illegible]

ושם את הפרשה הזאת בתורה ויקרא אותה בשמו
ולא אמר משה מעצמו שום דבר אלא כל מה שצוה
אותו ה׳ כן עשה ולא שינה ולא החסיר ולא הוסיף
ולא שינה את הסדר כמו שצוה אותו ה׳ כן עשה
משה ולא מצינו בכל התורה שום מקום שיאמר
משה לא כתבתי מקום זה או סדר זה מפני שלא
אמרו הקב״ה ולא מצינו שום מקום שיאמר משה
מקום זה כתבתי מפני שאמרו הקב״ה כך כתוב
כך וכך ולא מצינו שום מקום שיאמר משה מפני
מה כתבתי כך וכך ולא מצינו שום מקום שיאמר
משה מפני מה סדרתי כך וכך ולא מצינו שום
מקום שיאמר משה מפני מה שניתי כך וכך ולא
מצינו שום מקום שיאמר משה מפני מה הקדמתי
כך וכך ולא מצינו שום מקום שיאמר משה מפני
מה הסמכתי כך וכך ולא מצינו שום מקום שיאמר
משה מפני מה הפסקתי כך וכך ולא מצינו שום
מקום שיאמר משה מפני מה כתבתי כך וכך ולא
מצינו שום מקום שיאמר משה מפני מה כתבתי
כך וכך ולא מצינו שום מקום שיאמר משה מפני
מה כתבתי כך וכך ולא מצינו שום מקום שיאמר
משה מפני מה כתב

546

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

[illegible]

ודע [illegible]

[illegible]

בי לה אי

בראש שלי כף

עמי על עיני ואביטה בפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

השנה שנת הא

משנה שלישית

[illegible]

וכתבו ב שיעורים אחרים נאמרו על דרכה של גמרא בבבל ואין
בהכרח שהיו כולם מפי רבי יוחנן. ואף על פי שרוב הפעמים
שהגמרא מביאה שיעורים אחרים היא מביאה אותם בשם
אומרים ולא בשם רבי יוחנן, מכל מקום אין ספק שכולם
נאמרו בבית מדרשו של רבי יוחנן. ואפשר שהיו שיעורים
אחרים שנאמרו בבתי מדרשות אחרים בארץ ישראל ולא
הגיעו לידי עריכת הגמרא הבבלית, ולפיכך לא נזכרו בה.
ואפשר שהיו שיעורים אחרים שנאמרו בבבל ולא הגיעו
לידי עריכת הגמרא הבבלית, ולפיכך לא נזכרו בה.

והתנן בפרק הזורק (לעיל יב:) הזורק חץ מרשות היחיד
לרשות הרבים וחזר ונתקע ברשות היחיד חייב. ואם
נתקע ברשות הרבים פטור. ואם נתקע בכותל אחד
מארבעה כתלי בור חייב. ואם נתקע בכותל שבין שני
בורות פטור. ואם נתקע בכותל שבין בור לרשות היחיד
חייב. ואם נתקע בכותל שבין בור לרשות הרבים פטור.
ואם נתקע בכותל שבין שני בורות ברשות היחיד חייב.
ואם נתקע בכותל שבין בור לרשות הרבים פטור. ואם
נתקע בכותל שבין בור לרשות היחיד חייב. ואם נתקע
בכותל שבין בור לרשות הרבים פטור. ואם נתקע בכותל
שבין בור לרשות היחיד חייב. ואם נתקע בכותל שבין
בור לרשות הרבים פטור. ואם נתקע בכותל שבין בור
לרשות היחיד חייב. ואם נתקע בכותל שבין בור לרשות
הרבים פטור. ואם נתקע בכותל שבין בור לרשות היחיד
חייב. ואם נתקע בכותל שבין בור לרשות הרבים פטור.

ואיכא

מעתה

553

554

משנה שלישית

אם

ואתי

אמנם כמו שזכר הנה שהיה מחלוקת בין בית שמאי ובית הלל בדבר זה אם יש לו דין מת או לא ואמרו בית שמאי שיש לו דין מת ובית הלל אומרים שאין לו דין מת ואמרו בית הלל שאין לו דין מת מפני שאין לו מנוחה ואמרו בית שמאי שיש לו דין מת מפני שיש לו מנוחה

כתבן מה עך הר ב׳ג׳א מסוס שפ׳ת׳ם עלי שפ׳ת׳ם עלה
כלי שנר לי תמיר כל תמיר עלה
בדרכים שמשכיב כמה כלים לי דבר כמיכל כלי לבית
שנר. שנרל אנשי כלי עלה כלי שנר לי תמיר כל
כלי עלה כלי שנר לי תמיר כל תמיר עלה
כלי שנר לי תמיר כל תמיר עלה כלי שנר לי תמיר
כל תמיר

ואעפ"כ ראיתי שמפרשים שהוא מן הכלל ופרטו ומן הפרט לכלל ולא למדו אלא שני כללים ופרט אחד ואין בכך כלום שהרי אפשר שיש בכלל ופרטו ובפרט לכלל עוד כללים ופרטים אחרים ולא נתפרשו אלא אותם שהיו צריכים לפרשה ולא נתפרשו אלו שאין צריכים לפרשה ואם כן אין כאן כלל ופרטו ולא פרט לכלל אלא כלל ופרט וכלל ואין בכך כלום ואין לנו לדון אלא מן הנראה לעינינו ומן הנשמע לאזנינו ומן הנמצא בידינו ומן הנמצא בידינו אין כאן אלא כלל ופרט וכלל

ואכתבן

564

565

בי לו אי

עמי כיי חכמה מדו עשו

פסקא מנין

[illegible]

[illegible]

אב [illegible]

[illegible]

אמנם [illegible]

ושם

569

אמנם כתוב בכתבי הקדש שהיה הקב"ה מבקש לעשות את האדם ולא היה יודע אם יעשה אותו מן האש או מן המים וכו' ואם כן הוא שהיה יודע שהאדם יחטא ויעשה מעשים רעים ומכעיסים לפניו

אלה ו׳ ויהי בשנת ארבעים ושלש לצאתם מארץ מצרים ביום אחד בחדש השלישי
יצאו כל צבאות יי׳ מארץ מצרים. ויסעו בני ישראל למסעיהם על פי יי׳ ביד משה
ויחנו במדבר פארן. ויסעו מהר סיני וילכו דרך הר שעיר עד נוה מדבר פארן
ויסעו מנוה מדבר פארן ויחנו בעציון גבר. ויסעו מעציון גבר ויחנו במדבר צין
הוא קדש. ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר בקצה ארץ אדום. ויעל אהרן הכהן
את הר ההר על פי יי׳ וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים
בחדש החמישי באחד לחדש. ואהרן בן שלש ועשרים ומאת שנה במותו בהר ההר.
וישמע הכנעני מלך ערד והוא יושב בנגב בארץ כנען בבוא בני ישראל. ויסעו
מהר ההר ויחנו בצלמנה. ויסעו מצלמנה ויחנו בפונן. ויסעו מפונן ויחנו
באבות. ויסעו מאבות ויחנו בעיי העברים בגבול מואב. ויסעו מעיים ויחנו
בדיבן גד. ויסעו מדיבן גד ויחנו בעלמון דבלתימה. ויסעו מעלמון דבלתימה
ויחנו בהרי העברים לפני נבו. ויסעו מהרי העברים ויחנו בערבות מואב
על ירדן יריחו. ויחנו על הירדן מבית הישמות עד אבל השטים בערבות מואב.
וידבר יי׳ אל משה בערבות מואב על ירדן יריחו לאמר. דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם כי אתם עברים את הירדן אל ארץ כנען. והורשתם את כל יושבי
הארץ מפניכם ואבדתם את כל משכיותם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל
במותם תשמידו. והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת
אותה. והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחותיכם לרב תרבו את נחלתו ולמעט
תמעיט את נחלתו איש למקומו אשר יצא שמו עליו לשבטי אבתיכם תתנחלו.
ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם
ולצנינם בצדיכם וצררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה. והיה כאשר
דמיתי לעשות להם אעשה לכם. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם
עברים את הירדן ארצה כנען זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה ארץ כנען לגבלתיה.
והיה לכם פאת נגב ממדבר צין על ידי אדום והיה לכם גבול נגב מקצה ים
המלח מזרחה. ונסב לכם הגבול מנגב למעלה עקרבים ועבר צנה והיו תוצאתיו
מנגב לקדש ברנע ויצא חצר אדר ועבר עצמונה. ונסב הגבול מעצמון נחל
מצרים והיו תוצאתיו הימה. וגבול ים לכם הים הגדול וגבול זה יהיה לכם
גבול ים. וזה לכם גבול צפון מן הים הגדול תתוו לכם הר ההר. מהר ההר
תתוו לבוא חמת והיו תוצאות הגבול צדדה. ויצא הגבול זפרונה והיו תוצאתיו
חצר עינן זה יהיה לכם גבול צפון. והתוויתם לכם גבול קדמה מחצר עינן
שפם. וירד הגבול משפם רבלה מקדם לעין ויירד הגבול וגע על כתף ים כנרת
קדמה. וירד הגבול הירדנה והיו תוצאתיו ים המלח זה יהיה לכם הארץ לגבלתיה
סביב. ויצו משה את בני ישראל לאמר זאת הארץ אשר תנחלו אתה בגורל אשר
הגרל יי׳ לתת לתשעת המטות וחצי המטה. כי לקח מטה בני הראובני לבית
אבתם ומטה בני הגדי לבית אבתם ומטה חצי שבט המנשה לקחו נחלתם. שני
המטות וחצי המטה לקחו נחלתם מעבר לירדן יריחו קדמה מזרחה השמשה.

ומיהו טעמא דמילתא משום דאין לו לאדם לסמוך על שלחנו של חבירו שמא יחזיר לו ואם יסמוך ויחזיר לו יהא נראה כמי שנהנה ממנו ואסור אבל אם נתן לו מתנה גמורה מותר לסמוך על שלחנו ואפילו אם יחזיר לו אין זה נראה כמי שנהנה ממנו שהרי מתנה גמורה נתן לו ואין לו עליו כלום ואפילו אם נתן לו מתנה גמורה אם יש לו עליו מעות ומחל לו מותר לסמוך על שלחנו ואפילו אם יחזיר לו אין זה נראה כמי שנהנה ממנו שהרי מחל לו ואין לו עליו כלום ואפילו אם נתן לו מתנה גמורה אם יש לו עליו מעות ומחל לו מותר לסמוך על שלחנו ואפילו אם יחזיר לו אין זה נראה כמי שנהנה ממנו שהרי מחל לו ואין לו עליו כלום

וכתב הרא"ש ז"ל בתשובה כתב ראובן לשמעון שטר חוב ומסרו לו ביד עדים ואמר להם שמעון חייב לי מנה ואני מוסר לו שטר חוב זה ביד שלישי ואמר לשלישי אם אני אבוא לתבוע ממנו מנה תן לו שטר חוב זה ואם לא אבוא לתבוע ממנו מנה אל תתן לו שטר חוב זה ומת ראובן ובא יורש ראובן לתבוע ממנו מנה ואמר השלישי לא נתן לי ראובן רשות ליתן לו שטר חוב זה אלא אם כן בא לתבוע ממנו מנה ולא בא לתבוע ממנו מנה ואמר היורש נתן לי אבי רשות ליתן לו שטר חוב זה אפילו לא בא לתבוע ממנו מנה ואמר השלישי לא נתן לי ראובן רשות ליתן לו שטר חוב זה אלא אם כן בא לתבוע ממנו מנה ולא בא לתבוע ממנו מנה ואמר היורש נתן לי אבי רשות ליתן לו שטר חוב זה אפילו לא בא לתבוע ממנו מנה

ומיהו קשיא לי מהא דאמרינן בפרק מי שהיה נשוי (כתובות דף פה.) גבי מעשה דרבי יוחנן בן מתיא שהלך לבקש רחמים על בנו שהיה חולה ומת בנו ואמר לו אשתו לא נתן לי בעלי רשות ליתן לך כלום אלא אם כן בא לתבוע ממנו כלום ולא בא לתבוע ממנו כלום ואמר לה נתן לי בעלי רשות ליתן לי כלום אפילו לא בא לתבוע ממנו כלום ואמר לה לא נתן לי בעלי רשות ליתן לך כלום אלא אם כן בא לתבוע ממנו כלום ולא בא לתבוע ממנו כלום ואמר לה נתן לי בעלי רשות ליתן לי כלום אפילו לא בא לתבוע ממנו כלום

ואבתי

ושם

משנה ד

[illegible] ואם לאו אין לו אלא מה שנתן לה. ואם נתן לה

אמנם

אבל כשאין שם אחר אלא הוא עצמו אין לומר שהוא מוחל לעצמו
שהרי אין אדם מוחל לעצמו ואין לומר שמוחל לכל העולם
שהרי אין כל העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין שהוא
מוחל ואין לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל העולם
מוחלין לו שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין לומר שמוחל
לכל העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו שהרי אין
יודעין שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל העולם שהרי
אין כל העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין שהוא מוחל
ואין לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל העולם מוחלין
לו שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל
העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין
שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל
העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין
לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו
שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל
העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין
שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל
העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין
לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו
שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל
העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין
שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל
העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין
לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו
שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל
העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין
שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל
העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין
לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו
שהרי אין יודעין שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל
העולם שהרי אין כל העולם מוחלין לו שהרי אין יודעין
שהוא מוחל ואין לומר שמוחל לכל העולם שהרי אין כל

אמנם

מעלה

בי לז אי

עמי כיי חכמה מדו עשו

[illegible]

משנה ה' [illegible]

ובענין [illegible]

ושש ... ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרובה הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר ויהוה הולך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם ויאמר יהוה אל משה דבר אל בני ישראל וישובו ויחנו לפני פי החירת בין מגדל ובין הים לפני בעל צפון נכחו תחנו על הים ויאמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם סגר עליהם המדבר ויחזק יהוה את לב פרעה ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשים על כלו ויהוה חזק את לב פרעה מלך מצרים וירדף אחרי בני ישראל ובני ישראל יצאים ביד רמה וירדפו מצרים ויבאו אחריהם ויסעו מלאך האלהים ויבא מאחרי המחנה וילך עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ולא קרב זה אל זה כל הלילה ויט משה את ידו על הים וישב יהוה את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם ויהי בבקר ויפן יהוה אל מחנה מצרים ויהם את מחנה מצרים ויסר את אופן מרכבותיו ויהי בנסוע בני ישראל ויאמר מצרים ויאמרו מצרים נסה מפני ישראל כי יהוה נלחם להם במצרים ויאמר יהוה אל משה נטה את ידך על הים וישובו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו ויט משה את ידו על הים ויפן הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו ויהוה ינער את מצרים בתוך הים ויכסו המים את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם ויושע יהוה ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה יהוה במצרים ויראו העם את יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יהוה איש מלחמה יהוה שמו מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים סוף תהמת יכסימו ירדו במצולות כמו אבן ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה תרעץ אויב וברב גאונך תהרס קמיך תשלח חרונך יאכלמו כקש וברוח אפיך נערמו נצבו כמו נד נזלים קפאו תהמת בלב ים אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו נפשי אריק חרבי תורישמו ידי נשפת ברוחך כסמו צללו כעופרת במים אדירים מי כמכה באלם יהוה מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא נטית ימינך תבלעמו ארץ נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת בעזך אל נוה קדשך שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמגו כל יושבי כנען תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמך יהוה עד יעבר עם זו קנית תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כוננו ידיך יהוה ימלך לעלם ועד כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים ויהוה השיב עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלת ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים ויסעו משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה ויליני העם לאמר מה נשתה ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלך אל המים ויתקו המים שם שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו ויאמר אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני יהוה רפאך ויבאו אילמה ושם שתים עשרה עינות מים ושבעים תמרים ויחנו שם על המים ויסעו מאילם ויבאו כל עדת בני ישראל אל מדבר סין אשר בין אילם ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים ויתלונן כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר ויאמרו אליהם בני ישראל מי יתן מותנו ביד יהוה בארץ מצרים בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשבע כי הוצאתם אתנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה בדבר ויאמר יהוה אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתי אם לא ויהי ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה אליהם איש אל יותר ממנו עד בקר ולא שמעו אל משה ויותירו אנשים ממנו עד בקר וירם תולעים ויבאש ויקצף עליהם משה ויקצף עליהם משה ויאמר

[illegible]

תבלין [illegible]

מעתה [illegible]

אמנם [illegible]

ומש [illegible]

ומש

ומקשו

אמנם כי הנה מה שיש לו לאדם בעולם הזה הוא בשני דברים, האחד הוא הגוף והשני הוא הנפש. ואמנם הגוף הוא מורכב מד' יסודות, והם אש ורוח ומים וארץ, ואלו הד' יסודות הם מתנגדים זה לזה בתכלית ההתנגדות, כי האש הוא חם ויבש והרוח הוא חם ולח והמים הם קרים ולחים והארץ הוא קר ויבש, ואלו הד' יסודות הם מתנגדים זה לזה בתכלית ההתנגדות, ואם כן אי אפשר שיהיה הגוף מורכב מהם אלא אם כן יהיה בו איזה מזה ואיזה מזה, ואם כן אי אפשר שיהיה הגוף בלי חולי, כי אי אפשר שיהיה בו איזה מזה ואיזה מזה בלי שיהיה בו

ומש

ובתבו

ומיהו כיון שהוא מחוסר כפרה לא יעלה לגבי מזבח ולא יקריב כלל ואפילו בדיעבד ואפילו בשעת הדחק ואפילו בשעת שמד אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן גדול ביום הכפורים אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא מלך אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא נביא אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן הדיוט אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן גדול אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן שהוא בן כהן משיח אין מקבלין ממנו ואפילו אם הוא כהן שהוא בן

ושם מת בן ק"ל שנה ויקבר בעיר הנ"ל ויהי אחריו בנו
הגדול יוסף בן יעקב ויהי בן ל"ב שנה כאשר מלך
ויהי בימיו רעב גדול בכל הארצות ובמצרים היה
שבר ויוסף מכר לכל העמים ויקנו מידו ויתן
להם זרע ויזרעו בשדותם ויקצרו ויתן להם
תבואה ויאספו אליו כל מקנה הארץ ויתן להם
לחם בעד כל מקנה ויקנו כל השדות ויתן
אותם לפרעה ויעבדו את פרעה ויתן להם
זרע ויזרעו את האדמה ויהי בשנה החמישית
ויעלו התבואה ויתן לפרעה חמישית ויהי
לו לחק עד היום הזה חוץ מאדמת הכהנים
שלא קנה מהם כי חק לכהנים מאת פרעה
ויאכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן
לא מכרו את אדמתם ויהי בימי יוסף ויעבדו
את פרעה ויהי בימי יוסף ויעבדו את פרעה
ויהי בימי יוסף ויעבדו את פרעה ויהי בימי
יוסף ויעבדו את פרעה ויהי בימי יוסף ויעבדו
את פרעה ויהי בימי יוסף ויעבדו את פרעה

ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה
ויהי ימי יעקב שנות חייו מאה ארבעים ושבע
שנה ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו
ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך
שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד
ואמת אל נא תקברני במצרים ושכבתי עם
אבותי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם
ויאמר אנכי אעשה כדברך ויאמר השבעה לי
וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה
ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה
אביך חולה ויקח את שני בניו עמו את מנשה
ואת אפרים ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף
בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה
ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי
בלוז בארץ כנען ויברך אותי ויאמר אלי הנני
מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי
את הארץ הזאת לזרעך אחריך לאחזת עולם
ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים
עד בואי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה
כראובן ושמעון יהיו לי ומולדתך אשר הולדת
אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם
ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען
בדרך עוד כבדת לבא אפרתה ואקברה שם
בדרך אפרת היא בית לחם ויאמר ישראל
את בני יוסף ויאמר מי אלה ויאמר יוסף אל
אביו בני הם אשר נתן לי אלהים במצרים
ויאמר קחם נא אלי ואברכם ויגשו אליו
ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי
והנה הראה אותי אלהים גם את זרעך ויוצא
יוסף אותם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה
ויאמר יוסף אל אביו כי זה הבכור שים ימינך
על ראשו ויברכם ויאמר אלהים אשר התהלכו
אבותי לפניו אברהם ויצחק אלהים הרעה אותי
מעודי עד היום הזה המלאך הגואל אותי מכל
רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם
אבותי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ
ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכור
שים ימינך על ראשו ויברכם ויאמר אלהים
אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק אלהים
הרעה אותי מעודי עד היום הזה המלאך הגואל
אותי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם
שמי ושם אבותי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב
הארץ ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה
הבכור שים ימינך על ראשו ויברכם ויאמר
אלהים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק
אלהים הרעה אותי מעודי עד היום הזה המלאך
הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים ויקרא
בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק וידגו לרב
בקרב הארץ ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי
זה הבכור שים ימינך על ראשו ויברכם ויאמר
אלהים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק
אלהים הרעה אותי מעודי עד היום הזה המלאך
הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים ויקרא
בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק וידגו לרב
בקרב הארץ

ואיכא

נרסינן

ומש

ומש

בי לח אי

עמי כיי חכמה מדו עשו

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

מ׳ז׳ [illegible]

ודע

מיהו

ותירוש

ואם יהיה בבית אחד מבתי העיר נגע צרעת ובא והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית ויצו הכהן ופנו את הבית בטרם יבא הכהן לראות את הנגע ולא יטמא כל אשר בבית ואחר כן יבא הכהן לראות את הבית והנה אם פשה הנגע בקירות הבית שקערורות ירקרקות או אדמדמות ומראיהן שפל מן הקיר ויצא הכהן מן הבית אל פתח הבית והסגיר את הבית שבעת ימים ושב הכהן ביום השביעי וראה והנה פשה הנגע בקירות הבית ופצל הכהן את האבנים אשר בהן הנגע וישלכו אתהן אל מחוץ לעיר אל מקום טמא ואת הבית יקצו מבית סביב ושפכו את העפר אשר קצו אל מחוץ לעיר אל מקום טמא ולקחו אבנים אחרות והביאו אל תחת האבנים ועפר אחר יקח ויטח את הבית ועוד אם יבא הנגע ופרח בבית אחרי הפצל את האבנים ואחרי הקצות את הבית ואחרי הטח ובא הכהן וראה והנה פשה הנגע בבית צרעת ממארת הוא בבית טמא הוא ונתץ את הבית את אבניו ואת עציו ואת כל עפר הבית והוציא אל מחוץ לעיר אל מקום טמא והבא אל הבית כל ימי הסגיר אתו יטמא עד הערב והשכב בבית יכבס בגדיו ואכל בבית ואם בא יבא הכהן וראה והנה לא פשה הנגע בבית אחרי הטח הבית ופהר הכהן את הבית כי נרפא הנגע לקחת לחטאת את שתי הצפרים ועץ ארז ושני תולעת ואזוב ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים וצפר הארז והשני התולעת והאזוב ואת הצפור החיה יקח אתם ואת עץ הארז ואת שני התולעת ואת האזוב וטבל אתם בדם הצפור השחוטה ואל המים החיים והזה על הבית שבע פעמים וטהר את הבית בדם הצפור ובמים החיים ואת הצפור החיה ישלח אל פני השדה וכפר על הבית וטהר זאת התורה לכל נגע הנתק ולנגע הבהרת ולצרעת בבגד ולבית ולשאת ולספחת ולבהרת ולהורת יום תצא על הטמא ויום יבא על הטהור זאת התורה לכל נגע צרעת ולנתק ולצרעת בבגד ולבית ולשאת ולספחת ולבהרת ולהורת יום תצא על הטמא ויום יבא על הטהור זאת התורה לכל נגע צרעת ולנתק ולצרעת בבגד ולבית ולשאת ולספחת ולבהרת ולהורת יום תצא על הטמא ויום יבא על הטהור

כתבו

603

ואמנם כי אחר שהשלים הרב המחבר ז"ל מה שהיה ראוי להשלים בחלק הראשון מספרו הנכבד הנקרא בשם יד החזקה, ראה שהיה ראוי להשלים ולהוסיף בחלק הזה ג"כ, ולכן חבר בו ספר המדות, ואחר כך ספר השופטים, ואחר כך ספר המלכים, ואחר כך ספר הנביאים, ואחר כך ספר הכתובים, ואחר כך ספר התורה, ואחר כך ספר המצות, ואחר כך ספר הזמנים, ואחר כך ספר הקדושה, ואחר כך ספר הנזיקין, ואחר כך ספר הקנין, ואחר כך ספר המשפטים

ומש

ליה ואיכא דאמרי אמר רבי יוחנן אמר רבי יוסי בן זמרא
מאי דכתיב ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים
וגו' ויהי בשלח פרעה מלמד שהיה מנהגו של עולם
להוליכן בדרך קצרה ולא נחם אלהים מלמד שהיה
הקב"ה מצטער על כל נפש ונפש שהיתה יוצאת
ממצרים שהיתה יוצאת בקלקולה ואלו היתה יוצאת
בתקונה היתה נכנסת לארץ בשעה אחת ומיד ויסב
אלהים את דרך העם מלמד שהיה הקב"ה מוליכן
בדרך שהיתה מהלכת לפני עבודה זרה ויעל חמושים
מלמד שהיו עולין ונכנסין בפתחים ויש אומרים
חמושים מזויינים ויש אומרים חמושים בני חמש
מאות ויש אומרים חמושים בני חמשים ויש אומרים
חמושים בני חמש מאות ויש אומרים חמושים בני
חמשים ויש אומרים חמושים בני חמש מאות ויש
אומרים חמושים בני חמשים ויש אומרים חמושים
בני חמש מאות ויש אומרים חמושים בני חמשים
ויש אומרים חמושים בני חמש מאות ויש אומרים
חמושים בני חמש

מיהו לעולם אין לחלק בין מקח לקח ומכר למכר
ומלוה למלוה ומפקיד למפקיד ושואל לשואל
ושוכר לשוכר ומשכיר למשכיר ומוכר לקונה
ומקונה למוכר ומלוה ללוה ולוה למלוה ומפקיד
לשואל ושואל לשוכר ושוכר למשכיר ומשכיר
למוכר ומוכר לקונה ומקונה למוכר ומלוה ללוה
ולוה למלוה ומפקיד לשואל ושואל לשוכר ושוכר
למשכיר ומשכיר למוכר ומוכר לקונה ומקונה
למוכר ומלוה ללוה ולוה למלוה ומפקיד לשואל
ושואל לשוכר ושוכר למשכיר ומשכיר למוכר
ומוכר לקונה ומקונה למוכר ומלוה ללוה ולוה

[illegible]

ומש [illegible]

[illegible]

609

[illegible]

ומש [illegible]

ציפורת [illegible]

[illegible]

ומש [illegible]

ודע [illegible]

[illegible]

בי טל אי

עמי כיי חכמה מדו עשו

גל עיניו אביטה נפלאות מתורתך

פרק המצניע

[illegible]

[illegible]

מעתה [illegible]

[illegible]

ומיהו

ויקרא ויאמר אל משה ואל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל
ואמרת אליהם איש איש מבית ישראל ומן הגר בישראל
אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו
לה׳ לעלה מבקר ומצאן תקריבו את קרבנכם מן הבקר
ומן הצאן זכר תמים יהיה לרצון כשב או עז תקריבו
כל אשר יהיה בו מום לא תקריבו כי לא לרצון יהיה
לכם ואיש איש כי יקריב זבח שלמים לה׳ לפלא נדר
או לנדבה מן הבקר או מן הצאן תמים יהיה לרצון
כל מום לא יהיה בו עורים או שבור או חרוע או יבלת
או גרב או ילפת לא תקריבו אלה לה׳ ואשה לא תתנו
מהם על המזבח לה׳ וגו׳ ואיש איש כי יקריב זבח שלמים
לה׳ לפלא נדרו או בנדבה מן הבקר או מן הצאן תמים
יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו עורים או שבור או חרוע
או יבלת או גרב או ילפת לא תקריבו אלה לה׳ ואשה לא
תתנו מהם על המזבח לה׳ וגו׳ ואיש איש כי יקריב זבח
שלמים לה׳ לפלא נדרו או בנדבה מן הבקר או מן הצאן
תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו עורים או שבור
או חרוע או יבלת או גרב או ילפת לא תקריבו אלה לה׳
ואשה לא תתנו מהם על המזבח לה׳ וגו׳ ואיש איש כי
יקריב זבח שלמים לה׳ לפלא נדרו או בנדבה מן הבקר
או מן הצאן תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו עורים
או שבור או חרוע או יבלת או גרב או ילפת לא תקריבו
אלה לה׳ ואשה לא תתנו מהם על המזבח לה׳ וגו׳ ואיש
איש כי יקריב זבח שלמים לה׳ לפלא נדרו או בנדבה
מן הבקר או מן הצאן תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה
בו עורים או שבור או חרוע או יבלת או גרב או ילפת
לא תקריבו אלה לה׳ ואשה לא תתנו מהם על המזבח לה׳
וגו׳ ואיש איש כי יקריב זבח שלמים לה׳ לפלא נדרו
או בנדבה מן הבקר או מן הצאן תמים יהיה לרצון כל
מום לא יהיה בו עורים או שבור או חרוע או יבלת או
גרב או ילפת לא תקריבו אלה לה׳ ואשה לא תתנו מהם
על המזבח לה׳ וגו׳ ואיש איש כי יקריב זבח שלמים לה׳
לפלא נדרו או בנדבה מן הבקר או מן הצאן תמים יהיה
לרצון כל מום לא יהיה בו עורים או שבור או חרוע או

[illegible]

ודע [illegible]

ומה [illegible]

ולא יהיה לו בית אחר ללון בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לנוח בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לשכב בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לישב בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לעמוד בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לרוץ בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לקפוץ בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לשחק בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לבכות בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לצחוק בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לשיר בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לנגן בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לרקוד בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לאכול בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לשתות בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לעשן בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לקרוא בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לכתוב בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לצייר בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לתפור בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לסרוג בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לרקום בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לאפות בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לבשל בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לטגן בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לצלות בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לחמם בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לקרר בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לנקות בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לכבס בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לייבש בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לגהץ בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לקפל בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לתלות בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר להניח בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לשים בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לקחת בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לתת בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לקבל בו כי אם בבית הזה
ולא יהיה לו מקום אחר לשלוח

אמר

ואם לא יתן לו כלום ישבע לו שאין לו בידו כלום ויפטר ממנו ואם נשבר ונתגלגל בידו ישלם לו כמו שהיה נותן לו בתחלה ואם נתן לו שכר ונשבר ונתגלגל בידו אינו משלם לו כלום שהרי נתן לו שכר ואם נתן לו שכר ונשבר ונתגלגל בידו ישלם לו כמו שהיה נותן לו בתחלה ואם נתן לו שכר ונשבר ונתגלגל בידו אינו משלם לו כלום שהרי נתן לו שכר

מ"ב

משנה הפקיד אצל חבירו מעות ולא מנאן לו ולא ספר לו כמה הן אלא אמר לו יש כאן מעות שלי ולא אמר לו כמה הן ואבדו אינו חייב לשלם אלא כדי שיאמר לו כמה הן ואבדו חייב לשלם כל מה שאמר לו ואם אמר לו כמה הן ואבדו חייב לשלם כל מה שאמר לו ואם אמר לו כמה הן ואבדו חייב לשלם כל מה שאמר לו

מ"ג

משנה הפקיד אצל חבירו מעות ולא מנאן לו ולא ספר לו כמה הן אלא אמר לו יש כאן מעות שלי ולא אמר לו כמה הן ואבדו אינו חייב לשלם אלא כדי שיאמר לו כמה הן ואבדו חייב לשלם כל מה שאמר לו ואם אמר לו כמה הן ואבדו חייב לשלם כל מה שאמר לו ואם אמר לו כמה הן ואבדו חייב לשלם כל מה שאמר לו

ומש

מעתה

אמנם ואם תאמר שהרי אמרת שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה ואפילו של רשעים גמורים שעושין מצוה אחת כדי שיתן להם שכרן בעולם הזה ולא יהא להם כלום לעולם הבא ואם כן מה הועילו הצדיקים במעשיהם הטובים שיהא להם חלק לעולם הבא הרי הרשעים גמורים נמי עשו מצות הרבה ונתן להם הקב"ה שכרן בעולם הזה ואין להם חלק

בי מי אי

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו
כיי חכמה מדו

קופה שפיא מלאם מירות ונתפס על פאסקומה בנתל מלין בפ״ר ותשקיפ״ר
מלא כזעד כלי לא תשיב אנד ואב״ מהפ״ מיהוקמא אמי מלאם תרל
ותשקיפ מלא כדוקא מלאם קיאוטין אבל שאר מירות כיון שפוציא תלק פקומה עם פ
פמרי נם שלא פוציא את כל פקומה ליתיב ופרב תמס עיקר פפיא דתשקיפ ונשב
מלאם דמהפ״ לא דייקא כלל אלבה דתשקיפ דפא קתפ קומה מלאם מירות ואס
כדברי תשקיפ מאי אריא קומה מלאם מירות לאמוטין דיבא סתמא פמוציא מ
מרי אריך ונכן מרי אריך על פאסקומה אטמ שרובו שלמרי בתוך מטיר קומה
לל לתמיב וכי היתא פא קמל דאטן שאוניב פקומה לתוך לא ניתא אוליך בתר
אוניבם כי פם עיקר פכל ובפם פקומה מיטלטלה ואמ״ קמל כלא יתחייב רק
בפוציא כלם דאב״ פלל קומה עם כלנה אטמ שרוב פמרי מבתוך לכן נלא
בפ״ לא דאיבא דיקא אלבה דסדאל כיון שפיא מלאם מירות ארובים פרי ש
כיון כמס תצאי מירות ניתא דב׳ תצאי פא מד ומצטרמי לתד שלם קמל ואנ
אבל ליתא מירות לא דקתפ קומה לטעם אומר של אוניב פקומה לאנ״ ואשמ
ואשמוטין עד שיוציא את כל פקומה שנם פוציא תלק רוב פקומה ובאטן לא
יש בא כל פמירות לאוד כן ולתוך אמ״ מטיר דבטין שיוציא את כל פקומה
ואיניבא אלא לרבת ר״ש

ודע דאיתא בנתל מהפ״ אמר ר׳ יוחא לא דתשקיפ דייקא ולא כר״ דייקא
דתשקיפ מלא אנד כלי לא שתיה אנד ואב״ אמטי הנעבד שפוציא את כ
כל פקומה את כל פמירות מצטרי לה ולא בפ״ דפא אוקימנא דאצטריך לתיתר
מלאם מירות בשבל פאמור כי נם שיש כמס תצאין בתוך לא ניתא דמצטרמי כל
פתצאין ולא מעבד כתר שלם ובין שכן דמוקמין לה בכל פמירות פיינ כל פ
פיינ כל פמירות דלא מצית תלתיתר פא כל פמירות ולא כל פקומה מטיר
דפא ליבא כל פמירות בלעד כל פקומה שבאמרי מלאם מירות בתאמבה
פוא שאין כל פקומה אלא בכל פמירות ואתל פרי שאמרי שוב פקומה ושב
תלקי פקומה אי איתבר בתמס מצטרי לא יתחייב כי אין פוו כל פמירות
מבתוך ולא כי לא דק בכך דמילתא דלא שכיתא פיא דלפי פכל בתוך מין מתלק
שלעוב דומן פקומה דאי אמאר לצמצם ואמ״ דאי אבתרתי פכי דפי דיבא
פכי שיתחייב אלא דלא ניתם בא בתוס פשעה ואיני דפתחיל בדשא ל

ומש֑ם ... ומשם

מעתה

ויהי ביום השלישי ויהי ערבים ויהי בקר יום השלישי ויבש האלהים את המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עושה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב ויהי ערב ויהי בקר יום השלישי ויאמר אלהים יהי מאורות ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתות ולמועדים ולימים ושנים והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן ויעש אלהים את שני המאורות הגדלים את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים ויתן אותם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים ויברא אלהים את התנינים הגדלים ואת כל נפש החיה הרומשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב ויברך אותם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן ויעש אלהים את חיתו ארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרומש על הארץ ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה ולכל חיתו הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי ויכלו השמים והארץ וכל צבאם ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות

633

ואתא

635

637

משנה ג

ועוד

והרב

ואבל

M. T. AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

ודע

אבל

מעתה

643

[illegible]

כתב [illegible]

ואיכא למידק [illegible]

ומ"ש [illegible]

אמנם [illegible]

אך [illegible]

בי מא אי

עמי כיי חכמה מדו עשו

משנה רביעית המתכוין

[illegible]

ואיבא

ואמר לו אדוני המלך אל יאמר כן כי אם כאשר
אמר לו אדוני המלך כי כן עשה עבדך ויאמר
המלך אם כן הנה הוא בידך עשה לו הטוב
בעיניך ויאמר שלמה לשמעי הלא אזהיר
אותך בה׳ ואעידך לאמר והיה ביום צאתך
והלכת הנה ידוע תדע כי מות תמות דמך
בראשך ויאמר השלום טוב ויאמר המלך
כאשר נשבעתי בה׳ ואזהירך ואתה לא
שמעת את אשר נשבעת ואת המצוה אשר
צויתיך ויאמר המלך אל שלמה אתה ידעת
את כל הרעה אשר ידע לבבך אשר עשית
לדוד אבי והשיב ה׳ את רעתך בראשך
ושלמה המלך ברוך ושלמי יהיה כסא דוד
נכון עד עולם ויצו יהוידע בן יהוידע
ויצא בו ויכהו וימת ותכון הממלכה
ביד שלמה ויתחתן שלמה אל פרעה
מלך מצרים ויקח את בת פרעה ויבאה
אל עיר דוד עד כלתו לבנות את ביתו
ואת בית ה׳ ואת חומת ירושלם סביב
רק העם מזבחים בבמות כי לא נבנה
בית לשם ה׳ עד הימים ההם רק שלמה
אהב את ה׳ ללכת בחקות דוד אביו רק
בבמות הוא זבח ומקטיר וילך המלך
גבעונה לזבח שם כי היא הבמה הגדולה
אלף עולות יעלה שלמה על המזבח ההוא
בגבעון נראה ה׳ אל שלמה בחלום הלילה
ויאמר אלהים שאל מה אתן לך ויאמר
שלמה אתה עשית עם עבדך דוד אבי חסד
גדול כאשר הלך לפניך באמת ובצדקה
ובישרת לבב עמך ותשמר לו את החסד
הגדול הזה ותתן לו בן ישב על כסאו
כהיום הזה ועתה ה׳ אלהי אתה המלכת
את עבדך תחת דוד אבי ואנכי נער קטן
לא אדע צאת וביא ועבדך בתוך עמך
אשר בחרת עם רב אשר לא יספר ולא
יפקד מרוב ותתן לעבדך לב שמע לשפט
את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל
לשפט את עמך הכבד הזה וייטב הדבר
בעיני אדני כי שאל שלמה את הדבר הזה
ויאמר אלהים אליו יען אשר שאלת את
הדבר הזה ולא שאלת לך ימים רבים ולא
שאלת לך עשר ולא שאלת נפש אויביך
כי אם שאלת לך הבינה לשמע משפט
הנה עשיתי כדברך הנה נתתי לך לב חכם
ונבון אשר כמוך לא היה לפניך ואחריך
לא יקום כמוך וגם אשר לא שאלת נתתי
לך גם עשר גם כבוד אשר לא היה איש
כמוך במלכים כל ימיך ואם תלך בדרכי
לשמר חקי ומצותי כאשר הלך דוד אביך
והאריכתי את ימיך ויקץ שלמה והנה
חלום ויבא ירושלם ויעמד לפני ארון
ברית ה׳ ויעל עולות ויעש שלמים ויעש
משתה לכל עבדיו ואז באו שתי נשים
זונות אל המלך ותעמדנה לפניו ותאמר
האשה האחת בי אדני אני והאשה הזאת
ישבת בבית אחד ואלד עמה בבית ותהי
ביום השלישי ללדתי ותלד גם האשה
הזאת ונחנו יחדו אין זר אתנו בבית כי
אם שנינו בבית ותמת בן האשה הזאת
בלילה אשר שכבה עליו ותקם בתוך
הלילה ותקח את בני מצדי ואמתך ישנה
ותשכבהו בחיקה ואת בנה המת תשכבהו
בחיקי ואקם בבקר להניק את בני והנה
מת ואשכיל אליו בבקר והנה לא בני
אשר ילדתי ותאמר האשה האחרת לא כי
בני החי ובנך המת ותאמר לה כן כי בנך
המת ובני החי ותדברנה לפני המלך
ויאמר המלך זאת אומרת זה בני החי
ובנך המת ואת אומרת לא כי בנך המת
ובני החי ויאמר המלך קחו לי חרב ויביאו
חרב לפני המלך ויאמר המלך גזרו את
הילד החי לשנים וחצו את האחת לזה
ואת החצי לזה ותאמר האשה אשר בנה
החי אליו כי כמו רחמים לבנה ותאמר
בי אדני תנו לה את הילד החי והמת אל
תמיתוהו וזאת אומרת גם לי גם לך יהי
חצי ויען המלך ויאמר תנו לה את הילד
החי והמת אל תמיתוהו היא אמו ותשמע
כל ישראל את המשפט אשר שפט המלך
ויראו מפני המלך כי ראו כי חכמת אלהים
בקרבו לעשות משפט וישב שלמה על
כסא המלכות תחת אביו ויטב לו מאד

649

באמת ואבל

Bibliotheca Alexandrina

ואיכא

652

אמנם הנה כל אלה הדברים הנזכרים אינם מספיקים לבד אם לא יהיה אחר שיהיה מוכן לקבל מהם הדברים הנזכרים ולהשתמש בהם כראוי ולכן אחר שהשלמות הנזכר לא יתכן שיהיה בכל אדם בפרט ראוי שיהיה בכל אומה ומדינה אנשים מוכנים לקבל השלמות הנזכר

משנה ה׳

ואנכי אמר הכתוב הרי זה משובח ואם לאו אינו משובח ואין
מחזירין אותו מפני שהוא כמקדיש בהמה לבדק הבית שאין
חוזרין בהן ואם אמר הרי זה לעולה הרי זה עולה ואם אמר
לשם שלמים הרי זה שלמים ואם אמר סתם הרי זה עולה
ואם אמר הרי זה תחת עולתי הרי זה שלמים ואם אמר
תחת שלמים הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לנדבה הרי זה
שלמים ואם אמר הרי זה לנדר הרי זה נדר ואם אמר הרי
זה לתודה הרי זה תודה ואם אמר הרי זה לפסח הרי זה
פסח ואם אמר הרי זה לחטאת הרי זה חטאת ואם אמר הרי
זה לאשם הרי זה אשם ואם אמר הרי זה לבכור הרי זה
בכור ואם אמר הרי זה למעשר הרי זה מעשר ואם אמר
הרי זה לתמורת עולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה
לתמורת שלמים הרי זה שלמים ואם אמר הרי זה לתמורת
נדר הרי זה נדר ואם אמר הרי זה לתמורת נדבה הרי זה
נדבה ואם אמר הרי זה לתמורת תודה הרי זה תודה ואם
אמר הרי זה לתמורת פסח הרי זה פסח ואם אמר הרי זה
לתמורת חטאת הרי זה חטאת ואם אמר הרי זה לתמורת
אשם הרי זה אשם ואם אמר הרי זה לתמורת בכור הרי זה
בכור ואם אמר הרי זה לתמורת מעשר הרי זה מעשר
ואם אמר הרי זה לתמורת עולה ושלמים הרי זה עולה
שהוא חמור ואם אמר הרי זה לתמורת שלמים ועולה הרי
זה שלמים שהוא קל ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
ונדבה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת נדבה
ועולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
ונדר הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת נדר
ועולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
ותודה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת תודה
ועולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
ופסח הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת פסח
ועולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
וחטאת הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת חטאת
ועולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
ואשם הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת אשם
ועולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
ובכור הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת בכור
ועולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
ומעשר הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת מעשר
ועולה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת עולה
ותמורה הרי זה עולה ואם אמר הרי זה לתמורת תמורה
הרי זה שלמים שהוא קל ואם אמר הרי זה לתמורת
שלמים ותמורה הרי זה שלמים ואם אמר הרי זה
לתמורת תמורה ותמורה הרי זה תמורה ואם אמר הרי
זה לתמורת תמורה ותמורה ותמורה הרי זה תמורה
ואם אמר הרי זה לתמורת תמורה ותמורה ותמורה
ותמורה הרי זה תמורה ואם אמר הרי זה לתמורת
תמורה ותמורה ותמורה ותמורה הרי זה תמורה

אמנם יש מי שיקשה עליו מה שנזכר בסוגיא דמסכת ברכות בפרק שני דתניא התם בברייתא ר' יוסי אומר אם ראה אדם שאין דרכן של בני אדם לעבור במקום הזה עבר במקום הזה ואם ראה שאין דרכן של בני אדם לעבור במקום הזה לא עבר במקום הזה ואם ראה שאין דרכן של בני אדם לעבור במקום הזה עבר במקום הזה ואם ראה שד

659

ואל

199

661

Property of the Library of the Hebrew Union College

ואמנם ... ואמנם

אמנם אל יפלא בעיניך מה שאמרנו שהמלאכים נבראו ביום השני ואנו מוצאים בספר בראשית שנזכר בו מלאכים ביום הששי כמו שאמר ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים וגו' ואמר ויבא שני המלאכים סדום בערב וגו' ואמר ויקרא מלאך ה' אל אברהם וגו' ואמר ויבא המלאך אל מנוח וגו' ואמר ויבא מלאך ה' וישב תחת האלה וגו' ואמר ויבא מלאך ה' ויקח את הדבר וגו' ואמר ויבא מלאך ה' ויעל מן הגלגל וגו' ואמר ויבא מלאך ה' ויעל מן הגלגל וגו' ואמר ויבא מלאך ה' וישב תחת האלה וגו' ואמר ויבא מלאך ה' ויקח את הדבר

מעתה

מעתה כשנקבל מהגוי הזה נראה שאם הוא מוחזק בגזלנות
או שהוא מפורסם בגזלנות אפילו אם הוא לוקח ממנו
בפחות משוה פרוטה אסור לקבל ממנו שכל שהוא מוחזק
בגזלנות הרי הוא כגזלן ודאי וא

ואלת

ואת בעבור שהמלאכים נבראים ביום השני ולא עשו כלום
כמו שיתבאר. ולכן אמר שלא עשו דבר ביום ההוא
כי אם ביום השלישי שאז עשו כל מה שהיה ראוי לעשות
עליו מעשה בראשית. ולפי זה יתבאר מה שאמרו ז"ל
בפרק ר' ישמעאל בן אלישע (ברכות דף לב ע"ב) שאמר
לו אחד מן המלאכים ברכנו ונברכך. ואמר לו אי אפשר
שהרי כבר עברה ברכתי עליכם ביום השני. ואמרו
שם שהיה ראוי שיאמר לו ברכנו ונברכך ונתן לך
שכר על שלא עשית מלאכה ביום השני. ואמרו
שם שהיה ראוי שיאמר לו ברכנו ונברכך ונתן לך
שכר על שלא עשית מלאכה ביום השני. ואמרו
שם שהיה ראוי שיאמר לו ברכנו ונברכך ונתן לך
שכר על שלא עשית מלאכה ביום השני. ואמרו

ויכולו

ויכולו השמים והארץ וכל צבאם. ויכל אלהים
ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום
השביעי מכל מלאכתו אשר עשה. ויברך אלהים
את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל
מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות. אלה תולדות
השמים והארץ בהבראם ביום עשות יי אלהים
ארץ ושמים. וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ
וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יי אלהים
על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה. ואד יעלה
מן הארץ והשקה את כל פני האדמה. ויצר יי אלהים
את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים
ויהי האדם לנפש חיה. ויטע יי אלהים גן בעדן
מקדם וישם שם את האדם אשר יצר. ויצמח יי אלהים
מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ
החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע. ונהר יוצא
מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה
ראשים. שם האחד פישון הוא הסובב את כל ארץ
החוילה אשר שם הזהב. וזהב הארץ ההוא טוב שם
הבדולח ואבן השהם. ושם הנהר השני גיחון הוא
הסובב את כל ארץ כוש. ושם הנהר השלישי חדקל
הוא ההולך קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת.
ויקח יי אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה
ולשמרה. ויצו יי אלהים על האדם לאמר מכל עץ
הגן אכל תאכל. ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל
ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות. ויאמר יי
אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר
כנגדו. ויצר יי אלהים מן האדמה כל חית השדה
ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה
יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא
שמו. ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים
ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו. ויפל
יי אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו
ויסגר בשר תחתנה. ויבן יי אלהים את הצלע אשר
לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם. ויאמר האדם
זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא
אשה כי מאיש לקחה זאת. על כן יעזב איש את
אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד.
ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו.

והנחש

והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה יי אלהים
ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל
עץ הגן. ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל.
ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו
ממנו ולא תגעו בו פן תמותון. ויאמר הנחש אל
האשה לא מות תמתון. כי ידע אלהים כי ביום
אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים
יודעי טוב ורע. ותרא האשה כי טוב העץ למאכל
וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח
מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל. ותפקחנה
עיני שניהם וידעו כי עירומם הם ויתפרו עלה תאנה
ויעשו להם חגורות. וישמעו את קול יי אלהים
מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני
יי אלהים בתוך עץ הגן. ויקרא יי אלהים אל האדם
ויאמר אליו איכה. ויאמר את קולך שמעתי בגן
ואירא כי עירום אנכי ואחבא. ויאמר מי הגיד לך
כי עירום אתה המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל
ממנו אכלת. ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי
היא נתנה לי מן העץ ואכל. ויאמר יי אלהים
לאשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני
ואכל. ויאמר יי אלהים אל הנחש כי עשית זאת
ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחונך
תלך ועפר תאכל כל ימי חייך. ואיבה אשית בינך
ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש
ואתה תשופנו עקב. ואל האשה אמר הרבה ארבה
עצבונך והרונך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך
והוא ימשל בך. ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך
ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל ממנו
ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך.
וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה.
בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי
ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב. ויקרא
האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי.
ויעש יי אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם.
ויאמר יי אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת
טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים
ואכל וחי לעולם. וישלחהו יי אלהים מגן עדן
לעבד את האדמה אשר לקח משם. ויגרש את האדם
וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב
המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים.

ואלה

ואלה תולדות אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות
אלהים עשה אותו. זכר ונקבה ברא אותם ויברך
אותם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם. ויחי אדם
שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את
שמו שת. ויהי ימי אדם אחרי הולידו את שת שמנה
מאות שנה ויולד בנים ובנות. ויהי כל ימי אדם
אשר חי תשע מאות שנה ושלשים שנה ומת. ויחי
שת חמש שנים ומאה שנה ויולד את אנוש. ויחי שת
אחרי הולידו את אנוש שבע שנים ושמנה מאות שנה
ויולד בנים ובנות. ויהי כל ימי שת שתים עשרה
שנה ותשע מאות שנה ומת. ויחי אנוש תשעים שנה
ויולד את קינן. ויחי אנוש אחרי הולידו את קינן
חמש עשרה שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות.
ויהי כל ימי אנוש חמש שנים ותשעים שנה ומת.
ויחי קינן שבעים שנה ויולד את מהללאל. ויחי קינן
אחרי הולידו את מהללאל ארבעים שנה ושמנה מאות
שנה ויולד בנים ובנות. ויהי כל ימי קינן עשר שנים
ותשעים שנה ומת. ויחי מהללאל חמש ושישים שנה
ויולד את ירד. ויחי מהללאל אחרי הולידו את ירד
שלשים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות.
ויהי כל ימי מהללאל חמש ותשעים שנה ושמנה מאות
שנה ומת. ויחי ירד שתים ושישים שנה ומאה שנה
ויולד את חנוך. ויחי ירד אחרי הולידו את חנוך
שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות. ויהי כל ימי ירד
שתים ושישים שנה ותשע מאות שנה ומת. ויחי חנוך
חמש ושישים שנה ויולד את מתושלח. ויתהלך חנוך
את האלהים אחרי הולידו את מתושלח שלש מאות
שנה ויולד בנים ובנות. ויהי כל ימי חנוך חמש
ושישים שנה ושלש מאות שנה. ויתהלך חנוך את
האלהים ואיננו כי לקח אותו אלהים. ויחי מתושלח
שבע ושמנים שנה ומאה שנה ויולד את למך. ויחי
מתושלח אחרי הולידו את למך שתים ושמנים שנה
ושבע מאות שנה ויולד בנים ובנות. ויהי כל ימי
מתושלח תשע ושישים שנה ותשע מאות שנה ומת.
ויחי למך שתים ושמנים שנה ומאה שנה ויולד בן.
ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון
ידינו מן האדמה אשר אררה יי. ויחי למך אחרי
הולידו את נח חמש ותשעים שנה וחמש מאות שנה
ויולד בנים ובנות. ויהי כל ימי למך שבע ושבעים
שנה ושבע מאות שנה ומת. ויחי נח בן חמש מאות
שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת.

ויהי

ויהי כי החל האדם לרוב על פני האדמה ובנות
יולדו להם. ויראו בני האלהים את בנות האדם כי
טובות הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו.
ויאמר יי לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא
בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה. הנפלים היו
בארץ בימים ההם וגם אחרי כן אשר יבאו בני
האלהים אל בנות האדם וילדו להם המה הגבורים
אשר מעולם אנשי השם. וירא יי כי רבה רעת האדם
בארץ וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום.
וינחם יי כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו.
ויאמר יי אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני
האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים
כי נחמתי כי עשיתם. ונח מצא חן בעיני יי.
אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו
את האלהים התהלך נח. ויולד נח שלשה בנים את
שם את חם ואת יפת. ותשחת הארץ לפני האלהים
ותמלא הארץ חמס. וירא אלהים את הארץ והנה
נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ.
ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה
הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ.
עשה לך תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת
אותה מבית ומחוץ בכפר. וזה אשר תעשה אותה
שלש מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה
ושלשים אמה קומתה. צהר תעשה לתבה ואל אמה
תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים
שנים ושלשים תעשה אותה. כי הנני מביא את
המבול מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח
חיים מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע. והקימותי
את בריתי אתך ובאת אל התבה אתה ובניך ואשתך
ונשי בניך אתך. ומכל החי מכל בשר שנים מכל
תביא אל התבה להחיות אתך זכר ונקבה יהיו.
מהעוף למינהו ומן הבהמה למינה מכל רמש האדמה
למינהו שנים מכל יבאו אליך להחיות. ואתה קח
לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך
ולהם לאכלה. ויעש נח ככל אשר צוה אלהים אתו
כן עשה. ויאמר יי לנח בא אתה וכל ביתך אל
התבה כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה.
מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש
ואשתו ומן הבהמה אשר איננה טהורה שנים איש
ואשתו. גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה
לחיות זרע על פני כל הארץ. כי לימים עוד שבעה
אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה
ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה.
ויעש נח ככל אשר צוה יי אתו כן עשה. ונח בן
שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ. ויבא
נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני
מי המבול. מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר
איננה טהורה ומן העוף וכל אשר רומש על האדמה.
שנים שנים באו אל נח אל התבה זכר ונקבה כאשר
צוה אלהים את נח. ויהי לשבעת הימים ומי המבול
היו על הארץ. בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש
השני בשבעה עשר יום לחדש ביום הזה נבקעו כל
מעינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו. ויהי
הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה. בעצם
היום הזה בא נח ושם וחם ויפת בני נח ואשת נח
ושלש נשי בניו אתם אל התבה. הם וכל החיה
למינה וכל הבהמה למינה וכל הרמש הרומש על
הארץ למינהו וכל העוף למינהו כל צפור כל כנף.
ויבאו אל נח אל התבה שנים שנים מכל הבשר אשר
בו רוח חיים. והבאים זכר ונקבה מכל בשר באו
כאשר צוה אתו אלהים. ויסגר יי בעדו. ויהי
המבול ארבעים יום על הארץ ויגברו המים וישאו
את התבה ותרם מעל הארץ. ויגברו המים וירבו
מאד על הארץ ותלך התבה על פני המים. והמים
גברו מאד מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבהים
אשר תחת כל השמים. חמש עשרה אמה מלמעלה
גברו המים ויכסו ההרים. ויגוע כל בשר הרומש על
הארץ בעוף ובבהמה ובחיה ובכל השרץ השרץ על
הארץ וכל האדם. כל אשר נשמת רוח חיים באפיו
מכל אשר בחרבה מתו. ויאבד את כל היקום אשר
על פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף
השמים ויאבדו מן הארץ. ויתר אך נח והאשר אתו
בתבה. ויגבירו המים על הארץ חמשים ומאה יום.

ומי אמם

ולא יהיה לך בבתך ואיפה איפה גדולה ואיפה קטנה לא יהיה לך בכל מושבותיך אבן שלמה וצדק יהיה לך למען יארכון ימיך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך כי תועבת יהוה אלהיך כל עשה אלה כל עשה עולה ויהי כי בקרבך באחד שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני יהוה אלהיך לעבר בריתו וילך ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמש או לכל צבא השמים אשר לא צויתי ונגד לך ושמעת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההוא אשר עשו את הדבר הרע הזה אל שעריך את האיש או את האשה ההוא וסקלתם באבנים ומתו על פי שנים עדים יומת המת על פי עד אחד לא יומת על פי עדים לא יהיה למת להמיתו ויד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה ובערת הרע מקרבך כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו והלכת אל הכהנים הלוים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר יהוה ושמרת לעשות ככל אשר יורוך על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל והאיש אשר יעשה בזדון לבלתי שמע אל הכהן העמד לשרת שם את יהוה אלהיך או אל השפט ומת האיש ההוא ובערת הרע מישראל וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד כי תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך וירשתה וישבת בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבותי שום תשים עליך מלך אשר יבחר יהוה אלהיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא רק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס ויהוה אמר לכם לא תספון עוד לשוב בדרך הזה עוד לא יהיה לו נשים ולא יסור לבבו וכסף וזהב לא ירבה לו לו והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים הלוים והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את יהוה אלהיו לשמר את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשתם לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל הכהנים הלוים כל שבט לוי לא יהיה חלק ונחלה עם ישראל אשי יהוה ונחלתו יאכלון ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו יהוה הוא נחלתו כאשר דבר לו והיה משפט הכהנים מאת העם מאת זבחי הזבח אם שור אם שה ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקבה ראשית דגנך תירשך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן לו כי בו בחר יהוה אלהיך מכל שבטיך לעמד לשרת בשם הוא ובניו כל הימים כי יבא הלוי מאחד שעריך מכל ישראל אשר הוא גר שם ובא בכל אות נפשו אל המקום אשר יבחר יהוה ושרת בשם אלהיו ככל אחיו הלוים העמדים שם לפני יהוה חלק כחלק יאכלו לבד ממכריו על האבות

[illegible]

אמנם [illegible]

וכן [illegible]

673

674

675

677

עמי כי חכמה מרו עשו

אמנם

[illegible]

אך [illegible]

[illegible]

ואת [illegible]

[illegible]

חזרתי [illegible]

[illegible]

משנה ששית

ואילא

אך

ובבל

אמנם

ויהי כשם שעשה עתה ראשונה כן היה עם כל בניו ועם כל
[illegible] כל אלקים. וזו שנית שנקרא שם בית שעשה בה כשם שעשה
[illegible] ראשונה כן עשה לו שנית. ואמר לו אלקים אל יעקב קום עלה
[illegible] שם. ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בברחך מפני עשו אחיך
[illegible] ויאמר יעקב אל אנשי ביתו והנמצאים עמו הסירו את אלקי הנכר
[illegible] ושנו בהם חכמים במסכת סופרים פרק כיצד כותבין ספר תורה
[illegible] כל אלקי הנכר אשר בתוכם ואת הנזמים אשר באזניהם ויטמן
[illegible] אותם יעקב תחת האלה אשר עם שכם. ואמרו חכמים ז"ל בפרקי
[illegible] דר' אליעזר שהיה שם אלה גדולה שהיו קוברין תחתיה את המתים
[illegible] ומשם נתנבאה דבורה שנאמר ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר
[illegible] מתחת לבית אל תחת האלון ויקרא שמו אלון בכות. ויסעו ויבא
[illegible] יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבואו מפדן ארם ויחן את
[illegible] פני העיר. ומשם נסע ובא לו לחברון ומשם נסע ובא לו לבאר שבע
[illegible] ומשם נסע ובא לו לחרן ומשם נסע ובא לו לבית אל ומשם נסע
[illegible] ובא לו לשכם ומשם נסע ובא לו לבית אל ומשם נסע ובא לו
[illegible] לשלם עיר שכם. וכל זה לא נזכר בכתוב אלא לומר לך שכל
[illegible] אותן הנסיעות שנסע יעקב לא נסע אלא מפני הגזירות שגזרו
[illegible] עליו בניו של עשו שלא יתיישב בארץ כנען. ומשם נסע ובא
[illegible] לו לחברון ומשם נסע ובא לו לבאר שבע ומשם נסע ובא לו
[illegible] לחרן ומשם נסע ובא לו לבית אל ומשם נסע ובא לו לשכם
[illegible] ומשם נסע ובא לו לבית אל ומשם נסע ובא לו לשלם עיר שכם
[illegible] כל אלה הנסיעות שנסע יעקב לא נסע אלא מפני הגזירות שגזרו
[illegible] עליו בניו של עשו שלא יתיישב בארץ כנען.

פרשת וישלח

ויהי כשם שעשה עתה ראשונה כן היה עם כל בניו ועם כל
[illegible] אותן הנסיעות שנסע יעקב לא נסע אלא מפני הגזירות שגזרו
[illegible] עליו בניו של עשו שלא יתיישב בארץ כנען. ומשם נסע ובא
[illegible] לו לחברון ומשם נסע ובא לו לבאר שבע ומשם נסע ובא לו
[illegible] לחרן ומשם נסע ובא לו לבית אל ומשם נסע ובא לו לשכם
[illegible] ומשם נסע ובא לו לבית אל ומשם נסע ובא לו לשלם עיר שכם
[illegible] כל אלה

ושמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד. ואהבת את ה׳ אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך. וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפות בין עיניך. וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך. למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה׳ לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ. כי ה׳ אלהיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויביך לפניך והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. כי ה׳ אלהיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויביך לפניך והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. ויקרא אל משה וידבר ה׳ אליו מאהל מועד לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם קרבני לחמי לאשי ריחי תשמרו להקריב לי במועדו. ואמרת אליהם זה האשה אשר תקריבו לה׳ כבשים בני שנה תמימם שנים ליום עולה תמיד. את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. ועשרון סלת למנחה בלול בשמן כתית רבעית ההין. עולת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחוח אשה לה׳. ונסכו רביעית ההין לכבש האחד בקדש הסך נסך שכר לה׳. ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנסכו תעשה אשה ריח ניחוח לה׳. ועל מזבח הזהב אשר לפני ה׳ אמר לקטרת בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה קטרת תמיד לפני ה׳ לדרתיכם. ועל המנורה את הנרות לפני ה׳ תמיד. ועל שלחן המערכת לחם פנים לפני תמיד. ועל מזבח הקטרת קטרת סמים לפני ה׳ תמיד. ועל פתח אהל מועד לפני ה׳ תמיד. ועל פתח אהל מועד לפני ה׳ תמיד. ועל פתח אהל מועד

ומש

ושמעתי את קול ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם
ואשתו מפני ה' אלהים בתוך עץ הגן ויקרא ה' אלהים אל האדם
ויאמר אליו איכה ויאמר את קולך שמעתי בגן ואירא כי ערום
אנכי ואתחבא ויאמר מי הגיד לך כי ערום אתה המן העץ אשר
צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת ויאמר האדם האשה אשר נתתה
עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל ויאמר ה' אלהים לאשה מה
זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל ויאמר ה' אלהים
אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית
השדה על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך ואיבה אשית
בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה
תשופנו עקב אל האשה אמר הרבה עצבונך והריונך בעצב
תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך ולאדם אמר כי
שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל
ממנו ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך
וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה בזעת אפיך
תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה
ואל עפר תשוב ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם
כל חי ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם
ויאמר ה' אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע
ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם
וישלחהו ה' אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם
ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט
החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים

וישלח

ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה למקומי ואל ארצי תנה
את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בם ואלכה כי אתה ידעת
את עבדתי אשר עבדתיך ויאמר אליו לבן לו נא מצאתי חן
בעיניך נחשתי וברכני ה' בגללך ויאמר נקבה משכרתך עלי
ואתנה ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה
מקנך אתי כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה'
אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי ויאמר מה אתן
לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם תעשה לי את הדבר הזה
אשוב ארעה צאנך אשמר אעבור בכל צאנך היום הסר מש

אינמי

ושם

ואת

ומש

ב״ד
693

בי״ מד״ אי״

עמ״י גל עיני נאביטה נפלאות מתורתך עש״ו

כי״י חכמה מד״ו

פרק הזורק

[illegible]

694

מעשה

משנה ב

אם היה מהלך בדרך ובאו לקראתו
לסטים אם יש לו מעות הרבה יתן להם
כדי שלא יהרגוהו ואם אין לו מעות
הרבה יתן להם כדי שלא יבזזוהו
ואם אין לו מעות כלל יהרגוהו ואם
הכירו בו שהוא מבני ישראל יתן
להם כדי שלא יהרגוהו ואם אין לו
מעות כלל יהרגוהו ואם הכירו בו
שהוא מבני ישראל יתן להם כדי
שלא יהרגוהו ואם אין לו מעות
כלל יהרגוהו ואם הכירו בו שהוא
מבני ישראל יתן להם כדי שלא
יהרגוהו ואם אין לו מעות כלל
יהרגוהו ואם הכירו בו שהוא מבני
ישראל יתן להם כדי שלא יהרגוהו
ואם אין לו מעות כלל יהרגוהו
ואם הכירו בו שהוא מבני ישראל
יתן להם כדי שלא יהרגוהו ואם
אין לו מעות כלל יהרגוהו ואם
הכירו בו שהוא מבני ישראל יתן
להם כדי שלא יהרגוהו ואם אין
לו מעות כלל יהרגוהו ואם הכירו
בו שהוא מבני ישראל יתן להם

697

אמן

ואמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל המקדש את האשה על מנת שאני צדיק גמור הוא אפילו רשע גמור הוא על מנת שאני חכם הוא אפילו טיפש הוא הרי זו מקודשת שכך מצינו בראשונים שכל מי שהיה מקדש את האשה היה אומר על מנת שאני אברהם אפילו עובד כוכבים ומזלות הוא על מנת שאני יצחק אפילו בן פקועה הוא על מנת שאני יעקב אפילו הולך ומשתטח הוא ואם אמר על מנת שאני רשע הרי זו מקודשת שכך מצינו בעשו הרשע שנשא את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אבינו ואת נבית בת ישמעאל בן אברהם אבינו ואת יהודית בת בארי החתי ואת בסמת בת עילון החתי ואת אהליבמה בת ענה בן צבעון החוי ואת אדה בת אלון החתי ואת אהליבמה בת ענה בן צבעון החוי ואת בסמת בת ישמעאל בן אברהם אבינו ואת מחלת בת עשו הרשע

ועוד

ראה

[illegible]

[illegible]

(105)

אמנם [illegible]

[illegible]

הבן [illegible]

[illegible]

ואיכא

מה
709

בי מה אי

עמי על עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו

כיי חכמה מדו

משנה חוליית

[illegible]

ובכן

ויקרא

ומעתה

ואל

ושם

משנה ג׳ שני שמות. זה כלל גדול בכל התורה כולה ובכל המצות שבתורה שכל מקום שתמצא שני שמות בתורה אחד שם הקדוש ברוך הוא ואחד שם של בשר ודם אין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בלשון הקדש ולא בלשון אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בלשון הזה ולא בלשון אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בזמן הזה ולא בזמן אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו במקום הזה ולא במקום אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בענין הזה ולא בענין אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בגוף הזה ולא בגוף אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בעבודה הזאת ולא בעבודה אחרת ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בשם הזה ולא בשם אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בכתב הזה ולא בכתב אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בכלי הזה ולא בכלי אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בדבר הזה ולא בדבר אחר ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בכל הדברים האלה ולא בכל הדברים האחרים ואין לך בו אלא מה שהשם מורה עליו בכל הדברים האלה ולא בכל הדברים האחרים

לכן לכן. לפי שהיה משה רבינו עליו השלום מתמיה על הדבר הזה שהיה אומר למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתני ומאז באתי אל פרעה וגו׳ ולא הצילו הצלת ישראל ממצרים אלא בזכות האבות שנאמר ויהי בשמוע אלהים את נאקתם ויזכור אלהים את בריתו וגו׳ ולא הצילו הצלת ישראל מן הים אלא בזכות האבות שנאמר ויושע ה׳ ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וגו׳ ולא הצילו הצלת ישראל מן המדבר אלא בזכות האבות שנאמר ויאמר ה׳ אל משה עוד דבר אל בני ישראל וגו׳ ולא הצילו הצלת ישראל מן הגלות אלא בזכות האבות שנאמר ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן

717

[illegible]

אינמי [illegible]

ומ"ש [illegible]

ואמר לו אדוני המלך ישמע נא. ויאמר הנני עבדך ויאמר לו כי
אתה הוא אשר אמרת ואתה ישראל אשר אמרו לו אתה עבדי
יעקב. כי לא לנצח אלך ולא לעולם יאנף כי רוחי מלפני יעטף
ונשמות אני עשיתי. עוון בצעו קצפתי ואכנהו אסתר אפי וקצף
אלך בדרכי לבו. ראיתי את דרכיו וארפאהו ואנחהו והשב נחומים
לו ולאבליו. בורא נוב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב ואמר
לו ורפאתיו. ואנחתיו והשבתי נחומים לו ולאבליו. ואמר לו
ישראל אשר בך אתפאר. ואמר לו אדוני המלך ישמע נא. ויאמר
הנני עבדך ויאמר לו כי אתה הוא אשר אמרת ואתה ישראל אשר
אמרו לו אתה עבדי יעקב. כי לא לנצח אלך ולא לעולם יאנף כי
רוחי מלפני יעטף ונשמות אני עשיתי. עוון בצעו קצפתי ואכנהו
אסתר אפי וקצף אלך בדרכי לבו. ראיתי את דרכיו וארפאהו
ואנחהו והשב נחומים לו ולאבליו. בורא נוב שפתים שלום שלום
לרחוק ולקרוב ואמר לו ורפאתיו. ואנחתיו והשבתי נחומים לו
ולאבליו. ואמר לו ישראל אשר בך אתפאר. ואמר לו אדוני
המלך ישמע נא. ויאמר הנני עבדך ויאמר לו כי אתה הוא אשר
אמרת ואתה ישראל אשר אמרו לו אתה עבדי יעקב. כי לא לנצח
אלך ולא לעולם יאנף כי רוחי מלפני יעטף ונשמות אני עשיתי.
עוון בצעו קצפתי ואכנהו אסתר אפי וקצף אלך בדרכי לבו.
ראיתי את דרכיו וארפאהו ואנחהו והשב נחומים לו ולאבליו.
בורא נוב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב ואמר לו ורפאתיו.
ואנחתיו והשבתי נחומים לו ולאבליו. ואמר לו ישראל אשר בך
אתפאר. ואמר לו אדוני המלך ישמע נא. ויאמר הנני עבדך
ויאמר לו כי אתה הוא אשר אמרת ואתה ישראל אשר אמרו לו
אתה עבדי יעקב. כי לא לנצח אלך ולא לעולם יאנף כי רוחי
מלפני יעטף ונשמות אני עשיתי. עוון בצעו קצפתי ואכנהו
אסתר אפי וקצף אלך בדרכי לבו. ראיתי את דרכיו וארפאהו
ואנחהו והשב נחומים לו ולאבליו. בורא נוב שפתים שלום שלום
לרחוק ולקרוב ואמר לו ורפאתיו. ואנחתיו והשבתי נחומים לו
ולאבליו. ואמר לו ישראל אשר בך אתפאר. ואמר לו אדוני
המלך ישמע נא. ויאמר הנני עבדך ויאמר לו כי אתה הוא אשר
אמרת ואתה ישראל אשר אמרו לו אתה עבדי יעקב. כי לא לנצח
אלך ולא לעולם יאנף כי רוחי מלפני יעטף ונשמות אני עשיתי.
עוון בצעו קצפתי ואכנהו אסתר אפי וקצף אלך בדרכי לבו.
ראיתי את דרכיו וארפאהו ואנחהו והשב נחומים לו ולאבליו.
בורא נוב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב ואמר לו ורפאתיו.
ואנחתיו והשבתי נחומים לו ולאבליו. ואמר לו ישראל אשר בך
אתפאר. ואמר לו אדוני המלך ישמע נא. ויאמר הנני עבדך
ויאמר לו כי אתה הוא אשר אמרת ואתה ישראל אשר אמרו לו
אתה עבדי יעקב. כי לא לנצח אלך ולא לעולם יאנף כי רוחי
מלפני יעטף ונשמות אני עשיתי. עוון בצעו קצפתי ואכנהו
אסתר אפי וקצף אלך בדרכי לבו. ראיתי את דרכיו וארפאהו
ואנחהו והשב נחומים לו ולאבליו. בורא נוב שפתים שלום שלום
לרחוק ולקרוב ואמר לו ורפאתיו. ואנחתיו והשבתי נחומים לו
ולאבליו. ואמר לו ישראל אשר בך אתפאר. ואמר לו אדוני
המלך ישמע נא. ויאמר הנני עבדך ויאמר לו כי אתה הוא אשר
אמרת ואתה ישראל אשר אמרו לו אתה עבדי יעקב. כי לא לנצח
אלך ולא לעולם יאנף כי רוחי מלפני יעטף ונשמות אני עשיתי.
עוון בצעו קצפתי ואכנהו אסתר אפי וקצף אלך בדרכי לבו.
ראיתי את דרכיו וארפאהו ואנחהו והשב נחומים לו ולאבליו.
בורא נוב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב ואמר לו ורפאתיו.
ואנחתיו והשבתי נחומים לו ולאבליו. ואמר לו ישראל אשר בך
אתפאר. ואמר לו אדוני המלך ישמע נא. ויאמר הנני עבדך
ויאמר לו כי אתה הוא אשר אמרת ואתה ישראל אשר אמרו לו
אתה עבדי יעקב. כי לא לנצח אלך ולא לעולם יאנף כי רוחי
מלפני יעטף ונשמות אני עשיתי. עוון בצעו קצפתי ואכנהו
אסתר אפי וקצף אלך בדרכי לבו. ראיתי את דרכיו וארפאהו
ואנחהו והשב נחומים לו ולאבליו. בורא נוב שפתים שלום שלום
לרחוק ולקרוב ואמר לו ורפאתיו. ואנחתיו והשבתי נחומים לו
ולאבליו. ואמר לו ישראל אשר בך אתפאר. ואמר לו אדוני
המלך ישמע נא. ויאמר הנני עבדך ויאמר לו כי אתה הוא אשר
אמרת ואתה ישראל אשר אמרו לו אתה עבדי יעקב. כי לא לנצח
אלך ולא לעולם יאנף כי רוחי מלפני יעטף ונשמות אני עשיתי.
עוון בצעו קצפתי ואכנהו אסתר אפי וקצף אלך בדרכי לבו.
ראיתי את דרכיו וארפאהו ואנחהו והשב נחומים לו ולאבליו.
בורא נוב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב ואמר לו ורפאתיו.

ביאור

ופירוש שבעים שבועים שבעים שבועים
אל על פני עיר קדשך כלומר שבעים
שבועים שנים שבעים שבועים שנים
כמנין.

ודע ותשכיל מן יצא דבר להשיב ולבנות
ירושלים עד משיח נגיד שבעה שבועים
ושישים ושנים שבועים תשוב ונבנתה
רחוב וחלד בצוקי העתים ואחרי
השבעים ושנים שבועים יכרת משיח
ואין לו והעם נגיד הבא ישחית את
העיר ואת הקדש וקצו בשטף וגו'
ועד קץ מלחמה נחרצת שומה שמם
ואחד שבוע יגביר ברית לרבים וחצי
השבוע ישבית זבח ומנחה ועל כנף
שקוצים משומם ועד כלה ונחרצה
תתך על שומם ואחרי השבעים
ושנים שבועים יכרת משיח ואין לו
והעם נגיד הבא ישחית את העיר
ואת הקדש וקצו בשטף וגו' ועד קץ
מלחמה נחרצת שומה שמם ואחד

ומים

ומיהו

ולא יהיה לו שום חלק בעולם הבא ואפילו אם יעשה תשובה
ויתוודה על כל עונותיו ויתחרט עליהם ויקבל עליו שלא
לחזור עוד לעשות כן כל ימיו חוץ מן הפרישה אחת
שפירשנו שאם יעשה תשובה ויתוודה ויתחרט ויקבל
עליו שלא לחזור עוד לעשות כן כל ימיו חוץ מן הפרישה
אחת שפירשנו הרי זה יחזור לחיי העולם הבא ולא
יהיה נענש על אותה פרישה אחת שפירשנו שהיא
מיוחדת לו ולא יהיה נענש עליה אלא אם כן יחזור
לעשות אותה פרישה אחת שפירשנו שהיא מיוחדת
לו ולא יתוודה ויתחרט ויקבל עליו שלא לחזור עוד
לעשות אותה פרישה אחת שפירשנו שהיא מיוחדת
לו ואם יעשה תשובה ויתוודה ויתחרט ויקבל עליו
שלא לחזור עוד לעשות אותה פרישה אחת שפירשנו
שהיא מיוחדת לו הרי זה יחזור לחיי העולם הבא
ולא יהיה נענש על אותה פרישה אחת שפירשנו
שהיא מיוחדת לו ואם יחזור לעשות אותה פרישה
אחת שפירשנו שהיא מיוחדת לו ולא יתוודה ויתחרט
ויקבל עליו שלא לחזור עוד לעשות אותה פרישה
אחת שפירשנו שהיא מיוחדת לו הרי זה יחזור
לחיי העולם הבא ולא יהיה נענש על אותה פרישה
אחת שפירשנו שהיא מיוחדת לו ואם יחזור לעשות
אותה פרישה אחת שפירשנו שהיא מיוחדת לו ולא
יתוודה ויתחרט ויקבל עליו שלא לחזור עוד לעשות
אותה פרישה אחת שפירשנו שהיא מיוחדת לו הרי
זה יחזור לחיי העולם הבא ולא יהיה נענש על אותה
פרישה אחת שפירשנו שהיא מיוחדת לו ואם יחזור
לעשות אותה פרישה אחת שפירשנו שהיא מיוחדת
לו ולא יתוודה ויתחרט ויקבל עליו שלא לחזור עוד
לעשות אותה פרישה אחת שפירשנו שהיא מיוחדת
לו הרי זה יחזור לחיי העולם הבא ולא יהיה נענש
על אותה פרישה אחת שפירשנו שהיא מיוחדת לו
ואם יחזור לעשות אותה פרישה אחת שפירשנו
שהיא מיוחדת לו ולא י

723

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

[illegible]

ומיהו [illegible]

[illegible]

בי״ מו״ אי״

עמ״י נל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כי״ חכמה מדו

הזורק [illegible]

אך [illegible]

ואשתי

כלל

משנה ה׳

ודע

אמנם אם יש לו בן ובת הבן יורש והבת אינה יורשת אלא אם כן אין לו בן ואם אין לו בן ובת הבת יורשת והבן אינו יורש אלא אם כן אין לו בת

ומש

ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו. ויראו בני ישראל את משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את המכסה על פניו עד בואו לדבר אתו. ויצו אתם את כל אשר יצוה ה׳ אתו בהר סיני לאמר. קחו מאתכם תרומה לה׳ כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה׳ זהב וכסף ונחשת. ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים. ועורות אילם מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים. ושמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים. אבני שהם ואבני מלואים לאפד ולחשן. וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה ה׳. את המשכן את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמודיו ואת אדניו. את הארון ואת הבדים אתו את הכפרת ואת פרכת הסך. את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים. ואת המנורה לקדש ואת כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור. ואת מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן. את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו. את קלעי החצר את עמודיו ואת אדניהם ואת מסך השער לפתח החצר. את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתרהם. את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן. ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה. ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבו רוחו אתו את תרומת ה׳ למלאכת עבדת האהל ולכל עבדתו ולבגדי הקדש. והאנשים על הנשים באו כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב לה׳. וכל איש אשר נמצא אתו תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורות אילם מאדמים ועורות תחשים הביאו. כל מרים תרומת כסף ונחשת הביאו את תרומת ה׳ וכל אשר נמצא אתו עצי שטים לכל מלאכת עבדת הקדש הביאו. וכל אשה חכמת לב בידיה טוו ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן את תולעת השני ואת השש. ונשים כל אשר נשא לבן אתן בחכמה טוו את העזים. והנשאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המלואים לאפד ולחשן. ואת הסמים ואת השמן למאור ולשמן המשחה ולקטרת הסמים. כל איש ואשה אשר נדב לבם להביא לכל המלאכה אשר צוה ה׳ לעשות ביד משה הביאו בני ישראל נדבה לה׳. ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה׳ בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה. וימלא אתו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה. ולחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת. ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל מלאכת מחשבת. ולהורת נתן בלבו הוא ואהליאב בן אחיסמך למטה דן. מלא אתם חכמת לב לעשות כל מלאכת חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני ובשש וארג עשי כל מלאכה וחשבי מחשבת. ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר נתן ה׳ חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשות את כל מלאכת עבדת הקדש לכל אשר צוה ה׳. ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב ואל כל איש חכם לב אשר נתן ה׳ חכמה בלבו כל איש אשר נשא לבו אל הקרב אל המלאכה לעשתה. ויקחו את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל אל מלאכת עבדת הקדש לעשת אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר. ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר הם עשים. ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה למלאכה אשר צוה ה׳ לעשת. ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש. ויכלא העם מהביא. והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשת אתה והותר. ויעש כל חכם לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעת שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים מעשה חשב עשה אתם. אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמות מדה אחת ליריעות חמש חברת יריעה אל יריעה ויריעות חמש חברת יריעה אל יריעה. ויעש חמשים לולאת תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת ועשה כן בשפת היריעה השנית מקצה בחברת השנית. חמשים לולאת עשה בשפת היריעה אשר בקצה החברת השנית מקבלת הלולאת אחת אל אחת. ויעש חמשים קרסי זהב ויחבר את היריעת אשה אל אחתה בקרסים ויהי המשכן אחד. ויעש יריעת עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעת עשה אתם. אורך היריעה האחת שלשים באמה ורחב היריעה האחת ארבע באמות מדה אחת לעשתי עשרה יריעת. ויחבר את חמש היריעת לבד ואת שש היריעת לבד ויכפל את היריעה השתי עשרה קצות היריעה הששית אל מקבל האהל. ויעש חמשים לולאת על שפת היריעה הקצה החברת ועשה כן בשפת היריעה החברת השנית. חמשים לולאת עשה בשפת היריעה אשר בקצה החברת השנית. ויעש קרסי נחשת חמשים ויבא את הקרסים אל הלולאת ויחבר את האהל והיה אחד. ויעש מכסה לאהל עורת אילם מאדמים ומכסה עורת תחשים מלמעלה. ויעש את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים. עשר אמות ארך הקרש ואמה וחצי האמה רחב הקרש האחד. שתי ידת לקרש האחד משלבת אחת אל אחת כן עשה לכל קרשי המשכן. ויעש את הקרשים למשכן עשרים קרש לפאת נגבה תימנה. ואדני כסף ארבעים עשה תחת עשרים הקרש שני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו ושני אדנים תחת הקרש האחד לשתי ידתיו. ולצלע השנית למשכן לפאת צפונה עשרים קרש. ואדניהם ארבעים כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד. ולירכתי המשכן ימה עשה ששה קרשים. ושני קרשים עשה למקצעת המשכן בירכתים. והיו תאמם מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו אל הטבעת האחת כן עשה לשניהם למשכן לשני המקצעות יהיו. והיו שמנה קרשים ואדניהם שש עשרה כסף שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד. ויעש בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחת. וחמשה בריחים לקרשי צלע המשכן השנית וחמשה בריחים לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה. ויעש את הבריח התיכן בוסף בתוך הקרשים מבריח מקצה אל קצה. ואת הקרשים צפה זהב ואת טבעתיהם עשה זהב בתים לבריחם וצפה את הבריחם זהב. ויעש את הפרכת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חשב עשה אתה. ואת עמודיה ארבעה שטים וצפה אתם זהב וקרסיהם זהב ויצק להם ארבעה אדני כסף. ויעש מסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה רקם. וחמשה עמודיהם ואת קרסיהם ויצף ראשיהם וחשקיהם זהב וחמשה אדניהם נחשת. ויעש את בצלאל את ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו. ויצף אתו זהב טהור מבית ומחוץ יצפנו ויעש לו זר זהב סביב. ויצק לו ארבע טבעת זהב על ארבע פעמתיו ושתי טבעת על צלעו האחת ושתי טבעת על צלעו השנית. ויעש בדי עצי שטים ויצף אתם זהב. ויבא את הבדים בטבעת על צלעת הארון לשאת את הארון. ויעש כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה. ויעש שני כרבים זהב מקשה עשה אתם מן שני קצות הכפרת. כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפרת עשה את הכרבים על שני קצותיו. והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת ופניהם איש אל אחיו אל הכפרת יהיו פני הכרבים. ויתן את הכפרת על הארון מלמעלה ואל הארון נתן את העדת אשר אתן. ויועד שם לך ונועדתי אתך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרבים אשר על ארון העדת את כל אשר אצוה אתך אל בני ישראל. ויעש שלחן עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קמתו. ויצף אתו זהב טהור ויעש לו זר זהב סביב. ויעש לו מסגרת טפח סביב ויעש זר זהב למסגרתו סביב. ויצק לו ארבע טבעת זהב ויתן את הטבעת על ארבע הפאת אשר לארבע רגליו. לעמת המסגרת יהיו הטבעת בתים לבדים לשאת את השלחן. ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב ונשא בהם את השלחן. ויעש את קערתיו ואת כפתיו ואת מנקיתיו ואת מזרקתיו אשר יסך בהם זהב טהור עשה אתם. ויעש על השלחן לחם פנים לפני תמיד. ויעש מנרת זהב טהור מקשה יעשה המנרה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה היו. ושש קנים יצאים מצדיה שלשה קני מנרה מצדה האחד ושלשה קני מנרה מצדה השני. שלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גביעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היוצאים מן המנרה. ובמנרה ארבעה גביעים משקדים כפתריה ופרחיה. וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה לששת הקנים היוצאים מן המנרה. כפתריהם וקניהם ממנה היו כלה זקוק אחד זהב טהור עשה אתה ואת נרתיה. ויעש את נרתיה שבעה ואת מלקחיה ואת מחתתיה זהב טהור. ככר זהב עשה אתה ואת כל כליה. ויעש את מזבח הקטרת עצי שטים אמתים ארכו ואמה רחבו רבוע והמתים קרנתיו ממנו היו ויצף אתו זהב טהור את גגו ואת קירתיו סביב ואת קרנתיו ויעש לו זר זהב סביב. ושתי טבעת זהב עשה לו מתחת לזרו על שתי צלעתיו על שתי צדיו יעשה לבתים לבדים לשאת אתו בהם. ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב. ויתן את המזבח לפני הפרכת אשר לארון העדת לפני הכפרת אשר על העדת אשר אועד שם לך. והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את הנרת יקטירנה. ובהעלת אהרן את הנרת בין הערבים יקטירנה קטרת תמיד לפני ה׳ לדרתיכם. לא תעלו עליו קטרת זרה ועלה ומנחה ונסך לא תסכו עליו. וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים אחת בשנה יכפר עליו לדרתיכם קדש קדשים הוא לה׳. ויעש את מזבח העלה עצי שטים חמש אמות ארך ומש אמות רחב רבוע והמתים קרנתיו ממנו היו ויצף אתו נחשת. ויעש את כל כלי המזבח את הסירת ואת היעים ואת המזרקת את המזלגת ואת המחתת כל כליו עשה נחשת. ויעש למזבח מכבר מעשה רשת נחשת תחת כרכבו מלמטה עד חציו. ויצק ארבע טבעת על ארבע קצות המכבר הנחשת בתים לבדים. ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם נחשת. ויבא את בדי המזבח בטבעת על צלעת המזבח לשאת אתו בהם נבוב לחת עשה אתו כאשר הראה בהר כן עשו. ויעש את הכיור נחשת וכנו נחשת במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד. ויעש את החצר לפאת נגבה תימנה קלעי החצר שש משזר מאה באמה. עמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהי הקרסים העמודים וחשקיהם כסף. ולפאת צפונה מאה באמה עמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת וויהי הקרסים העמודים וחשקיהם כסף. ולפאת ים קלעים חמשים באמה עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה. ולפאת קדמה מזרחה חמשים באמה. וקלעים חמש עשרה אמה אל הכתף עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה. ולכתף השנית מזה ומזה לשער החצר קלעים חמש עשרה אמה עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה. וכל קלעים החצר סביב שש משזר. ואדני העמודים נחשת וויהי הקרסים העמודים וחשקיהם כסף וצפוי ראשיהם כסף והם מחשקים כסף כל עמודי החצר. ומסך לשער החצר מעשה רקם תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר. ועשרים אמה ארך וקומה לרחב חמש אמות לעמת קלעי החצר. ועמודיהם ארבעה ואדניהם ארבעה נחשת וויהי הקרסים העמודים וחשקיהם כסף וצפוי ראשיהם כסף והם מחשקים כסף. כל יתדת המשכן ואת החצר סביב נחשת. אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הכהן. ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה׳ את משה. ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן ובתולעת השני ובשש. כל הזהב העשוי במלאכה בכל מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה תשע עשרה ככר ושבע מאות ושלשים שקל במשקל הקדש. וכסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות חמשה ושבעים שקל במשקל הקדש. בקע לגלגלת מחצית השקל במשקל הקדש לכל העבר על הפקדים מבן עשרים שנה ומעלה לששת מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים. ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת אדנים למאת ככר ככר לאדן. והכסף מאלף ושבע מאות חמשה ושבעים עשה וויהי הקרסים העמודים וחשקיהם כסף וצפוי ראשיהם כסף והם מחשקים כסף. כל יתדת המשכן ואת החצר סביב נחשת. אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הכהן. ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה׳ את משה. ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן ובתולעת השני ובשש. כל הזהב העשוי במלאכה בכל מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה תשע עשרה ככר ושבע מאות ושלשים שקל במשקל הקדש. וכסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות חמשה ושבעים שקל במשקל הקדש. בקע לגלגלת מחצית השקל במשקל הקדש לכל העבר על הפקדים מבן עשרים שנה ומעלה לששת מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים. ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת אדנים למאת ככר ככר לאדן. והכסף מאלף ושבע מאות חמשה ושבעים עשה

ומש

משנה הששית הזורק

לתוך חצר חבירו, אחד מאחד לתוך ב׳ כלים ב׳ כלים
לתוך כלי אחד, ב׳ מב׳ לתוך כלי אחד, חייב על כל
אחד ואחד. הזורק מתוך שלו לתוך שלו, מתוך שלו
לתוך של חבירו, מתוך של חבירו לתוך שלו, מתוך
של חבירו לתוך של חבירו, ואחד הזורק בשבת ואחד
הזורק בשוגג, ואחד הזורק במזיד ואחד הזורק
בב״ד, ואחד הזורק בעל כרחו ואחד הזורק בהיתר
כגון שזרק לתוך חצרו של חבירו בהיתר ומשם
נתגלגל ונפל לתוך חצרו בהיתר, ואחד הזורק
בהיתר כגון שזרק לתוך חצרו של חבירו בהיתר
ומשם נתגלגל ונפל לתוך חצרו בהיתר, ואחד
הזורק בהיתר כגון שזרק לתוך חצרו של חבירו
בהיתר ומשם נתגלגל ונפל לתוך חצרו בהיתר,
ואחד הזורק בהיתר כגון שזרק לתוך חצרו של
חבירו בהיתר ומשם נתגלגל ונפל לתוך חצרו
בהיתר, ואחד הזורק בהיתר כגון שזרק לתוך
חצרו של חבירו בהיתר ומשם נתגלגל ונפל לתוך
חצרו

733

735

[illegible]

ומ״ש [illegible]

[illegible]

אמנם [illegible]

737

[illegible]

אמם [illegible]

ודע [illegible]

ואיכא דאמרי אפילו תימא רבי יוסי הכא
היינו משום דאיכא למיחש שמא יבא לאכול
בשר בחלב בבית חבירו ואין מכירין אותו
שהוא יהודי ואומרים בשר בחלב הוא
ומתירין אותו לאחרים אבל בבית עצמו
לא יחוש שמא יאכל בשר בחלב שהרי
מכירין אותו שהוא יהודי ואין אומרים
בשר בחלב הוא ומתירין אותו לאחרים
ומיהו אפילו בבית עצמו נמי לא יחוש
אלא בזמן שיש שם אחרים אבל אין שם
אחרים יחוש שמא יבא לאכול בשר בחלב
בבית חבירו שאין מכירין אותו שהוא
יהודי ואומרים בשר בחלב הוא ומתירין
אותו לאחרים ומיהו אפילו בזמן שיש
שם אחרים לא שנו אלא שאין שם
אחרים בשעת אכילה אבל בשעת
בישול אפילו אין שם אחרים לא יבשל
שמא יבא לאכול בבית חבירו שאין
מכירין אותו שהוא יהודי ואומרים
בשר בחלב הוא ומתירין אותו לאחרים
ומיהו אפילו בשעת אכילה לא שנו
אלא שאין שם אחרים בשעת אכילה
אבל בשעת בישול אפילו יש שם
אחרים נמי לא יבשל שמא יבא לאכול
בבית חבירו שאין מכירין אותו שהוא
יהודי ואומרים בשר בחלב הוא ומתירין
אותו לאחרים ומיהו אפילו בשעת
בישול לא שנו אלא שיש שם אחרים
בשעת בישול אבל בשעת אכילה
אפילו אין שם אחרים נמי לא יאכל
שמא יבא לאכול בבית חבירו שאין
מכירין אותו שהוא יהודי ואומרים
בשר בחלב הוא ומתירין אותו לאחרים
ומיהו אפילו בשעת אכילה לא שנו
אלא שאין שם אחרים בשעת אכילה
אבל בשעת בישול אפילו יש שם
אחרים נמי לא יבשל שמא יבא לאכול
בבית חבירו שאין מכירין אותו שהוא
יהודי ואומרים בשר בחלב הוא ומתירין
אותו לאחרים ומיהו אפילו בשעת
בישול לא שנו אלא שיש שם אחרים
בשעת בישול אבל בשעת אכילה
אפילו אין שם אחרים נמי לא יאכל
שמא יבא לאכול בבית חבירו שאין
מכירין אותו שהוא יהודי ואומרים
בשר בחלב הוא ומתירין אותו לאחרים

ואיכא דאמרי אפילו תימא רבי יוסי הכא
היינו משום דאיכא למיחש שמא יבא לאכול
בשר בחלב בבית חבירו ואין מכירין אותו
שהוא יהודי ואומרים בשר בחלב הוא
ומתירין אותו לאחרים אבל בבית עצמו
לא יחוש שמא יאכל בשר בחלב שהרי
מכירין אותו שהוא יהודי ואין אומרים
בשר בחלב הוא ומתירין אותו לאחרים
ומיהו אפילו בבית עצמו נמי לא יחוש
אלא בזמן שיש שם אחרים אבל אין שם
אחרים יחוש שמא יבא לאכול בשר בחלב
בבית חבירו שאין מכירין אותו שהוא
יהודי ואומרים בשר בחלב הוא ומתירין
אותו לאחרים ומיהו אפילו בזמן שיש
שם אחרים לא שנו אלא שאין שם
אחרים בשעת אכילה אבל בשעת
בישול אפילו אין שם אחרים לא יבשל
שמא יבא לאכול בבית חבירו שאין
מכירין אותו שהוא יהודי ואומרים
בשר בחלב הוא ומתירין אותו לאחרים
ומיהו אפילו בשעת אכילה לא שנו
אלא שאין שם אחרים בשעת אכילה
אבל בשעת בישול אפילו יש שם
אחרים נמי לא יבשל שמא יבא לאכול
בבית חבירו שאין מכירין אותו שהוא
יהודי ואומרים בשר בחלב הוא ומתירין
אותו לאחרים ומיהו אפילו בשעת
בישול לא שנו אלא שיש שם אחרים
בשעת בישול אבל בשעת אכילה
אפילו אין שם אחרים נמי לא יאכל
שמא יבא לאכול בבית חבירו שאין
מכירין אותו שהוא יהודי ואומרים
בשר בחלב הוא ומתירין אותו לאחרים

ושמש אחד יש שם ר' אומר בית
אחד הוא ואחד אומר שני בתים הן
ואחד אומר חצר אחת היא ואחד
אומר שתי חצרות הן ואחד אומר
חצר אחת היא ואחד אומר שתי
חצרות הן ואחד אומר חצר אחת
היא ואחד אומר שתי חצרות הן

741

בי מז אי

עמי כ"י חכמה מדו עשו על עיר ואביטה הפלאות מתורתך

משנה ז

ודע שמי שהקדיש את שדהו ואחר כך נתן דמיה לגזבר ולא הגיע הגזבר לשדה עד שבא היובל הרי השדה לכהנים שהרי לא נתן הגזבר את הדמים עד אחר היובל ואם הגיע הגזבר לשדה קודם היובל הרי השדה לגזבר שהרי הגיע לו קודם היובל ואם הגיע הגזבר לשדה ביובל ולא נתן הדמים עד אחר היובל הרי השדה לכהנים שהרי לא נתן הדמים עד אחר היובל ואם נתן הדמים קודם היובל הרי השדה לגזבר שהרי נתן הדמים קודם היובל ואם הגיע הגזבר לשדה ונתן הדמים ביובל הרי השדה לגזבר שהרי הגיע לו ונתן הדמים ביובל ואם הגיע הגזבר לשדה ביובל ונתן הדמים

742

ומבקשינן

743

ומעשה בשני בני אדם שהיו מהלכין בדרך ומצאו מקל
ומתוך שהיו שנים ומקל אחד היו מתגרין זה בזה
ומכין זה את זה עד שבא אחד והכה את חבירו
ומת ונתחייב בדמו ונתחייב בגלות ואין לו
לא כסף ולא זהב ולא שום דבר שיתן לגולה
ולא יש לו לא אב ולא אם ולא אשה ולא בנים
ולא אחים ולא קרובים ולא שום אדם בעולם
שיגלה עמו ואין לו אלא אחד שהוא רוצה
לגלות עמו ואין לו אלא אחד שהוא רוצה
לגלות עמו ואין לו אלא אחד שהוא רוצה
לגלות

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

746

אמנם

והבל

והרב

[illegible]

וראה [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ואיכא [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אמנם

מעשה

ומשה

בי״ מ״ח אי״

עמ״י גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עש״ו
כי״י חכמה מד״ו

פרק הבונה משנה הבונה

[illegible]

ואל תשכח את ה׳ אלהיך בעשותך את כל מצותיו ומשפטיו וחקותיו אשר אנכי מצוך היום פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה ושבת׃ ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה׃ ורם לבבך ושכחת את ה׳ אלהיך המוציא אתך מארץ מצרים מבית עבדים׃ המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש׃ המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך׃ ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה׃ וזכרת את ה׳ אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתיך כיום הזה׃ והיה אם שכח תשכח את ה׳ אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון׃ כגוים אשר ה׳ מאביד מפניכם כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול ה׳ אלהיכם׃

עוד אמר משה אל העם לאמר אתם חטאתם חטאה גדולה ועתה אעלה אל ה׳ אולי אכפרה בעד חטאתכם׃ ואעלה אל ההר לקחת לוחות האבן לוחות הברית אשר כרת ה׳ עמכם וארד מן ההר וכל ההר בוער באש ושני לוחות הברית על שתי ידי׃ וארא והנה חטאתם לה׳ אלהיכם עשיתם לכם עגל מסכה סרתם מהר מן הדרך אשר צוה אתכם ה׳ עשיתם לכם׃ ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם׃ ואתנפל לפני ה׳ כראשונה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל חטאתכם אשר חטאתם לעשות הרע בעיני ה׳ להכעיסו׃ כי יגרתי מפני האף והחמה אשר קצף ה׳ עליכם להשמיד אתכם וישמע ה׳ אלי גם בפעם ההוא׃ ובאהרן התאנף ה׳ מאד להשמידו ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההוא׃ ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל לקחתי ואשרף באש וכתת אתו טחון היטב עד אשר דק לעפר ואשלך את עפרו אל הנחל הירד מן ההר׃ ובתבערה ובמסה ובקברות התאוה מקצים אתם מכעיסים את ה׳׃ ובשלחו אתכם מקדש ברנע לאמר עלו ורשו את הארץ אשר נתתי לכם ומריתם את פי ה׳ אלהיכם ולא האמנתם לו ולא שמעתם בקולו׃ ממרים הייתם עם ה׳ מיום דעתי אתכם׃ ואתנפל לפני ה׳ את הארבעים היום ואת הארבעים הלילה אשר התנפלתי כי אמר ה׳ להשמיד אתכם׃ ואתפלל אל ה׳ ואמר אדני ה׳ אל תשחת עמך ונחלתך אשר פדית בגדלך אשר הוצאת מצרים ביד חזקה׃ זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו׃ פן יאמרו הארץ אשר הוצאתנו משם מבלתי יכולת ה׳ להביא אתם אל הארץ אשר דבר להם ומשנאתו אתם הוציאם להמתם במדבר׃ והם עמך ונחלתך אשר הוצאת בכחך הגדול ובזרעך הנטויה׃

בעת ההיא אמר ה׳ אלי פסל לך שני לחת אבנים כראשנים ועלה אלי ההרה ועשית לך ארון עץ׃ ואכתב על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת ושמתם בארון׃ ואעש ארון עצי שטים ואפסל שני לחת אבנים כראשנים ואעל ההרה ושני הלחת בידי׃ ויכתב על הלחת כמכתב הראשון את עשרת הדברים אשר דבר ה׳ אליכם בהר מתוך האש ביום הקהל ויתנם ה׳ אלי׃ ואפן וארד מן ההר ואשם את הלחת בארון אשר עשיתי ויהיו שם כאשר צוני ה׳׃ ובני ישראל נסעו מבארת בני יעקן מוסרה שם מת אהרן ויקבר שם ויכהן אלעזר בנו תחתיו׃ משם נסעו הגדגדה ומן הגדגדה יטבתה ארץ נחלי מים׃ בעת ההיא הבדיל ה׳ את שבט הלוי לשאת את ארון ברית ה׳ לעמד לפני ה׳ לשרתו ולברך בשמו עד היום הזה׃ על כן לא היה ללוי חלק ונחלה עם אחיו ה׳ הוא נחלתו כאשר דבר ה׳ אלהיך לו׃ ואנכי עמדתי בהר כימים הראשנים ארבעים יום וארבעים לילה וישמע ה׳ אלי גם בפעם ההוא לא אבה ה׳ השחיתך׃ ויאמר ה׳ אלי קום לך לפני המסע לבוא וירשו את הארץ אשר נשבעתי לאבתם לתת להם׃ ועתה ישראל מה ה׳ אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה׳ אלהיך ללכת בכל דרכיו ולאהבה אתו ולעבד את ה׳ אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך׃ לשמר את מצות ה׳ וחקתיו אשר אנכי מצוך היום לטוב לך׃ הן לה׳ אלהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה׃ רק באבתיך חשק ה׳ לאהבה אתם ויבחר בזרעם אחריהם בכם מכל העמים כיום הזה׃ ומלתם את ערלת לבבכם ועורפכם לא תקשו עוד׃ כי ה׳ אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדל הגבר והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד׃ עשה משפט יתום ואלמנה ואהב גר לתת לו לחם ושמלה׃ ואהבתם את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים׃ את ה׳ אלהיך תירא אתו תעבד ובו תדבק ובשמו תשבע׃ הוא תהלתך והוא אלהיך אשר עשה אתך את הגדלות האלה ואת הנוראות האלה אשר ראו עיניך׃ בשבעים נפש ירדו אבתיך מצרימה ועתה שמך ה׳ אלהיך ככוכבי השמים לרב׃

159

ואיבא

כלל

ושם שמעתי מפי הרב ר' יוסף ז"ל שהיה מנהג בכל ישיבות
שבעולם שבכל שבת ושבת היו מקבצים לפני הרב ר' יוסף
ז"ל ומשם היו הולכים לבתי הכנסיות ומשם היו חוזרים
לבתי מדרשות ומשם היו הולכים לבתיהם ומשם היו חוזרים
לבתי מדרשות ומשם היו הולכים לבתי הכנסיות ומשם היו
חוזרים לבתיהם ומשם היו חוזרים לבתי מדרשות ומשם
היו הולכים לבתי הכנסיות ומשם היו חוזרים לבתיהם
ומשם היו חוזרים לבתי מדרשות ומשם היו הולכים לבתי
הכנסיות ומשם היו חוזרים לבתיהם ומשם היו חוזרים
לבתי מדרשות ומשם היו הולכים לבתי הכנסיות ומשם
היו חוזרים לבתיהם ומשם היו חוזרים לבתי מדרשות
ומשם היו הולכים לבתי הכנסיות ומשם היו חוזרים
לבתיהם ומשם היו חוזרים לבתי מדרשות ומשם היו
הולכים לבתי הכנסיות ומשם היו חוזרים לבתיהם
ומשם היו חוזרים לבתי מדרשות ומשם היו הולכים
לבתי הכנסיות ומשם היו חוזרים לבתיהם ומשם היו
חוזרים לבתי מדרשות ומשם היו הולכים לבתי הכנסיות
ומשם היו חוזרים לבתיהם ומשם היו חוזרים לבתי
מדרשות ומשם היו הולכים לבתי הכנסיות ומשם היו

[illegible] [illegible] [illegible] [

ואלה הנה הנה הנ

765

[illegible]

ואם אין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ואחיו מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו
שלישי ואחיו שלישי מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו רביעי ואחיו רביעי מת
ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו חמישי ואחיו חמישי מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו ששי ואחיו ששי מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שביעי ואחיו
שביעי מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שמיני ואחיו שמיני מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו תשיעי ואחיו תשיעי מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו
עשירי ואחיו עשירי מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו אחד עשר ואחיו אחד
עשר מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שנים עשר ואחיו שנים עשר מת ואין
לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שלשה עשר ואחיו שלשה עשר מת ואין לו בנים ונתן
את נחלתו לאחיו ארבעה עשר ואחיו ארבעה עשר מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו
לאחיו חמשה עשר ואחיו חמשה עשר מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ששה
עשר ואחיו ששה עשר מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שבעה עשר ואחיו
שבעה עשר מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שמונה עשר ואחיו שמונה עשר
מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעה עשר ואחיו תשעה עשר מת ואין לו
בנים ונתן את נחלתו לאחיו עשרים ואחיו עשרים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו
לאחיו עשרים ואחד ואחיו עשרים ואחד מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו
עשרים ושנים ואחיו עשרים ושנים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו עשרים
ושלשה ואחיו עשרים ושלשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו עשרים וארבעה
ואחיו עשרים וארבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו עשרים וחמשה ואחיו
עשרים וחמשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו עשרים וששה ואחיו עשרים
וששה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו עשרים ושבעה ואחיו עשרים ושבעה
מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו עשרים ושמונה ואחיו עשרים ושמונה מת
ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו עשרים ותשעה ואחיו עשרים ותשעה מת ואין
לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שלשים ואחיו שלשים מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו שלשים ואחד ואחיו שלשים ואחד מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו
לאחיו שלשים ושנים ואחיו שלשים ושנים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו
שלשים ושלשה ואחיו שלשים ושלשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שלשים
וארבעה ואחיו שלשים וארבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שלשים
וחמשה ואחיו שלשים וחמשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שלשים וששה
ואחיו שלשים וששה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שלשים ושבעה ואחיו
שלשים ושבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שלשים ושמונה ואחיו
שלשים ושמונה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שלשים ותשעה ואחיו
שלשים ותשעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים ואחיו ארבעים מת
ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים ואחד ואחיו ארבעים ואחד מת ואין
לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים ושנים ואחיו ארבעים ושנים מת ואין לו
בנים ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים ושלשה ואחיו ארבעים ושלשה מת ואין לו
בנים ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים וארבעה ואחיו ארבעים וארבעה מת ואין לו
בנים ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים וחמשה ואחיו ארבעים וחמשה מת ואין לו
בנים ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים וששה ואחיו ארבעים וששה מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים ושבעה ואחיו ארבעים ושבעה מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים ושמונה ואחיו ארבעים ושמונה מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו ארבעים ותשעה ואחיו ארבעים ותשעה מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו חמשים ואחיו חמשים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו
לאחיו חמשים ואחד ואחיו חמשים ואחד מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו
חמשים ושנים ואחיו חמשים ושנים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו חמשים
ושלשה ואחיו חמשים ושלשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו חמשים
וארבעה ואחיו חמשים וארבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו חמשים
וחמשה ואחיו חמשים וחמשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו חמשים וששה
ואחיו חמשים וששה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו חמשים ושבעה ואחיו
חמשים ושבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו חמשים ושמונה ואחיו
חמשים ושמונה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו חמשים ותשעה ואחיו
חמשים ותשעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ששים ואחיו ששים מת ואין
לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ששים ואחד ואחיו ששים ואחד מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו ששים ושנים ואחיו ששים ושנים מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו ששים ושלשה ואחיו ששים ושלשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו
לאחיו ששים וארבעה ואחיו ששים וארבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו
ששים וחמשה ואחיו ששים וחמשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ששים
וששה ואחיו ששים וששה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ששים ושבעה
ואחיו ששים ושבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ששים ושמונה ואחיו
ששים ושמונה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו ששים ותשעה ואחיו ששים
ותשעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שבעים ואחיו שבעים מת ואין לו
בנים ונתן את נחלתו לאחיו שבעים ואחד ואחיו שבעים ואחד מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו שבעים ושנים ואחיו שבעים ושנים מת ואין לו בנים ונתן
את נחלתו לאחיו שבעים ושלשה ואחיו שבעים ושלשה מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו שבעים וארבעה ואחיו שבעים וארבעה מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו שבעים וחמשה ואחיו שבעים וחמשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו
לאחיו שבעים וששה ואחיו שבעים וששה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו
שבעים ושבעה ואחיו שבעים ושבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שבעים
ושמונה ואחיו שבעים ושמונה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שבעים
ותשעה ואחיו שבעים ותשעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שמונים ואחיו
שמונים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שמונים ואחד ואחיו שמונים ואחד
מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שמונים ושנים ואחיו שמונים ושנים מת
ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שמונים ושלשה ואחיו שמונים ושלשה מת ואין
לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו שמונים וארבעה ואחיו שמונים וארבעה מת ואין לו
בנים ונתן את נחלתו לאחיו שמונים וחמשה ואחיו שמונים וחמשה מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו שמונים וששה ואחיו שמונים וששה מת ואין לו בנים ונתן
את נחלתו לאחיו שמונים ושבעה ואחיו שמונים ושבעה מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו שמונים ושמונה ואחיו שמונים ושמונה מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו שמונים ותשעה ואחיו שמונים ותשעה מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו תשעים ואחיו תשעים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים
ואחד ואחיו תשעים ואחד מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים ושנים
ואחיו תשעים ושנים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים ושלשה ואחיו
תשעים ושלשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים וארבעה ואחיו
תשעים וארבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים וחמשה ואחיו
תשעים וחמשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים וששה ואחיו תשעים
וששה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים ושבעה ואחיו תשעים ושבעה
מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים ושמונה ואחיו תשעים ושמונה מת
ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו תשעים ותשעה ואחיו תשעים ותשעה מת ואין
לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאה ואחיו מאה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו
לאחיו מאה ואחד ואחיו מאה ואחד מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאה
ושנים ואחיו מאה ושנים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאה ושלשה
ואחיו מאה ושלשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאה וארבעה ואחיו
מאה וארבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאה וחמשה ואחיו מאה
וחמשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאה וששה ואחיו מאה וששה מת
ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאה ושבעה ואחיו מאה ושבעה מת ואין לו
בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאה ושמונה ואחיו מאה ושמונה מת ואין לו בנים
ונתן את נחלתו לאחיו מאה ותשעה ואחיו מאה ותשעה מת ואין לו בנים ונתן את
נחלתו לאחיו מאתים ואחיו מאתים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים
ואחד ואחיו מאתים ואחד מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים ושנים
ואחיו מאתים ושנים מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים ושלשה ואחיו
מאתים ושלשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים וארבעה ואחיו
מאתים וארבעה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים וחמשה ואחיו
מאתים וחמשה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים וששה ואחיו מאתים
וששה מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים ושבעה ואחיו מאתים ושבעה
מת ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים ושמונה ואחיו מאתים ושמונה מת
ואין לו בנים ונתן את נחלתו לאחיו מאתים ותשעה ואחיו מאת

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד מחוץ לפרוכת אשר על העדות יערך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני יי חוקת עולם לדורותם מאת בני ישראל

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד מחוץ לפרוכת אשר על העדות יערך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני יי חוקת עולם לדורותם מאת בני ישראל

והרב

ואבת׳ שיהיה לו חלק בעולם הבא. ואם לאו, לא. ואם תאמר, והלא כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ וגו׳. אלא, אין לו חלק בתחיית המתים. ואם תאמר, והלא כל המודה בתחיית המתים יש לו חלק לעולם הבא, שנאמר ואתה לך תנוח לקץ הימין. אלא, אין לו חלק בתחיית המתים שהכחיש את התורה כולה. ואפילו הודה בתורה כולה ואמר שאינה מן השמים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים וכפר בחכמה, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים, הרי זה בכלל אפיקורוס. ואפילו הודה בתורה ובתחיית המתים ובתורה שהיא מן השמים ובנביאים ובחכמה וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים וכפר בחכמה וכפר בתחיית המתים וכפר בתורה שהיא מן השמים וכפר בנביאים, הרי זה בכלל אפיקורוס.

ואחרי כן יבא אל הבית ונתן את הכסף ואת הזהב אשר
לקח מיד הנערה ונתן לאביה ולאמה ויקח להם שכר
על בתולת בתם ויתן לה לאשה ולא יוכל לשלחה כל
ימיו אם לא ברצונה ואם לא ירצה לקחתה יתן לה
כתובת בתולים ויצא ממנו ולא יחזור לקחתה עוד
ואם יש לו אשה אחרת אין לו רשות לקחת עליה
פלגש ולא לגרש את אשתו הראשונה ואם עשה כן
יכתוב לה גט שחרור ויתן לה כתובתה ויצא ממנו
ואם מת בעלה אין לה רשות לינשא לאחר עד שתמלא
שנה אחת מיום מות בעלה ואם נתעברה מבעלה
הראשון אין לה רשות לינשא עד שתלד ואם מת
בעלה ולא הניח לה כתובה ולא נתן לה כלום
מותר לה לינשא לאחר מיד ואם נתעברה מבעלה
הראשון מותר לה לינשא לאחר מיד ואם מת בעלה
ולא הניח לה כתובה ולא נתן לה כלום מותר לה
לינשא לאחר מיד ואם נתעברה מבעלה הראשון
מותר לה לינשא לאחר מיד ואם מת בעלה ולא
הניח לה כתובה ולא נתן לה כלום מותר לה לינשא
לאחר מיד ואם נתעברה מבעלה הראשון מותר לה
לינשא לאחר מיד ואם מת בעלה ולא הניח לה
כתובה ולא נתן לה כלום מותר לה לינשא לאחר
מיד ואם נתעברה מבעלה הראשון מותר לה לינשא
לאחר מיד ואם מת בעלה ולא הניח לה כתובה ולא
נתן לה כלום מותר לה לינשא לאחר מיד ואם
נתעברה מבעלה הראשון מותר לה לינשא לאחר מיד

773

בי מ״ט א״י

עמ״י גלעיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כיי חכמה מדו

פסקא [illegible]

אך [illegible]

ומש

ומש

ומש

ומש

מעתה ראובן שהיה מוחזק בשדה ומכרה לשמעון ואח"כ בא לוי וטען שהשדה היתה שלו ושראובן גזלה ממנו ומכרה לשמעון ושמעון יודע בזה שהיתה גזולה ביד ראובן ואין לשמעון עדים שראובן מכרה לו אלא שהוא יודע בזה שהיתה גזולה ביד ראובן ולוי תובע השדה משמעון ושמעון תובע את ראובן שיחזיר לו הדמים שנתן לו אם יוציא השדה מידו מי יש לו לשמעון לתבוע מראובן ומי יש ללוי לתבוע משמעון ראובן יש לו לשמעון לתבוע ממנו הדמים שנתן לו אם יוציא לוי השדה מידו שכיון שמכרה לו ראובן ולא ידע ששדה גזולה היתה ביד ראובן ונתן לו דמים עליה הרי ראובן חייב לשלם לו הדמים שנתן לו אם יוציא השדה מידו ואין לשמעון לתבוע משמעון כלום שכיון שידע ששדה גזולה היתה ביד ראובן ומכרה לו הרי הוא כגזלן ואין לגזלן כלום ולוי יש לו לתבוע השדה משמעון שהרי לא מכרה לו ראובן ולא נתן לו דמים עליה ואין לוי לתבוע כלום מראובן שהרי לא נתן לו דמים עליה ואין לו לראובן לתבוע כלום משמעון שהרי לא מכרה לו ולא נתן לו דמים עליה

אמנם יש מי שכתב שאם ראובן שמכר השדה לשמעון הוא עני ואין לו ממה לשלם לשמעון הדמים שנתן לו אם יוציא לוי השדה מידו שיש לשמעון לתבוע משמעון הדמים שנתן לראובן אם יוציא לוי השדה מידו שכיון שמכרה לו ראובן ונתן לו דמים עליה הרי הוא חייב לשלם לו הדמים שנתן לו אם יוציא השדה מידו ואין לשמעון לתבוע כלום מראובן שהרי לא נתן לו דמים עליה ואין לו לראובן לתבוע כלום משמעון שהרי לא מכרה לו ולא נתן לו דמים עליה ואין לוי לתבוע כלום מראובן שהרי לא נתן לו דמים עליה ויש לוי לתבוע השדה משמעון שהרי לא מכרה לו ראובן ולא נתן לו דמים עליה

ואלו הן הדברים שיש לאדם שכר הרבה בהן ופירותיהן אוכל בעולם הזה והקרן קיים לו לעולם הבא אלו הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם

אלו הן הדברים שאדם עושה בהן ואוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיים לו לעולם הבא הכנסת אורחים ובקור חולים והכנסת כלה ולויית המת ועיון תפלה והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם

הכתב שלא יכתוב אדם לחבירו שטר חוב על מנת שאין עליו עדים אלא יאמר לו בוא ואכתוב לך שטר חוב ואני חותם בפניך או בוא ואחתום לך שטר חוב ואתה חותם בפני עצמך

780

781

משנה שניה

783

ומש

ואת

ומש

אמנם

788

789

משנה ג' הכותב

ומש

[illegible]

ומ״ש [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

ולא יוכל לעמוד בפני אויביו ונפל ביד אויביו ונהרגו
ויש מהם שנפלו בשבי ויש מהם שברחו ונמלטו
ונתפזרו בכל הארץ ואחר כך נתקבצו ובאו אל
מקום אחד ונתקבצו שם כל הנשארים מן המלחמה
ההיא ומן הנפוצות ומן השבי ומן הבריחה ומן
הנמלטים ונתקבצו כולם יחד ונתאספו אל מקום

ב״ה ראשית חכמה יראת ה׳ שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד
ולעולמי עולמים אמן ואמן ב״ה ראשית חכמה יראת ה׳ שכל טוב לכל
עושיהם תהלתו עומדת לעד ולעולמי עולמים אמן ואמן ב״ה ראשית
חכמה יראת ה׳ שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד ולעולמי
עולמים אמן ואמן ב״ה ראשית חכמה יראת ה׳ שכל טוב לכל עושיהם
תהלתו עומדת לעד ולעולמי עולמים אמן ואמן ב״ה ראשית חכמה
יראת ה׳ שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד ולעולמי עולמים
אמן ואמן ב״ה ראשית חכמה יראת ה׳ שכל טוב לכל עושיהם תהלתו
עומדת לעד ולעולמי עולמים אמן ואמן ב״ה ראשית חכמה יראת ה׳
שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד ולעולמי עולמים אמן ואמן

ויאמר אליו אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ ויאמר אברהם אל אלהים ראה לו השה אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו׃ ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה׃ ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים׃ ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך׃ כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו׃ והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקלי׃ וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך׃ את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם׃ ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל׃ ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם׃ ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה׃

ותמת שרה בת מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה׃ ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה׃ ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר׃ גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני׃ ויענו בני חת את אברהם לאמר לו׃ שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקברו מתך׃ ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת׃ וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר׃ ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר׃ ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר׃ לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך׃ וישתחו אברהם לפני עם הארץ׃ וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את מתי שמה׃ ויען עפרון את אברהם לאמר לו׃ אדני שמע אלי ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה הוא ואת מתך קבר׃ וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר׃ ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבלו סביב׃ לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו׃ ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון בארץ כנען׃ ויקם השדה והמערה אשר בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת׃

ואברהם זקן בא בימים ויהוה ברך את אברהם בכל׃ ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי׃ ואשבעך ביהוה אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו׃ כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק׃ ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת השב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם׃ ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה׃ יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם׃ ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשיב שמה׃ וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה׃ ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך אל ארם נהרים אל עיר נחור׃ ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבות׃ ויאמר יהוה אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד עם אדני אברהם׃ הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב מים׃ והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני׃ והוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה׃ והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל׃ וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך׃ ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו׃ ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות׃ ותמהר ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו׃ והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח יהוה דרכו אם לא׃ ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם׃ ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון׃ ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור׃ ותאמר אלו גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון׃ ויקד האיש וישתחו ליהוה׃ ויאמר ברוך יהוה אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית אחי אדני׃ ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה׃ ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין׃ ויהי כראות את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין׃ ויאמר בא ברוך יהוה למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים׃ ויבא האיש הבית ויפתח החמרים וייתן תבן ומספוא לחמרים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו׃ וישם לפניו לאכל ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי ויאמר דבר׃ ויאמר עבד אברהם אנכי׃ ויהוה ברך את אדני מאד ויגדל וייתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים׃ ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו׃ ויגדל אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו׃ כי אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני׃ ויאמר אל אדני אולי לא תלך האשה אחרי׃ ויאמר אלי יהוה אשר התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי׃ אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי מאלתי׃ ואבוא היום על העין ואומרה יהוה אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה׃ הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני נא מעט מים מכדך׃ ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הוכיח יהוה לבן אדני׃ אני טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא׃ ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם גמליך אשקה׃ ואשתה וגם הגמלים השקתה ואשאל את הנערה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה והצמידים על ידיה׃ ואקד וואשתחו ליהוה ואברך את יהוה אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו׃ ועתה אם יש אתכם עשים חסד ואמת הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל׃ ויען לבן ובתואל ויאמרו יצא הדבר מיהוה לא נוכל דבר אליך רע או טוב׃ הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשת בן אדניך כאשר דבר יהוה׃ ויהי כשמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו ארצה ליהוה׃ ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה׃ ויאכלו הוא והאנשים אשר עמו וילינו ויקמו בבקר ויאמר שלחוני לאדני׃ ותאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך׃ ויאמר אלהם אל תאחרו אתי ויהוה הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני׃ ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה׃ ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך׃ וישלחו את רבקה אחתם ואת מנקתה ואת עבד אברהם ואנשיו׃ ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו׃ ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך׃ ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב׃ ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים׃ ורבקה נשא את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל׃ ותאמר אל העבד מי האיש הזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס׃ ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה׃ ויבא יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי אמו׃

ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה׃ ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח׃ ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורים ולטושים ולאמים׃ ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה׃ ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק׃ ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם׃ ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאה שנה ושבעים שנה וחמש שנים׃ ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו׃ ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה אל שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני ממרא׃ השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שם קבר אברהם ושרה אשתו׃ ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי׃

ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם׃ ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם לתולדתם בכור ישמעאל נבית ואדבאל ומבשם׃ ומשמע ודומה ומשא׃ חדד ותימא יטור נפיש וקדמה׃ אלה בני ישמעאל ואלה שמותם בחצרתם ובטירתם שנים עשר נשיאם לאמתם׃ ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ושבע שנים ויגוע וימת ויאסף אל עמיו׃ וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בבאך אשורה נגד כל אחיו נפל׃ ואלה בני יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק׃ ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה׃ ויעתר יצחק ליהוה לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו יהוה ותהר רבקה אשתו׃ ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את יהוה׃ ויאמר יהוה לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר׃ ומלאו ימיה ללדת והנה תומם בבטנה׃ ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו׃ ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה בלדתם אתם׃ ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים׃ ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב׃ ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף׃ ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום׃ ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי׃ ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה׃ ויאמר יעקב השבעה לי כיום את לו וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב׃ ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה׃

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה׃ וירא אליו יהוה ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך׃ גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל ואקים את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך׃ והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גוי הארץ׃ עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורתי׃ וישב יצחק בגרר׃ וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחתי הוא כי ירא לאמר אשתי פן יהרגני אנשי המקום על רבקה כי טובת מראה הוא׃ ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו׃ ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך הוא ואיך אמרת אחתי הוא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה׃ ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשמה׃ ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת׃ ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו יהוה׃ ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד׃ ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו פלשתים׃ והבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר׃ ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד׃ וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם׃ וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו׃ ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים׃ ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו׃ ויחפרו באר אחרת וירבו גם עליה ויקרא שמה שטנה׃ ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו בארץ׃ ויעל משם באר שבע׃ וירא אליו יהוה בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי׃ ויבן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט שם אהלה ויכרו שם עבדי יצחק באר׃ ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו׃ ויאמר אלהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחו מעמכם׃ ויאמרו ראו ראינו כי היה יהוה עמך ונאמר תהי נא אלה בינינו בינך ונכרתה ברית עמך׃ אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגעוך וכאשר לא עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך יהוה׃ ויעש להם משתה ויאכלו וישתו׃ וישכמו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום׃ ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים׃ ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה׃ ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי׃ ותהיין מרת רוח ליצחק וליעקב׃

ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני׃ ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי׃ ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד׃ ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכך נפשי בטרם אמות׃ ורבקה שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא׃ ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר׃ הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני יהוה לפני מותי׃ ועתה בני שמע בקלי לאשר אנכי מצוה אותך׃ לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב׃ והבאת לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו׃ ותאמר רבקה אל יעקב בנה אך

ואל תשכח את ה׳ אלהיך בהביאך אותך מארץ מצרים מבית עבדים׃

מעשה בא ראובן לפני הגאון ר' שלמה אלקבץ ז"ל ואמר לו שמעון הלוה ממני מנה ואין לי עדים ולא ראיה שהלוה לו אלא שהוא מודה לי שחייב לי מנה ואני תובעו ממנו ואומר שפרעתי לו ואין לי עדים ולא ראיה שפרעתי לו אלא שהוא מודה לי שפרעתי לו ואני אומר שלא פרעתי לו ואין לי עדים ולא ראיה שלא פרעתי לו אלא שהוא מודה לי שלא פ

ומשם

ואמנם

אבל

ולא יעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך
כי ששת ימים עשה יי׳ את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום
השביעי על כן ברך יי׳ את יום השבת ויקדשהו ויום השביעי שבת ליי׳ אלהיך
לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ושורך וחמורך וכל בהמתך
וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך וזכרת כי עבד היית בארץ
מצרים ויצא יי׳ אלהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן צוך יי׳ אלהיך
לעשות את יום השבת כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך יי׳ אלהיך למען
יאריכון ימיך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יי׳ אלהיך נתן לך לא תרצח
ולא תנאף ולא תגנוב ולא תענה ברעך עד שקר ולא תחמד אשת רעך ולא
תתאוה בית רעך שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמורו וכל אשר לרעך כל
העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן
וירא העם וינועו ויעמדו מרחק ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה
ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור
נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו
ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים ויאמר יי׳ אל משה
כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם לא תעשון
אתי אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם ומזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו
את עלתיך ואת שלמיך את צאנך ואת בקרך בכל המקום אשר אזכיר את שמי
אבוא אליך וברכתיך ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי
חרבך הנפת עליה ותחללה ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך
עליו ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד
ובשביעית יצא לחפשי חנם בגפו אם בגפנו יבא בגפנו יצא אם בעל אשתו הוא
ויצאה אשתו עמו אם אדניו יתן לו אשה וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה
תהיה לאדוניה והוא בגפו יצא ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדני את אשתי
ואת בני לא אצא חפשי והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל הדלת או אל
המזוזה ורצע אדניו את אזנו במרצע ועבדו לעלם ואל האמה יעשה כן אדניה
אם רעה בעיני אדניה אשר לא יעדה והפדה לעם נכרי לא ימשל למכרה בבגדו
בה ואם לבנו יעדנה כמשפט הבנות יעשה לה אם אחרת יקח לו שארה כסותה
ועונתה לא יגרע ואם שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף יוצא
מכה איש ומת מות יומת ואשר לא צדה והאלהים אנה לידו ושמתי לך מקום
אשר ינוס שמה והאיש כי יזד על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות
ומכה אביו ואמו מות יומת וגונב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת ומקלל
אביו ואמו מות יומת וכי יריבון אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרף
ולא ימות ונפל למשכב אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק
שבתו יתן ורפא ירפא וכי יכה איש את עין עבדו או את עין אמתו ושחתה
לחפשי ישלחנו תחת עינו וכי יפיל שן עבדו או שן אמתו לחפשי ישלחנו
תחת שנו וכי יגח שור את איש או את אשה ומת סקול יסקל השור ולא יאכל
את בשרו ובעל השור נקי וכי שור נגח הוא מתמל שלשם והועד בבעליו ולא
ישמרנו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יומת אם כופר יושת עליו
ונתן פדיון נפשו ככל אשר יושת עליו אם בן יגח או בת כמשפט הזה יעשה לו
לא יענש אם כופר יושת עליו ונתן כפדיון נפשו בין בן יגח בין בת יגח כמשפט
הזה יעשה לו לא יענש אם עבד יגח שור או אמה שלשים כסף יתן לאדניו
והשור יסקל וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה
שור או חמור בעל הבור ישלם כסף יתן לבעליהם והמת יהיה לו וכי יגף שור
איש את שור רעהו ומת ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת
יחצון או נודע כי שור נגח הוא מתמל שלשם ולא ישמרנו בעליו שלם ישלם
שור תחת השור והמת יהיה לו כי יגנוב איש שור או שה וטבחו או מכרו חמשה
בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה אם במחתרת ימצא הגנב והכה
ומת אין לו דמים עליו אם זרחה השמש עליו דמים לו שלם ישלם אם אין לו
ונמכר בגנבתו אם החיה תמצא בידו משור עד חמור עד שה חיים שנים ישלם
כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירה ובער בשדה אחר מיטב שדהו
ומיטב כרמו ישלם כי תצא אש ומצאה קצים ונאכל גדיש או השדה כלה האש
שלם ישלם המבעיר את הבערה כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמר
ונגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל
הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו על כל דבר פשע על שור על
חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד הבעלים יבא
דברם אשר ירשיעון אלהים יכפל שנים לרעהו כי יתן איש אל רעהו חמור או
שור או שה וכל בהמה לשמר ומת או נשבר או נשבה אין ראה שבועת יי׳ תהיה
בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח מעמו ושלם ישלם אם גנוב
יגנב מעמו ישלם לבעליו אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם ואם
גנב יגנב מעמו ישלם לבעליו אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם

ומשה לקח את עצמות יוסף אתו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר וה׳ הולך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה ויאמר ה׳ אל משה דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי החירות בין מגדל ובין הים לפני בעל צפון נכחו תחנו על הים ויקרב פרעה ויראו בני ישראל והנה מצרים נסע אחריהם ויראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה׳ ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצרים הלא זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה את מצרים כי טוב לנו עבד את מצרים ממתנו במדבר ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו את ישועת ה׳ אשר יעשה לכם היום כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראתם עוד עד עולם ה׳ ילחם לכם ואתם תחרישון ויאמר ה׳ אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו ואתה הרם את מטך ונטה את ידך על הים ובקעהו ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמצרים רדפו ויבא אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים ויהי באשמורת הבקר וישקף ה׳ אל מחנה מצרים במעמד ענן ואש ויהם את מחנה מצרים ויסר את אופן מרכבותיו ויהי מנהגם בכבדות ויאמר מצרים ינוסה מפני ישראל כי ה׳ נלחם להם במצרים ויאמר ה׳ אל משה נטה את ידך על הים ויהי מפנות הבקר ויהי הים לאיתנו ומצרים נסים לקראתו ויטעם ה׳ בתוך הים ויכסו המים את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם ויושע ה׳ ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים ויראו העם את ה׳ ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה׳ ויאמרו לאמר אשירה לה׳ כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו ה׳ איש מלחמה ה׳ שמו מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים סוף תהומת יכסימו ירדו במצולות כמו אבן ימינך ה׳ נאדרי בכח ימינך ה׳ תרעץ אויב וברב גאונך תהרס קמיך תשלח חרונך יאכלמו כקש וברוח אפיך נערמו נצבו כמו נד נזלים קפאו תהמת בלב ים אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו נפשי אריק חרבי תורישמו ידי נשפת ברוחך כסמו צללו כעופרת במים אדירים מי כמכה באלם ה׳ מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא נטית ימינך תבלעמו ארץ נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת בעזך אל נוה קדשך שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמגו כל יושבי כנען תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמך ה׳ עד יעבר עם זו קנית תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת ה׳ מקדש אדני כוננו ידיך ה׳ ימלך עולם ועד כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב ה׳ עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלות ותען להם מרים שירו לה׳ כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה ויליני העם לאמר מה נשתה ויצעק אל ה׳ ויורהו ה׳ עץ וישלך אל המים וימתקו המים שם שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה׳ אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה׳ רופאך ויבאו אילמה ושם שתים עשרה עינות מים ושבעים תמרים ויחנו שם על המים ויסעו מאילם ויבא כל עדת בני ישראל אל מדבר סין אשר בין אילם ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים ויתלונן כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר ויאמרו אליהם בני ישראל מי יתן מותנו ביד ה׳ בארץ מצרים בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשבע כי הוצאתם אתנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה בדבר אמר ה׳ אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתי אם לא ויהי ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה אליהם איש אל יותר ממנו עד בקר ולא שמעו אל משה ויותרו אנשים ממנו עד בקר ויתולע ויבאש ויקצף עליהם משה ויקחו אותו בבקר בבקר איש כאכלו ויחם השמש ונמס ויהי ביום הששי לקטו לחם משנה שני העמר לאחד ויבאו כל נשיאי העדה ויגידו למשה ויאמר אליהם הוא אשר דבר ה׳ שבתון שבת קדש לה׳ מחר את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו וכל הנותר הניחו לכם לשמר עד הבקר ויניחו אותו עד הבקר כאשר צוה משה ולא הבאיש ורמה לא היתה בו ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה׳ היום לא תמצאוהו בשדה ששת ימים תלקטוהו וביום השביעי שבת לא יהיה בו ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט ולא מצאו ויאמר ה׳ אל משה עד אנה מאנתם לשמר מצותי ותורתי ראו כי ה׳ נתן לכם את השבת על כן הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי וישבתו העם ביום השביעי ויקראו בית ישראל את שמו מן והוא כזרע גד לבן ויהי כצפחית בדבש וטעמו כלשון הרקיק בעשרה קבין הוא העומר ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה׳ מלא העומר ממנו למשמרת לדרתיכם למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציאי אתכם מארץ מצרים ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן ונח לפני ה׳ למשמרת לדרתיכם כאשר צוה ה׳ את משה ויניחהו אהרן לפני העדות למשמרת ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד באם אל ארץ נושבת את המן אכלו עד באם אל קצה ארץ כנען ויסעו כל עדת בני ישראל מדבר סין למסעיהם על פי ה׳ ויחנו ברפידים ואין מים לשתות העם ויריבו עם משה ויאמרו תנו לנו מים ונשתה ויאמר להם משה מה תריבון עמדי מה תנסון את ה׳ ויצמא שם העם למים וילן העם על משה ויאמר למה זה העליתנו ממצרים להמית אותנו ואת בנינו ואת מקנינו בצמא ויצעק משה אל ה׳ לאמר מה אעשה לעם הזה עוד מעט וסקלוני ויאמר ה׳ אל משה עבור לפני העם וקח אתך מזקני ישראל ומטך אשר הכית בו את היאר קח בידך והלכת הנה אנכי עמד לפניך שם על הצור בחרב והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם וישם את שם המקום מסה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסותם את ה׳ לאמר היש ה׳ בקרבנו אם אין ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר אנכי נצב על ראש הגבעה ומטה האלהים בידי ויעש יהושע כאשר אמר לו משה להלחם בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה ואהרן וחור תמכו בידיו מזה אחד ומזה אחד ויהיו ידיו אמונה עד בא השמש ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב ויאמר ה׳ אל משה כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים ויבן משה מזבח וקרא שמו ה׳ נסי ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה׳ בעמלק מדר דר ויתרו חתן משה שמע את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה׳ את ישראל ממצרים ויקח יתרו חתן משה את צפורה אשת משה אחר שלוחיה ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה ושם האחד אליעזר כי ויאמר אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה אל המדבר אשר הוא חנה שם הר האלהים ויאמר אל משה אני חתנך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבא האהלה ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה ה׳ לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם ה׳ ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה ה׳ לישראל אשר הצילו מיד מצרים ויאמר יתרו ברוך ה׳ אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים עתה ידעתי כי גדול ה׳ מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם ויקח יתרו חתן משה עולה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים ויהי ממחרת וישב משה לשפט את העם ויעמד העם על משה מן הבקר עד הערב וירא חתן משה את כל אשר הוא עושה לעם ויאמר מה הדבר הזה אשר אתה עושה לעם מדוע אתה יושב לבדך וכל העם נצב עליך מן הבקר עד הערב ויאמר משה אל חתנו כי יבא אלי העם לדרש אלהים בא להם אליו ודברתי בין איש ובין רעהו והודעתי את חקי האלהים ואת תורותיו ויאמר חתן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עושה נבל תבל גם אתה גם העם הזה אשר עמך כי כבד ממך הדבר לא תוכל עשהו לבדך שמע בקולי איעצך ויהי אלהים עמך היה אתה לעם מול האלהים והבאת אתה את הדברים אל האלהים והזהרתה אתהם את החקים ואת התורות והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות ושפטו את העם בכל עת והיה כל הדבר הגדול יביאו אליך וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליך ונשאו אתך אם את הדבר הזה תעשה וצוך אלהים ויכלת עמד וגם כל העם הזה על מקומו יבא גם ויעש משה ככל אשר אמר חתנו וישלח משה את חתנו וילך לו אל ארצו ביום הזה בא משה מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה׳ מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל הדברים האלה אשר צוהו ה׳ ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה׳ נעשה וישב משה את דברי העם אל ה׳ ויאמר ה׳ אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך ויאמינו לך גם בך לעולם ויגד משה את דברי העם אל ה׳ ויאמר ה׳ אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלתם והיו נכונים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד ה׳ לעיני כל העם על הר סיני והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל הנגע בהר מות יומת לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה אם איש לא יחיה במשך היובל המה יעלו בהר ויעל משה אל האלהים ויקדש העם ויכבסו שמלתם ויאמר אל העם היו נכונים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה ויוצא משה את העם לקראת האלהים ויתיצבו בתחתית ההר והר סיני עשן כלו על אשר ירד עליו ה׳ באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול ויבא ה׳ על הר סיני אל ראש ההר ויקרא ה׳ למשה אל ראש ההר ויעל משה ויאמר ה׳ אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל ה׳ לראות ונפל ממנו רב ויאמר משה אל ה׳ לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו ויאמר אליו ה׳ לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה׳ פן יפרץ בהם ויאמר משה אל ה׳ לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו ויאמר אליו ה׳ לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה׳ פן יפרץ בהם ויאמר משה אל ה׳ לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו ויאמר אליו ה׳ לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה׳ פן יפרץ בהם ויאמר משה אל ה׳ לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו ויאמר אליו ה׳ לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה׳ פן יפרץ בהם ויאמר משה אל ה׳ לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו ויאמר אליו ה׳ לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה׳ פן יפרץ בהם

אמן ואמן כן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתשלח לנו ולכל ישראל ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו ותהא מלאכתנו מלאכת שמים ותפלתנו תפלה של אמת ותהא תפלתנו מקובלת לפניך כקרבן תמיד שהיה מקריבין בזמן שבית המקדש קיים ותהא תפלתנו ערבה לפניך כקרבן שחרית ומוסף ומנחה של יום הכפורים ותכפר לנו על כל חטאתינו ועוונותינו ופשעינו ותמחה כעב פשעינו וכענן עוונותינו ותראה לנו בתשובה שלמה לפניך ותכתבנו בספר חיים טובים ומחילה וסליחה וכפרה ותן לנו חלקנו בתורתך ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות ונתנו לך בשמחה ובטוב לבב כי אתה אלהינו ואלהי אבותינו ואבותינו אבותינו ואנחנו עבדיך ועבדי עבדיך כל הדורות שנאמר ביום הכפורים הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו ונאמר כי ביום

ולתיטל

ומש

אמר

ולא יהיה לו בית אחר ללון בו אלא בית אחד בלבד ואם יש לו בתים הרבה
יהיה לו בית אחד לשבת בו ובית אחד ללון בו ובית אחד לאכול בו ובית
אחד לשים בו כלי ביתו ובית אחד לשים בו תבואתו ובית אחד לשים בו
בהמתו ובית אחד לשים בו כלי עבודתו ובית אחד לשים בו כלי מלאכתו
ובית אחד לשים בו כלי מלחמתו ובית אחד לשים בו כלי ציידתו ובית
אחד לשים בו כלי מלבושיו ובית אחד לשים בו כלי תשמישיו ובית אחד
לשים בו כלי מלאכתו ובית אחד לשים בו כלי מלחמתו ובית אחד לשים
בו כלי ציידתו ובית אחד לשים בו כלי מלבושיו ובית אחד לשים בו כלי
תשמישיו ובית אחד לשים בו כלי מלאכתו ובית אחד לשים בו כלי
מלחמתו ובית אחד לשים בו כלי ציידתו ובית אחד לשים בו כלי
מלבושיו ובית אחד לשים בו כלי תשמישיו ובית אחד לשים בו כלי
מלאכתו ובית אחד לשים בו כלי מלחמתו ובית אחד לשים בו כלי

805

עמי כי חכמה מרו עשו על עיני יואביהה נפלאות מתורתך

בה נא אי

פסקא כי חכמה מרו עשו. ר' יוחנן אמר משום ר' יוסי בן זמרא אמר משום ר' אלעזר בן עזריה אמר משום ר' יוחנן בן זכאי

806

ואל תהי נפשך קצרה בקריאת ספרי הקדמונים כי הם יישבו את דעתך ויאירו עיניך ויגלו לך סתרי חכמות אשר לא ידעת ולא שערו אבותיך ואבות אבותיך. ואל תאמר מה לי ולספרים הישנים ולדברים הנושנים ומה יועילו לי ומה יתרון יש לי בהם. כי אם תאמר כן הנה אתה מבזה את חכמת אבותיך ומוסר אבותיך ומורשת אבותיך ומנהגי אבותיך ומנהגי אבותיך ומנהגי

אמנם כפי מה שיראה לעיין בזה נראה שהוא מוכרח מדברי הרמב"ם ז"ל שכתב בפ"ב מהלכות מלוה ולוה הל' ב' וז"ל אין לוקחין בשטר אלא מי שיש לו קרקע או מטלטלין שאם יבא המלוה לגבות חובו ולא ימצא ללוה כלום יגבה מן הקרקע או מן המטלטלין שיש לו ואם אין לו לא קרקע ולא מטלטלין אין לוקחין בשטר עכ"ל הרי שכתב בפירוש שאין לוקחין בשטר אלא מי שיש לו קרקע או מטלטלין ואם אין לו לא קרקע ולא מטלטלין אין לוקחין בשטר ומבואר מדבריו שאין לוקחין בשטר אלא מי שיש לו קרקע או מטלטלין שיש לו בשעת הלואה ולא מי שיש לו אח"כ

ואל תשכח את ה׳ אלהיך בלתי שמור מצותיו ומשפטיו וחקיו אשר אנכי מצוך היום פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה ושבת׃ ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה׃ ורם לבבך ושכחת את ה׳ אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים׃ המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש׃ המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך׃ ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה׃ וזכרת את ה׳ אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתיך כיום הזה׃ והיה אם שכח תשכח את ה׳ אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון׃ כגוים אשר ה׳ מאביד מפניכם כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול ה׳ אלהיכם׃ שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת גוים גדלים ועצומים ממך ערים גדלות ובצורות בשמים׃ עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק׃ וידעת היום כי ה׳ אלהיך הוא עבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא יכניעם לפניך והורשתם והאבדתם מהר כאשר דבר ה׳ לך׃ אל תאמר בלבבך בהדפ

ואכתי

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוצדק משום רבי אלעזר בן עזריה משום רבי עקיבא משום רבי אלעזר בן ערך משום רבי יהושע משום רבי אליעזר משום רבי יוחנן בן זכאי משום רבי אלעזר בן מתיה משום רבי יוסי הגלילי משום רבי יוסי בן קיסמא משום רבי יוסי בן יועזר משום רבי יוסי בן יוחנן משום רבי יוסי בן יואזר משום רבי יוסי בן יוקים משום רבי יוסי בן יוקים משום רבי יוסי בן יוקים

ופסק ר' יוחנן בן ברוקה אומר כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני. אמר רבי יוחנן בן ברוקה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני. אמר רבי יוחנן בן ברוקה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני.

ואמרי לה אף המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני. אמר רבי יוחנן בן ברוקה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני. אמר רבי יוחנן בן ברוקה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני.

אמנם לא מצינו שהקב"ה נתן שכר לאדם על מצוה שעשה בעולם הזה. אמר רבי יוחנן בן ברוקה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני. אמר רבי יוחנן בן ברוקה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני. אמר רבי יוחנן בן ברוקה כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני.

משנה רביעית

ושם בית הכנסת הגדול בעיר פאס. ובו ספר תורה אחד כתוב על קלף עבה מאד. ומגולל על שני עמודים. ומעוטר בכתרים ורימונים. ורואים בו שהוא כתוב בכתב יד מהיר. ולא בכתב יד מדויק. כי יש בו הרבה חסרונות. ויתירות. ושגיאות. וכמעט שאין בו דף שלם. ואין בו עמוד שלם. ואין בו שורה שלמה. ואין בו תיבה שלמה. ואין בו אות שלמה. כי רובם נמחקו. ונשתיירו מהם חציים. ושלישיים. ורבועים. ומשולשים. ומחומשים. ומשושים. ומשובעים. ומשומנים. ומקורנסים. ומקורנסים בקורנס כפול. ומקורנסים בקורנס משולש. ומקורנסים בקורנס מרובע. ומקורנסים בקורנס מחומש. ומקורנסים בקורנס משושה. ומקורנסים בקורנס משובע. ומקורנסים בקורנס מתומן. ומקורנסים בקורנס מעוגל. ומקורנסים בקורנס מרובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מחומש מעוגל. ומקורנסים בקורנס משושה מעוגל. ומקורנסים בקורנס משובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מתומן מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מרובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מחומש. ומקורנסים בקורנס מעוגל משושה. ומקורנסים בקורנס מעוגל משובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מתומן. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מרובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מחומש מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל משושה מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל משובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מתומן מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מרובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מחומש. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל משושה. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל משובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מתומן. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מרובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מחומש מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל משושה מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל משובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מתומן מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מרובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מחומש. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל משושה. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל משובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מתומן. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מרובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מחומש מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל משושה מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל משובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מתומן מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מרובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מחומש. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משושה. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מתומן. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מרובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מחומש מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משושה מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מתומן מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מרובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מחומש. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משושה. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מתומן. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מרובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מחומש מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משושה מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מתומן מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מרובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מחומש. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משושה. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מתומן. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מרובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מחומש מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משושה מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משובע מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מתומן מעוגל. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מרובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מחומש. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משושה. ומקורנסים בקורנס מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל מעוגל משובע. ומקורנסים בקורנס מעוגל

ולא

ואת

ואת

והרב

[illegible]

ומ״ש [illegible]

[illegible]

ומ״ש [illegible]

וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלהים את בני ישראל לפני מותו ויאמר ה׳ מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה ממרבבת קדש מימינו אש דת למו אף חבב כל קדושיו בידך תכו לרגלך ישא מדבריתיך איש משא לנו תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל יחיה ראובן ואל ימת ויהי מתיו מספר יהודה ויאמר שמע ה׳ קול יהודה ואל עמו תביאנו ידיו רב לו ועזר מצריו תהיה ולשבט לוי אמר תומיך ואורך לאיש חסידך אשר נסותו במסה תריבהו על מי מריבה האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו יורו משפטיך לישראל ישימו קטורה באפך וכליל על מזבחך ברך ה׳ חילו ופעל ידיו תרצה מחצ מתנים קמיו ומשנאיו לא יקומו ולבנימין אמר ידיד ה׳ ישכן לבטח עליו חופף עליו כל היום ובין כתפיו שכן וליוסף אמר מבורכת ה׳ ארצו ממגד שמים מטל וממעמקת רבצת תחת ומגד תבואות שמש ומגד גרש ירחים ומראש הרי קדם ומגד גבעות עולם ומגד עמי ארץ ורחצת ראם שור בכור הדרו וקרני רמים קרניו בהם עמים יחד יגח אפסי ארץ והם רבבות אפרים והם אלפי מנשה ולזבולן אמר שמח זבולן בצאתיך ויששכר באהליך עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים יינקו ושפוני טמוני חול ולגד אמר ברוך מרחיב גד כלביא שכן וטרף זרוע אף קדקד וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק סופן ויתא ראשי עם צדקת ה׳ עשה ומשפטיו עם ישראל ולנפתלי אמר נפתלי שבע רצון ומלא ברכת ה׳ ים ודרום ירשה ולאשר אמר ברוך מבנים אשר יהי רצוי אחיו וטובל בשמן רגלו ברזל ונחושת מנעליך וכימיך דבאך ועל במותימו תדרך כי אין כאל ישרון רוכב שמים בעזרך ובגאותו שחקים מעונה אלהי קדם ומתחת זרועות עולם ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד ויישכן ישראל בטח בדד עין יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו טל לך אשרך ישראל מי כמוך עם נושע בה׳ מגן עזרך וחרב גאותך וכחשו אויביך לך ואתה על במותימו תדרך

הפטרה ויהי דבר ה׳ אל יונה בן אמתי לאמר קום לך אל נינוה העיר הגדולה וקרא עליה כי עלתה רעתם לפני ויקם יונה לברח תרשישה מלפני ה׳ וירד יפו וימצא אניה הולכת תרשישה וישלם שכרה וירד בה ללכת עמהם תרשישה מלפני ה׳ וה׳ הטיל רוח גדולה אל הים ויהי סער גדול בים והאניה חשבה להשבר ותיראנה המלחים ויזעקו איש אל אלהיו ויטלו את הכלים אשר באניה אל הים להקל מעליהם ויונה ירד אל ירכתי הספינה ויכב וירדם ויקרב אליו רב החבל ויאמר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך אולי יתעשת האלהים לנו ולא נאבד ויאמרו איש אל רעהו לכו ונפילה גורלות ונדעה בשל מי הרעה הזאת לנו ויפילו גורלות ויפל הגורל על יונה ויאמרו אליו הגידה נא לנו בשל מי הרעה הזאת לנו מה מלאכתך ומאין תבוא מה ארצך ואי מזה עם אתה ויאמר אליהם עברי אני ואת ה׳ אלהי השמים אני ירא אשר עשה את הים ואת היבשה ויראו האנשים יראה גדולה ויאמרו אליו מה זאת עשית כי ידעו האנשים כי מלפני ה׳ הוא בורח כי הגיד להם ויאמרו אליו מה נעשה לך ויחרש הים מעלינו כי הים הולך וסוער ויאמר אליהם שאוני והטילוני אל הים ויחרש הים מעליכם כי יודע אני כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו כי הים הולך וסוער עליהם ויקראו אל ה׳ ויאמרו אנא ה׳ אל נא נאבדה בנפש האיש הזה ואל תתן עלינו דם נקי כי אתה ה׳ כאשר חפצת עשית ויישאו את יונה ויטלהו אל הים ויעמד הים מזעפו ויראו האנשים יראה גדולה את ה׳ ויזבחו זבח לה׳ ויידרו נדרים ויהי מנחם בן עמיאל מתקוע ויעש הרע בעיני ה׳ לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל ויהי בימיו ויבא פול מלך אשור על הארץ ויתן מנחם לפול אלף ככר כסף למען תהי ידו עמו להחזיק את הממלכה בידו ויפקד מנחם את כל הגבורים ואת כל עשירי ישראל לתת לו לאיש חמשים שקלי כסף לתת למלך אשור ויתן מנחם את הכסף ויפן וילך בדרך אשר בא משם ולא עמד שם בארץ ויתר דברי מנחם וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל ויישכב מנחם עם אבתיו וימלך פקחיה בנו תחתיו בשנת חמשים לעזריה מלך יהודה וימלך שתי שנים על ישראל בשומרון ויעש הרע בעיני ה׳ לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל ויקשר עליו פקח בן רמליהו שלישו ויכהו בשומרון בארמון בית המלך את ארגב ואת אריה ואתו חמשים איש מבני הגלעדי ויהרגהו וימלך תחתיו ויתר דברי פקחיה וכל אשר עשה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל בשנת חמשים ושתים לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן רמליהו על ישראל בשומרון עשרים שנה ויעש הרע בעיני ה׳ לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל ויקשר הושע בן אלה קשר ויכה את פקח ויהרגהו וימלך תחתיו בשנת עשרים ליותם בן עזיהו ויתר דברי פקח וכל אשר עשה הנם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל בשנת שתים לפקח בן רמליהו מלך הושע בן אלה על ישראל בשומרון תשע שנים ויעש הרע בעיני ה׳ רק לא כמלכי ישראל אשר היו לפניו ויעל שלמנאסר מלך אשור על הושע ויהי לו הושע עבד וישב לו מנחה ויעל מלך אשור בכל הארץ ויעל שומרון ויצר עליה שלוש שנים בשנת התשיעית להושע לכד מלך אשור את שומרון ויגל את ישראל אשור ויושב אותם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי ויהי כי חטאו בני ישראל לה׳ אלהיהם המעלה אותם מארץ מצרים מתחת יד פרעה מלך מצרים ויראו מאלהים אחרים וילכו בחקות הגוים אשר הוריש ה׳ מפני בני ישראל ובדברים אשר עשו מלכי ישראל ויסתירו בני ישראל דברים אשר לא כן על ה׳ אלהיהם ויבנו להם במות בכל עריהם ויקימו להם מצבות ואשרים על כל גבעה רמה ותחת כל עץ רענן ויקטרו שם בכל במות כגוים אשר הגלה ה׳ מפניהם ויעשו דברים רעים להכעיס את ה׳ ויעבדו את הגלולים אשר אמר ה׳ להם לא תעשו את הדבר הזה ויעד ה׳ בישראל וביהודה ביד כל נביאיו כל חוזה לאמר שובו מדרכיכם הרעים ושמרו מצותי חקותי ככל התורה אשר צויתי את אבותיכם ואשר שלחתי אליכם ביד עבדי הנביאים ולא שמעו ויקשו את עורפם כעורף אבותם אשר לא האמינו בה׳ אלהיהם וימאסו את חוקותיו ואת בריתו אשר כרת את אבותם ואת עדותיו אשר העיד בהם וילכו אחרי ההבל ויהבלו ואחרי הגוים אשר סביבותיהם אשר צוה ה׳ אותם לבלתי עשות כמוהם ויעזבו את כל מצות ה׳ אלהיהם ויעשו להם מסכה עגלים שנים ויעשו אשרה וישתחוו לכל צבא השמים ויעבדו את הבעל ויעבירו את בניהם ואת בנותיהם באש ויקסמו קסמים וינחשו ויתמכרו לעשות הרע בעיני ה׳ להכעיסו ויתעב ה׳ מאד מעל פניו ולא נשאר רק שבט יהודה גם יהודה לא שמר את מצות ה׳ אלהיהם ויתהלכו בחקות ישראל אשר עשו ויתעב ה׳ את כל זרע ישראל ויענם ויתנם ביד שוסים עד אשר השליכם מעל פניו כי קרע ישראל מעל בית דוד וימליכו את ירבעם בן נבט וידח ירבעם את ישראל מאחרי ה׳ והחטיאם חטאה גדולה ויסורו בני ישראל בכל חטאות ירבעם אשר עשה לא סרו ממנה עד אשר הסיר ה׳ את ישראל מעל פניו כאשר דבר ביד כל עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו אשור עד היום הזה ויבא מלך אשור מבבל וכותה ועוא וחמת וספרוים ויושב בערי שומרון תחת בני ישראל וירשו את שומרון וישבו בעריה ויהי בתחלת שבתם שם לא יראו את ה׳ וישלח ה׳ בהם את הארי ויהרגו בהם ויאמרו למלך אשור לאמר הגוים אשר הגלית ותושב בערי שומרון לא ידעו את משפט אלהי הארץ וישלח בהם את ארי השדה והנה ממיתים בהם כאשר לא ידעו את משפט אלהי הארץ ויצו מלך אשור לאמר שמה תשבו שם אחד מן הכהנים אשר הגליתם משם וילך וישב בבית אל והיה מורה להם איך יראו את ה׳ ויבא אחד מן הכהנים וישב בבית אל ויהי מורה להם איך יראו את ה׳ ויהי כי חטאו בני ישראל לה׳ אלהיהם המעלה אותם מארץ מצרים מתחת יד פרעה מלך מצרים ויראו מאלהים אחרים וילכו בחקות הגוים אשר הוריש ה׳ מפני בני ישראל ובדברים אשר עשו מלכי ישראל ויסתירו בני ישראל דברים אשר לא כן על ה׳ אלהיהם ויבנו להם במות בכל עריהם ויקימו להם מצבות ואשרים על כל גבעה רמה ותחת כל עץ רענן ויקטרו שם בכל במות כגוים אשר הגלה ה׳ מפניהם ויעשו דברים רעים להכעיס את ה׳ ויעבדו את הגלולים אשר אמר ה׳ להם לא תעשו את הדבר הזה ויעד ה׳ בישראל וביהודה ביד כל נביאיו כל חוזה לאמר שובו מדרכיכם הרעים ושמרו מצותי חקותי ככל התורה אשר צויתי את אבותיכם ואשר שלחתי אליכם ביד עבדי הנביאים ולא שמעו ויקשו את עורפם כעורף אבותם אשר לא האמינו בה׳ אלהיהם וימאסו את חוקותיו ואת בריתו אשר כרת את אבותם ואת עדותיו אשר העיד בהם וילכו אחרי ההבל ויהבלו ואחרי הגוים אשר סביבותיהם אשר צוה ה׳ אותם לבלתי עשות כמוהם ויעזבו את כל מצות ה׳ אלהיהם ויעשו להם מסכה עגלים שנים ויעשו אשרה וישתחוו לכל צבא השמים ויעבדו את הבעל ויעבירו את בניהם ואת בנותיהם באש ויקסמו קסמים וינחשו ויתמכרו לעשות הרע בעיני ה׳ להכעיסו ויתעב ה׳ מאד מעל פניו ולא נשאר רק שבט יהודה גם יהודה לא שמר את מצות ה׳ אלהיהם ויתהלכו בחקות ישראל אשר עשו ויתעב ה׳ את כל זרע ישראל ויענם ויתנם ביד שוסים עד אשר השליכם מעל פניו כי קרע ישראל מעל בית דוד וימליכו את ירבעם בן נבט וידח ירבעם את ישראל מאחרי ה׳ והחטיאם חטאה גדולה ויסורו בני ישראל בכל חטאות ירבעם אשר עשה לא סרו ממנה עד אשר הסיר ה׳ את ישראל מעל פניו כאשר דבר ביד כל עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו אשור עד היום הזה ויבא מלך אשור מבבל וכותה ועוא וחמת וספרוים ויושב בערי שומרון תחת בני ישראל וירשו את שומרון וישבו בעריה ויהי בתחלת שבתם שם לא יראו את ה׳ וישלח ה׳ בהם את הארי ויהרגו בהם ויאמרו למלך אשור לאמר הגוים אשר הגלית ותושב בערי שומרון לא ידעו את משפט אלהי הארץ וישלח בהם את ארי השדה והנה ממיתים בהם כאשר לא ידעו את משפט אלהי הארץ ויצו מלך אשור לאמר שמה תשבו שם אחד מן הכהנים אשר הגליתם משם וילך וישב בבית אל והיה מורה להם איך יראו את ה׳

ואל

ואיתא

128

עמי ני עיני ואביטה נפלאות מתורתך עש

כיי חכמה מדו

פסקא ... ...

ואפשר

ומשה לקח את דם הזבח ויזרק על העם ויאמר הנה דם הברית אשר כרת יי עמכם על כל הדברים האלה. ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל. ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר. ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו. ויאמר יי אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם. ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל הר האלהים. ויאמר למזקנים שבו לנו בזאת עד אשר נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי בעל דברים יגש אליהם. ויכס הענן את ההר. וישכן כבוד יי על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן. ומראה כבוד יי כאש אוכלת בראש ההר לעיני בני ישראל. ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה.

ואלי אצילי בני ישראל לא שלח ידו. ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו. ויעל משה ויהושע משרתו ויבא משה אל הר האלהים. ויאמר למזקנים שבו לנו בזאת עד אשר נשוב אליכם והנה אהרן וחור עמכם מי בעל דברים יגש אליהם. ויכס הענן את ההר. וישכן כבוד יי על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן. ומראה כבוד יי כאש אוכלת בראש ההר לעיני בני ישראל. ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה.

ואך כל יום ויום מעשה בכל יום ויום מעשה בכל יום ויום מעשה בכ

ואמנם כשבא אל הכלל הנה לא יכלול אלא מה שיש לו
ענין בכל הכללות ההם ולא יזכיר מה שאין לו ענין
בהם אבל יזכיר מה שיש לו ענין בכולם ולזה לא
הזכיר בכלל הזה לא מה שהוא מן הכללות הקודמים
ולא מה שהוא מן הכללות המאוחרים כי אין לו ענין
בהם ולא הזכיר בכלל הזה אלא מה שיש לו ענין
בכולם והוא מה שיש בו ענין בכל הכללות ההם
ולזה לא הזכיר בכלל הזה אלא מה שיש בו ענין
בכל הכללות ההם ולזה לא הזכיר בכלל הזה אלא
מה שיש בו ענין בכל הכללות ההם ולזה לא הזכיר
בכלל הזה אל

ושם

ראה

ואת

827

[illegible]

ואי [illegible]

שאלו

ומ״ש [illegible]

נרסינן [illegible]

ומש׳ ר׳ יוחנן בן נורי אומר משום ר׳ יהושע בן לוי כל המשנה את שכרו נוטלין ממנו ונותנין לאחר ואין לו שכר אלא תודה בלבד ר׳ יוסי אומר אף המשנה א

ליל ראשון של פסח

ויהי בחצי הלילה ויי מכה כל בכור בארץ מצרים מבכור פרעה הישב על כסאו עד בכור השפחה אשר על בית הבור וכל בכור בהמה. ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים וגו'. ויהי רב צעקה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת. ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל וגו'. ויחזקו מצרים על העם למהר לשלחם מן הארץ כי אמרו כולנו מתים. ויסעו בני ישראל מרעמסס סכתה כשש מאות אלף רגלי הגברים מלבד טף ונשים. וגם ערב רב עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד. ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא חמץ כי גרשו מצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם. ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים ארבע מאות ושלשים שנה. ויהי מקץ ארבע מאות ושלשים שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות יי מארץ מצרים. ליל שמורים הוא ליי להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה ליי שמורים לכל בני ישראל לדורותם. ויאמר יי אל משה וגו' זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו וכל עבד איש מקנת כסף אשר ימול אותו אז יאכל בו. תושב ושכיר לא יאכל בו. בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבשר חוצה ועצם לא תשברו בו. כל עדת ישראל יעשו אותו. וכי יגור אתך גר ועשה פסח ליי המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו והיה כאזרח הארץ וכל ערל לא יאכל בו. תורה אחת יהיה לאזרח ולגר הגר בתוכם. ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה יי את משה ואת אהרן כן עשו. ויהי בעת ההיא ויי הוציא את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם. ויהי ביום עשות יי להוציא אותם מארץ מצרים הוא הלילה הזה ליי שמורים להוציא את כל בני ישראל מעשותם בדורותם. ויאמר יי אל משה וגו' קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי יהיה. ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא יי אתכם מזה ולא יאכל חמץ. היום אתם יוצאים בחדש האביב. והיה כי יביאך יי אל ארץ הכנעני והחתי והאמורי והחוי והיבוסי אשר נשבע לאבתיך לתת לך ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה. שבעת ימים תאכל מצות וביום השביעי חג ליי. מצות יאכל את שבעת הימים ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאר בכל גבלך. והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים. והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת יי בפיך כי ביד חזקה הוציאך יי ממצרים. ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה. והיה כי יביאך יי אל הכנעני כאשר נשבע לך ולאבתיך ונתנה לך. והעברת כל פטר רחם ליי וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לך הזכרים ליי. וכל פטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניך תפדה. והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו יי ממצרים מבית עבדים. ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג יי כל בכור בארץ מצרים מבכור אדם ועד בכור בהמה על כן אני זובח ליי כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה. והיה לאות על ידך ולטטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו יי ממצרים.

ואיכא דאמרי אף לענין שבועה נמי אין לו דין אחד אלא כל אחד ואחד לפי ענינו ולפי מה שהוא יודע בעצמו שהוא חייב לשלם ואם נשבע אחד מהם שבועת היסת פטור ואם נשבע שבועת הפקדון חייב לשלם ואם נשבע שבועת השומרין אינו חייב אלא קרבן אשם ואם נשבע שבועת הדיינין אינו חייב אלא קרבן עולה ויורד ואם נשבע שבועת העדות אינו חייב אלא קרבן חטאת ואם נשבע שבועת ברי חייב לשלם ואם נשבע שבועת שוא אינו חייב אלא קרבן עולה ויורד ואם נשבע שבועת שקר חייב לשלם ואם נשבע שבועת אמת אינו חייב אלא קרבן אשם ואם נשבע שבועת בטוי אינו חייב אלא קרבן עולה ויורד ואם נשבע שבועת ביטוי

ואשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטהר
שלשים ושלשה ימים בדמי טהרה כל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבוא
עד מלאת ימי טהרה ואם נקבה תלד וטמאה שבעים בנדתה וששים יום
ושלשת ימים תשב על דמי טהרה ואשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת
ימים כימי נדת דותה תטהר שלשים ושלשה ימים בדמי טהרה כל קדש לא
תגע ואל המקדש לא תבוא עד מלאת ימי טהרה ואם נקבה תלד וטמאה
שבעים בנדתה וששים יום ושלשת ימים תשב על דמי טהרה ומש

משנה הששית

[illegible]

וכתבו [illegible]

ודע [illegible]

ואהב את ה׳ אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. ואהבת את ה׳ אלהיך בכל לבבך. בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע. ובכל נפשך. אפילו הוא נוטל את נפשך. ובכל מאדך. בכל ממוניך. דבר אחר ובכל מאדך. בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במדה טובה. ושנה אותם לבניך. אלו תלמידיך שנקראים בנים שנאמר ותצא בנות כל השיר. ודברת בם. בהם ולא בדברים אחרים. בשבתך בביתך. בזמן שיש לך פנאי מעסקיך. ובלכתך בדרך. בזמן שאין לך פנאי מעסקיך. ובשכבך. בזמן שאדם ישן. ובקומך. מלמד שהקימה משנתו הוא קימה רעה. וקשרתם לאות על ידך. אלו תפילין של יד. והיו לטטפות בין עיניך. אלו תפילין של ראש. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך. מצות מזוזה נוהגת בפתחי חצרות ובפתחי מדינות ובפתחי עליות ובפתחי מרתפות ובפתחי בתי אסורין ובפתחי בתי מרחצאות ובפתחי בתי בית הכסא ובפתחי בתי מרחץ ובפתחי בתי בתי כנסיות ובפתחי בתי בתי מדרשות ובפתחי בתי בתי גנזכיות ובפתחי בתי בתי בתי כנסיות ובפתחי בתי בתי בתי מדרשות ובפתחי בתי בתי בתי גנזכיות. ובשעריך. אלו שערי עיר. מלמד שאין מצות מזוזה נוהגת אלא בשערי עיר. ואמרת לפניו ה׳ אלהיך. אמר לו הקב״ה למשה משה אמור לישראל שיאמרו לפני ולפני כסאי שתהא מלכותי מוזכרת בפיהם. ואמרת לפניו

837

עמ״י כ״י חכמה מדו עשו

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

פרק האורג [illegible]

ודע [illegible]

ומשה אמר לו כי אלהי אבותיך שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם ויאמר עוד אלהים אל משה כה תאמר אל בני ישראל יי אלהי אבותיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם יי אלהי אבותיכם נראה אלי אלהי אברהם יצחק ויעקב לאמר פקד פקדתי אתכם ואת הערוי לכם במצרים ואמר אעלה אתכם מענות מצרים אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי אל ארץ זבת חלב ודבש ושמעו לקולך ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים ואמרתם אליו יי אלהי העברים נקרה עלינו ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה ליי אלהינו ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך ולא ברחבה ושלחתי את ידי והכיתי את מצרים בכל נפלאתי אשר אעשה בקרבו ואחרי כן ישלח אתכם ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים והיה כי תלכון לא תלכו ריקם ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלת ושמתם על בניכם ועל בנותיכם ונצלתם את מצרים

ויענו משה ויאמר הן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך יי ויאמר אליו יי מה זה בידך ויאמר מטה ויאמר השליכהו ארצה ויטלהו ארצה ויהי לנחש ויברח משה מפניו ויאמר יי אל משה שלח ידך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו למען יאמינו כי נראה אליך יי אלהי אבותם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ויאמר יי עוד אליו הבא נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוצאה והנה ידו מצרעת כשלג ויאמר השב ידך אל חיקך וישב ידו אל חיקו ויוצאה מחיקו והנה שבה כבשרו והיה אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקול האות הראשון והאמינו לקול האות האחרון והיה אם לא יאמינו גם לשני שתי האותות האלה ולא ישמעו לקולך ולקחת מימי היאר ושפכת היבשה והיו המים אשר תקח מן היאר והיו ליבשה ויאמר משה אל יי בי אדני לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדך כי כבד פה וכבד לשון אנכי ויאמר אליו יי מי שם פה לאדם או מי ישום אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי יי ועתה לך ואנכי אהיה עם פיך והורתיך אשר תדבר ויאמר בי אדני שלח נא ביד תשלח ויחר אף יי במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבו ודברת אליו ושמת את הדברים בפיו ואנכי אהיה עם פיך ועם פיהו והורתי אתכם את אשר תעשון ודבר הוא לך אל העם והיה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו לאלהים ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האתות

וילך משה וישב אל יתר חותנו ויאמר אליו אלכה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים ואראה העודם חיים ויאמר יתרו למשה לך לשלום וילך יי אל משה במדין לך שוב מצרימה כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך ויקח משה את אשת ואת בניו וירכבם על החמור וישב ארצה מצרים ויקח משה את מטה האלהים בידו ויאמר יי אל משה בלכתך לשוב מצרימה ראה כל המופתים אשר שמתי בידך ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק את לבו ולא ישלח את העם ואמרת אל פרעה כה אמר יי בני בכורי ישראל ואמר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן למשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכורך ויהי בדרך במלון ויפגשהו יי ויבקש המיתו ותקח צפורה צר וותכרת את ערלת בנה ותגע לרגליו ותאמר כי חתן דמים אתה לי ויירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולות ויאמר יי אל אהרן לך לקראת משה המדברה וילך ויפגשהו בהר האלהים וישק לו וישפר משה לאהרן את כל דברי יי אשר שלחו ואת כל האתות אשר צוהו וילכו משה ואהרן ויאספו את כל זקני בני ישראל וידבר אהרן את כל הדברים אשר דבר יי אל משה ויעש האתות לעיני העם ויאמינו וישמעו כי פקד יי את בני ישראל וכי ראה את עניים ויקדו וישתחוו

ואחרי כן באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר יי אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר ויאמר פרעה מי יי אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל לא ידעתי את יי וגם את ישראל לא אשלח ויאמרו אלהי העברים נקרה עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה ליי אלהינו פן יפגענו בדבר או בחרב ויאמר אליהם מלך מצרים למה משה ואהרן תפרעו את העם ממעשיו לכו לסבלתיכם ויאמר פרעה הן רבים עתה עם הארץ והשבתם אותם מסבלתם ויצו פרעה ביום ההוא את הנגשים בעם ואת שטריו לאמר לא תוספון לתת תבן לעם כתמול שלשם הם ילכו וקששו להם תבן ואת מתכנת הלבנים אשר הם עשים תמול שלשם תשימו עליהם לא תגרעו ממנו כי נרפים הם על כן הם צעקים לאמר נלכה נזבחה לאלהינו תכבד העבדה על האנשים ויעבדו בה ואל ישעו בדברי שקר ויצאו נגשי העם ושטריו ויאמרו אל העם לאמר כה אמר פרעה איני נותן לכם תבן הלכו אתם קחו לכם תבן מאשר תמצאו כי אין נגרע מעבדתכם דבר ויפוצו העם בכל ארץ מצרים לקשש קש לתבן והנגשים אצים אותם לאמר כלו מעשיכם דבר יומו ביומו כאשר היה בהיות התבן ויכו שטרי בני ישראל אשר שמו עליהם נגשי פרעה לאמר מדוע לא כליתם חקכם לבנת כתמול שלשם גם תמולם גם היום ויבאו שטרי בני ישראל ויצעקו אל פרעה לאמר למה תעשה כה לעבדיך תבן אין נתן לעבדיך ולבנים אמרים לנו עשו והנה עבדיך נמכה וחטאת עמך ויאמר נרפים אתם נרפים על כן אתם אומרים נלכה נזבחה לי לכו עתה עבדו ותבן לא ינתן לכם ותכן לבנים תתנו וירא שטרי בני ישראל אתם ברע לאמר לא תגרעו מלבניכם דבר יומו ביומו ויפגעו את משה ואת אהרן נצב לקראתם בצאתם מאת פרעה ויאמרו אליהם יראה יי עליכם וישפט אשר הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה ובעיני עבדיו לתת חרב בידם להרגנו ויפן משה אל יי ויאמר אדני למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתני ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך

ויאמר יי אל משה עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני יי וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי יי לא נודעתי להם ואף הקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ מגוריהם אשר גרו בה וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי לכן אמר לבני ישראל אני יי והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדלים ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יי אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יי ויאמר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבדה קשה ויאמר יי אל משה בא דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו וידבר משה לפני יי לאמר הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמענני פרעה ואנכי ערל שפתים וידבר יי אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים

אלה ראשי בית אבותם בני ראובן בכור ישראל חנוך ופלוא חצרון וכרמי אלה משפחות ראובן ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאול בן הכנענית אלה משפחות שמעון ואלה שמות בני לוי לתולדתם גרשון וקהת ומררי ושני חיי לוי מאה שלשים ושבע שנים ובני גרשון לבני ושמעי למשפחתם ובני קהת עמרם ויצהר וחברון ועזיאל ושני חיי קהת מאה שלשים ושלש שנים ובני מררי מחלי ומושי אלה הם משפחות לוי לתולדתם ויקח עמרם את יוכבד דדתו לו לאשה ותלד לו את אהרן ואת משה ושני חיי עמרם מאה שלשים ושבע שנים ובני יצהר קרח ונפג וזכרי ובני עזיאל מישאל ואלצפן וסתרי ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה ותלד לו את נדב ואת אביהוא את אלעזר ואת איתמר ובני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף אלה משפחות הקרחי ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלוים למשפחתם הוא אהרן ומשה אשר אמר יי להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים הוא משה והוא אהרן

ויהי ביום דבר יי אל משה בארץ מצרים לאמר אני יי דבר אל פרעה מלך מצרים את כל אשר אני דבר אליך ויאמר משה לפני יי הן אני ערל שפתים ואיך ישמע אלי פרעה ויאמר יי אל משה ראה נתתיך אלהים לפרעה ואהרן אחיך יהיה נביאך אתה תדבר את כל אשר אצוך ואהרן אחיך ידבר אל פרעה ושלח את בני ישראל מארצו ואני אקשה את לב פרעה והרביתי את אתותי ואת מופתי בארץ מצרים ולא ישמע אליכם פרעה ונתתי את ידי במצרים והוצאתי את צבאתי את עמי בני ישראל מארץ מצרים בשפטים גדלים וידעו מצרים כי אני יי בנטותי את ידי על מצרים והוצאתי את בני ישראל מתוכם ויעש משה ואהרן כאשר צוה יי אתם כן עשו ומשה בן שמנים שנה ואהרן בן שלש ושמנים שנה בדברם אל פרעה

ויאמר יי אל משה ואל אהרן לאמר כי ידבר אליכם פרעה לאמר תנו לכם מופת ואמרת אל אהרן קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין ויבא משה ואהרן אל פרעה ויעשו כן כאשר צוה יי וישלך אהרן את מטהו לפני פרעה ולפני עבדיו ויהי לתנין ויקרא גם פרעה לחכמים ולמכשפים ועשו גם הם חרטמי מצרים בלהטיהם כן עשו איש מטהו ויבלעו מטות אותם את מטה אהרן ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יי ויאמר יי אל משה כבד לב פרעה מאן לשלח העם לך אל פרעה בבקר הנה יוצא המימה ונצבת לקראתו על שפת היאר והמטה אשר נהפך לנחש תקח בידך ואמרת אליו יי אלהי העברים שלחני אליך לאמר שלח את עמי ויעבדני במדבר והנה לא שמעת עד כה כה אמר יי בזאת תדע כי אני יי הנה אנכי מכה במטה אשר בידי על המים אשר בי ונהפכו לדם והדגה אשר ביאר תמות ובאש היאר ונלאו מצרים לשתות מים מיאר והיה דם בכל ארץ מצרים ובעצי ובאבנים ויעשו כן חרטמי מצרים בלהטיהם ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יי ויפן ויבא אל ביתו ולא שת לבו גם לזאת ויחפרו כל מצרים סביבות היאר מים לשתות כי לא יכלו לשתות ממימי היאר ויהי שבעת ימים אחרי הכות יי את היאר

ויאמר יי אל משה בא אל פרעה ואמרת אליו כה אמר יי שלח עמי ויעבדני ואם מאן אתה לשלח הנה אנכי נגף את כל גבולך בצפרדעים והשרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנוריך ובמשארותיך ואל כל עמך יעלו הצפרדעים ואמר אל אהרן נטה את ידך במטך על הנהרות על היארים ועל האגמים והעל את הצפרדעים על ארץ מצרים ויט אהרן את ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים ויעשו חרטמים בלהטיהם ויעלו את הצפרדעים על ארץ מצרים ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר חלו אל יי ויסר הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו ליי ויאמר משה לפארה התפאר עלי למתי אעתיר לך ולעבדיך ולעמך להכרית הצפרדעים ממך ומבתיך רק ביאר תשארנה ויאמר למחר ויאמר כדברך למען תדע כי אין כיי אלהינו וסרו הצפרדעים ממך ומבתיך ומעבדיך ומעמך רק ביאר תשארנה ויצאו משה ואהרן מעם פרעה ויצעק משה אל יי על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה ויעש יי כדבר משה וימתו הצפרדעים מן הבתים מן החצרות ומן השדות ויכנסו אתם חמרם חמרם ותבאש הארץ ויראו כי היתה רוחה ויכבד את לבו ולא שמע אליהם כאשר דבר יי ויאמר יי אל משה אמר אל אהרן נטה את מטך והך את עפר הארץ והיה לכנם בכל ארץ מצרים ויעשו כן ויט אהרן את ידו במטהו ויך את עפר הארץ ותהי הכנם באדם ובבהמה כל עפר הארץ היה כנם בכל ארץ מצרים ויעשו החרטמים בלהטיהם להוציא את הכנם ולא יכלו והכנם היה באדם ובבהמה ויאמרו החרטמים אל פרעה אצבע אלהים היא ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יי ויאמר יי אל משה השכם בבקר והתיצב לפני פרעה הנה יוצא המימה ואמרת אליו כה אמר יי שלח עמי ויעבדני כי אם אין אתה משלח את עמי הנני משלח בך ובעבדיך ובעמך ובבתיך את הערב ומלאו בתי מצרים את הערב וגם האדמה אשר הם עליה והפליתי ביום ההוא את ארץ גושן אשר עמי עומד עליה למען בלתי היות שם ערב למען תדע כי אני יי בקרב הארץ ושמתי פדות בין עמי ובין עמך למחר יהיה האות הזה ויעש יי כן ויבא ערוב כבד בית פרעה ובית עבדיו ובכל ארץ מצרים תשחת הארץ מפני הערב ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר לכו זבחו לאלהיכם בארץ ויאמר משה לא נכון לעשות כן כי תועבת מצרים נזבח ליי אלהינו הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלנו דרך שלשת ימים נלך במדבר וזבחנו ליי אלהינו כאשר יאמר אלינו ויאמר פרעה אנכי אשלח אתכם וזבחתם ליי אלהיכם במדבר רק הרחק לא תרחיקו לכת התפללו בעדי ויאמר משה הנה אנכי יוצא מעמך והעתרתי אל יי וסר הערוב מפרעה מעבדיו ומעמו לא יסף הפעם לבלתי שלח את העם ויבא משה מעם פרעה ויצעק אל יי ויעש יי כדבר משה ויסר הערב מפרעה מעבדיו ומעמו לא נשאר אחד ויכבד פרעה את לבו גם הפעם ולא שלח את העם

ויאמר יי אל משה בא אל פרעה ודברת אליו כה אמר יי אלהי העברים שלח את עמי ויעבדני כי אם מאן אתה לשלחם ועוד אתה מחזיק בהם הנה יד יי היתה במקנך אשר בשדה בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד מאד מאד והפליה יי בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר וישם יי מועד לאמר מחר יעשה יי הדבר הזה בארץ ויעש יי את הדבר הזה ממחרת ותמת כל מקנה מצרים ומקנה בני ישראל לא מת אחד וישלח פרעה והנה לא מת מקנה ישראל עד אחד ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם ויאמר יי אל משה ואל אהרן קחו לכם מלא חפניכם פיח כבשן והזה משה השמים לעיני פרעה והיה לאבק על כל ארץ מצרים והיה על האדם ועל הבהמה לשחין פרחת אבעבעת בכל ארץ מצרים ויקחו את פיח הכבשן ויעמדו לפני פרעה ויזרקהו משה השמים ויהי שחין פרחת אבעבעת באדם ובבהמה ולא יכלו החרטמים לעמד לפני משה מפני השחין כי היה השחין בחרטמים ובכל מצרים ויחזק יי את לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יי אל משה

ויאמר יי אל משה השכם בבקר והתיצב לפני פרעה ואמרת אליו כה אמר יי אלהי העברים שלח את עמי ויעבדני כי בפעם הזאת אנכי שלח את כל מגפתי אל לבך ובעבדיך ובעמך בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ כי עתה שלחתי את ידי ואך אתך ואת עמך בדבר ותכחד מן הארץ ואולם בעבור זאת העמדתיך בעבור הראתך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ עודך מסתולל בעמי לבלתי שלחם הנני ממטיר כעת מחר ברד כבד מאד אשר לא היה כמהו במצרים למן היום הוסדה ועתה שלח העז את מקנך ואת כל אשר לך בשדה כל האדם והבהמה אשר ימצא בשדה ולא יאסף הבית וירד עליהם הברד וימתו הירא את דבר יי מעבדי פרעה הניס את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים ואשר לא שם לבו אל דבר יי עזב את עבדיו ואת מקנהו בשדה ויאמר יי אל משה נטה את ידך השמים ויהי ברד בכל ארץ מצרים על האדם ועל הבהמה ועל כל עשב השדה בארץ מצרים ויט משה את מטהו על השמים ויי נתן קלות וברד והלך אש ארצה וימטר יי ברד על ארץ מצרים ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד כבד מאד אשר לא היתה כמהו בכל ארץ מצרים מהיותה לגוי והכה הברד בכל ארץ מצרים את כל אשר בשדה מאדם ועד בהמה ואת כל עשב השדה הכה הברד ואת כל עץ השדה שבר ורק בארץ גושן אשר שם בני ישראל לא היה ברד ויחזק פרעה ויקרא למשה ולאהרן ויאמר אלהם חטאתי הפעם יי הצדיק ואני ועמי הרשעים התפללו אל יי ורב מהיות קלות אלהים וברד ואשלחה ואתם לא תוספון לעמד פני יי ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני יי אלהים והפשתה והשערה נכתה כי השערה אביבה והפשתה גבעל והחטה והכסמת לא נכתו כי אפילות הנה ויצא משה מעם פרעה את העיר ויפרש כפיו אל יי ויחדלו הקלות והברד ומטר לא נתך ארצה ויחזק פרעה ויכבד את לבו גם הפעם ולא שלח את העם ויאמר יי אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אתותי אלה בקרבו ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אתותי אשר שמתי בם וידעתם כי אני יי ויבא משה ואהרן אל פרעה ויאמרו אליו כה אמר יי אלהי העברים עד מתי מאנת לענות מפני שלח את עמי ויעבדני כי אם מאן אתה לשלח את עמי הנני מביא מחר ארבה בגבולך וכסה את עין הארץ ולא יוכל לראות את הארץ ואכל את יתר הפלטה הנשארת לכם מן הברד ואכל את כל עצכם הצמח לכם מן השדה ומלאו בתיך ובתי כל עבדיך וכל בתי כל מצרים אשר לא ראו אבתיך ואבות אבתיך מיום היותם על האדמה עד היום הזה ויפן ויצא מעם פרעה ויקראו עבדי פרעה אליו ויאמרו עד מתי יהיה זה לנו למוקש שלח את האנשים ויעבדו את יי אלהיהם הטרם תדע כי אבדה מצרים ויושב את משה ואת אהרן אל פרעה ויאמר אלהם לכו עבדו את יי אלהיכם מי ומי ההלכים ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו נלך כי חג יי לנו הוא ויאמר אלהם יהי כן יי עמכם כאשר אשלח אתכם ואת טפכם ראו כי רעה נגד פניכם לא כן לכו נא הגברים ועבדו את יי כי אתה אתם מבקשים ויגרש אתם מאת פני פרעה ויאמר יי אל משה נטה את ידך על ארץ מצרים בארבה ויעל על ארץ מצרים וינחל בכל גבול מצרים כבד מאד לפניו לא היה כן ארבה כמהו ואחריו לא יהיה כן וכסה את עין כל הארץ ותחשך הארץ ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ אשר הותיר הברד ולא נותר כל ירק בעץ ובעשב השדה בכל ארץ מצרים ויחפז פרעה לקרא למשה ולאהרן ויאמר חטאתי ליי אלהיכם ולכם ועתה שא נא חטאתי אך הפעם והעתירו אל יי אלהיכם ויסר מעלי רק את המות הזה ויצא מעם פרעה ויעתר אל יי ויהפך יי רוח ים חזקה מאד ויסע את הארבה וידף אתו ים סוף לא נשאר ארבה אחד בכל גבול מצרים ויכבד יי את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל

ויאמר יי אל משה נטה את ידך השמים ויהי חשך על ארץ מצרים וימש חשך ויגש משה את ידו השמים ויהי ערפל אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים וכל בני ישראל היה אור במושבתם ויקרא פרעה אל משה ויאמר לכו עבדו את יי רק צאנכם ובקרכם יצג גם טפכם ילך עמכם ויאמר משה גם אתה תתן בידנו זבחים ועלות ועשינו ליי אלהינו וגם מקנינו ילך עמנו לא תשאר פרסה כי ממנו נקח לעבד את יי אלהינו ואנחנו לא נדע מה נעבד את יי עד בואנו שמה ויחזק יי את לב פרעה ולא אבה לשלחם ויאמר לו פרעה לך מעלי השמר אל תוסף ראות פני כי ביום ראתך פני תמות ויאמר משה כן דברת לא אוסף עוד ראות פניך

ויאמר יי אל משה עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים אחרי כן ישלח אתכם כשלחו כלה גרש יגרש אתכם דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב ויתן יי את חן העם בעיני מצרים גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני העם ויאמר משה כה אמר יי כחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים ומתו כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השפחה אשר אחר הרחים וכל בכור בהמה ותהי צעקה גדולה בכל ארץ מצרים אשר כמהו לא נהיתה ולא תסף עוד וכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו למאיש ועד בהמה למען תדעון אשר יפלה יי בין מצרים ובין ישראל וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי לאמר צא אתה וכל העם אשר ברגליך ואחרי כן אצא ויצא מעם פרעה בחרי אף ויי אמר אל משה לא ישמע אליכם פרעה למען רבות מופתי בארץ מצרים ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה לפני פרעה ויחזק יי את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל מארצו

ויאמר יי אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה דברו אל כל עדת בני ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבת שה לבית ואם ימעט הבית משה מבית לשה ונלקח הוא ושכנו אל ביתו בסמך מספר נפשות איש לפי אכלו תכסו על השה ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מררים יאכלהו לא תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו ולא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר באש תשרפו וכה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא ליי ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני יי והיה הדם לכם לאות על הבתים אשר אתם שם בהם ראיתי את הדם ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף למגפה בהכתי בארץ מצרים והיה היום הזה לכם לזכרון וחגתם אתו חג ליי לדרתיכם חקת עולם תחגוהו שבעת ימים אך ביום הראשון תשבתו שאר מבתיכם כי כל אכל מצה ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד יום השביעי ביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדרתיכם חקת עולם בחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצות עד יום האחד ועשרים לחדש בערב שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח הארץ כל מחמצת לא תאכלו בכל מושבתיכם תאכלו מצות ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף ונגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר ועבר יי לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יי על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן יי לכם כאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם ואמרתם זבח פסח הוא ליי אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו ויעשו בני ישראל כאשר צוה יי את משה ואהרן כן עשו ויהי בחצי הלילה ויי הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדולה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את יי כדברכם גם צאנכם גם בקרכם קחו כאשר דברתם וברכתם גם אתי ותחזקנה מצרים על העם למהר לשלחם מן הארץ כי אמרו כלנו מתים ויישא העם את בצקו טרם יחמץ משארתם צרורת בשמלתם על שכמם ויעשו בני ישראל כדבר משה וישאלו מצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת ויי נתן את חן העם בעיני מצרים וישאילום ויניצלו את מצרים ויסעו בני ישראל מרעמסס סכתה כשש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף ויגם ערב רב עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגות מצות כי לא חמץ כי גרשו מצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה ואربע מאות שנה ויהי מקץ שלשים שנה ואربע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות יי מארץ מצרים ליל שמרים הוא ליי להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה ליי שמרים לכל בני ישראל לדרתם

ויאמר יי אל משה ואל אהרן זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אתו אז יאכל בו תושב ושכיר לא יאכל בו בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבשר חוצה מן הבית ועצם לא תשברו בו כל עדת ישראל יעשו אתו וכי יגור אתך גר ועשה פסח ליי המול לו כל זכר ואז יקרב לעשתו והיה כאזרח הארץ וכל ערל לא יאכל בו תורה אחת יהיה לאזרח ולגר הגר בתוככם ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה יי את משה ואהרן כן עשו ויהי בעצם היום הזה הוציא יי את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם

ויהי כי שלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושב מצרימה והסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה אתכם ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר ויי הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם

וידבר יי אל משה לאמר דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי החירת בין מגדל ובין הים לפני בעל צפון נכחו תחנו על הים ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר והקשתי את לב פרעה ורדף אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו וידעו מצרים כי אני יי ויעשו כן ויגד למלך מצרים כי ברח העם ויהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם ויאמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו ויאסר את רכבו ואת עמו לקח עמו ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשים על כלו ויי הקשה את לב פרעה מלך מצרים וירדף אחרי בני ישראל ובני ישראל יצאים ביד רמה וירדפו מצרים אחריהם וישיגו אתם חנים על הים כל סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו על פי החירת לפני בעל צפון ופרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל יי ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצרים הלא זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה את מצרים כי טוב לנו עבד את מצרים ממתנו במדבר ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו את ישועת יי אשר יעשה לכם היום כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוספו לראתם עוד עד עולם יי ילחם לכם ואתם תחרישון ויאמר יי אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו ואתה הרם את מטך ונטה את ידך על הים ובקעהו ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה ואני הנני מחזק את לב מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה בפרעה בכל חילו ברכבו ובפרשיו ונודעו מצרים כי אני יי בהכבדי בפרעה ברכבו ובפרשיו ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה כל הלילה ויט משה את ידו על הים ויולך יי את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם ויבאו מצרים וירדפו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים ויהי באשמרת הבקר וישקף יי אל מחנה מצרים באש וענן ויהם את מחנה מצרים ויסר את אפני מרכבתיו ויהגהו בכבדת ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי יי נלחם להם במצרים ויאמר יי אל משה נטה את ידך על הים וישובו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו ויט משה את ידו על הים ויפן הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו וינער יי את מצרים בתוך הים ויבאו המים וישבו ויכסו את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם ויושע יי ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה יי במצרים וייראו העם את יי ויאמינו ביי ובמשה עבדו

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי ויאמרו לאמר אשירה ליי כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יי איש מלחמה יי שמו מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים סוף תהמת יכסימו ירדו במצלות כמו אבן ימינך יי נאדרי בכח ימינך יי תרעץ אויב וברב גאונך תהרס קמיך תשלח חרונך יאכלמו כקש וברוח אפיך נערמו נצבו כמו נד נזלים קפאו תהמת בלב ים אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו אריק חרבי תורישמו רוחך כסמו ים צללו כעופרת במים אדירים מי כמכה באלם יי מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא נטית ימינך תבלעמו ארץ נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת בעזך אל נוה קדשך שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמגו כל יושבי כנען תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמך יי עד יעבר עם זו קנית תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת יי מקדש אדני כוננו ידיך יי ימלך לעלם ועד כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים ויי הביא עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים

ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלת ותען להם מרים שירו ליי כי גאה גאה סוס ורכבו רמה ב

[illegible]

אמנם [illegible]

ומש [illegible]

מעתה

ואיתא

כתבו

ומשנה ב׳

ושלישי

אמנם

עוד ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו

ומש ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו

ואת ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו

ומש ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו ואפי׳ אם הוא מוחזק בהן ואין לו עדים אלא שהוא אומר שהן שלו ואין לו עדים שהן שלו אלא שהוא אומר שהן שלו אין נאמן אלא אם כן יש לו עדים שהן שלו

ומש

ומש

משנה ה׳

ואיתא

ואל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ ויאמר אברהם אל האלהים אל הנער ואל הנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו ויקח אברהם את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו׃ ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה׃ ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים׃ ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך׃ כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו׃ והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי׃ וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך׃ את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם׃ ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל׃ ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם׃ ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה׃

אמנם כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ ר"ל אמנם עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ ויאמר אברהם אל האלהים אל הנער ואל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני׃ ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן השמים׃ ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך׃ כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו׃ והתברכו בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמעת בקולי׃ וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך׃ את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם׃ ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל׃ ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם׃ ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה׃

[illegible] מן שמים [illegible]

ואנכי

ומתרצינן

מעתה

הדרך ...

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו
כיי חכמה מדו

עוד ליאוה מילין

[illegible]

והרב

[illegible]

ואם תאמר אם כן מה הוא אומר ואם לא יכפר לו ויכפר לו
ולא יכפר לו ויכפר לו אלא אם כן עשה תשובה ואם לא
עשה תשובה אי אפשר שיכפר לו שכבר נאמר כי ביום
הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה׳
תטהרו ואומר ואם לא יכפר לו ויכפר לו ואומר ונקיתי
לא נקיתי ואומר ונקה לא תנקה ואומר ונקה נקה
ואומר ונקה לא ינקה ואומר ונקה לא ינקה ואומר
ונקה לא ינקה ואומר ונקה לא ינקה ואומר ונקה
לא ינקה ואומר ונקה לא ינקה ואומר ונקה לא
ינקה ואומר ונקה לא ינקה ואומר ונקה לא ינ

אמנם ואחרי שהיה לנו לדבר בענין הנבואה ובמעלת הנביאים ראוי שנקדים לזה ענין אחר והוא שנבאר שהנבואה אינה מפעולות הנפש המדמה כמו שחשבו רבים מהקדמונים ולא מפעולות הנפש המדמה בהתחברה עם השכל כמו שחשבו רבים מהמאחרונים אבל היא מפעולות השכל לבד בלתי מתחברת עם שום כח מכחות הנפש המדמה כלל ואין לה שום יחס אליה כלל ואין לה שום יחס אליה כלל ואין לה שום יחס אלי

ואפילו בכל יום ויום שהיה מלמדו תורה ואומר לו כך למדני רבי
ואינו יודע שלא למדו אלא כך אינו נקרא תלמיד שנאמר ולמדתם
אותם את בניכם ושנית לבניך ואין בניך אלא תלמידיך שהתלמידים
קרובין ללב שנאמר בני בכורי ישראל ואין בנים אלא תלמידים
שנאמר שמעו בנים מוסר אב ואין בינה אלא תלמידים שנאמר
ובינתי לקולי תתן ואין תבונה אלא תלמידים שנאמר ואל בינתך
תט אזנך ואין הורה אלא תלמידים שנאמר כי תורה מאתי תצא
ומשפטי לאור עמים ואין משפט אלא תלמידים שנאמר ומשפטים
הודיעם ואין חכמה אלא תלמידים שנאמר חכמה תבנה ביתה
ואין מקום אלא תלמידים שנאמר ומקום לבבי ואין לב אלא
תלמידים שנאמר ולבי ועיני שם ואין עיני אלא תלמידים
שנאמר ועיני ולבי יהיו שם כל הפרשה כולה אינה אלא
לשבחן של תלמידים שהם עוסקין בתורה ומקיימין מצות
ועושין מעשים טובים ומגדלין בנים ובנות תורה ומצות
ומעשים טובים ומקרבין את כל אדם לעבודת הקב"ה

משנה כל המלמד תורה לבן חבירו מעלה עליו הכתוב כאלו
יצרו ויצרם שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן ואומר ויאמר
אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ואומר ויברא אלהים
את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו ואומר כי בצלם
אלהים עשה את האדם ואומר בצלם אלהים עשה את האדם
כל המלמד תורה לבן חבירו מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו
שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן ואומר ויאמר אלהים
נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ואומר ויברא אלהים את
האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו ואומר כי בצלם
אלהים עשה את האדם ואומר בצלם אלהים עשה את האדם
כל המלמד תורה לבן חבירו מעלה עליו הכתוב כאלו

ולפלפולא דלא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא מילתא ולא ידעי מאי
קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא מילתא ולא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה
להו הא מילתא ולא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא מילתא ולא ידעי
מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא מילתא ולא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא
ליה להו הא מילתא ולא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא מילתא ולא
ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא מילתא ולא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי
מנא ליה להו הא מילתא ולא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא מילתא
ולא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא מילתא ולא ידעי מאי קאמרי ולא
ידעי מנא ליה להו הא מילתא ולא ידעי מאי קאמרי ולא ידעי מנא ליה להו הא
מילתא ול

אמנם בעבור שהיה מן הנמנע שיהיה לאדם אחד כל הנמצאים
כולם ולא יהיה לזולתו מהם כלום לא יתכן שיהיה לאדם
אחד כל החכמות כולם ולא יהיה לזולתו מהם כלום
ולזה היה מן הנמנע שיהיה לאדם אחד כל הנבואות
כולם ולא יהיה לזולתו מהם כלום ולזה היה מן
הנמנע שיהיה לאדם אחד כל הנסים כולם ולא יהיה
לזולתו מהם כלום ולזה היה מן הנמנע שיהיה לאדם
אחד כל הנסים כולם ולא יהיה לזולתו מהם כלום
ולזה היה מן הנמנע שיהיה לאדם אחד כל הנסים
כולם ולא יהיה לזולתו מהם כלום ולזה היה מן
הנמנע שיהיה לאדם אחד כל הנסים כולם ולא יהיה
לזולתו מהם כלום ולזה היה מן הנמנע שיהיה לאדם
אחד כל הנסים כולם ולא יהיה לזולתו מהם כלום

[illegible]

ומה [illegible]

[illegible]

ומש [illegible]

[illegible]

[illegible]

והרמ"בם ז"ל [illegible]

[illegible]

מעתה [illegible]

יהי רצון שתקבלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה
ותמלא כל משאלות לבי לטובה אמן

אמנם

בי אי

בשנת התפה

משנה רביעית

[illegible]

מיהו

[illegible]

ודע

[illegible]

[illegible]

ומ״ש [illegible]

ומ״ש [illegible]

ואמר לו אם אתה בן אלהים אמור שיהיו האבנים האלה לחם ויענה ויאמר כתוב לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי אם על כל מוצא פי אלהים אז יקחהו השטן אל העיר הקדושה ויעמידהו על כנף בית המקדש ויאמר לו אם אתה בן אלהים השלך עצמך למטה כי כתוב כי מלאכיו יצוה עליך לשמרך ועל ידים ישאוך פן תגף אל אבן רגלך ויאמר לו ישוע גם כתוב לא תנסה את יי אלהיך ושוב יקחהו השטן אל הר גבוה מאד ויראהו כל ממלכות העולם ותפארתם ויאמר לו כל אלה אתן לך אם תפול ותשתחוה לי אז יאמר לו ישוע לך השטן כי כתוב את יי אלהיך תשתחוה ואותו לבדו תעבוד אז עזבו השטן ומלאכים באו וישרתו לו ויהי כשמוע ישוע כי נתפש יוחנן נסוג אל הגליל ויעזוב את נצרת ויבוא וישב בכפר נחום אשר על שפת הים בגבול זבולון ונפתלי למלאת את אשר דבר ישעיה הנביא לאמר ארץ זבולון וארץ נפתלי דרך הים עבר הירדן גליל הגוים העם הישב בחשך ראה אור גדול והיושבים בארץ צלמות אור זרח עליהם מאז החל ישוע להגיד ולאמר שובו כי קרבה מלכות השמים ויהי בהלכו על שפת ים הגליל וירא את שמעון ואת אנדריי אחיו משליכים מכמורת בים כי דייגים היו ויאמר אליהם לכו אחרי ואעשה אתכם לדייגי אדם ויעזבו מיד את הרשתות וילכו אחריו ויעבור משם ויראה עוד שנים אחים יעקב בן זבדי ויוחנן אחיו בספינה עם אביהם זבדי מתקנים את רשתותם ויקרא אליהם וילכו מיד אחריו ויעזבו את הספינה ואת אביהם ויסע ישוע בכל הגליל ויורם בבתי כנסיותם ויבשר את בשורת המלכות ויתרפא כל חולי ומכאוב בעם ויפץ שמעו בכל ארם ויביאו אליו כל חולי מכאובים ומוכי שדים ומשתגעים ומשותקים וירפאם ויהי הולך אחריו המון רב מן הגליל ומן הערים סביב ומן ירושלים ומן יהודה ומעבר הירדן

ויהי כראותו את ההמון ויעל אל ההר וישב שם ויקרבו אליו תלמידיו ויפתח את פיו וילמדם לאמר אשרי עניי הרוח כי להם מלכות השמים אשרי האבלים כי הם ינחמו אשרי הענוים כי הם ירשו את הארץ אשרי הרעבים והצמאים לצדקה כי הם ישבעו אשרי הרחמנים כי הם ירחמו אשרי בעלי הלבב הטהור כי הם יראו את אלהים אשרי עושי השלום כי הם יקראו בני אלהים אשרי הנרדפים בעבור הצדקה כי להם מלכות השמים אשריכם כאשר יחרפו אתכם ויצטו עליכם ויאמרו עליכם כל דבר רע בשקר בעבורי שמחו וגילו כי שכרכם רב בשמים כי כן צוררו את הנביאים אשר היו לפניכם אתם מלח הארץ ואם המלח תפוג במה ימלח עוד לא יהיה לשום דבר כי אם להשליך החוצה ולהרמס ברגלי אדם אתם אור העולם לא תוכל עיר להסתר אשר על הר בנויה ולא ידליקו נר ויתנוהו תחת המכסה כי אם על המנורה ויאיר לכל אשר בבית כן יאיר אורכם לפני בני אדם למען יראו מעשיכם הטובים ויפארו את אביכם אשר בשמים אל תחשבו כי באתי להפר את התורה או את הנביאים לא באתי להפר כי אם למלא כי אמן אני אומר לכם עד אשר יעברו השמים והארץ לא יעבור יו"ד אחת או קוץ אחד מן התורה עד אשר יתקיים הכל לכן כל המבטל אחת מן המצות הקטנות האלה ומלמד כן את בני אדם יקרא קטן במלכות השמים אבל כל העושה ומלמד יקרא גדול במלכות השמים כי אומר אני לכם כי אם לא תרבה צדקתכם יותר מצדקת הסופרים והפרושים לא תבואו במלכות השמים

שמעתם כי נאמר לקדמונים לא תרצח וכל הרוצח יהיה חייב למשפט ואני אומר לכם כל הכועס על אחיו חנם יהיה חייב למשפט וכל האומר לאחיו ריקא יהיה חייב לסנהדרין וכל האומר לו שוטה יהיה חייב לגיהנם לכן אם תקריב את קרבנך אל המזבח ושם תזכור כי אחיך יש לו עליך דבר עזוב שם את קרבנך לפני המזבח ולך ראשונה התרצה לאחיך ואחר בוא והקרב את קרבנך

אל

משנה ה׳

ואיתיא

ואך ... ואך ... ואך ...

871

עמי נל עיני ואביטה

מעתה [illegible]

ואם יש לו בנים ובנות ואין לו אשה ואין לו בנים אלא בנות
בנותיו יורשות אותו ואם יש לו בנים ובנות אין הבנות
יורשות כלום אלא הבנים יורשים אותו ואם יש לו בנים
ובנות ואין לו אשה ואין לו בנים אלא בנות בנותיו יורשות
אותו ואם יש לו בנים ובנות אין הבנות יורשות כלום אלא
הבנים יורשים אותו ואם יש לו בנים ובנות ואין לו אשה
ואין לו בנים אלא בנות בנותיו יורשות אותו ואם יש לו
בנים ובנות אין הבנות יורשות כלום אלא הבנים יורשים
אותו ואם יש לו בנים ובנות ואין לו אשה ואין לו בנים
אלא בנות בנותיו יורשות אותו ואם יש לו בנים ובנות
אין הבנות יורשות כלום אלא הבנים יורשים אותו ואם

בה״ א״

שנת התפה גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עמ״י עש״ו אבב״ס לחיים ולשלו

כי״י חכמה מד״ו

873

פיסקא רשב״נא

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

875

ꝺe ſeruꝰ ſuꝰ ſ. ſ. ſ.

877

878

משנה ששית

אי נמי

אמנם כי יש מי שיאמר כי אם היה הדבר כן שהיה הכתוב מדבר בשני מיני הנשים הנזכרות בכתוב הראשון שהיה ראוי לו לומר ואם אחת מהן תמעול מעל ותחטא חטאת וגו׳ ולא היה צריך לומר ואם אשה כי אשה כל אחת מהן היתה. ואין זה דבר מחוור כי אם היה מדבר בשתי נשים היה ראוי לומר ואם אחת מהן תמעול מעל ותחטא חטאת וגו׳ ולא היה צריך לומר ואם אשה כי אשה כל אחת מהן היתה. אבל הכתוב מדבר בכל אשה ואשה שתמעול מעל ותחטא חטאת ולכן אמר ואם אשה כי תמעול מעל ותחטא חטאת. ואין זה דומה לאמרו ואם אחת מהן תמעול מעל ותחטא חטאת. כי שם אין הכתוב מדבר בכל אחת ואחת מהן אלא בשתיהן יחד ולכן אמר ואם אחת מהן תמעול מעל ותחטא חטאת. ואין זה דומה לאמרו ואם אשה כי תמעול מעל ותחטא חטאת. כי שם

אמם ... ...

משנה שביעית

ומש

אלך

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

והרשבא זלל

[illegible] ואי

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ויהי

889

בי אי

על עיני ואביטה נפלאות מתורתך

עמי כיי חכמה מדו עשו

פרק שמונה שרצים פיד

[illegible]

ודע [illegible]

אי [illegible]

ולי

עוד

ꝛꝛ

ואתה תצוה. ואחר שנתנבא על ישראל שיחטאו ויגלו ויתפזרו בין האומות ויתמעטו ויהיו מעטים בין כל העמים ואחר שנתנבא שיגאלו ויתקבצו ויתרבו ויהיו לעם אחד בארץ ישראל ויתנהגו בדרכי התורה ויתקדשו בקדושתה ויתעלו ויתרוממו בכל העמים ויהיו לאור גדול לכל העולם כולו ולכל האומות כולן כמו שכתוב בישעיה והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה זרחך ואחר שנתנבא שיגאלו ויתקבצו ויתרבו ויהיו לעם אחד בארץ ישראל ויתנהגו בדרכי התורה ויתקדשו בקדושתה ויתעלו ויתרוממו בכל העמים ויהיו לאור גדול לכל העולם כולו ולכל האומות כולן כמו שכתוב בישעיה והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה זרחך ואחר שנתנבא שיגאלו ויתקבצו ויתרבו ויהיו לעם אחד בארץ ישראל ויתנהגו בדרכי התורה ויתקדשו בקדושתה ויתעלו ויתרוממו בכל העמים ויהיו לאור גדול לכל העולם כולו ולכל האומות כולן כמו שכתוב בישעיה והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה זרחך

ואתה תצוה תחלת פרשה זו נאמרה לו למשה בשעה שאמר לו הקב"ה עשה לך שני לוחות כראשונים ואעלה אליך על ההר ואכתוב על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שברת ואתה תניחם בארון ואמר לו משה אם כן אין אני יודע מה כתבת בלוחות הראשונים שהרי לא ראיתי אותם מעולם ואמר לו הקב"ה לך ואני אכתוב לך אותם בלוחות השניים ואתה תניחם בארון ואמר לו משה אם כן אין אני יודע מה כתבת בלוחות הראשונים שהרי לא ראיתי אותם מעולם ואמר לו הקב"ה לך ואני אכתוב לך אותם בלוחות השניים ואתה תניחם בארון ואמר לו משה אם כן אין אני יודע מה כתבת בלוחות הראשונים שהרי לא ראיתי אותם מעולם ואמר לו הקב"ה לך ואני אכתוב לך אותם בלוחות השניים ואתה תניחם בארון

עוד אמר לו הקב"ה למשה משה אני יודע שאתה מצטער על שבירת הלוחות אבל אני נותן לך שכר על שברת אותם שכך אמר לו הקב"ה למשה יישר כחך שברת אותם ואני אומר לך שכר על שברת אותם שכך אמר לו הקב"ה למשה יישר כחך שברת אותם ואני אומר לך שכר על שברת אותם שכך אמר לו הקב"ה למשה יישר כחך שברת אותם ואני אומר לך שכר על שברת אותם

מעתה ר' אבין בשם ר' אחא אמר משל למלך שהיה לו בן אחד והיה מחבבו יותר מכל העולם כולו ולא היה לו בן אחר אלא בן אחד בלבד והיה מחבבו יותר מכל העולם כולו ולא היה לו בן אחר אלא בן אחד בלבד והיה מחבבו יותר מכל העולם כולו ולא היה לו בן אחר אלא בן אחד בלבד והיה מחבבו יותר מכל העולם כולו ולא היה לו בן אחר אלא בן אחד בלבד

ואבל כל ימי אבלו אשר הוא אבל עליו יעשה כמו שעשו לאביו ולאמו
ואם אין לו אב ואם יעשה כמו שעשו לאחיו ולאחותו ואם אין לו אחים
ואחיות יעשה כמו שעשו לבניו ולבנותיו ואם אין לו בנים ובנות יעשה
כמו שעשו לאשתו ואם אין לו אשה יעשה כמו שעשו לאחיו מאביו ואם
אין לו אחים מאביו יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין לו בנים יעשה כמו
שעשו לאחיו מאמו ואם אין לו אחים מאמו יעשה כמו שעשו לבניו ואם
אין לו בנים יעשה כמו שעשו לאחיו מן האב ואם אין לו אחים מן האב
יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין לו בנים יעשה כמו שעשו לאחיו מן האם
ואם אין לו אחים מן האם יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין לו בנים יעשה
כמו שעשו לאחיו ואם אין לו אחים יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין לו
בנים יעשה כמו שעשו לאחיו ואם אין לו אחים יעשה כמו שעשו לבניו
ואם אין לו בנים יעשה כמו שעשו לאחיו ואם אין לו אחים יעשה כמו
שעשו לבניו ואם אין לו בנים יעשה כמו שעשו לאחיו ואם אין לו אחים
יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין לו בנים יעשה כמו שעשו לאחיו ואם אין
לו אחים יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין לו בנים יעשה כמו שעשו לאחיו
ואם אין לו אחים יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין לו בנים יעשה כמו
שעשו לאחיו ואם אין לו אחים יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין לו בנים
יעשה כמו שעשו לאחיו ואם אין לו אחים יעשה כמו שעשו לבניו ואם אין
לו

ואל

ומש

ומש

ומש֗ אם יהיה בעל הבית עשיר ויש לו הרבה מעות ורוצה לעשות
מצוה יתן לעני שיש לו בנים קטנים ואשתו חולה ואין לו מה
יאכילם ואין לו מה יתן לרופא ולתרופות ואין לו מה יתן
לשכר בית ואין לו מה יתן לשכר מרחץ ואין לו מה יתן
לשכר מטה ואין לו מה יתן לשכר כסת ואין לו מה יתן
לשכר כר ואין לו מה יתן לשכר כסא ואין לו מה יתן
לשכר שלחן ואין לו מה יתן לשכר ספסל ואין לו מה יתן
לשכר כלי חרס ואין לו מה יתן לשכר כלי עץ ואין לו
מה יתן לשכר כלי נחושת ואין לו מה יתן לשכר כלי
ברזל ואין לו מה יתן לשכר כלי זכוכית ואין לו מה
יתן לשכר כלי מתכת ואין לו מה יתן לשכר כלי
אבן ואין לו מה יתן לשכר כלי עור ואין לו מה יתן
לשכר כלי בגד ואין לו מה יתן לשכר כלי שיש ואין
לו מה יתן לשכר כלי פשתן ואין לו מה יתן לשכר
כלי צמר ואין לו מה יתן לשכר כלי משי ואין לו מה
יתן לשכר כלי כותנה ואין לו מה יתן לשכר כלי
קנה ואין לו מה יתן לשכר כלי גומא ואין לו מה
יתן לשכר כלי סוף ואין לו מה יתן לשכר כלי
אגמון ואין לו מה יתן לשכר כלי ביצה ואין לו
מה יתן לשכר כלי תבן ואין לו מה יתן לשכר כלי
מוץ ואין לו מה יתן לשכר כלי קש ואין לו מה
יתן לשכר כלי עשב ואין לו מה יתן לשכר כלי
דשא ואין לו מה יתן לשכר כלי ירק ואין לו מה
יתן לשכר כלי פרי ואין לו מה יתן לשכר כלי
זרע ואין לו מה יתן לשכר כלי נטיעה ואין לו
מה יתן לשכר כלי שתיל ואין לו מה יתן לשכר
כלי שורש ואין לו מה יתן לשכר כלי ענף ואין
לו מה יתן לשכר כלי גזע ואין לו מה יתן לשכר
כלי קליפה ואין לו מה יתן לשכר כלי עלה ואין
לו מה יתן לשכר כלי פרח ואין לו מה יתן לשכר
כלי פרי ואין לו מה יתן לשכר כלי זרע ואין לו
מה יתן לשכר כלי נטיעה ואין לו מה יתן לשכר
כלי שתיל ואין לו מה יתן לשכר כלי שורש ואין
לו מה יתן לשכר כלי ענף ואין לו מה יתן לשכר
כלי גזע ואין לו מה יתן לשכר כלי קליפה ואין
לו מה יתן לשכר כלי עלה ואין לו מה יתן לשכר
כלי פרח ואין לו מה יתן לשכר כלי פרי ואין לו
מה יתן לשכר כלי זרע ואין לו מה יתן לשכר
כלי נטיעה ואין לו מה יתן לשכר כלי שתיל ואין
לו מה יתן לשכר כלי שורש ואין לו מה יתן לשכר
כלי ענף ואין לו מה יתן לשכר כלי גזע ואין לו
מה יתן לשכר כלי קליפה ואין לו מה יתן לשכר
כלי עלה ואין לו מה יתן לשכר כלי פרח ואין לו
מה יתן לשכר כלי פרי ואין לו מה יתן לשכר
כלי זרע ואין לו מה יתן לשכר כלי נטיעה ואין
לו

ומה

לבן

ומיהו

משתה

[illegible]

והרן זל [illegible]

מעתה [illegible]

ולא יהיה לו שום חלק בנחלת אביו ואחיו ולא בשום
מקום ולא יוכל לתבוע כלום מכל הנחלות ומכל
הקרקעות שיש לאביו ואחיו בכל מקום שיהיו
ולא יוכל לתבוע כלום מכל הנחלות ומכל
הקרקעות שיש לאביו ואחיו בכל מקום שיהיו
ולא יוכל לתבוע כלום מכל הנחלות ומכל
הקרקעות שיש לאביו ואחיו בכל מקום שיהיו
ולא יוכל לתבוע כלום מכל הנחלות ומכל
הקרקעות שיש לאביו ואחיו בכל מקום שיהיו
ולא יוכל לתבוע כלום מכל הנחלות ומכל
הקרקעות שיש לאביו ואחיו בכל מקום שיהיו

ואל תשכח את ה׳ אלהיך בלתי שמור מצותיו ומשפטיו וחקותיו אשר אנכי מצוך היום פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה ושבת׃ ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה׃ ורם לבבך ושכחת את ה׳ אלהיך המוציא אותך מארץ מצרים מבית עבדים׃ המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש׃ המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך׃ ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה׃ וזכרת את ה׳ אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתיך כיום הזה׃ והיה אם שכח תשכח את ה׳ אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון׃ כגוים אשר ה׳ מאביד מפניכם כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול ה׳ אלהיכם׃

אל כי תבוא אל הארץ אשר ה׳ נשבע לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם ערים גדלות וטובות אשר לא בנית׃ ובתים מלאים כל טוב אשר לא מלאת וברות חצובות אשר לא חצבת כרמים וזיתים אשר לא נטעת ואכלת ושבעת׃ השמר לך פן תשכח את ה׳ אשר הוציאך מארץ מצרים מבית עבדים׃ את ה׳ אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע׃ לא תלכון אחרי אלהים אחרים מאלהי העמים אשר סביבותיכם׃ כי אל קנא ה׳ אלהיך בקרבך פן יחרה אף ה׳ אלהיך בך והשמיד אתך מעל פני האדמה׃ לא תנסו את ה׳ אלהיכם כאשר נסיתם במסה׃ שמור תשמרון את מצות ה׳ אלהיכם ועדתיו וחקיו אשר צוך׃ והישר והטוב בעיני ה׳ למען ייטב לך ובאת וירשת את הארץ הטובה אשר נשבע ה׳ לאבתיך׃ להדף כל אויביך מפניך כאשר דבר ה׳׃ כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה ה׳ אלהינו אתכם׃ ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויוצאנו ה׳ ממצרים ביד חזקה׃ ויתן ה׳ אתת ומופתים גדלים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעיני׃ ואתנו הוציא משם למען הביא לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבתינו׃ ויצונו ה׳ לעשות את כל החקים האלה ליראה את ה׳ אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיתנו כהיום הזה׃ וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה׳ אלהינו כאשר צונו׃ כי תשמר את כל המצוה הזאת לעשות לפני ה׳ אלהינו כאשר צונו׃ כי יביאך ה׳ אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונשל גוים רבים מלפניך החתי והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך׃ ונתנם ה׳ אלהיך לפניך והכיתם החרם תחרים אותם לא תכרת להם ברית ולא תחנם׃ ולא תתחתן בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך׃ כי יסיר את בנך מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף ה׳ בכם והשמידך מהר׃ כי אם כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו ומצבתיהם תשברו ואשריהם תגדעון ופסיליהם תשרפון באש׃ כי עם קדוש אתה לה׳ אלהיך בך בחר ה׳ אלהיך להיות לו לעם סגלה מכל העמים אשר על פני האדמה׃ לא מרבכם מכל העמים חשק ה׳ בכם ויבחר בכם כי אתם המעט מכל העמים׃ כי מאהבת ה׳ אתכם ומשמרו את השבעה אשר נשבע לאבתיכם הוציא ה׳ אתכם ביד חזקה ויפדך מבית עבדים מיד פרעה מלך מצרים׃ וידעת כי ה׳ אלהיך הוא האלהים האל הנאמן שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותיו לאלף דור׃ ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאיו אל פניו ישלם לו׃ ושמרת את המצוה ואת החקים ואת המשפטים אשר אנכי מצוך היום לעשותם׃ והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ה׳ אלהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבתיך׃ ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטנך ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר נשבע לאבתיך לתת לך׃ ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך׃ והסיר ה׳ ממך כל חלי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך׃ ואכלת את כל העמים אשר ה׳ אלהיך נתן לך לא תחוס עינך עליהם ולא תעבד את אלהיהם כי מוקש הוא לך׃ כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם׃ לא תירא מהם זכר תזכר את אשר עשה ה׳ אלהיך לפרעה ולכל מצרים׃ המסות הגדלות אשר ראו עיניך והאתת והמופתים והיד החזקה והזרוע הנטויה אשר הוציאך ה׳ אלהיך כן יעשה ה׳ אלהיך לכל העמים אשר אתה ירא מפניהם׃ ושלח ה׳ אלהיך את הצרעה בהם עד אבד הנשארים והנסתרים מפניך׃ לא תערץ מפניהם כי ה׳ אלהיך בקרבך אל גדול ונורא׃ ונשל ה׳ אלהיך את הגוים האל מפניך מעט מעט לא תוכל כלתם מהר פן תרבה עליך חית השדה׃ ונתנם ה׳ אלהיך לפניך והמם מהומה גדולה עד השמדם׃ ונתן מלכיהם בידך והאבדת את שמם מתחת השמים לא יתיצב איש בפניך עד השמדך אתם׃ פסילי אלהיהם תשרפון באש לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש בו כי תועבת ה׳ אלהיך הוא׃ ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמהו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא׃ כל הדבר אשר אנכי מצוך אתו תשמרו לעשות למען תחיון ורביתם ובאתם וירשתם את הארץ אשר נשבע ה׳ לאבתיכם׃ וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה׳ אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענתך לנסתך לדעת את אשר בלבבך התשמר מצותיו אם לא׃ וינענך וירעבך ויאכלך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבתיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה׳ יחיה האדם׃ שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה׃ וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה׳ אלהיך מיסרך׃ ושמרת את מצות ה׳ אלהיך ללכת בדרכיו וליראה אתו׃ כי ה׳ אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר׃ ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש׃ ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת׃ ואכלת ושבעת וברכת את ה׳ אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך׃ השמר לך פן תשכח את ה׳ אלהיך לבלתי שמר מצותיו ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי מצוך היום׃ פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה ושבת׃ ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה׃ ורם לבבך ושכחת את ה׳ אלהיך המוציא אותך מארץ מצרים מבית עבדים׃ המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש׃ המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך׃ ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה׃ וזכרת את ה׳ אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתיך כיום הזה׃ והיה אם שכח תשכח את ה׳ אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון׃ כגוים אשר ה׳ מאביד מפניכם כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול ה׳ אלהיכם׃

ושמן

והרב ז"ל

ושמן

905

עמ״י נ״ל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עש״ו
כ״י חכמה מד״ו

משנה שניה

[illegible]

ואלו הן הדברים שאין מחזירין עליהם משום אבידה. הרי שראה שורו ושה חבריו
ברשות הרבים. או שראה שורו ושה חבריו שנפלו בבור. או שראה שורו ושה חבריו
שנפלו בנהר. או שראה שורו ושה חבריו שנפלו בשיחין ומערות. או שראה שורו ושה
חבריו שנפלו בגל. או שראה שורו ושה חבריו שנפלו בים. או שראה שורו ושה חבריו
שנפלו בלסטין. או שראה שורו ושה חבריו שנפלו בגנבים. או שראה שורו ושה חבריו
שנפלו בחיה. או שראה שורו ושה חבריו שנפלו בעכו"ם. או שראה שורו ושה חבריו
שנפלו בשבת. או שראה שורו ושה חבריו שנפלו בטומאה. או שראה שורו ושה חבריו
שנפלו בצרעת

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ואלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרות וד זהב׃ אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע׃ ויהי בארבעים שנה באחד עשר חדש באחד לחדש דבר משה אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה אתו אליהם׃ אחרי הכתו את סיחן מלך האמרי אשר יושב בחשבון ואת עוג מלך הבשן אשר יושב בעשתרות באדרעי׃ בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר׃ יהוה אלהינו דבר אלינו בחרב לאמר רב לכם שבת בהר הזה׃ פנו לכם ובאו לכם הר האמרי ואל כל שכניו בערבה בהר ובשפלה ובנגב ובחוף הים ארץ הכנעני והלבנון עד הנהר הגדל נהר פרת׃ ראה נתתי לפניכם את הארץ באו ורשו את הארץ אשר נשבע יהוה לאבתיכם לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם׃ ואדבר אליכם בעת ההוא לאמר לא אוכל לבדי שאת אתכם׃ יהוה אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרב׃ יהוה אלהי אבתיכם יסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם׃ איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם׃ הבו לכם אנשים חכמים ונבנים וידעים לשבטיכם ואשימם בראשיכם׃ ותענו אתי ותאמרו טוב הדבר אשר דברת לעשות׃ ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וידעים ואתן אתם בראשיכם שרי אלפים ושרי מאות ושרי חמשים ושרי עשרות ושטרים לשבטיכם׃ ואצו את שפטיכם בעת ההוא לאמר שמע בין אחיכם ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו ובין גרו׃ לא תכירו פנים במשפט כקטן כגדל תשמעון לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלהים הוא והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתיו׃ ואצוה אתכם בעת ההוא את כל הדברים אשר תעשון׃ ונסעו מחורב וילכו את כל המדבר הגדול והנורא ההוא אשר ראיתם דרך הר האמרי כאשר צוה יהוה אלהינו אתנו ונבא עד קדש ברנע׃ ואמר אליכם באתם עד ההר האמרי אשר יהוה אלהינו נתן לנו׃ ראה נתן יהוה אלהיך לפניך את הארץ עלה רש ורש כאשר דבר יהוה אלהי אבתיך לך אל תירא ואל תחת׃ ותקרבון אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן׃ וייטב בעיני הדבר ואקח מכם שנים עשר אנשים איש אחד איש אחד לשבט׃ ויפנו ויעלו ההרה ויבאו עד נחל אשכול ויתרו אתה׃ ויקחו בידם מפרי הארץ ויורדו אלינו וישבו אתנו דבר ויאמרו טובה הארץ אשר יהוה אלהינו נתן לנו׃ ולא אביתם לעלות ותמרו את פי יהוה אלהיכם׃ ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת יהוה אתנו הוציאנו מארץ מצרים לתת אתנו ביד האמרי להשמידנו׃ אנה אנחנו עלים אחינו המסו את לבבנו לאמר עם גדול ורם ממנו ערים גדלות ובצורות בשמים וגם בני ענקים ראינו שם׃ ואמר אליכם לא ערצון ולא תיראון מהם׃ יהוה אלהיכם ההלך לפניכם הוא ילחם לכם ככל אשר עשה אתכם לעיניכם במצרים׃ ובמדבר אשר ראית אשר נשאך יהוה אלהיך כאשר ישא איש את בנו בכל הדרך אשר הלכתם עד בואכם עד המקום הזה׃ ובדבר הזה אינכם מאמינם ביהוה אלהיכם׃ ההלך לפניכם בדרך לתור לכם מקום לחניתכם באש לילה לראתכם בה את הדרך אשר תלכו בה ובענן יומם׃ וישמע יהוה את קול דבריכם ויקצף וישבע לאמר׃ אם יראה אחד האנשים האלה הדור הרע הזה את הארץ הטובה אשר נשבעתי לתת לאבתיכם׃ זולתי כלב בן יפנה הוא יראנה ולו אתן את הארץ אשר דרך בה ולבניו יען אשר מלא אחרי יהוה׃ גם בי התאנף יהוה בגלליכם לאמר גם אתה לא תבא שמה׃ יהושע בן נון העמד הוא יבא שמה אתו חזק אתו כי הוא ינחילנה את ישראל׃ וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה ובניכם אשר לא ידעו היום טוב ורע המה יבאו שמה ולהם אתננה והם יירשוה׃ ואתם פנו לכם ונסעו המדברה דרך ים סוף׃ ותענו ותאמרו אלי חטאנו ליהוה אנחנו אנחנו נעלה ונלחמנו ככל אשר צונו יהוה אלהינו ותחגרו איש את כלי מלחמתו ותהינו לעלות ההרה׃ ויאמר יהוה אלי אמר להם לא תעלו ולא תלחמו כי אינני בקרבכם ולא תנגפו לפני אויביכם׃ ואדבר אליכם ולא שמעתם ותמרו את פי יהוה ותזדו ותעלו ההרה׃ ויצא האמרי היושב בהר ההוא לקראתכם וירדפו אתכם כאשר תעשינה הדברים ויכתו אתכם בשעיר עד חרמה׃ ותשבו ותבכו לפני יהוה ולא שמע יהוה בקולכם ולא האזין אליכם׃ וישבתם בקדש ימים רבים כימים אשר ישבתם׃ ונפן ונסע המדברה דרך ים סוף כאשר דברני יהוה ונסב את הר שעיר ימים רבים׃ ויאמר יהוה אלי לאמר׃ רב לכם סב את ההר הזה פנו לכם צפונה׃ ואת העם צו לאמר אתם עברים בגבול אחיכם בני עשו היושבים בשעיר וייראו מכם והנצרתם מאד׃ אל תתגרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי ירושה נתתי את הר שעיר לעשו׃ אכל תאכלון מאתם בכסף ושברתם מים בכסף ושתיתם׃ כי יהוה אלהיך ברכך בכל מעשה ידיך ידע לכתך את המדבר הגדל הזה זה ארבעים שנה יהוה אלהיך אתך לא חסרת דבר׃ ונעבר מאת אחינו בני עשו היושבים בשעיר מדרך הערבה מאילת ומעצין גבר ונפן ונעבר דרך מדבר מואב׃ ויאמר יהוה אלי אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירושה כי לבני לוט נתתי את ער ירושה׃ האמים לפנים ישבו בה עם גדול ורב וענקים כבני ענק׃ רפאים גם הם יחשבו כענקים ומואבים יקראו להם אמים׃ ובשעיר ישבו החרי לפנים ובני עשו יירשום וישמידם מפניהם וישבו תחתם כאשר עשה ישראל לארץ ירשתו אשר נתן יהוה להם׃ עתה קומו לכם ועברו את נחל זרד ונעבר את נחל זרד׃ הימים אשר הלכנו מקדש ברנע עד אשר עברנו את נחל זרד שלשים ושמנה שנה עד תם כל הדור אנשי המלחמה מקרב המחנה כאשר נשבע יהוה להם׃ וגם יד יהוה היתה בם להמם מקרב המחנה עד תמם׃ ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם׃ וידבר יהוה אלי לאמר׃ אתה עבר היום את גבול מואב את ער׃ וקרבת מול בני עמון אל תצרם ואל תתגר בם כי לא אתן מארץ בני עמון לך ירושה כי לבני לוט נתתיה ירושה׃ ארץ רפאים תחשב גם היא רפאים ישבו בה לפנים והעמנים יקראו להם זמזמים׃ עם גדול ורב וענקים כבני ענק ויהוה השמידם מפניהם וירשום וישבו תחתם׃ כאשר עשה לבני עשו הישבים בשעיר את החרי אשר השמיד מפניהם וירשם וישבו תחתם עד היום הזה׃ והעוים הישבים בחצרים עד עזה כפתרים היצאים מכפתור השמידם וישבו תחתם׃ עברו קומו לכם ונסעו ועברו את נחל ארנון ראה נתתי בידך את סיחן האמרי מלך חשבון והאמרי ואת ארצו החל רש ורש בו׃ היום הזה אחל תת פחדך ויראתך על פני העמים תחת כל השמים אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך׃ ואשלח מלאכים מקדמות מדבר אל סיחן מלך חשבון דברי שלום לאמר׃ אעברה בארצך בדרך בדרך אלך לא אסור ימין ושמאל׃ אכל תשברני בכסף ואכלתי ומים בכסף ושתיתי רק אעברה ברגלי׃ כאשר עשו לי בני עשו הישבים בשעיר והמואבים הישבים בער עד אשר אעבר את הירדן אל הארץ אשר יהוה אלהינו נתן לנו׃ ולא אבה סיחן מלך חשבון הבתנו כי הקשה יהוה אלהיך את רוחו והאמיץ את לבבו למען תתו בידך כיום הזה׃ ויאמר יהוה אלי ראה החלתי תת לפניך את סיחן ואת ארצו החל רש לרשת את ארצו׃ ויצא סיחן לקראתנו הוא וכל עמו למלחמה יהצה׃ ויתנהו יהוה אלהינו לפנינו ונך אתו ואת בניו ואת כל עמו׃ ונלכד את כל ערים בעת ההוא ונחרם את כל עיר מתים ונשים וטף לא השארנו שריד׃ רק הבהמה בזזנו לנו ושלל הערים אשר לכדנו׃ מערוער אשר על שפת נחל ארנון והעיר אשר בנחל ועד הגלעד לא היתה קריה שגבה ממנו את הכל נתן יהוה אלהינו לפנינו׃ רק אל ארץ בני עמון לא קרבת כל יד נחל יבק וערי ההר ואל כל אשר צוה יהוה אלהינו׃ ונפן ונעל דרך הבשן ויצא עוג מלך הבשן לקראתנו הוא וכל עמו למלחמה אדרעי׃ ויאמר יהוה אלי אל תירא אתו כי בידך נתתי אתו ואת כל עמו ואת ארצו ועשית לו כאשר עשית לסיחן מלך האמרי אשר יושב בחשבון׃ ויתן יהוה אלהינו בידנו גם את עוג מלך הבשן ואת כל עמו ונכהו עד בלתי השאיר לו שריד׃ ונלכד את כל ערים בעת ההוא לא היתה קריה אשר לא לקחנו מהם שישים עיר כל חבל ארגב ממלכת עוג בבשן׃ כל אלה ערים בצורות חומה גבהה דלתים ובריח לבד מערי הפרזי הרבה מאד׃ ונחרם אתם כאשר עשינו לסיחן מלך חשבון החרם כל עיר מתים ונשים וטף׃ וכל הבהמה ושלל הערים בזזנו לנו׃ ונקח בעת ההוא את הארץ מיד שני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן מנחל ארנון עד הר חרמון׃ צידנים יקראו לחרמון שריון והאמרי קוראים לו שניר׃ כל ערי המישר וכל הגלעד וכל הבשן עד סלכה ואדרעי ערי ממלכת עוג בבשן׃ כי רק עוג מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים הנה ערש ברזל הלא הוא ברבת בני עמון תשע אמות ארכה וארבע אמות רחבה באמת איש׃ וירש את הארץ הזאת מן הערוער אשר על נחל ארנון וחצי הר הגלעד וערי נתתי לראובני ולגדי׃ ויתר הגלעד וכל הבשן ממלכת עוג נתתי לחצי שבט המנשה כל חבל הארגב לכל הבשן הוא יקרא ארץ רפאים׃ יאיר בן מנשה לקח את כל חבל הארגב עד גבול הגשורי והמעכתי ויקרא אתם על שמו את הבשן חות יאיר עד היום הזה׃ ולמכיר נתתי הגלעד׃ ולראובני ולגדי נתתי מן הגלעד ועד נחל ארנון תוך הנחל וגבול ועד נחל יבק גבול בני עמון׃ והערבה והירדן וגבול מכנרת ועד ים הערבה ים המלח תחת אשדות הפסגה מזרחה׃ ואצו אתכם בעת ההוא לאמר יהוה אלהיכם נתן לכם את הארץ הזאת לרשתה חלוצים תעברו לפני אחיכם בני ישראל כל בני חיל׃ רק נשיכם וטפכם ומקנכם ידעתי כי מקנה רב יש לכם ישבו בעריכם אשר נתתי לכם׃ עד אשר יניח יהוה לאחיכם כמוכם וירשו גם הם את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן להם בעבר הירדן ושבתם איש אל ירשתו אשר נתתי לכם׃ ואת יהושע צויתי בעת ההוא לאמר עיניך הרואות את כל אשר עשה יהוה אלהיכם לשני המלכים האלה כן יעשה יהוה לכל הממלכות אשר אתה עבר שמה׃ לא תיראום כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם׃ ואתחנן אל יהוה בעת ההוא לאמר׃ אדני יהוה אתה החלת להראות את עבדך את גדלך ואת ידך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך׃ אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנון׃ ויתעבר יהוה בי למענכם ולא שמע אלי ויאמר יהוה אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה׃ עלה ראש הפסגה ושא עיניך ימה וצפונה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך כי לא תעבר את הירדן הזה׃ ואת יהושע צו וחזקהו ואמצהו כי הוא יעבר לפני העם הזה והוא ינחיל אתם את הארץ אשר תראה׃ וישב בגיא מול בית פעור׃ ועתה ישראל שמע אל החקים ואל המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיו ובאתם וירשתם את הארץ אשר יהוה אלהי אבתיכם נתן לכם׃ לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם׃ עיניכם הרואות את אשר עשה יהוה בבעל פעור כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו יהוה אלהיך מקרבך׃ ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם היום׃ ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים כאשר צוני יהוה אלהי לעשות כן בקרב הארץ אשר אתם באים שמה לרשתה׃ ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה׃ כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרבים אליו כיהוה אלהינו בכל קראנו אליו׃ ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקם ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום׃ רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך׃ יום אשר עמדת לפני יהוה אלהיך בחרב בהקהל אלי את העם ואשמיעם את דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בניהם ילמדון׃ ותקרבון ותעמדון תחת ההר וההר בוער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל׃ וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול׃ ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים ויכתבם על שני לחת אבנים׃ ואתי צוה יהוה בעת ההוא ללמד אתכם חקים ומשפטים לעשתכם אתם בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה׃ ושמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר יהוה אליכם בחרב מתוך האש׃ פן תשחתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל תבנית זכר או נקבה׃ תבנית כל בהמה אשר בארץ תבנית כל צפור כנף אשר תעוף בשמים׃ תבנית כל רמש בארמה תבנית כל דגה אשר במים מתחת לארץ׃ ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונדחת והשתחוית להם ועבדתם אשר חלק יהוה אלהיך אתם לכל העמים תחת כל השמים׃ ואתכם לקח יהוה ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה׃ ויהוה התאנף בי על דבריכם ולא נשבע לבלתי עברתי את הירדן ולבלתי אבא אל הארץ הטובה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה׃ כי אנכי מת בארץ הזאת איני עבר את הירדן ואתם עברים וירשתם את הארץ הטובה הזאת׃ השמרו לכם פן תשכחו את ברית יהוה אלהיכם אשר כרת עמכם ועשיתם לכם פסל תמונת כל אשר צוך יהוה אלהיך׃ כי יהוה אלהיך אש אכלה הוא אל קנא׃ כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשיתם הרע בעיני יהוה אלהיך להכעיסו׃ העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכן ימים עליה כי השמד תשמדון׃ והפיץ יהוה אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג יהוה אתכם שמה׃ ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון׃ ומבקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך׃ בצר לך וימצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת בקלו׃ כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבתיך אשר נשבע להם׃ כי שאל נא לימים ראשנים אשר היו לפניך למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה השמים הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשמע כמוהו׃ השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי׃ או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת באתת ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים ככל אשר עשה לכם יהוה אלהיכם במצרים לעיניך׃ אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו׃ מן השמים השמיעך את קלו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה ודבריו שמעת מתוך האש׃ ותחת כי אהב את אבתיך ויבחר בזרעו אחריו ויוצאך בפניו בכחו הגדול ממצרים׃ להוריש גוים גדלים ועצומים ממך מפניך להביאך לתת לך את ארצם נחלה כיום הזה׃ וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד׃ ושמרת את חקיו ואת מצותיו אשר אנכי מצוך היום אשר ייטב לך ולבניך אחריך ולמען תאריך ימים על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך כל הימים׃ אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה שמש׃ לנוס שמה רוצח אשר ירצח את רעהו בבלי דעת והוא לא שנא לו מתמול שלשם ונס אל אחת מן הערים האל וחי׃ פן ירדף גאל הדם אחר הרוצח כי יחם לבבו והשיגו כי ארך הדרך והכהו נפש ולו אין משפט מות כי לא שנא הוא לו מתמול שלשם׃ על כן אנכי מצוך לאמר שלש ערים תבדיל לך׃ והיה כי ירחיב יהוה אלהיך את גבלך כאשר נשבע לאבתיך ונתן לך את כל הארץ אשר דבר לתת לאבתיך׃ כי תשמר את כל המצוה הזאת לעשתה אשר אנכי מצוך היום לאהבה את יהוה אלהיך וללכת בדרכיו כל הימים ואת יהוה אלהיך תוסף לך עוד שלש ערים על השלש האלה׃ ולא ישפך דם נקי בקרב ארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה ויהי עליך דמים׃ ואם יהיה איש שנא לרעהו וארב לו וקם עליו והכהו נפש ומת ונס אל אחת הערים האל׃ ושלחו זקני עירו ולקחו אתו משם ונתנו אתו ביד גאל הדם ומת׃ לא תחוס עינך עליו וביערת דם הנקי מישראל למען ייטב לך׃ לא תסיג גבול רעך אשר גבלו ראשנים בנחלתך אשר תנחל בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשתה׃ לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת בכל חטא אשר יחטא על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר׃ כי יקום עד חמס באיש לענות בו סרה׃ ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני יהוה לפני הכהנים והשפטים אשר יהיו בימים ההם׃ ודרשו השפטים היטב והנה עד שקר העד שקר ענה באחיו׃ ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו ובערת הרע מקרבך׃ ואת יתר ישמעו ויראו ולא יוספו לעשות עוד כדבר הרע הזה בקרבך׃ ולא תחוס עינך נפש בנפש עין בעין שן בשן יד ביד רגל ברגל׃ כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי יהוה אלהיך עמך המעלך מארץ מצרים׃ והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם׃ ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם׃ כי יהוה אלהיכם ההלך עמכם להלחם לכם את אויביכם להושיע אתכם׃ ודברו השטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו׃ ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחללנו׃ ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה׃ וספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו׃ והיה ככלות השטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם׃ קרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום׃ והיה אם שלום תענך ופתחה לך והיה כל העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוך׃ ואם לא תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה וצרת עליה׃ ונתנה יהוה אלהיך בידך והכית את כל זכורה לפי חרב׃ רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שללה תבז לך ואכלת את שלל אויביך אשר נתן יהוה אלהיך לך׃ כן תעשה לכל הערים הרחקות ממך מאד אשר לא מערי הגוים האלה הנה׃ רק מערי העמים האלה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה׃ כי החרם תחרימם החתי והאמרי הכנעני והפרזי החוי והיבוסי כאשר צוך יהוה אלהיך׃ למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות ככל תועבתם אשר עשו לאלהיהם וחטאתם ליהוה אלהיכם׃ כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עץ השדה לבוא מפניך במצור׃ רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרתת ובנית מצור על העיר אשר הוא עשה עמך מלחמה עד רדתה׃ כי ימצא חלל באדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשתה נפל בשדה לא נודע מי הכהו׃ ויצאו זקניך ושפטיך ומדדו אל ערי הסביבת החלל׃ והיה העיר הקרבה אל החלל ולקחו זקני העיר ההוא עגלת בקר אשר לא עבד בה אשר לא משכה בעל׃ והורידו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וערפו שם את העגלה בנחל׃ וניגשו הכהנים בני לוי כי בם בחר יהוה אלהיך לשרתו ולברך בשם יהוה ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע׃ וכל זקני העיר ההוא הקרבים אל החלל ירחצו את ידיהם על העגלה הערופה בנחל׃ וענו ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו׃ כפר לעמך ישראל אשר פדית יהוה ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל ונכפר להם הדם׃ ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני יהוה׃ כי תצא מחנה על אויביך ונתנו יהוה אלהיך בידך ושבית שביו׃ וראית בשביו אשת יפת תאר ונחשקת בה ולקחת לך לאשה׃ והבאתה אל תוך ביתך וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה׃ והסירה את שמלת שביה מעליה וישבה בביתך ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה׃ והיה אם לא חפצת בה ושלחתה לנפשה ומכר לא תמכרנה בכסף לא תתעמר בה תחת אשר עניתה׃ לא תהיה לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה וילדו לו בנים האהובה והשנואה ויהיה הבן הבכור לשנואה׃ והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בכור השנואה הבכור׃ כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו כי הוא ראשית אונו לו משפט הבכרה׃ כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אתו ולא ישמע אליהם׃ ותפשו בו אביו ואמו והוציאו אתו אל זקני עירו ואל שער מקומו׃ ואמרו אל זקני עירו בננו זה סורר ומורה איננו שמע בקלנו זולל וסבא׃ ורגמו אתו כל אנשי עירו באבנים ומת ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו׃ כי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אתו על עץ׃ לא תלין נבלתו על העץ כי קבר תקברנו ביום ההוא כי קללת אלהים תלוי וטמאת לא תטמא את אדמתך אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה׃ לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחיך׃ ואם לא קרוב אחיך אליך ולא ידעתו ואספתו אל תוך ביתך והיה עמך עד דרש אחיך אתו והשבתו לו׃ וכן תעשה לחמרו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם׃ לא תראה את חמור אחיך או את שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם הקם תקים עמו׃ לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת יהוה אלהיך כל עשה אלה׃ כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים ורבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים׃ שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים׃ כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו׃ לא תזרע כרמך כלאים פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם׃ לא תחרש בשור ובחמר יחדו׃ לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו׃ גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה׃ כי יקח איש אשה ובעלה ולא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו׃ והיתה כי תצא מביתו והלכה והיתה לאיש אחר׃ ושנאה האיש האחרון וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו או כי ימות האיש האחרון אשר לקחה לו לאשה׃ לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה להיות לו לאשה אחרי אשר הטמאה כי תועבה היא לפני יהוה ולא תחטיא את הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה׃ כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבר עליו לכל דבר נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח׃ לא יחבל רכב ורחב כי נפש הוא חבל׃ כי ימצא איש גנב נפש מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו ומת הגנב ההוא ובערת הרע מקרבך׃ השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל אשר יורו אתכם הכהנים הלוים כאשר צויתים תשמרון לעשות׃ זכר את אשר עשה יהוה אלהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים׃ כי תשה ברעך משאת מאומה לא תבא אל ביתו לעבט עבטתו׃ בחוץ תעמד והאיש אשר אתה נשה בו יוציא אליך את העבוט החוצה׃ ואם איש עני הוא לא תשכב בעבטתו׃ השב תשיב לו את העבוט כבא השמש ושכב בשלמתו וברכך וצדקה תהיה לך לפני יהוה אלהיך׃ לא תעשק שכיר עני ואביון מאחיך או מגרך אשר בארצך בשעריך׃ ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נשא את נפשו ולא יקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא׃ לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות איש בחטאו יומתו׃ לא תטה משפט גר יתום ולא תחבל בגד אלמנה׃ וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדך יהוה אלהיך משם על כן אנכי מצוך לעשות את הדבר הזה׃ כי תקצר קצירך בשדך ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולאלמנה יהיה למען יברכך יהוה אלהיך בכל מעשה ידיך׃ כי תחבט זיתך לא תפאר אחריך לגר ליתום ולאלמנה יהיה׃ כי תבצר כרמך לא תעולל אחריך לגר ליתום ולאלמנה יהיה׃ וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים על כן אנכי מצוך לעשות את הדבר הזה׃ כי יהיה ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט ושפטום וצדקו את הצדיק והרשיעו את הרשע׃ והיה אם בן הכות הרשע והפילו השפט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר׃ ארבעים יכנו לא יוסיף פן יוסיף והכהו על אלה מכה רבה וקלתה לעיניך׃ לא תחסם שור בדישו׃ כי ישבו אחים יחד ומת אחד מהם ובן אין לו לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר יבמה עליה ולקחה לו לאשה ויבמה׃ והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל׃ ואם לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים ואמרה מאן יבם לאחיו להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי לקחתי׃ וקראו לו זקני עירו ודברו אליו והתיצב ואמר לא חפצתי לקחתה׃ ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו וענתה ואמרה כה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו׃ ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל׃ כי ינצו אנשים יחדו איש ואחיו וקרבת אשת האחד להציל את אישה מיד מכהו ושלחה את ידה ואחזה במבשיו׃ וקצתה כפה לא תחוס עינך׃ לא יהיה לך באבנך אבן ואבן גדולה ומצלה׃ לא יהיה לך בביתך איפה ואיפה גדולה ומצלה׃ אבן שלמה וצדק יהיה לך איפה שלמה וצדק יהיה לך למען יארכון ימיך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך׃ כי תועבת יהוה אלהיך כל עשה אלה כל עשה עולה׃ זכר את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים׃ אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים׃ והיה בהניח יהוה אלהיך לך מכל אויביך מסביב בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח׃ והיה כי תבוא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה׃ ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך ושמת בטנא והלכת אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם׃ ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת אליו הגדתי היום ליהוה אלהיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע יהוה לאבתינו לתת לנו׃ ולקח הכהן הטנא מידך והניחו לפני מזבח יהוה אלהיך׃ וענית ואמרת לפני יהוה אלהיך ארמי אבד אבי וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב׃ וירעו אתנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבדה קשה׃ ונצעק אל יהוה אלהי אבתינו וישמע יהוה את קלנו וירא את ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו׃ ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמורא גדל ובאתת ובמופתים׃ ויבאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש׃ ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי יהוה והנחתו לפני יהוה אלהיך והשתחוית לפני יהוה אלהיך׃ ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך יהוה אלהיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך׃ כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה השלישית שנת המעשר ונתתה לגר ליתום ולאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו׃ ואמרת לפני יהוה אלהיך בערתי הקדש מן הבית וגם נתתיו ללוי ולגר ליתום ולאלמנה ככל מצותך אשר צויתני לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי׃ לא אכלתי באוני ממנו ולא בערתי ממנו בטמא ולא נתתי ממנו למת שמעתי בקול יהוה אלהי עשיתי ככל אשר צויתני׃ השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו כאשר נשבעת לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש׃ היום הזה יהוה אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אתם בכל לבבך ובכל נפשך׃ את יהוה האמרת היום להיות לך לאלהים וללכת בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקולו׃ ויהוה האמירך היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו׃ ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיותך עם קדש ליהוה אלהיך כאשר דבר׃ והיה ביום אשר תעברו את הירדן אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים גדלות ושדת אתם בשיד׃ וכתבת עליהם את כל דברי התורה הזאת בעברך למען אשר תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך ארץ זבת חלב ודב

[illegible]
[illegible]
[illegible]

913

ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻭﺍﻟﻄﻴﻦ ﻭﺍﻟﺤﺠﺎﺭﺓ ﻭﺍﻟﺠﺒﺎﻝ ﻭﺍﻟﺒﺤﺎﺭ ﻭﺍﻟﺒﺮ ﻭﺍﻟﺤﻴﻮﺍﻧﺎﺕ ﻭﺍﻟﻨﺒﺎﺕ ﻭﺍﻟﺸﺠﺮ ﻭﺍﻟﺜﻤﺎﺭ ﻭﺍﻟﻌﻴﻮﻥ ﻭﺍﻟﺒﺤﻴﺮﺍﺕ ﻭﺍﻟﺴﻬﻮﻝ ﻭﺍﻟﻮﻋﺮ ﻭﺍﻟﺠﻮﺍﺭﺡ ﻭﺍﻟﻤﺴﺎﻛﻦ ﻭﺍﻟﻤﺮﺍﻋﻲ ﻭﺍﻟﻤﺰﺍﺭﻉ ﻭﺍﻟﻤﺪﻥ ﻭﺍﻟﻘﺮﻯ ﻭﺍﻟﺒﻴﻮﺕ ﻭﺍﻟﻘﺼﻮﺭ ﻭﺍﻟﺨﻴﺎﻡ ﻭﺍﻟﺒﺴﺎﺗﻴﻦ ﻭﺍﻟﻤﺮﺍﺑﻊ ﻭﺍﻟﻤﺰﺍﺭﻉ ﻭﺍﻟﻤﺮﺍﻋﻲ ﻭﺍﻟﺠﻮﺍﺭﺡ ﻭﺍﻟﻤﺴﺎﻛﻦ

[illegible] [illegible] [illegible] [

אלא ואם

מעתה

ולא יהיה לו אחר ח אחר לפניו כל ימי חייו ולא יעשה לו פסל
וכל תמונה אשר עשו ידי ואשר עשו רגלי ולא יעשה לו פסל
ולא

ונראה

ולדיק

921

עמי גלעיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו

כי חכמה מרו

בערב כסליו יום מולדתי לשנת

כו לשלו אמן

אי נמי ל"ק דקרא דלא יהיה בך איירי בישראל שמכירין בשם ה' ויודעין שאין לו דמות הגוף ואין לו גבול ותכלית ואין לו שינוי ולא שייך בו לא ישיבה ולא עמידה ולא מקום ולא יציאה ולא כניסה ולא ימין ולא שמאל ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף נצרך להם ולא שייך בו לא שחוק ולא קלות ראש ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף נוהג בהם ולא שייך בו לא עצבות ולא כעס ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתעצב ומתרגז מהם ולא שייך בו לא חכמה ולא בינה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתחכם ומתבונן בהם ולא שייך בו לא שכחה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף שוכח ולא שייך בו לא חיים ולא מות ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתחיים ומת בהם ולא שייך בו לא עשיר ולא עני ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתעשר ומתעני בהם ולא שייך בו לא שתיה ולא אכילה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף נהנה בהם ולא שייך בו לא שמחה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף שמח בהם ולא שייך בו לא שנה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף ישן בהם ולא שייך בו לא שחוק ולא קלות ראש ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף נוהג בהם ולא שייך בו לא עצבות ולא כעס ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתעצב ומתרגז מהם ולא שייך בו לא חכמה ולא בינה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתחכם ומתבונן בהם ולא שייך בו לא שכחה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף שוכח ולא שייך בו לא חיים ולא מות ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתחיים ומת בהם ולא שייך בו לא עשיר ולא עני ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתעשר ומתעני בהם ולא שייך בו לא שתיה ולא אכילה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף נהנה בהם ולא שייך בו לא שמחה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף שמח בהם ולא שייך בו לא שנה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף ישן בהם

אי נמי ל"ק דקרא דלא יהיה בך איירי בישראל שמכירין בשם ה' ויודעין שאין לו דמות הגוף ואין לו גבול ותכלית ואין לו שינוי ולא שייך בו לא ישיבה ולא עמידה ולא מקום ולא יציאה ולא כניסה ולא ימין ולא שמאל ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף נצרך להם ולא שייך בו לא שחוק ולא קלות ראש ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף נוהג בהם ולא שייך בו לא עצבות ולא כעס ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתעצב ומתרגז מהם ולא שייך בו לא חכמה ולא בינה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתחכם ומתבונן בהם ולא שייך בו לא שכחה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף שוכח ולא שייך בו לא חיים ולא מות ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתחיים ומת בהם ולא שייך בו לא עשיר ולא עני ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף מתעשר ומתעני בהם ולא שייך בו לא שתיה ולא אכילה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף נהנה בהם ולא שייך בו לא שמחה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף שמח בהם ולא שייך בו לא שנה ולא שום דבר מכל הדברים שהגוף ישן בהם

Ter 4e

ואמר לו אל תירא כי אל תירא כי אל תירא כי

ומלכות ישראל ומלכות יהודה כמו שהיו בימי ירבעם בן נבט
ובימי רחבעם בן שלמה ובימי אסא מלך יהודה ובימי נדב בן
ירבעם מלך ישראל ובימי בעשא בן אחיה מלך ישראל ובימי
אלה בן בעשא מלך ישראל ובימי זמרי שר חצי מרכבותיו
ובימי עמרי מלך ישראל ובימי אחאב בן עמרי מלך ישראל
ובימי יהושפט בן אסא מלך יהודה ובימי אחזיה בן אחאב
מלך ישראל ובימי יהורם בן אחאב מלך ישראל ובימי יהורם
בן יהושפט מלך יהודה ובימי אחזיה בן יהורם מלך יהודה
ובימי יהוא בן יהושפט בן נמשי מלך ישראל ובימי עתליה
בת עמרי מלכת ובימי יהוידע הכהן ובימי יהואש בן אחזיה
מלך יהודה ובימי יהואחז בן יהוא מלך ישראל ובימי יהואש
בן יהואחז מלך ישראל ובימי אמציה בן יהואש מלך יהודה
ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל ובימי עזיה בן אמציה
מלך יהודה ובימי זכריה בן ירבעם מלך ישראל ובימי שלום
בן יבש מלך ישראל ובימי מנחם בן גדי מלך ישראל ובימי
פקחיה בן מנחם מלך ישראל ובימי פקח בן רמליהו שר חצי
מרכבותיו ובימי יותם בן עזיה מלך יהודה ובימי אחז בן
יותם מלך יהודה ובימי הושע בן אלה מלך ישראל ובימי
חזקיה בן אחז מלך יהודה ובימי שלמנאסר מלך אשור
ובימי סנחריב מלך אשור ובימי אסרחדון בן סנחריב מלך
אשור ובימי נבוכדנאצר מלך בבל ובימי אויל מרדך מלך
בבל ובימי נרגל שראצר מלך בבל ובימי נבוכדנאצר מלך
בבל ובימי אויל מרדך מלך בבל ובימי בלשאצר מלך בבל
ובימי דריוש בן אחשורוש מלך מדי ובימי כורש מלך פרס
ובימי אחשורוש ובימי בגתא וחרבונא שרי חצי מרכבותיו
ובימי מרדכי הצדיק ובימי עזרא הסופר ובימי שמעון הצדיק
ובימי אלעזר בן שמעון ובימי יוסי בן יועזר ובימי יוסי בן
יוחנן ובימי יהושע בן פרחיה ובימי נתאי הארבלי ובימי
יהודה בן טבאי ובימי שמעיה ובימי שמעון בן שטח ובימי
אנטיגנוס איש סוכו

924

925

926

אמנם כל

ולא יהיה לו שום חלק בנחלת אביו ואמו ולא יירשם כלל ולא יקבל מהם שום דבר בירושה ולא יהיה לו שום חלק בנחלת אביו ואמו ולא יירשם כלל ולא יקבל מהם שום דבר בירושה

כל האוכלים

משנה רביעית

933

935

936

משנה

937

עמי על עיניו אביטה נפלאות מתורתך עשו

כהי חכמה מדו

עוד לאיד מילין [illegible]

ובירושלמי

939

940

ופ כי אם בהיות לו מה ב ואין לו מה ג ואין לו מה ד
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד אין לו מה א
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א אין לו מה ה
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה אין לו מה ו
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו אין לו מה ז
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז אין לו מה ח
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח אין לו מה ט
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט אין לו מה י
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י אין לו מה יא
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא אין לו מה יב
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב אין לו מה יג
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג אין לו מה יד
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד אין לו מה טו
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו אין לו מה טז
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז אין לו מה יז
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז אין לו מה יח
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח אין לו מה יט
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט אין לו מה כ
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ אין לו מה כא
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא אין לו מה כב
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב אין לו מה כג
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג אין לו מה כד
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד אין לו מה כה
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה אין לו מה כו
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו אין לו מה כז
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז אין לו מה כח
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח אין לו מה כט
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט אין לו מה ל
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל אין לו מה לא
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא אין לו מה לב
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב אין לו מה לג
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג אין לו מה לד
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד אין לו מה לה
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה אין לו מה לו
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו אין לו מה לז
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז אין לו מה לח
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח אין לו מה לט
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט אין לו מה מ
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ אין לו מה מא
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא אין לו מה מב
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב אין לו מה מג
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג אין לו מה מד
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד אין לו מה מה
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה אין לו מה מו
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו אין לו מה מז
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז אין לו מה מח
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח אין לו מה מט
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט אין לו מה נ
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ אין לו מה נא
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא אין לו מה נב
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא ומה נב אין לו מה נג
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא ומה נב ומה נג אין לו מה נד
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא ומה נב ומה נג ומה נד אין לו מה נה
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא ומה נב ומה נג ומה נד ומה נה אין לו מה נו
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא ומה נב ומה נג ומה נד ומה נה ומה נו אין לו מה נז
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא ומה נב ומה נג ומה נד ומה נה ומה נו ומה נז אין לו מה נח
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא ומה נב ומה נג ומה נד ומה נה ומה נו ומה נז ומה נח אין לו מה נט
ואם בהיות לו מה ב ומה ג ומה ד ומה א ומה ה ומה ו ומה ז ומה ח ומה ט ומה י ומה יא ומה יב ומה יג ומה יד ומה טו ומה טז ומה יז ומה יח ומה יט ומה כ ומה כא ומה כב ומה כג ומה כד ומה כה ומה כו ומה כז ומה כח ומה כט ומה ל ומה לא ומה לב ומה לג ומה לד ומה לה ומה לו ומה לז ומה לח ומה לט ומה מ ומה מא ומה מב ומה מג ומה מד ומה מה ומה מו ומה מז ומה מח ומה מט ומה נ ומה נא ומה נב ומה נג ומה נד ומה נה ומה נו ומה נז ומה נח ומה נט אין לו מה ס

ואכלו, ואכלתם את אשר יצמח השנה ספיחים ואת הנשמע בשנה השלישית זרעו וקצרתם ועשיתם את תבואתה ואכלתם מן התבואה עד השנה התשיעית עד בוא תבואתה תאכלו ישן, ואכלתם ישן נושן מפני חדש תוציאו, ואכלתם ישן נושן מפני חדש תוציאו, ואכלתם ישן נושן מפני חדש תוציאו

הששה

945

[illegible]

רש"א כל ישראל בני מלכים הן

[illegible]

ולרש"י כל

בה׳ פרק אלו קשרים

משנה אלו קשרים

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

M. T. AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

[illegible] [illegible] [illegible] [

ואמנם

953

כ״י חכמה, מ״ו עשו

עמי ה׳ עיני ואביטה נפלאות מתורתך

ואל תשכח את ה׳ אלהיך לבלתי שמור מצותיו ומשפטיו וחקיו אשר אנכי מצוך היום פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה ושבת׃ ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה׃ ורם לבבך ושכחת את ה׳ אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים׃ המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש׃ המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך׃ ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה׃ וזכרת את ה׳ אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתיך כיום הזה׃ והיה אם שכח תשכח את ה׳ אלהיך והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון׃ כגוים אשר ה׳ מאביד מפניכם כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול ה׳ אלהיכם׃

כי אם יראה את ה׳ אלהיך תעבד ואתו תדבק ובשמו תשבע׃ הוא תהלתך והוא אלהיך אשר עשה אתך את האלהים הגדלים והנוראים האלה אשר ראו עיניך׃ בשבעים נפש ירדו אבתיך מצרים ועתה שמך ה׳ אלהיך ככוכבי השמים לרב׃ ואהבת את ה׳ אלהיך ושמרת משמרתו וחקיו ומשפטיו ומצותיו כל הימים׃ וידעתם היום כי לא את בניכם אשר לא ידעו ולא ראו את מוסר ה׳ אלהיכם את גדלו את ידו החזקה ואת זרעו הנטויה׃ ואת אתותיו ואת מעשיו אשר עשה בתוך מצרים לפרעה מלך מצרים ולכל ארצו׃ ואת אשר עשה לחיל מצרים לסוסיו ולרכבו אשר הציף את מי ים סוף על פניהם ברדפם אחריכם ויאבדם ה׳ עד היום הזה׃ ואת אשר עשה לכם במדבר עד באכם עד המקום הזה׃ ואת אשר עשה לדתן ולאבירם בני אליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל׃ כי עיניכם הרואות את כל מעשה ה׳ הגדול אשר עשה׃ ושמרתם את כל המצוה אשר אנכי מצוך היום למען תחזקו ובאתם וירשתם את הארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה׃ ולמען תאריכו ימים על האדמה אשר נשבע ה׳ לאבתיכם לתת להם ולזרעם ארץ זבת חלב ודבש׃ כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה לא כארץ מצרים היא אשר יצאתם משם אשר תזרע את זרעך והשקית ברגלך כגן הירק׃ והארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעת למטר השמים תשתה מים׃ ארץ אשר ה׳ אלהיך דרש אתה תמיד עיני ה׳ אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה׃ והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את ה׳ אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם׃ ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך׃ ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת׃ השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם׃ וחרה אף ה׳ בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר ה׳ נתן לכם׃ ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטטפת בין עיניכם׃ ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך׃ וכתבתם על מזזות ביתך ובשעריך׃ למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה׳ לאבתיכם לתת להם כימי השמים על הארץ׃ כי אם שמור תשמרון את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוה אתכם לעשתה לאהבה את ה׳ אלהיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו׃ והוריש ה׳ את כל הגוים האלה מלפניכם וירשתם גוים גדלים ועצומים מכם׃ כל המקום אשר תדרך כף רגלכם בו לכם יהיה מן המדבר והלבנון מן הנהר נהר פרת ועד הים האחרון יהיה גבלכם׃ לא יתיצב איש בפניכם פחדכם ויראתכם יתן ה׳ אלהיכם על כל הארץ אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם׃ ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה׃ את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה׳ אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום׃ והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה׳ אלהיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם׃ והיה כי יביאך ה׳ אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונתתה את הברכה על הר גרזים ואת הקללה על הר עיבל׃ הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש בארץ הכנעני הישב בערבה מול הגלגל אצל אלוני מורה׃ כי אתם עברים את הירדן באים שמה לרשת את הארץ אשר ה׳ אלהיכם נתן לכם וירשתם אתה וישבתם בה׃ ושמרתם לעשות את כל החקים ואת המשפטים אשר אנכי נתן לפניכם היום׃ אלה החקים והמשפטים אשר תשמרון לעשות בארץ אשר נתן ה׳ אלהי אבתיך לך לרשתה כל הימים אשר אתם חיים על האדמה׃ אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם יורשים אתם את אלהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן׃ ונתצתם את מזבחתם ושברתם את מצבתם ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא׃ לא תעשון כן לה׳ אלהיכם׃ כי אם אל המקום אשר יבחר ה׳ אלהיכם משבטיכם לשום את שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה׃ והבאתם שמה עלתיכם וזבחיכם ומעשרתיכם ותרומת ידכם ונדריכם ונדבתיכם ובכרות בקרכם וצאנכם׃ ואכלתם שם לפני ה׳ אלהיכם ושמחתם בכל משלח ידכם אתם ובתיכם אשר ברכך ה׳ אלהיך׃ לא תעשון ככל אשר אנחנו עשים פה היום איש כל הישר בעיניו׃ כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר ה׳ אלהיך נתן לך׃ ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר ה׳ אלהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל אויביכם מסביב וישבתם בטח׃ והיה המקום אשר יבחר ה׳ אלהיכם לשכן שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עלתיכם וזבחיכם מעשרתיכם ותרומת ידכם וכל מבחר נדריכם אשר נדרו לה׳׃ ושמחתם לפני ה׳ אלהיכם אתם ובניכם ובנתיכם ועבדיכם ואמהתיכם והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה אתכם׃ השמר לך פן תעלה עלתיך בכל מקום אשר תראה׃ כי אם במקום אשר יבחר ה׳ באחד שבטיך שם תעלה עלתיך ושם תעשה כל אשר אנכי מצוך׃ אך בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר כברכת ה׳ אלהיך אשר נתן לך בכל שעריך הטמא והטהור יאכלנו כצבי וכאיל׃ רק את הדם לא תאכלו על הארץ תשפכנו כמים׃ לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגנך תירשך ויצהרך ובכרות בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיך ותרומת ידך׃ כי אם לפני ה׳ אלהיך תאכלנו במקום אשר יבחר ה׳ אלהיך בו אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך ושמחת לפני ה׳ אלהיך בכל משלח ידך׃ השמר לך פן תעזב את הלוי כל ימיך על אדמתך׃ כי ירחיב ה׳ אלהיך את גבלך כאשר דבר לך ואמרת אכלה בשר כי תאוה נפשך לאכל בשר בכל אות נפשך תאכל בשר׃ כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה׳ אלהיך לשום שמו שם וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן ה׳ לך כאשר צויתיך ואכלת בשעריך בכל אות נפשך׃ אך כאשר יאכל את הצבי ואת האיל כן תאכלנו הטמא והטהור יאכלו כאחד׃ רק חזק לבלתי אכל הדם כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הבשר׃ לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים׃ לא תאכלנו למען ייטב לך ולבניך אחריך כי תעשה הישר בעיני ה׳׃ רק קדשיך אשר יהיו לך ונדריך תשא ובאת אל המקום אשר יבחר ה׳׃ והעלית בשריך העלה הבשר ודם על מזבח ה׳ אלהיך ודם זבחיך יזרק על מזבח ה׳ אלהיך והבשר תאכל׃ שמר ושמעת את כל הדברים האלה אשר אנכי מצוה לטוב לך ולבניך אחריך עד עולם כי תעשה הטוב והישר בעיני ה׳ אלהיך׃ כי יכרת ה׳ אלהיך את הגוים אשר אתה בא שמה לרשתם מפניך וירשתם וישבת בארצם׃ השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך ופן תדרש לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן גם אני׃ לא תעשה כן לה׳ אלהיך כי כל תועבת ה׳ אשר שנא עשו לאלהיהם כי גם את בניהם ואת בנותיהם ישרפו באש לאלהיהם׃ את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו לעשות לא תסף עליו ולא תגרע ממנו׃ כי יקום בקרבך נביא או חלם חלום ונתן אליך אות או מופת׃ ובא האות והמופת אשר דבר אליך לאמר נלכה אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם׃ לא תשמע אל דברי הנביא ההוא או אל חלם החלום ההוא כי מנסה ה׳ אלהיכם אתכם לדעת הישכם אהבים את ה׳ אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם׃ אחרי ה׳ אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקון׃ והנביא ההוא או חלם החלום ההוא יומת כי דבר סרה על ה׳ אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים והפדך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צוך ה׳ אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך׃ כי יסיתך אחיך בן אמך או בנך או בתך או אשת חיקך או רעך אשר כנפשך בסתר לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבתיך׃ מאלהי העמים אשר סביבתיכם הקרבים אליך או הרחקים ממך מקצה הארץ ועד קצה הארץ׃ לא תאבה לו ולא תשמע אליו ולא תחס עינך עליו ולא תחמל ולא תכסה עליו׃ כי הרג תהרגנו ידך תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה׃ וסקלתו באבנים ומת כי בקש להדיחך מעל ה׳ אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים׃ וכל ישראל ישמעו ויראו ולא יוסיפו לעשות כדבר הרע הזה בקרבך׃ כי תשמע באחת עריך אשר ה׳ אלהיך נתן לך לשבת שם לאמר׃ יצאו אנשים בני בליעל מקרבך וידיחו את יושבי עירם לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעתם׃ ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בקרבך׃ הכה תכה את יושבי העיר ההוא לפי חרב החרם אתה ואת כל אשר בה ואת בהמתה לפי חרב׃ את כל שללה תקבץ אל תוך רחבה ושרפת באש את העיר ואת כל שללה כליל לה׳ אלהיך והיתה תל עולם לא תבנה עוד׃ ודבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה׳ מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבתיך׃ כי תשמע בקול ה׳ אלהיך לשמר את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום לעשות הישר בעיני ה׳ אלהיך׃ לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת׃ כי עם קדוש אתה לה׳ אלהיך ובך בחר ה׳ להיות לו לעם סגלה מכל העמים אשר על פני האדמה׃ לא תאכל כל תועבה׃ זאת הבהמה אשר תאכלו שור כשב אמר ושה עז׃ אילי וצבי וזמר ויחמור ואקו ודישן׃ וכל בהמה מפרסת פרסה ושסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו׃ אך את זה לא תאכלו מעלי הגרה ומפרסי הפרסה את הגמל והארנבת והשפן כי מעלה גרה הם ופרסה לא הפריסו טמאים הם לכם׃ והחזיר כי מפריס פרסה הוא ולא גרה טמא הוא לכם מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו׃ את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת תאכלו׃ וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת לא תאכלו טמא הוא לכם׃ כל צפור טהורה תאכלו׃ וזה אשר לא תאכלו מהם הנשר והפרס והעזניה׃ והראה והאיה למינה׃ ואת כל ערב למינו׃ ואת בת היענה והתחמס והשחף ואת הנץ למינהו׃ את הכוס ואת הינשוף והתנשמת׃ והקאת והרחם והשלך׃ והחסידה והאנפה למינה והדוכיפת והעטלף׃ וכל שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו׃ כל עוף טהור תאכלו׃ לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכר לנכרי כי עם קדוש אתה לה׳ אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃ עשר תעשר את כל תבואת זרעך היצא השדה שנה שנה׃ ואכלת לפני ה׳ אלהיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם מעשר דגנך תירשך ויצהרך ובכרות בקרך וצאנך למען תלמד ליראה את ה׳ אלהיך כל הימים׃ וכי ירבה ממך הדרך כי לא תוכל שאתו כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה׳ אלהיך כי יברכך ה׳ אלהיך׃ ונתתה בכסף וצרת הכסף בידך והלכת אל המקום אשר יבחר ה׳ אלהיך בו׃ ונתתה הכסף בכל אשר תאוה נפשך בבקר ובצאן ובין ובשכר ובכל אשר תשאלך נפשך ואכלת שם לפני ה׳ אלהיך ושמחת אתה וביתך׃ והלוי אשר בשעריך לא תעזבנו כי אין לו חלק ונחלה עמך׃ מקץ שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא והנחת בשעריך׃ ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך ואכלו ושבעו למען יברכך ה׳ אלהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה׃ מקץ שבע שנים תעשה שמטה׃ וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו לא יגש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה לה׳׃ את הנכרי תגש ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך׃ אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך ה׳ בארץ אשר ה׳ אלהיך נתן לך נחלה לרשתה׃ רק אם שמע תשמע בקול ה׳ אלהיך לשמר לעשות את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום׃ כי ה׳ אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו׃ כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר ה׳ אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון׃ כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו דיו מחסרו אשר יחסר לו׃ השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו ולא יקרא עליך אל ה׳ והיה בך חטא׃ נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה׳ אלהיך בכל מעשך ובכל משלח ידך׃ כי לא יחדל אביון מקרב הארץ על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ידך לאחיך לעניך ולאביונך בארצך׃ כי יקנה אחיך העברי או העבריה ועבדך שש שנים ובשנה השביעית תשלחנו חפשי מעמך׃ וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם׃ הענק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך אשר ברכך ה׳ אלהיך תתן לו׃ וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויפדך ה׳ אלהיך על כן אנכי מצוך את הדבר הזה היום׃ והיה כי יאמר אליך לא אצא מעמך כי אהבך ואת ביתך כי טוב עמך׃ ולקחת את המרצע ונתת באזנו ובדלת והיה לך עבד עולם ואף לאמתך תעשה כן׃ לא יקשה בעיניך בשלחך אתו חפשי מעמך כי משנה שכר שכיר עבדך שש שנים ויברכך ה׳ אלהיך בכל אשר תעשה׃ כל הבכור הזכר אשר יולד בבקרך ובצאנך תקדיש לה׳ אלהיך לא תעבד בבכור שורך ולא תגז בכור צאנך׃ לפני ה׳ אלהיך תאכלנו שנה בשנה במקום אשר יבחר ה׳ אתה וביתך׃ וכי יהיה בו מום פסח או עור כל מום רע לא תזבחנו לה׳ אלהיך׃ בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל׃ רק את דמו לא תאכל על הארץ תשפכנו כמים׃ שמר את חדש האביב ועשית פסח לה׳ אלהיך כי בחדש האביב הוציאך ה׳ אלהיך ממצרים לילה׃ וזבחת פסח לה׳ אלהיך צאן ובקר במקום אשר יבחר ה׳ לשכן שמו שם׃ לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך׃ ולא יראה לך שאר בכל גבלך שבעת ימים ולא ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לשחרה׃ לא תוכל לזבח את הפסח באחד שעריך אשר ה׳ אלהיך נתן לך׃ כי אם אל המקום אשר יבחר ה׳ אלהיך לשכן שמו שם תזבח את הפסח בערב כבא השמש מועד צאתך ממצרים׃ ובשלת ואכלת במקום אשר יבחר ה׳ אלהיך בו ופנית בבקר והלכת לאהליך׃ ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה׳ אלהיך לא תעשה מלאכה׃ שבעת שבעות תספר לך החל חרמש בקמה תחל לספר שבעת שבעות׃ ועשית חג שבעות לה׳ אלהיך מספר נדבת ידך אשר תתן כאשר יברכך ה׳ אלהיך׃ ושמחת לפני ה׳ אלהיך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך במקום אשר יבחר ה׳ אלהיך לשכן שמו שם׃ וזכרת כי עבד היית במצרים ושמרת ועשית את החקים האלה׃ חג הסכות תעשה לך שבעת ימים באספך מגרנך ומיקבך׃ ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך׃ שבעת ימים תחג לה׳ אלהיך במקום אשר יבחר ה׳ כי יברכך ה׳ אלהיך בכל תבואתך ובכל מעשה ידיך והיית אך שמח׃ שלשת פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה׳ אלהיך במקום אשר יבחר בחג המצות ובחג השבעות ובחג הסכות ולא יראה את פני ה׳ ריקם׃ איש כמתנת ידו כברכת ה׳ אלהיך אשר נתן לך׃ שפטים ושטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה׳ אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק׃ לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שחד כי השחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים׃ צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה׳ אלהיך נתן לך׃ לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה׳ אלהיך אשר תעשה לך׃ ולא תקים לך מצבה אשר שנא ה׳ אלהיך׃ לא תזבח לה׳ אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום כל דבר רע כי תועבת ה׳ אלהיך הוא׃ כי ימצא בקרבך באחד שעריך אשר ה׳ אלהיך נתן לך איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני ה׳ אלהיך לעבר בריתו׃ וילך ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמש או לירח או לכל צבא השמים אשר לא צויתי׃ והגד לך ושמעת ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל׃ והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההוא אשר עשו את הדבר הרע הזה אל שעריך את האיש או את האשה ורגמתם באבנים ומתו׃ על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על פי עד אחד׃ יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה ובערת הרע מקרבך׃ כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה׳ אלהיך בו׃ ובאת אל הכהנים הלוים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט׃ ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר ה׳ והשמרת לעשות ככל אשר יורוך׃ על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל׃ והאיש אשר יעשה בזדון לבלתי שמע אל הכהן העמד לשרת שם את ה׳ אלהיך או אל השפט והמת האיש ההוא ובערת הרע מישראל׃ וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד׃ כי תבא אל הארץ אשר ה׳ אלהיך נתן לך וירשתה וישבת בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבתי׃ שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה׳ אלהיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא׃ רק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס וה׳ אמר לכם לא תספון עוד לשוב בדרך הזה עוד׃ ולא ירבו לו נשים ולא יסור לבבו וכסף וזהב לא ירבה לו מאד׃ והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים הלוים׃ והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את ה׳ אלהיו לשמר את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשתם׃ לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל׃ הכהנים הלוים כל שבט לוי חלק ונחלה לא יהיה עם ישראל׃ אשי ה׳ ונחלתו יאכלון׃ ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו ה׳ הוא נחלתו כאשר דבר לו׃ וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם מאת זבחי הזבח אם שור אם שה ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקבה׃ ראשית דגנך תירשך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן לו׃ כי בו בחר ה׳ אלהיך מכל שבטיך לעמד לשרת בשם הוא ובניו כל הימים׃ וכי יבא הלוי מאחד שעריך מכל ישראל אשר הוא גר שם ובא בכל אות נפשו אל המקום אשר יבחר ה׳׃ ושרת בשם ה׳ אלהיו ככל אחיו הלוים העמדים שם לפני ה׳׃ חלק כחלק יאכלו לבד ממכריו על האבות׃ כי תבא אל הארץ אשר ה׳ אלהיך נתן לך לא תלמד לעשות כתועבות הגוים ההם׃ לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש קסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף׃ וחבר חבר ושאל אוב וידעני ודרש אל המתים׃ כי תועבת ה׳ כל עשה אלה ובגלל התועבות האלה ה׳ אלהיך מוריש אותם מפניך׃ תמים תהיה עם ה׳ אלהיך׃ כי הגוים האלה אשר אתה יורש אתם אל מעננים ואל קסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך ה׳ אלהיך׃ נביא מקרבך מאחיך כמני יקים לך ה׳ אלהיך אליו תשמעון׃ ככל אשר שאלת מעם ה׳ אלהיך בחרב בהקהל לאמר לא אוסף לשמע את קול ה׳ אלהי ואת האש הגדלה הזאת לא אראה עוד ולא אמות׃ ויאמר ה׳ אלי היטיבו אשר דברו׃ נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצונו׃ והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרש מעמו׃ אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי דבר אשר לא צויתיו לדבר ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת הנביא ההוא׃ וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא דברו ה׳׃ אשר ידבר הנביא בשם ה׳ ולא יהיה הדבר ולא יבא הוא הדבר אשר לא דברו ה׳ בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו׃ כי תבא אל הארץ אשר ה׳ אלהיך נתן לך ולקחת את ערי הגוים

עוד ראיתי

משנה שנית

ב"ש אומרים אין מוציאין לא יין ולא שמן ולא קמח ולא קטנית ולא כלום אלא בכלי חרס וב"ה אומרים מוציאין בכל דבר חוץ מדבר שהוא מקבל טומאה מאב הטומאה שהכלי מקבל טומאה מאב הטומאה ואין מוציאין אלא בכלי חרס ב"ש אומרים אין מוציאין לא מים ולא יין לא לרחוץ ולא לשרות ולא לכבס ולא לנגב ולא לגבל ולא לעשות בהן כל צרכו ב"ה אומרים מוציאין לרחוץ ולשרות ולכבס ולנגב ולגבל ולעשות בהן כל צרכו ב"ש אומרים אין מוציאין לא מים ולא יין לא לרחוץ ולא לשרות ולא לכבס ולא לנגב ולא לגבל ולא לעשות בהן כל צרכו ב"ה אומרים מוציאין לרחוץ ולשרות ולכבס ולנגב ולגבל ולעשות בהן כל צרכו ב"ש אומרים אין מוציאין לא מים ולא יין לא לרחוץ ולא לשרות ולא לכבס ולא לנגב ולא לגבל ולא לעשות בהן כל צרכו ב"ה אומרים מוציאין לרחוץ ולשרות ולכבס ולנגב ולגבל ולעשות בהן כל צרכו

ואמר לו אברהם אחי אתה ואנכי אחיך הנה ארצי לפניך שב את אחי ואת אחותי
ואמר אליו אברהם אנכי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני על
דבר אשתי וגם אמנה אחתי בת אבי היא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה ויהי
כאשר הוציאו אותי אלהים מבית אבי ואומר אליה זה החסד אשר תעשי עמדי
אל כל מקום אשר נבוא שם אמרי עלי אחי הוא ויקח אבימלך צאן ובקר
ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו ויאמר אבימלך הנה
ארצי לפניך בטוב בעיניך שב ולשרה אמר הנה נתתי אלף כסף לאחיך הנה
הוא לך כסות עינים לכל אשר אתך ואת כל ונכחת וגו׳ ותוכח אבימלך
ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו
וילדו כי עצר עצר ה׳ בעד כל רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת אברהם
ויהי ה׳ את שרה כאשר אמר ויעש ה׳ לשרה כאשר דבר ותהר ותלד שרה
לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים ויקרא אברהם את שם בנו
הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים
כאשר צוה אתו אלהים ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו ותאמר
שרה צחק עשה לי אלהים כל השומע יצחק לי ותאמר מי מלל לאברהם הניקה
בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול
ביום הגמל את יצחק ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם
מצחק ותאמר אל אברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת
עם בני עם יצחק ורע הדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו ויאמר אלהים
אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע
בקולה כי ביצחק יקרא לך זרע וגם את בן האמה לגוי אשמנו כי זרעך הוא
וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד
ושלחה וילך ותתע במדבר באר שבע ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד
תחת אחד השיחים וילך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה
במות הילד ותשב מנגד וישא את קולה ותבך וישמע אלהים את קול הנער
ויקרא מלאך אלהים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי
שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך
בו כי לגוי גדול אשימנו ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים ותלך
ותמלא את החמת מים ותשק את הנער והי אלהים את הנער וישב במדבר
ויהי רובה קשת ותשב למדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים
ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים
עמך בכל אשר אתה עשה עתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולנכדי
ולניני כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרת בה ויאמר
אברהם אנכי אשבע ויוכח אברהם את אבימלך על אודות באר המים אשר גזלו
עבדי אבימלך ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא
הגדת לי וגם אני לא שמעתי בלתי היום ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך
ויכרתו שניהם ברית ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן לבדהן ויאמר אבימלך
אל אברהם מה העלות שבע הכבשות האלה אשר הצבת לבדהן ויאמר כי את שבע
כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת על כן קרא
למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם
אבימלך ופיכל שר צבאו וישובו אל ארץ פלשתים ויטע אשל בבאר שבע ויקרא
שם בשם ה׳ אל עולם ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים ויהי אחר הדברים
האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני ויאמר קח נא
את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם
לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך השכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו
ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עולה וילך ויבא אל המקום
אשר אמר לו האלהים ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום
מרחק ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד
כה ונשתחוה ונשובה אליכם ויקח אברהם את עצי העולה וישם על יצחק בנו
ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו ויאמר יצחק אל אברהם
אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעולה
ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעולה בני וילכו שניהם יחדו ויבאו אל
המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח וערך את העצים
ויעקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים וישלח אברהם את ידו
ויקח את המאכלת לשחט את בנו ויקרא אליו מלאך ה׳ מן השמים ויאמר אברהם
אברהם ויאמר הנני ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי
עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני וישא
אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח
את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה׳ יראה
אשר יאמר היום בהר ה׳ יראה ויקרא מלאך ה׳ אל אברהם שנית מן השמים
ויאמר בי נשבעתי נאם ה׳ כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך
את יחידך כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר
על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו והתברכו בזרעך כל גוים עקב אשר
שמעת בקולי וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב
אברהם בבאר שבע ויהי אחר הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה
גם הוא בנים לנחור אחיך את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם
ואת כסד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל ובתואל ילד את רבקה
שמנת הלדה מלכה לנחור אחי אברהם וגם פילגשו ושמה ראומה ותלד גם היא
את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה ותהי שרה מאת שנה ועשרים שנה
שני חיי שרה שנות חיי שרה ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען
ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת
לאמר גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני
ויענו בני חת את אברהם לאמר לו שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו
במבחר קברינו קבר את מתך איש מצנו את קברו לא יכלה ממך מקברו מתך
ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת וידבר עמם לאמר אם יש את נפשכם
לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר ויתן לי את מערת המכפלה
אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת קבר ועפרון
ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער
עירו לאמר לא אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה לעיני
בני עמי נתתיה לך קבר מתך ויקבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה
המכפלה על פני ממרא היא חברון בארץ כנען ויקם השדה והמערה אשר בו
לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת ואברהם זקן בא בימים וה׳ ברך את אברהם
בכל ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו שים נא ידך תחת
ירכי ואשבעך בה׳ אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות
הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה
לבני ליצחק ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ
הזאת השב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם ויאמר אליו אברהם השמר
לך פן תשיב את בני שמה ה׳ אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ
מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא
ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך
ונקית מאלתי זאת רק את בני לא תשיב שמה ויאמר העבד אל אדניו על הדבר
הזה וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו ויאשר לו על הדבר הזה ויקח
העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך ארם
נהרים אל עיר נחור ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת
צאת השאבות ותאמר ה׳ אלהי אדני אברהם הקרה נא לפני היום והעש חסד
עם אדני אברהם הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאות לשאב
מים והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך
אשקה אותה הכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני אברהם
והוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה למלכה אשת נחור אחי
אברהם וכדה על שכמה והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה וירד
העין וימלא כדה ותעל והעבד רץ לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך
ותאמר שתה אדני ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו ותכל להשקותו ותאמר
גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות ותמהר ותער כדה אל השקת ותרץ עוד
אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו והאיש משתאה לה מחריש לדעת הצלח ה׳
דרכו אם לא והיו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים
על ידיה עשרה זהב משקלם ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אבך מקום
לנו ללון ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור ותאמר אליו
גם תבן גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון ויקד האיש וישתחו לה׳ ויאמר ברוך
ה׳ אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני
ה׳ בית אחי אדני ותרץ הנערה ותגד לבית אמה כדברים האלה ולרבקה אח
ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין וירא את הנזם ואת הצמידים על
ידי אחתו ואת דברי רבקה אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה
עמד על הגמלים על העין ויאמר בוא ברוך ה׳ למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי
הבית ומקום לגמלים ויבא האיש הבית ויפתח החמר לגמליו ויתן תבן ומספוא
לגמלים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו וישם לפניו לאכל ולא אכל
עד אם דבר את דברי ויאמר דבר ויאמר עבד אברהם אנכי ה׳ ברך את אדני
מאד ויגדל ויתן לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות וגמלים וחמרים
ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל אשר לו ויגבע
אדני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו אם לא
אל בית אבי תלך ומשפחתי ולקחת אשה לבני ואבוא היום אל העין ואמרתי
ה׳ אלהי אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה הנה אנכי
נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני נא מעט
מים מכדך ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר הכיח
ה׳ לבן אדני ואנכי טרם אכלה לדבר על לבי והנה רבקה יצאת וכדה על שכמה
ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר
שתה וגם גמליך אשקה ואשתה וגם הגמלים השקתה ואשאל את האשה ותאמר
בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה והצמידים על
ידיה ואקד וישתחו לה׳ ואברך את ה׳ אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך
אמת לקחת את בת אחי אדוני לבנו ועתה אם יש אתכם עשים חסד ואמת
הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל ויען לבן ובתואל
ויאמרו מה׳ יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב הנה רבקה לפניך קח
ולך ותהי אשת בן אדוניך כאשר דבר ה׳ ויהי כאשר שמע עבד אברהם את
דבריהם וישתחו ארצה לה׳ ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה
ומגדנות נתן לאחיה ולאמה ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר עמו וילינו
ויקומו בבקר ויאמר שלחוני לאדוני ותאמר אחיה ואמה נשבה הנערה עמנו
ימים או עשור אחר תלך ויאמר אליהם אל תאחרו אתי וה׳ הצלח דרכי שלחוני
ואלכה לאדוני ויאמרו נקרא לנערה ונשאלה את פיה ויקראו לרבקה ויאמרו
אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך וישלחו את רבקה אחתם ואת מנקתה
ואת עבד אברהם ואנשיו ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי
רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה על הגמלים
ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך והנה יצחק בא מבוא באר לחי
ראי והוא יושב בארץ הנגב ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו
וירא והנה גמלים באים ורבקה משאת עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל
ותאמר אל העבד מי האיש הזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני
ותקח הצעיף ותתכס ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה ויבא יצחק
האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי
אמו ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת
מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו
אשורים ולטושים ולאמים ובני מדין עיפה ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה
בני קטורה ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפלגשים אשר לאברהם
נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם
ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים ויגוע
אברהם וימת בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו ויקברו אתו יצחק וישמעאל
בניו אל מערת המכפלה אל שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני ממרא השדה
אשר קנה אברהם מאת בני חת שם קבר אברהם ושרה אשתו ויהי אחרי מות
אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי ואלה תולדות
ישמעאל בן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם ואלה שמות
בני ישמעאל בשמותם לפי תולדתם בכור ישמעאל נבית וקדר ואדבאל ומבשם
ומשמע ודומה ומשא חדד ותימא יטור נפיש וקדמה אלה הם בני ישמעאל
ואלה שמותם בחצריהם ובטירותם שנים עשר נשיאים לאמותם אלה בני ישמעאל
ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה וחמש שנים ויגוע וימת ויאסף
אל עמיו וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בבואך אשורה על פני כל
אחיו נפל ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק ויהי יצחק בן
ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי
לו לאשה ויעתר יצחק לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה׳ ותהר רבקה אשתו
ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את ה׳ ויאמר
ה׳ לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד
צעיר ויהי ימיה ללדת והנה תומם בבטנה ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער
ויקראו שמו עשו ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב
ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש
שדה ויעקב איש תם יושב אהלים ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה
אהבת את יעקב ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף ויאמר עשו אל
יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום
ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה
זה לי בכרה ויאמר יעקב השבעה לי כיום את בכרתך לי וישבע לו וימכר את
בכרתו ליעקב ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז
עשו את הבכרה ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם
וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה וירא אליו ה׳ ויאמר אל תרד מצרימה
שכן בארץ אשר אמר אליך גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך
אתן את כל הארצות האל ואקים את השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך
והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו
בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משמרתי מצותי
חקותי ותורתי וישב יצחק בגרר וישאלו אנשי המקום את אשתו ויאמר אחתי
הוא כי ירא להגיד כי אשתי פן יהרגוני אנשי המקום על רבקה כי טובת מראה
הוא ויהי כי ארכו לו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון
וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה
אשתך הוא ואיך אמרת אחתי הוא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה
ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו
אשמה ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת
ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה׳ וילך
האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד מאד ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר
ועבדה רבה ויקנאו פלשתים אתו וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי
אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו
כי עצמת ממנו מאד וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם וישב יצחק
ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו אשר סתמו פלשתים
אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו ויחפרו עבדי
יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו
המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה
ויקרא שמה שטנה ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה
רחובות ויאמר כי עתה הרחיב ה׳ לנו ופרינו בארץ ויעל משם באר שבע ויראה
אליו ה׳ בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי
וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה׳
ויט שם אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מריעהו
ופיכל שר צבאו ויאמר יצחק אליהם מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי
ותשלחו מעמכם ויאמרו ראו ראינו כי היה ה׳ עמך ונאמר נא תהי אלה בינינו
בינך ונכרתה ברית עמך אם תעשה עמנו רע כאשר לא נגעוך וכאשר עשינו
עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך ה׳ ויעש להם משתה ויאכלו וישתו
וישכמו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום ויהי ביום
ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו
מים ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה ויהי עשו בן
ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי
ותהיינה מרת רוח ליצחק וליעקב ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא
את עשו בנו הגדול ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני ויאמר הנה נא זקנתי לא
ידעתי יום מותי ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד
ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי ואברכך נפשי בטרם אמות ורבקה
שמעת בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו השדה לצוד ציד להביא ויעקב אמר
אל רבקה אמו לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר הביאה לי
ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך לפני ה׳ לפני מותי ועתה בני שמע בקולי
לאשר אנכי מצוה אותך לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים
ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב אשר יאכל בעבור אשר יברכך לפני
מותו ותאמר רבקה אל יעקב בנה שמע בקולי לאשר אנכי מצוה אותך לך נא
הצאנה וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר
אהב ואתה תביא לאביך ואכל בעבור אשר יברכך לפני מותו ויאמר יעקב אל
רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק ואולי ימשני אבי והייתי
בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה ותאמר לו אמו עלי קללתך בני
אך שמע בקולי ולך קח לי ויקח וילך ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר
אהב אביו ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודת אשר אתה בבית
ותלבש את יעקב בנה הקטן ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת
צוארו ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה ויבא אל אביו
ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך עשיתי
כאשר דברת אלי קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך ויאמר יצחק
אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה ה׳ אלהיך לפני ויאמר יצחק אל
יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא ויגש יעקב אל יצחק אביו
וימשהו ויאמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו ולא הכירו כי היו ידיו כידי עשו
אחיו שעירות ויברכהו ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני ויאמר הגישה לי
ואכלה מצד בני בעבור תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת ויאמר
אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני ויגש וישק לו ויריח את ריח בגדיו
ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה׳ ויתן לך האלהים מטל
השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים הוה
גביר לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארריך ארור וברכיך ברוך ויהי ככלות יצחק
לברך את יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא
מצידו ויעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל מצד בנו
בעבור תברכני נפשך ויאמר לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו
ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד ויבא לי ואכל
מכל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה ושמע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה
גדולה ומרה עד מאד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי ויאמר בא אחיך במרמה
ויקח ברכתך ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים את בכרתי לקח
והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא אצלת ברכה לי ויען יצחק ויאמר לעשו הן
גבירתיו שמתיו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש סמכתיו ולך
מה אעשה בני ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת היא לך אבי ברכני גם אני אבי
וישא עשו קולו ויבך ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך
ומטל השמים מעל ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת
עלו מעל צוארך ויעקב אל עשו את הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו
יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדול
ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך
להרגך ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה וישבת עמו ימים
אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך ושב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו
ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד ותאמר רבקה אל יצחק
קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ
למה לי חיים ויצו יצחק את יעקב ויברכהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען
קום לך פדנה ארם בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי
אמך ואל שדי יברך אתך ויפרה והרבך ויהיה לקהל עמים ויתן לך את ברכת
אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלהים לאברהם
וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם
יעקב ועשו ויעקב שמע אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם ועשו ראה כי ברך
יצחק את יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת לו משם אשה במברכו אתו ויצו
עליו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען וילך יעקב אל אביו ואל אמו ויעקב
פדנה ארם ויראה עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו וילך עשו אל
ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נבית על נשיו לו לאשה
ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח
מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא ויחלם והנה סלם מצב ארצה
וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו והנה ה׳ נצב עליו
ויאמר אני ה׳ אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה
לך אתננה ולזרעך והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה
ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר
תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר
דברתי לך ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה׳ במקום הזה ואנכי לא ידעתי
ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים
וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר שם מראשתיו וישם מצבה ויצק שמן על
ראשה ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשונה ויידר
יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך
ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ה׳ לי לאלהים
והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו
לך ויעקב נשא רגליו וילך ארצה בני קדם וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה
עדרי צאן רבצים עליה כי ממנה יהיו משקים את העדרים והאבן גדולה על פי
הבאר ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן
והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו
מחרן אנחנו ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו ויאמר להם
השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן ויאמר הן עוד היום גדול
לא עת הקבץ המקנה השקו הצאן ולכו רעו ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל
העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן ועודנו מדבר עמם ורחל
באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה היא ויהי כראות יעקב את רחל בת לבן אחי
אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את
צאן לבן אחי אמו וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך ויגד יעקב לרחל כי
אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה ויהי כשמע לבן את שמע
יעקב בן אחתו וירץ לקראתו ויחבק לו וישק לו ויבא לו אל ביתו ויספר ללבן
את כל הדברים האלה ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים
ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה משכרתך ולבן היו
שתי בנות שם הגדולה לאה והשם הקטנה רחל ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת
תאר ויפת מראה ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך
הקטנה ויאמר לבן טוב תתי אותה לך מתתי אותה לאיש אחר שבה עמדי ותהי
שבע שנים בעיני כימים אחדים באהבתו אותה ויאמר יעקב אל לבן הבה את
אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה
ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא עליה ויתן לבן לה את זלפה
שפחתו ללאה בתו שפחה ויהי בבקר והנה היא לאה ויאמר אל לבן מה זאת
עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו
לתת הצעירה לפני הבכירה מלא שבע זאת ונתנה לך גם את האחרת בעבודה
אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות ויעש יעקב כן וימלא שבע זאת ויתן לו
את רחל בתו לו לאשה ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה ויבא
גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות וירא ה׳
כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו
ראובן כי אמרה כי ראה ה׳ בעניי כי עתה יאהבני אישי ותהר עוד ותלד בן
ותאמר כי שמע ה׳ כי שנואה אנכי ויתן גם את זה לי ותקרא שמו שמעון ותהר
עוד ותלד בן ותאמר הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא
שמו לוי ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה׳ על כן קראה שמו יהודה
ותעמד מלדת ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל
יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים
אנכי אשר מנע ממך פרי בטן ותאמר הנה בלהה שפחתי בא אליה והלדה על
ברכי ואבנה גם אנכי ממנה ותתן לו את בלהה שפחתה לאשה ויבא אליה יעקב
ותהר בלהה ותלד ליעקב בן ותאמר רחל דנני אלהים וגם שמע בקולי ויתן לי
בן על כן קראה שמו דן ותהר עוד בלהה שפחת רחל ותלד ליעקב בן שני
ותאמר רחל נפתולי אלהים נפתלתי עם אחותי גם יכלתי ותקרא שמו נפתלי
ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן אתה ליעקב לאשה
ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן ראשון ותאמר לאה בגד ותקרא שמו גד
ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות
ותקרא שמו אשר וילכו הדודאים בימי קציר חטים וימצא ראובן בשדה וימצא
דודאים בשדה ויבא אל לאה אמו ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך
ותאמר לה הקטן לקחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני ותאמר רחל לכן
ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו
ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני וישכב עמה בלילה ההוא וישמע
אלהים אל לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי ותאמר לאה נתן אלהים שכרי
אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר ותהר עוד לאה ותלד בן ששי
ליעקב ותאמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו
ששה בנים ותקרא שמו זבולן ואחרי כן ילדה בת ותקרא את שמה דינה ויזכר
אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה ותהר ותלד בן ותאמר
אסף אל

ובירושלמי אין מוכרין לו אלא בדבר שיש לו אחריות קרקע
וא

ואיבא למידק

שאלתי

על הענין שהזכיר הרב בתשובה שכתב שאין לו ראיה מן הגמרא שיהא מותר לאדם לשכור את חבירו לעשות לו מלאכה בשבת ולשלם לו אחר השבת כדי שלא יהא נראה כמוכר דבר שלא בא לעולם וא

ורצועות

ומש

ורבי אלעזר בי

ומש

קושרין דלי בפסקיא

965

ואמנם

ומש

הצעת המשנה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ar. mlym ylr ulm l ode ep ieiaed ieue oe dep ieiaed ieue oe dep
edeie. ie e ley ennym ne exanne ennt ieom medep adeie ne adeie
ieeddm ze. on ieuey ie reomie. l uem meyln ieuey mealeuey
e ie uymlf eee e ein zeenn ymlf xee ieeyr emeyr xeie. ieyr zeenne
ieeddn ieeie oyeeoszel e adeie cencenee ulm mieie.
ieuey eymm ie mmeie. l eeed l ley eny-ee-ee. ieeie ely ln l. l dede
ep ieiaed. el ieeddm mey ie. ey emyr eie. eeeie. ieuey ey ln
ee. ln uey eeey ieee. ln eey ieiaed. ieeie ley ep ieeie. ieeddm
ey. nn mem ozeel eeey eiey ley ey ieeie. ieeddm mey ie. ey
ey ieuey ley elmly ee ln ie. ieeie ley ep ieeie. ieeddm mey ie.
ee. ln uey eeey ieee. ln eey ieiaed. ieeie ley ep ieeie. ieeddm
eey ee ieeddm mey ie. ey emyr eie. eeeie. ieuey ey ln
ee. ln uey eeey ieee. ln eey ieiaed. ieeie ley ep ieeie. ieeddm

[illegible]

מעתה

[illegible]

עשו כה"ח מרומי עמי אי בה

969

עוד

ועוד יש לומר דהא דאמרינן בפ' ב"ב (דף ח:) דאין מעמידין דיינין בעיר שאין בה ג' שיודעין לדרוש, היינו דוקא בעיר גדולה שיש בה סנהדרין שהן כ"ג, אבל בעיר קטנה שאין בה סנהדרין אלא ג' הוי כמו ג' שבכל עיר ועיר, ואפילו הכי אמרינן בפ' ב"ב (דף ח:) דאין מעמידין דיינין בעיר שאין בה ג' שיודעין לדרוש, ואם כן אין ראיה מזה דבעינן ג' שיודעין לדרוש בעיר גדולה דוקא, אלא אפילו בעיר קטנה שאין בה סנהדרין בעינן ג' שיודעין לדרוש, ומכל שכן בעיר גדולה שיש בה סנהדרין דבעינן ג' שיודעין לדרוש

970

משנה ג׳ מקפלים

972

ומש

ומש ויהי כל הימים אשר דבר יהוה אל משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרות וי זהב די

ויסעו מחרמה ויחנו בלבנה ויסעו מלבנה ויחנו ברסה ויסעו מרסה ויחנו בהרשפה ויסעו מהרשפה ויחנו בקהלתה ויסעו מקהלתה ויחנו בהר שפר ויסעו מהר שפר ויחנו בחרדה ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת ויסעו ממקהלת ויחנו בתחת ויסעו מתחת ויחנו בתרח ויסעו מתרח ויחנו במתקה ויסעו ממתקה ויחנו בחשמונה ויסעו מחשמונה ויחנו במסרות ויסעו ממסרות ויחנו בבני יעקן ויסעו מבני יעקן ויחנו בחר הגדגד ויסעו מחר הגדגד ויחנו ביטבתה ויסעו מיטבתה ויחנו בעברונה ויסעו מעברונה ויחנו בעציון גבר ויסעו מעציון גבר ויחנו במדבר צן הוא קדש ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר בקצה ארץ אדום ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי יהוה וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש ואהרן בן שלש ועשרים ומאת שנה במותו בהר ההר וישמע הכנעני מלך ערד והוא יושב בנגב בארץ כנען בבוא בני ישראל ויסעו מהר ההר ויחנו בצלמנה ויסעו מצלמנה ויחנו בפונן ויסעו מפונן ויחנו באבת ויסעו מאבת ויחנו בעיי העברים בגבול מואב ויסעו מעיים ויחנו בדיבן גד ויסעו מדיבן גד ויחנו בעלמן דבלתימה ויסעו מעלמן דבלתימה ויחנו בהרי העברים לפני נבו ויסעו מהרי עברים ויחנו בערבת מואב על ירדן יריחו ויחנו על הירדן מבית הישמות עד אבל השטים בערבת מואב וידבר יהוה אל משה בערבת מואב על ירדן יריחו לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם עברים את הירדן אל ארץ כנען והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משכיותם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל במותם תשמידו והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אותה והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחתיכם לרב תרבו את נחלתו ולמעט תמעיט את נחלתו איש למקומו אשר יצא שמה גורלו לשבטי אבתיכם תתנחלו ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם ולצנינם בצדיכם וצררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה והיה כאשר דמיתי לעשות להם אעשה לכם ויהי בשנת הארבעים באחד לחדש החמישי דבר משה אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה אתו אליהם אחרי הכתו את סיחן מלך האמרי אשר יושב בחשבון ואת עוג מלך הבשן אשר יושב בעשתרות באדרעי בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר יהוה אלהינו דבר אלינו בחרב לאמר רב לכם שבת בהר הזה פנו וסעו לכם ובאו הר האמרי ואל כל שכניו בערבה בהר ובשפלה ובנגב ובחוף הים ארץ הכנעני והלבנון עד הנהר הגדל נהר פרת ראה נתתי לפניכם את הארץ באו ורשו את הארץ אשר נשבע יהוה לאבתיכם לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם ואענה אתכם בעת ההוא לאמר לא אוכל לבדי שאת אתכם יהוה אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרב יהוה אלהי אבתיכם יסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם הבו לכם אנשים חכמים ונבנים וידעים לשבטיכם ואשים בראשיכם ותענו אתי ותאמרו טוב הדבר אשר דברת לעשות ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וידעים ואתן אתם בראשיכם שרי אלפים ושרי מאות ושרי חמשים ושרי עשרות ושטרים לשבטיכם ואצו את שפטיכם בעת ההוא לאמר שמע בין אחיכם ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו ובין גרו לא תכירו פנים במשפט כקטן כגדל לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלהים הוא והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתיו ואצו אתכם בעת ההוא את כל הדברים אשר תעשון ונסעו מחרב וילכו את כל המדבר הגדול והנורא ההוא אשר ראיתם דרך הר האמרי כאשר צוה יהוה אלהינו אתנו ונבא עד קדש ברנע ואמר אליכם באו אל הר האמרי אשר יהוה אלהינו נתן לנו ונראה את הארץ ותשבו אתי ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו וחפרו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהם וישב בדברכם אלי ותלונו באהליכם ותאמרו בשנאת יהוה אתנו הוציאנו מארץ מצרים לתת אתנו ביד האמרי להשמידנו אנה אנחנו עלים אחינו המסו את לבבנו לאמר עם גדול ורם ממנו ערים גדלות ובצורות בשמים וגם בני ענקים ראינו שם ואמר אליכם לא ערצון ולא תיראון מהם יהוה אלהיכם ההלך לפניכם הוא ילחם לכם ככל אשר עשה אתכם לעיניכם במצרים ובמדבר אשר ראית אשר נשאך יהוה אלהיכם כאשר ישא איש את בנו בכל הדרך אשר הלכתם עד באכם עד המקום הזה ובדבר הזה אינכם מאמינים ביהוה אלהיכם ההלך לפניכם בדרך לתור לכם מקום לחניתכם באש לילה לראתכם בדרך אשר תלכו בה ובענן יומם וישמע יהוה את קול דבריכם ויקצף וישבע לאמר אם יראה אחד האנשים האלה הדור הרע הזה את הארץ הטובה אשר נשבעתי לתת לאבתיכם זולתי כלב בן יפנה הוא יראנה ולו אתן את הארץ אשר דרך בה ולבניו יען אשר מלא אחרי יהוה גם בי התאנף יהוה בגללכם לאמר גם אתה לא תבא שמה יהושע בן נון העמד הוא יבא שמה אתו חזק כי הוא ינחילנה את ישראל וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה ובניכם אשר לא ידעו היום טוב ורע המה יבאו שמה ולהם אתננה והמה יירשוה ואתם פנו לכם וסעו מדבר דרך ים סוף ותסבו את הר שעיר ימים רבים ויאמר יהוה אלי לאמר רב לכם את הר הזה פנו לכם צפונה וצו את העם לאמר אתם עברים בגבול אחיכם בני עשו היושבים בשעיר וייראו מכם והשמרתם מאד אל תתגרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי ירושה לעשו נתתי את הר שעיר אכל תאכלו מאתם בכסף תשברו מהם ואכלתם וגם מים בכסף תכרו מהם ושתיתם כי יהוה אלהיך ברכך בכל מעשה ידיך ידע לכתך את המדבר הגדל הזה זה ארבעים שנה יהוה אלהיך עמך לא חסרת דבר ונעבר מאת אחינו בני עשו היושבים בשעיר מדרך הערבה מאילת ומעציון גבר ונפן ונעבר דרך מדבר מואב ויאמר יהוה אלי אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירושה כי לבני לוט נתתי את ער ירושה האמים לפנים עם גדול ורב וענק כבני ענקים יחשבו גם הם רפאים כענקים ואמואים יקראו להם לפנים ובשעיר ישבו החרים לפנים ובני עשו יירשום וישמידום מפניהם וישבו תחתם כאשר עשה לישראל לארץ ירשתו אשר נתן יהוה להם כעת קומו לכם ועברו את נחל זרד ונעבר את נחל זרד ויהי הימים אשר הלכנו מקדש ברנע עד אשר עברנו את נחל זרד שלשים ושמנה שנה עד תם כל הדור אנשי המלחמה מקרב המחנה כאשר נשבע יהוה להם וגם יד יהוה היתה בם להמם מקרב המחנה עד תמם ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם וידבר יהוה אלי לאמר אתה עבר היום את גבול מואב את ער ונגשת מול בני עמון אל תצרם ואל תתגר בם כי לא אתן מארץ בני עמון לך ירושה כי לבני לוט נתתיה ירושה ארץ רפאים תחשב גם היא רפאים ישבו בה לפנים והעמנים יקראו להם כענקים עם גדול ורב וענק כבני ענקים ויירשם וישבו תחתם כאשר עשה לבני עשו הישבים בשעיר אשר השמיד את החרי מפניהם וירשם וישבו תחתם עד היום הזה והעוים הישבים בחצרים עד עזה כפתרים היצאים מכפתור השמידם וישבו תחתם ויעבר נחלה ויחן בנחל זרד ויסעו מנחל זרד ויחנו בעבר ארנון ויסעו מעבר ארנון ויחנו בעיי העברים בגבול מואב ויסעו מעיים ויחנו בדיבן גד ויסעו מדיבן גד ויחנו בעלמן דבלתימה ויסעו מעלמן דבלתימה ויחנו בהרי העברים לפני נבו ויסעו מהרי עברים ויחנו בערבת מואב על ירדן יריחו ויחנו על הירדן מבית הישמות עד אבל השטים בערבת מואב וידבר יהוה אל משה בערבת מואב על ירדן יריחו לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם עברים את הירדן אל ארץ כנען והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משכיותם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל במותם תשמידו והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אותה והתנחלתם את הארץ בגורל למשפחתיכם לרב תרבו את נחלתו ולמעט תמעיט את נחלתו איש למקומו אשר יצא שמה גורלו לשבטי אבתיכם תתנחלו ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם ולצנינם בצדיכם וצררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה והיה כאשר דמיתי לעשות להם אעשה לכם

ומה

אמנם

ומשה

כלל

ר' ישמעאל אומר

ורא׳ה

ור׳ עקיבה

פרקים קצרים שבח לילדא עליה אמן

פרק כל כתבי

ואמר לו אם אתה מבקש לעשות רצונו של מקום
ורצונך שיעשה גשמים בעת שאתה רוצה
שיעשה אם כן עשה תחלה רצונו של מקום
ורצונו שיעשה גשמים בעת שאתה רוצה
שיעשה אם כן עשה תחלה

ובירו

983

ואבל

עמ״י נל עיניו אביטה נפלאות מתורתך עש״ו
כ״י חכמה מדו

פרק כל כתבי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ꝑ ꝓ ꝑ ꝓ ꝑ ꝓ

ולמדנו מזה שהמקבל גט מחבירו אינו צריך לומר לו בפירוש שיכתוב לו גט
לשם אשתו שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו אלא
לשם אשתו שלו ואפילו אמר לו בפירוש שיכתוב לו גט לשם אשתו של חבירו
אין הגט כלום שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו
ואפילו אמר לו בפירוש שיכתוב לו גט לשם אשתו שלו ולשם אשתו של חבירו
הגט כלום שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו
ואפילו אמר לו בפירוש שיכתוב לו גט לשם אשתו שלו ולשם אשתו של חבירו
הגט כלום שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו
ואפילו אמר לו בפירוש שיכתוב לו גט לשם אשתו שלו ולשם אשתו של חבירו
הגט כלום שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו
ואפילו אמר לו בפירוש שיכתוב לו גט לשם אשתו שלו ולשם אשתו של חבירו
הגט כלום שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו
ואפילו אמר לו בפירוש שיכתוב לו גט לשם אשתו שלו ולשם אשתו של חבירו
הגט כלום שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו
ואפילו אמר לו בפירוש שיכתוב לו גט לשם אשתו שלו ולשם אשתו של חבירו
הגט כלום שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו
ואפילו אמר לו בפירוש שיכתוב לו גט לשם אשתו שלו ולשם אשתו של חבירו
הגט כלום שהרי אין דעתו של אדם לקבל גט לשם אשתו של חבירו

[illegible]

מעתה [illegible]

[illegible]

מעשה

ובזה

ואלו הן הדברים שאין להם שיעור הפאה והבכורים והראיון וגמילות חסדים ותלמוד תורה כבוד אב ואם ומעשים טובים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא ואלו הן כבוד אב ואם ומעשים טובים והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם

אלו הן הדברים שאדם עושה פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא הכנסת אורחים ובקור חולים והכנסת כלה ולויית המת ועיון תפלה והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם

הכל מודים בדברים שאין להם שיעור שאם עשה הרבה מעט הרבה הרי זה משובח ואם עשה מעט הרבה הרי זה משובח הכל מודים בדברים שאדם עושה פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא שאם עשה הרבה מעט הרבה הרי זה משובח ואם עשה מעט הרבה הרי זה משובח

אלו הן הדברים שאין להם שיעור הפאה והבכורים והראיון וגמילות חסדים ותלמוד תורה כבוד אב ואם ומעשים טובים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא כבוד אב ואם ומעשים טובים והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם

הכל מודים בדברים שאין להם שיעור שאם עשה הרבה מעט הרבה הרי זה משובח ואם עשה מעט הרבה הרי זה משובח הכל מודים בדברים שאדם עושה פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא שאם עשה הרבה מעט הרבה הרי זה משובח ואם עשה מעט הרבה הרי זה משובח

ואחר שהלכו אצל אביהם ואמרו לו כל הדברים אשר
דברו אליהם ויאמר אליהם שובו עוד מעט שארי
ובר לכם אולי יחן אתכם האיש ושלח לכם את אחיכם
האחר ואת בנימין ואני כאשר שכלתי שכלתי ויקחו
האנשים את המנחה הזאת וכפל כסף לקחו בידם
ואת בנימין ויקומו וירדו מצרים ויעמדו לפני יוסף
וירא יוסף אתם את בנימין ויאמר לאשר על ביתו
הבא את האנשים הביתה וטבח טבח והכן כי אתי
יאכלו האנשים בצהרים ויעש האיש כאשר אמר יוסף
ויבא האנשים הבית יוסף ויתנו לו את המנחה בידם
הבית ויאמרו אל יוסף על דבר הכסף אשר הושב
בפי אמתחתינו בתחלה אנחנו מובאים לשבר בר
ויהי כבאנו אל המלון ונפתחה את אמתחתינו והנה
כסף איש בפי אמתחתו כספנו במשקלו ונשיבהו
בידנו ואת כסף אחר ירדנו בידנו לשבר בר לא
ידענו מי שם כספנו בידנו ויאמר שלום לכם אל
תיראו אלהיכם ואלהי אביכם נתן לכם מטמון
בתחת אמתחתיכם כספכם בא אלי ויוצא אליהם
שמעון ויבא האיש את האנשים בית יוסף ויתן מים
וירחצו רגליהם ויתן מספוא לחמוריהם ויכינו את
המנחה עד בוא יוסף הצהרים כי שמעו כי שם יאכלו
לחם ויבא יוסף הבית ויביאו לו את המנחה אשר
בידם הבית וישתחוו לו ארצה וישאל להם לשלום
ויאמר השלום אביכם הזקן אשר אמרתם החי עוד
הוא ויקדו ויאמרו שלום לעבדך לאבינו עוד הוא
חי וישתחוו ויקד ויאמר הוא אחיו בנימין בן אמו
ויאמר אלהים יחנך בני ויבהל יוסף כי נכמרו רחמיו
אל אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך שם
וירחץ פניו ויצא ויתאפק ויאמר שימו לחם

והיה

1001

1003

1004

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ואפשר לתקן

1005

עמי גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו

כהי חכמה מדו

אחר הויכוח יתברר האמת

[illegible]

[illegible]

ולרב חסדא [illegible]

מצילין [illegible]

1007

אמנם כפי שנראה מדברי הרמב"ם בהלכות תשובה פרק ב' הלכה ב' שכתב וז"ל אין הקב"ה מענישו של אדם אלא אם כן עשה כל התורה כולה בין מצות עשה בין מצות לא תעשה ואפילו עבר על דבר אחד מכל התורה כולה בזדון ובמזיד ובהתראה ובפני עדים הרי זה מחויב מיתה בידי שמים ונכרתת נפשו מן העולם הבא ונענש בגיהנם ונידון לדורות עכ"ל. ומבואר מדבריו שאם עבר על מצוה אחת בזדון ובמזיד ובהתראה ובפני עדים הרי זה מחויב מיתה בידי שמים ונכרתת נפשו מן העולם הבא ונענש בגיהנם ונידון לדורות

1008

1009

בה״ בה״

עמ״ה גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עש״ו

כה״י חכמה מד״ו

[illegible]

ודע [illegible]

ועתה [illegible]

אמנם ואם תאמר שהרי אמרו בגמרא שאין מקבלין עדות אשה אלא בדבר שבערוה ואין כאן ערוה אלא בראיית הבעל ולא בראיית אחרים. ואם כן מה הועילה אשה זו בעדותה שראתה בעלה שנתן לה גט. הרי אין כאן ערוה. ואין לומר שהיא נאמנת מדין עדות אשה כיון שהיא מגופה של גט. שהרי אין כאן עדות אשה אלא בדבר שבערוה.

כתב

אבל

וזה

2101

אמנם זה הוא הנמשל. כי הנה הנה אנחנו עומדים בעת הזאת לפני הבורא ית' ומבקשים ממנו שיתן לנו מזון לנפשותינו. ואנחנו מ

1013

ואעפ"כ אמרו שמא לא יזכה אפשר לשון ספק הוא
ואפשר שהוא לשון ודאי ומפני שאין יודעין אם
יזכה אם לאו אמרו שמא לא יזכה ואפשר שהוא
לשון ודאי שהוא יודע שלא יזכה ומפני שאין
יודעין מתי ימות אמרו שמא לא יזכה ואפשר
שהוא לשון ספק שאפשר שיזכה ואפשר שלא
יזכה ומפני שאין יודעין מתי ימות אמרו שמא
לא יזכה ואפשר שהוא לשון ודאי שהוא יודע
שלא יזכה ומפני שאין יודעין מתי ימות אמרו
שמא לא יזכה ואפשר שהוא לשון ספק שאפשר
שיזכה ואפשר שלא יזכה ומפני שאין יודעין
מתי ימות

1015

1016

1017

1018

ואמר

1019

ורב אשי אמר כל שכן דאי בעי מקני ליה בשטרא ואי בעי מקני ליה בחזקה ואי בעי מקני ליה בחזקה דלא בעי שטרא ואי בעי מקני ליה בשטרא דלא בעי חזקה ואי בעי מקני ליה בשטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא ואי בעי מקני ליה בחזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה ואי בעי מקני ליה בשטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה ואי בעי מקני ליה בחזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא ואי בעי מקני ליה בשטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא ואי בעי מקני ליה בחזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה ואי בעי מקני ליה בשטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה ואי בעי מקני ליה בחזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא דלא בעי חזקה דלא בעי שטרא

1020

[illegible]

והרב [illegible]

[illegible]

לכן [illegible]

[illegible]

סד
1021

בה״ בה״

עמ״י נל עיני ואביטה נפלאות מחורתך עשו

כה״י חכמה מדו

מ׳ ב׳ מצילין

[illegible]

2201

ומיהו
ומש
עוד
לבן

1023

1024

1025

ולא יעלה על הדעת שיהא הדבר כן, כי הרי בשעת מתן תורה [illegible] שמעו כל ישראל מפי הגבורה שלא יהיה להם שום חלק בארץ ישראל, ואם כן איך יתכן שיהא הדבר כן שיהא להם חלק בארץ ישראל, אלא ודאי שאין הדבר כן, ואין להם חלק בארץ ישראל, ואין להם שום זכות בארץ ישראל, ואין להם שום רשות בארץ ישראל, ואין להם שום ירושה בארץ ישראל, ואין להם שום קנין בארץ ישראל, ואין להם שום אחיזה בארץ ישראל, ואין להם שום ממשלה בארץ ישראל, ואין להם שום מלכות בארץ ישראל, ואין להם שום כבוד בארץ ישראל, ואין להם שום יראה בארץ ישראל, ואין להם שום אהבה בארץ ישראל, ואין להם שום חיבה בארץ ישראל, ואין להם שום רחמים בארץ ישראל, ואין להם שום חסד בארץ ישראל, ואין להם שום צדקה בארץ ישראל, ואין להם שום משפט בארץ ישראל, ואין להם שום צדק בארץ ישראל, ואין להם שום אמת בארץ ישראל, ואין להם שום שלום בארץ ישראל, ואין להם שום ברכה בארץ ישראל, ואין להם שום חיים בארץ ישראל, ואין להם שום נחלה בארץ ישראל, ואין להם שום מקנה בארץ ישראל, ואין להם שום קניין בארץ ישראל, ואין להם שום אחוזה בארץ ישראל, ואין להם שום ירושה בארץ ישראל, ואין להם שום חלק בארץ ישראל, ואין להם שום גורל

1027

1028

ואם כן זכינו

מעתה נבואה

1029

1030

1031

1032

1033

1034

1035

1036

1037

עמה"כ חכמה מדרש עשו

ע"י מכון אבני נפלאות מהדורת

משנה ה'

[illegible] ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו. ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו. ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו.

ומש"ה

[illegible] ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו. ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו.

ומש"ה

[illegible] ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו. ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו.

משנה ה'

[illegible] ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו. ומש"ה אמרו חכמים שאין מעשה בראשית נדרש בשנים ולא מעשה מרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו.

1038

ב אמר לה הגע עצמך שנתנבלה ונתמלא כל הבית כולו צואה ונמצא כלי מלא צואה
ונתנבלה כולו מה היא עושה ומה היא מכשירה אמרה לו אשטוף את הכלי ואחר כך
אשטוף את הבית אמר לה אף את כך הוא משל לי אל תהי מקפדת עם בעלך ואל
תהי מקפדת עם בני ביתו ואל תהי מקפדת עם אורחים שבאים לבית שלו שכל
הדברים הללו מביאים לידי כעס וכעס מביא לידי נדה ונדה מביאה לידי זנות
ואל תהי מקפדת עם בעלך שכל זמן שהיא עמו בבית הוא מצוי לה ואל תהי
מקפדת עם בני ביתו שכל זמן שהם אצלה בבית הם מצויים לה ואל תהי מקפדת
עם אורחים שבאים לבית שלו שכל זמן שהם בבית הוא מצוי לה ואל תהי מקפדת
עם בעלך שכל זמן שהיא עמו בבית הוא מצוי לה ואל תהי מקפדת עם בני ביתו
שכל זמן שהם אצלה בבית הם מצויים לה ואל תהי מקפדת עם אורחים שבאים
לבית שלו שכל זמן שהם בבית הוא מצוי לה

לבן אמר לו אם כן אין לי אשה אמר לו יש לך אשה אבל אי אפשר לך
לישא אשה עד שתעבור שנה שלמה שמא יש בה מום שאינך יודע בה אמר לו
אפילו כן אין לי בית אמר לו הרי בית שלך אמר לו אפילו כן אין לי כלים אמר
לו הרי כלים שלך אמר לו אפילו כן אין לי מיטה אמר לו הרי מיטה שלך אמר
לו אפילו כן אין לי מזון אמר לו הרי מזון שלך אמר לו אפילו כן אין לי מי
רגלים אמר לו הרי מי רגלים שלך אמר לו אפילו כן אין לי מי פנים אמר לו
הרי מי פנים שלך אמר לו אפילו כן אין לי מגבת אמר לו הרי מגבת שלך אמר
לו אפילו כן אין לי נר אמר לו הרי נר שלך אמר לו אפילו כן אין לי שמן אמר
לו הרי שמן שלך אמר לו אפילו כן אין לי פתילה אמר לו הרי פתילה שלך
אמר לו אפילו כן אין לי שלחן אמר לו הרי שלחן שלך אמר לו אפילו כן אין
לי מקל אמר לו הרי מקל שלך אמר לו אפילו כן אין לי חמור אמר לו הרי חמור
שלך אמר לו אפילו כן אין לי מרעה לחמור אמר לו הרי מרעה לחמור שלך
אמר לו אפילו כן אין לי מי שיעלה עמי אמר לו הרי מי שיעלה עמך אמר לו
אפילו כן אין לי כסות אמר לו הרי כסות שלך אמר לו אפילו כן אין לי מי
שיחזיר לי את הכסות אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הכסות אמר לו אפילו כן
אין לי מי שיחזיר לי את החמור אמר לו הרי מי שיחזיר לך את החמור אמר לו
אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את המקל אמר לו הרי מי שיחזיר לך את המקל
אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את השלחן אמר לו הרי מי שיחזיר לך
את השלחן אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הנר אמר לו הרי מי
שיחזיר לך את הנר אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את המיטה אמר לו
הרי מי שיחזיר לך את המיטה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הכלים
אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הכלים אמר לו אפילו כן אין לי בית אמר לו הרי
בית שלך אמר לו אפילו כן אין לי אשה אמר לו הרי אשה לך אמר לו אפילו כן
אין לי בנים אמר לו הרי בנים לך אמר לו אפילו כן אין לי בנות אמר לו הרי
בנות לך אמר לו אפילו כן אין לי מי שיעשה לי שידוכין אמר לו הרי מי שיעשה
לך שידוכין אמר לו אפילו כן אין לי מי שיעשה לי חופה אמר לו הרי מי שיעשה
לך חופה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיעשה לי סעודה אמר לו הרי מי שיעשה
לך סעודה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיכתוב לי כתובה אמר לו הרי מי שיכתוב
לך כתובה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיקרא לי את הכתובה אמר לו הרי מי
שיקרא לך את הכתובה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיתן לי את הכתובה אמר לו
הרי מי שיתן לך את הכתובה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיגרש לי את אשתי
אמר לו הרי מי שיגרש לך את אשתך אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את
הכתובה אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הכתובה אמר לו אפילו כן אין לי מי
שיחזיר לי את הנדוניא אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הנדוניא אמר לו אפילו כן
אין לי מי שיחזיר לי את הבנים אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הבנים אמר לו
אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הבנות אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הבנות
אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הבית אמר לו הרי מי שיחזיר לך את
הבית אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הכלים אמר לו הרי מי שיחזיר
לך את הכלים אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את המיטה אמר לו הרי מי
שיחזיר לך את המיטה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הנר אמר לו
הרי מי שיחזיר לך את הנר אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את השלחן
אמר לו הרי מי שיחזיר לך את השלחן אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את
המקל אמר לו הרי מי שיחזיר לך את המקל אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר
לי את החמור אמר לו הרי מי שיחזיר לך את החמור אמר לו אפילו כן אין לי מי
שיחזיר לי את הכסות אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הכסות אמר לו אפילו כן
אין לי מי שיעלה עמי אמר לו הרי מי שיעלה עמך אמר לו אפילו כן אין לי
מרעה לחמור אמר לו הרי מרעה לחמור שלך אמר לו אפילו כן אין לי מי פנים
אמר לו הרי מי פנים שלך אמר לו אפילו כן אין לי מגבת אמר לו הרי מגבת
שלך אמר לו אפילו כן אין לי נר אמר לו הרי נר שלך אמר לו אפילו כן אין לי
שמן אמר לו הרי שמן שלך אמר לו אפילו כן אין לי פתילה אמר לו הרי פתילה
שלך אמר לו אפילו כן אין לי שלחן אמר לו הרי שלחן שלך אמר לו אפילו כן
אין לי מקל אמר לו הרי מקל שלך אמר לו אפילו כן אין לי חמור אמר לו הרי
חמור שלך אמר לו אפילו כן אין לי מרעה לחמור אמר לו הרי מרעה לחמור שלך
אמר לו אפילו כן אין לי מי שיעלה עמי אמר לו הרי מי שיעלה עמך אמר לו
אפילו כן אין לי כסות אמר לו הרי כסות שלך אמר לו אפילו כן אין לי מי
שיחזיר לי את הכסות אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הכסות אמר לו אפילו כן
אין לי מי שיחזיר לי את החמור אמר לו הרי מי שיחזיר לך את החמור אמר לו
אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את המקל אמר לו הרי מי שיחזיר לך את המקל
אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את השלחן אמר לו הרי מי שיחזיר לך את
השלחן אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הנר אמר לו הרי מי שיחזיר
לך את הנר אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את המיטה אמר לו הרי מי
שיחזיר לך את המיטה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הכלים אמר לו
הרי מי שיחזיר לך את הכלים אמר לו אפילו כן אין לי בית אמר לו הרי בית
שלך אמר לו אפילו כן אין לי אשה אמר לו הרי אשה לך אמר לו אפילו כן אין
לי בנים אמר לו הרי בנים לך אמר לו אפילו כן אין לי בנות אמר לו הרי בנות
לך אמר לו אפילו כן אין לי מי שיעשה לי שידוכין אמר לו הרי מי שיעשה לך
שידוכין אמר לו אפילו כן אין לי מי שיעשה לי חופה אמר לו הרי מי שיעשה לך
חופה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיעשה לי סעודה אמר לו הרי מי שיעשה לך
סעודה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיכתוב לי כתובה אמר לו הרי מי שיכתוב
לך כתובה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיקרא לי את הכתובה אמר לו הרי מי
שיקרא לך את הכתובה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיתן לי את הכתובה אמר לו
הרי מי שיתן לך את הכתובה אמר לו אפילו כן אין לי מי שיגרש לי את אשתי
אמר לו הרי מי שיגרש לך את אשתך אמר לו אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את
הכתובה אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הכתובה אמר לו אפילו כן אין לי מי
שיחזיר לי את הנדוניא אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הנדוניא אמר לו אפילו כן
אין לי מי שיחזיר לי את הבנים אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הבנים אמר לו
אפילו כן אין לי מי שיחזיר לי את הבנות אמר לו הרי מי שיחזיר לך את הבנות

1039

מעתה

1040

ובעזי

1041

ידוע

פשר

והנה

1043

1044

1045

ומש

ומש

1046

ומשנה ו׳

1047

1048

1049

1050

ומש

ומש

Cornell University Library

1051

ואמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי מנין שאין מעמידין
את הדיינין בשוק של עכו"ם שנאמר ושפטו את העם
משפט צדק ואין משפט אלא בית דין שנאמר עד
המשפטה הזאת אלהים ואין צדק אלא בית דין
שנאמר צדק צדק תרדוף ואין מעמידין אותן בשוק
של עכו"ם שנאמר לא תטע לך אשרה כל עץ
אצל מזבח ה' אלהיך ואין מזבח אלא בית דין
שנאמר ויבן מזבח בשם ה' ואין מעמידין אותן
בשוק של עכו"ם שנאמר ולא תקים לך מצבה
אשר שנא ה' אלהיך ואין מצבה אלא בית דין
שנאמר ויקם מצבה

עמ״י גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עש״ו
בה״י חכמה מד״ו

משנה ז׳ כופין [illegible]

אמנם [illegible]

1054

עוד

ואך ואם יש לו בנים ובנות ואין לו אשה ומת הוא ואחיו ואחיותיו
ואמו ואבי אביו ואבי אמו ואחי אביו ואחי אמו ואחיות אביו ואחיות
אמו ואשת אחיו ואשת אחי אביו ואשת אחי אמו ואשת בנו ואשת בן
בתו ואשת אחי אשתו ואשת בן אחיו ואשת בן אחותו ואשת אחי בנו
ואשת אחי בתו ואשת בן אחי אביו ואשת בן אחי אמו ואשת בן אחיות
אביו ואשת בן אחיות אמו ואשת אחי אבי אביו ואשת אחי אבי אמו
ואשת אחי אם אביו ואשת אחי אם אמו ואשת בן אחי אבי אביו ואשת
בן אחי אבי אמו ואשת בן אחי אם אביו ואשת בן אחי אם אמו ואשת
בן בן אחיו ואשת בן בן אחותו ואשת בן אחי בנו ואשת בן אחי בתו
ואשת בן בן אחי אביו ואשת בן בן אחי אמו ואשת בן בן אחיות אביו
ואשת בן בן אחיות אמו ואשת בן אחי אבי אביו ואשת בן אחי אבי אמו
ואשת בן אחי אם אביו ואשת בן אחי אם אמו ואשת בן בן בנו ואשת
בן בן בתו ואשת בן בן אחי אביו ואשת בן בן אחי אמו ואשת בן בן
אחיות אביו ואשת בן בן אחיות אמו ואשת בן בן אחי אבי אביו ואשת
בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן אחי אם
אמו ואשת בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן אחותו ואשת בן בן אחי בנו
ואשת בן בן אחי בתו ואשת בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן אחי
אמו ואשת בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן אחיות אמו ואשת בן
בן אחי אבי אביו ואשת בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן אחי אם אביו
ואשת בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בתו
ואשת בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן
אחיות אביו ואשת בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן אחי אבי אביו
ואשת בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן אחי
אם אמו ואשת בן בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן בן אחותו ואשת בן בן
בן אחי בנו ואשת בן בן בן אחי בתו ואשת בן בן בן בן אחי אביו
ואשת בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן
בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן
אחי אבי אמו ואשת בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן אחי אם
אמו ואשת בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בתו ואשת בן בן בן בן
אחי אביו ואשת בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן אחיות אביו
ואשת בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן
בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן אחי
אם אמו ואשת בן בן בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן בן בן אחותו ואשת
בן בן בן בן אחי בנו ואשת בן בן בן בן אחי בתו ואשת בן בן בן בן
בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן
אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן אחי
אבי אביו ואשת בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן אחי אם
אביו ואשת בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בנו ואשת
בן בן בן בן בן בתו ואשת בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן
בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן
בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן
אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן אחי
אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן בן בן בן אחותו
ואשת בן בן בן בן בן אחי בנו ואשת בן בן בן בן בן אחי בתו ואשת
בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת
בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן אחיות אמו
ואשת בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן אחי אבי
אמו ואשת בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן אחי
אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בתו
ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן אחיות
אמו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן
בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן
בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחיו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן אחותו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי בנו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן אחי בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן
בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת
בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אם
אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בתו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן
בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן
בן בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן אחיו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחותו ואשת בן בן בן בן בן
בן בן אחי בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי בתו ואשת בן בן בן
בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת
בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחיות
אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן
בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בתו ואשת בן בן בן בן
בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן
בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחותו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
אחי בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן
בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן אחי אם
אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן
בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן
בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיו ואשת
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחותו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן
אחי בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי בתו ואשת בן בן בן בן
בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן
בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן
בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת
בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחותו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן בן בן אחי בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן
אחי בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם
אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן
בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם
אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן אחותו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי בנו ואשת
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן
בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן
בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בתו ואשת בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן אחותו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי בנו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי בתו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי
אם אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיו ואשת בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן אחותו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן אחי בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי בתו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בתו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי
אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם
אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחותו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן אחי בנו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן אחי בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי
אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בתו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן אחיות אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן אחיות אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן אחי אבי אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן אחי אבי אמו ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן אחי אם אביו ואשת בן בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן אחי אם אמו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן בנו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בתו ואשת בן בן בן בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אביו ואשת בן בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחי אמו ואשת בן בן
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אביו ואשת
בן בן בן בן בן בן בן בן בן אחיות אמו
ואשת בן בן בן בן בן בן בן בן
אחי אבי אביו ואשת בן
בן בן בן בן בן בן
אחי אבי אמו
ואשת בן
בן בן
בן בן
אחי אם
אביו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
אם
אמו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
בנו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
בתו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחי
אביו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחי
אמו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחיות
אביו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחיות
אמו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
אבי
אביו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
אבי
אמו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
אם
אביו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
אם
אמו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
בן
אחיו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחותו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
בנו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
בתו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחי
אביו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחי
אמו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחיות
אביו
ואשת
בן
בן
בן
בן
בן
אחיות
אמו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
אבי
אביו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי
אבי
אמו
ואשת
בן
בן
בן
בן
אחי

1057

[illegible]

והתיט זל [illegible]

עוד [illegible]

1058

פסקו [illegible] ...

אמנם [illegible] ...

אבן

1061

1062

ועל

מיהו

1063

1064

משנה שמינית

מעשה

1064

אמנם

ושאל

ומש

ויהי ביום השמיני ויקרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים והקרב לפני יי׳ ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימים לעולה ושור ואיל לזבח לזבח לפני יי׳ ומנחה בלולה בשמן כי היום יי׳ נראה אליכם ויקחו את אשר צוה משה אל פני האהל ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני יי׳ ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יי׳ תעשו ויראה אליכם כבוד יי׳ ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יי׳ ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח והקטיר המזבחה את החלב והכליות והיותרת מן הכבד מן החטאת כאשר צוה יי׳ את משה והבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה ויזבח את זבח העם ויקרבו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת הבשר ואת הראש הקטיר המזבחה ויקטר על העולה ויקרבו את העולה לנתחיה ואת הראש ויקטר על המזבח ורחץ בקבה ואת הקרבים ורחץ במים ויקטר העולה על המזבח ואת הקרבים ואת הכרעים ויקטר משה על המזבח ויקרב את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטא בו כראשון ויקרב את העולה ויעשה כמשפט ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה והקטיר המזבחה מלבד עולת הבקר ויקרב את האיל זבח השלמים אשר לעם ויקרבו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת החלב מן האיל האלית ומן המכסה ומן הכליות ומן היותרת ויקטר על המזבח ויקרב את החלב על החזה ויקטר החלב המזבחה ואת החזה ואת שוק הימין הניף משה תנופה לפני יי׳ כאשר צוה משה ויקח אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם ויראה כבוד יי׳ אל כל העם ותצא אש מלפני יי׳ ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים וירא כל העם וירנו ויפלו על פניהם

מיהו יש לדקדק מדכתיב ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח והקטיר המזבחה את החלב והכליות והיותרת מן הכבד מן החטאת כאשר צוה יי׳ את משה והבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה ויזבח את זבח העם ויקרבו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת הבשר ואת הראש הקטיר המזבחה ויקטר על העולה ויקרבו את העולה לנתחיה ואת הראש ויקטר על המזבח ורחץ בקבה ואת הקרבים ורחץ במים ויקטר העולה על המזבח ואת הקרבים ואת הכרעים ויקטר משה על המזבח ויקרב את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטא בו כראשון ויקרב את העולה ויעשה כמשפט ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה והקטיר המזבחה מלבד עולת הבקר ויקרב את האיל זבח השלמים אשר לעם ויקרבו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת החלב מן האיל האלית ומן המכסה ומן הכליות ומן היותרת ויקטר על המזבח ויקרב את החלב על החזה ויקטר החלב המזבחה ואת החזה ואת שוק הימין הניף משה תנופה לפני יי׳ כאשר צוה משה ויקח אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם ויראה כבוד יי׳ אל כל העם ותצא אש מלפני יי׳ ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים וירא כל העם וירנו ויפלו על פניהם

1069

בה בה

עמה על עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו

כהי חכמה מדו

פסקא מילא [illegible]

ואיצטריך

1071

ועד

[illegible]

ולא [illegible]

ואי [illegible]

ומש [illegible]

1073

פרק יז סימן טובמזלטוב כל

אבל ראשי תיבות של כל מילה שבפסוק זה מרומזים בשם טובמזלטוב. ואם תרצה לומר שהוא מרמז לשם אחר, אין לנו אלא מה שקבלנו מרבותינו. ואין לנו רשות לשנות ולהוסיף ולגרוע מדברי חכמים. ואם תאמ

1075

1076

ורבא

1077

1078

[illegible]

ולא [illegible]

וכתבו [illegible]

1079

משה ב׳ ... ועל ... זבין ...

1080

1081

אמנם

[illegible]

ודע [illegible]

לכן [illegible]

1083

[illegible]

הדרן [illegible]

[illegible]

ודע [illegible]

1084

סח
1085

בה״ בה״

עמי״ כה״ חכמה מדו״ עשו

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

משנה ג׳

[illegible]

1086

מעתה

והרמכם זל

1087

[illegible]

ביאור [illegible]

[illegible]

משנה ד' רבי יוסי [illegible]

[illegible]

ואמנם כל זה בא לו מפני שלא הבין כוונת הרמב"ם ז"ל בדבריו אלו, ולא ידע כי הוא ז"ל לא בא לומר שכל מי שיש לו ספק בדבר מן הדברים שהם מצות עשה מן התורה שאין לו לעשות אותו עד שיהיה בטוח בו שהוא מצוה ודאית, אבל כוונתו היא

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אך [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אך [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1091

[illegible]

ומש [illegible]

ולרבא [illegible]

1092

משנה ה׳

והאי מיהו

1093

1094

1095

1096

1097

1098

[illegible]

ולכן [illegible]

אי [illegible]

1099

1099

ומשׁ

סט
1101

בה בה

עמה כהי חכמה מדו עשו

נל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

משנה ששית האבן

[illegible]

[illegible]

ודע [illegible]

1102

1103

1104

1105

1106

מש זמורה

אמנם

1107

משנה ז׳ פרקן החלון

1108

פרש

1109

מעשה

ב יום אחד מימות הקיץ בשעה שהיו
עומדים ומקריבים את התמיד, עמד
אחד מהם ואמר להם, אחים עלו
ורוצו ומי שהוא זריז ומקדים ומגיע
ראשון ונוטל את הדשן, זוכה ונכנס
להיכל ומקריב את הקטורת. עלו
כולם ורצו, ומי שהוא זריז ומקדים
ומגיע ראשון ונוטל את הדשן, זוכה
ונכנס להיכל ומקריב את הקטורת.
אמר להם, אחים עלו ורוצו ומי שהוא
זריז ומקדים ומגיע ראשון ונוטל
את הדשן, זוכה ונכנס להיכל ומקריב
את הקטורת. עלו כולם ורצו, ומי
שהוא זריז ומקדים ומגיע ראשון
ונוטל את הדשן, זוכה ונכנס להיכל
ומקריב את הקטורת. אמר להם,
אחים עלו ורוצו ומי שהוא זריז
ומקדים ומגיע ראשון ונוטל את

אמנם

1112

כלל דמילתא

ופסקה

1113

עוד

אמנם

משנה אחרונה

1115

1116

אמנם

ורבי

ע 1117

עמי כה יחכמה מזו עשו

על עין ואביונה נפלאות מחורתך

פרק ח' מפנין

מזה נראה את הסברא ב' ראיות שהביא הרמב"ם ז"ל לא מן הדין הוא שיהא כן. ועוד קשה לפי' הרמב"ם ז"ל שהרי הוא עצמו כתב בפ"ב מהלכות תפלה הלכה ב' שאין מתפללין אלא בבית הכנסת ואם כן אם אין מתפללין אלא בבית הכנסת אין לנו לומר שיהא מפנין בבית הכנסת שהרי אין מתפללין בבית הכנסת אלא בשעה שהציבור מתפללין ואין הציבור מתפללין אלא בשעה שהחזן מתפלל ואין החזן מתפלל אלא בשעה שהוא עומד לפני התיבה ואין עומד לפני התיבה אלא בשעה שהוא מתחיל ברכת אבות ואין מתחיל ברכת אבות

1118

ולברך

1119

1120

מעתה

1121

heard of us

1122

ושני

ויל

1123

ואמנם

1124

1125

1126

1127

1128

1129

1130

1131

[illegible]

מפניך [illegible]

1132

עא
1133

בה בה

עמי כהי חכמה מרו עשו

משנה שנית חבילי

[illegible]

כופין [illegible]

1134

[illegible]

תרנגולת [illegible]

1135

והרב

1136

אמן

1137

1138

אמר

1139

1140

1141

1142

[illegible]

1143

[illegible]

מעתה [illegible]

קיצור [illegible]

1144

1145

[illegible]

ודע [illegible]

והתם זל [illegible]

גם [illegible]

[illegible]

ומש

[illegible]

1147

[illegible]

ומש [illegible]

ומש [illegible]

בה״ בה״

עמה״ על עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו

כהי חכמה מדו

פרק רבי אליעזר רבי אליעזר אומר

[illegible]

ורשיזל

[illegible]

1151

1152

מיהו כשמוכרין לו בדרך ירושלים אין לו תקנה אלא
ליתן להם כפי מה שמבקשים שאם לא יתן להם
יאמרו שאינו רוצה לקנות ולא יתנו לו ואם יתן
להם יותר מכפי שוויו אין לו תקנה שהרי מחל
ואם יבא לחלוק עמהם בשעת מכירה יאמרו שאינו
רוצה לקנות ולא יתנו לו ואם יתן להם יותר
מכפי שוויו אין לו תקנה שהרי מחל

מעשה היה כך היה מהלך בדרך ירושלים ומצא
אבן טובה ונתנה לאחד מן הסוחרים ואמר לו
מכור לי אבן זו בעבור שאני צריך לה ואמר לו
הסוחר אין לי אבן זו למכור אלא אם כן תתן לי
מאה דינרי זהב ונתן לו מאה דינרי זהב ולקחה
ממנו ואחר כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו
כמה נתת לו על אבן זו אמר לו מאה דינרי זהב
אמר לו הרי היא שוה מאתים דינרי זהב ונתן לו
מאתים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר כך בא
אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו על אבן
זו אמר לו מאתים דינרי זהב אמר לו הרי היא
שוה שלש מאות דינרי זהב ונתן לו שלש מאות
דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר כך בא אחד מן
הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו על אבן זו אמר
לו שלש מאות דינרי זהב אמר לו הרי היא שוה
ארבע מאות דינרי זהב ונתן לו ארבע מאות
דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר כך בא אחד מן
הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו על אבן זו אמר
לו ארבע מאות דינרי זהב אמר לו הרי היא שוה
חמש מאות דינרי זהב ונתן לו חמש מאות דינרי
זהב ולקחה ממנו ואחר כך בא אחד מן הסוחרים
ואמר לו כמה נתת לו על אבן זו אמר לו חמש
מאות דינרי זהב אמר לו הרי היא שוה ששה
מאות דינרי זהב ונתן לו ששה מאות דינרי זהב
ולקחה ממנו ואחר כך בא אחד מן הסוחרים
ואמר לו כמה נתת לו על אבן זו אמר לו ששה
מאות דינרי זהב אמר לו הרי היא שוה שבע
מאות דינרי זהב ונתן לו שבע מאות דינרי זהב
ולקחה ממנו ואחר כך בא אחד מן הסוחרים
ואמר לו כמה נתת לו על אבן זו אמר לו שבע
מאות דינרי זהב אמר לו הרי היא שוה שמנה
מאות דינרי זהב ונתן לו שמנה מאות דינרי זהב
ולקחה ממנו ואחר כך בא אחד מן הסוחרים
ואמר לו כמה נתת לו על אבן זו אמר לו שמנה
מאות דינרי זהב אמר לו הרי היא שוה תשע
מאות דינרי זהב ונתן לו תשע מאות דינרי זהב
ולקחה ממנו ואחר כך בא אחד מן הסוחרים
ואמר לו כמה נתת לו על אבן זו אמר לו תשע
מאות דינרי זהב אמר לו הרי היא שוה אלף
דינרי זהב ונתן לו אלף דינרי זהב ולקחה ממנו
ואחר כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה
נתת לו על אבן זו אמר לו אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה אלפים דינרי זהב ונתן לו
אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר כך בא
אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו על אבן
זו אמר לו אלפים דינרי זהב אמר לו הרי היא
שוה שלשת אלפים דינרי זהב ונתן לו שלשת
אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר כך בא
אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו על אבן
זו אמר לו שלשת אלפים דינרי זהב אמר לו הרי
היא שוה ארבעת אלפים דינרי זהב ונתן לו
ארבעת אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר כך
בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו על
אבן זו אמר לו ארבעת אלפים דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשת אלפים דינרי זהב ונתן
לו חמשת אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשת אלפים דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששת אלפים דינרי זהב ונתן
לו ששת אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששת אלפים דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעת אלפים דינרי זהב ונתן
לו שבעת אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעת אלפים דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנת אלפים דינרי זהב ונתן
לו שמנת אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנת אלפים דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעת אלפים דינרי זהב ונתן
לו תשעת אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעת אלפים דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרת אלפים דינרי זהב ונתן
לו עשרת אלפים דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרת אלפים דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה אחד עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו אחד עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו אחד עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שנים עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו שנים עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שנים עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשה עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשה עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשה עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעה עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעה עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעה עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשה עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשה עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשה עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששה עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו ששה עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששה עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעה עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעה עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעה עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנה עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנה עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנה עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעה עשר אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעה עשר אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעה עשר אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה עשרים ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו עשרים ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו עשרים ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שלשים ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שלשים ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שלשים ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ארבעים ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו ארבעים ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ארבעים ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה חמשים ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו חמשים ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו חמשים ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה ששים ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו ששים ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו ששים ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שבעים ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שבעים ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שבעים ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה שמנים ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו שמנים ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו שמנים ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה תשעים ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו תשעים ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו תשעים ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה וארבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה וחמשה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה וחמשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה וחמשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה וששה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה וששה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה וששה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה ושבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה ושבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה ושבעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה ושמנה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה ושמנה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה ושמנה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאה ותשעה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאה ותשעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאה ותשעה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאתים אלף דינרי זהב ונתן
לו מאתים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאתים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאתים ואחד אלף דינרי זהב ונתן
לו מאתים ואחד אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאתים ואחד אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאתים ושנים אלף דינרי זהב ונתן
לו מאתים ושנים אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאתים ושנים אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאתים ושלשה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאתים ושלשה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על אבן זו אמר לו מאתים ושלשה אלף דינרי זהב אמר
לו הרי היא שוה מאתים וארבעה אלף דינרי זהב ונתן
לו מאתים וארבעה אלף דינרי זהב ולקחה ממנו ואחר
כך בא אחד מן הסוחרים ואמר לו כמה נתת לו
על א

1153

ומש [illegible]

אך [illegible]

ומש [illegible]

שאלו

1155

1156

כלל אמר

1157

ואמ

1159

1160

משנה ב

1161

1162

1163

ואם אין לו אלא אחד מהם אינו נוטל אלא חלק אחד מכל עשרה חלקים שהנכסים מתחלקים לעשרה חלקים ואם יש לו שנים נוטל שני חלקים ואם יש לו שלשה נוטל שלשה חלקים ואם יש לו ארבעה נוטל ארבעה חלקים ואם יש לו חמשה נוטל חמשה חלקים ואם יש לו ששה נוטל ששה חלקים ואם יש לו שבעה נוטל שבעה חלקים ואם יש לו שמונה נוטל שמונה חלקים ואם יש לו תשעה נוטל תשעה חלקים ואם יש לו עשרה נוטל עשרה חלקים ואם יש לו יותר מעשרה נוטל עשרה חלקים ואין לו יותר מעשרה חלקים ואם יש לו אחד מהם אינו נוטל אלא חלק אחד מכל עשרה חלקים שהנכסים מתחלקים לעשרה חלקים ואם יש לו שנים נוטל שני חלקים ואם יש לו שלשה נוטל שלשה חלקים ואם יש לו ארבעה נוטל ארבעה חלקים ואם יש לו חמשה נוטל חמשה חלקים ואם יש לו ששה נוטל ששה חלקים ואם יש לו שבעה נוטל שבעה חלקים ואם יש לו שמונה נוטל שמונה חלקים ואם יש לו תשעה נוטל תשעה חלקים ואם יש לו עשרה נוטל עשרה חלקים ואם יש לו יותר מעשרה נוטל עשרה חלקים ואין לו יותר מעשרה חלקים

אין מחזירין אבידת עכו"ם מפני שהיא אבידה ואין מחזירין אבידת המומר מפני שהוא כעכו"ם ואין מחזירין אבידת הגוי מפני שהוא כעכו"ם ואין מחזירין אבידת הנכרי

1164

1165

עמ׳ נל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו
כהי חכמה מד׳

משנהג׳ [illegible]

1166

1167

1168

ואת

ואת

1169

0170

1171

1172

ואמר לו אל תירא כי אל תירא כי אל תירא כי

1173

משנה רביעית

1174

ואלה

ואלה

1175

[illegible]

ומש״ש [illegible]

1176

ופשר
ודלג
ולכן

1177

ואיבא

1178

משנה ה

1179

1180

ויקרא

ויקרא אל משה וידבר יי אליו מאהל מועד לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליי מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד לרצונו לפני יי וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו ושחט את בן הבקר לפני יי והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח סביב אשר פתח אהל מועד והפשיט את העולה וניתח אתה לנתחיה ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש אשר על המזבח ערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש אשר על המזבח והקרב והכרעים ירחץ במים וקטר הכהן את הכל המזבחה עולה אשה ריח ניחוח ליי ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה זכר תמים יקריבנו וזבחו אתו על ירך המזבח צפונה לפני יי וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב וניתח אתו לנתחיו ואת ראשו ואת פדרו וערך הכהן אתם על העצים אשר על האש אשר על המזבח והקרב והכרעים ירחץ במים והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עולה אשה ריח ניחוח ליי ואם מן העוף קרבנו ליי עולה מן התורים או מן בני היונה יקריב את קרבנו ומלק הכהן את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו אל קיר המזבח והסיר את מרסו בנוצתו והשליך אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן ובקע אתו בבקעיו לא יבדיל וקטרו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש עולה אשה ריח ניחוח ליי

ונפש כי תקריב קרבן מנחה ליי סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבונתה והקטיר הכהן אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחוח ליי והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יי וכי תקריב מנחה מאפה תנור סלת חלת מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן ואם מנחה על המרחשת סלת בלולה בשמן תהיה מצות תאכל את מנחה זאת כי קרבן אתה ליי והקריב את המנחה אשר יעשה אלה ליי והגיש אל הכהן והקריב אל המזבח והרים הכהן מן המנחה אזכרתה והקטיר המזבחה אשה ריח ניחוח ליי והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יי כל המנחה אשר תקריבו ליי לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי קרבן ראשית תקריבו אתם ליי והמזבחה לא יעלו לריח ניחוח וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח וכי תקריב מנחת בכורים ליי אביב קלי בכרמל תקריב את מנחת בכוריך וכל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח וכי תקריב מנחת בכורים ליי אביב קלי בכרמל תקריב את מנחת בכוריך וכל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח וכי תקריב מנחת בכורים ליי אביב קלי בכרמל תקריב את מנחת בכוריך

ואם זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר הוא מקריב אתו אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני יי וסמך ידו על ראש קרבנו ושחט אתו פתח אהל מועד ויזרקו בני אהרן הכהנים את הדם על המזבח סביב והקריב מזבח השלמים אשה ליי את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה והקטירם בני אהרן המזבחה על העולה אשר על העצים אשר על האש אשה ריח ניחוח ליי ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים אם זכר או נקבה תמים יקריבנו אם כבש הוא מקריב את קרבנו והקריב אתו לפני יי וסמך ידו על ראש קרבנו ושחט אתו פתח אהל מועד ויזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב והקריב מזבח השלמים אשה ליי את חלבו את האליה תמימה לעמת עצה יסירנה והחלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה והקטירם הכהן המזבחה לחם אשה ריח ניחוח ליי כל חלב לי ולבניו לדרתיכם בכל מושבתיכם כל חלב ודם לא תאכלו

ונפש כי תחטא בשגגה מכל מצות יי אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן בקר תמים ליי לחטאת והביא את הפר אל פתח אהל מועד לפני יי וסמך את ידו על ראש הפר ושחט את הפר לפני יי ולקח הכהן המשיח מדם הפר והביא אתו אל אהל מועד והטבל הכהן את אצבעו מן הדם והזה מן הדם שבע פעמים לפני יי את פני הפרכת הקדש ומן הדם יתן הכהן על קרנות המזבח קטרת סמים לפני יי אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה לו וכפר עליהם הכהן וסלח להם ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות יי אשר לא תעשינה ואשמו או נודעה אליהם החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן בקר לחטאת והביאו אתו לפני אהל מועד וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר ושחט את הפר לפני יי והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד והטבל הכהן את אצבעו מן הדם והזה שבע פעמים לפני יי את פני הפרכת הקדש ומן הדם יתן הכהן על קרנות המזבח קטרת סמים לפני יי אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה לו וכפר עליהם הכהן וסלח להם ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות יי אשר לא תעשינה ואשמו או נודעה אליהם החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן בקר לחטאת והביאו אתו לפני אהל מועד וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר ושחט את הפר לפני יי והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד והטבל הכהן את אצבעו מן הדם והזה שבע פעמים לפני יי את פני הפרכת הקדש ומן הדם יתן הכהן על קרנות המזבח קטרת סמים לפני יי אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה לו וכפר עליהם הכהן וסלח להם ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות יי אשר לא תעשינה ואשמו או נודעה אליהם החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן בקר לחטאת והביאו אתו לפני אהל מועד וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר ושחט את הפר לפני יי והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד והטבל הכהן את אצבעו מן הדם והזה שבע פעמים לפני יי את פני הפרכת הקדש ומן הדם יתן הכהן על קרנות המזבח קטרת סמים לפני יי אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה לו וכפר עליהם הכהן וסלח להם

1181

עמה גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו
כהי חכמה מדו

פרק כ׳ רבי אליעזר אומר

[illegible]

והתו [illegible]

1182

ואיכא

1183

פשר

1185

1186

משנה ב [illegible]

פשר [illegible]

משנה ב [illegible]

1187

[illegible]

אך [illegible]

לכן [illegible]

1188

[illegible]

ודאתינן

[illegible]

1189

1190

1191

[illegible]

משנה ג'

[illegible]

1192

1193

ומש

ומש

ומש

1195

96 IX

1197

בה בה

עמה נל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עשו כה יחכמה מדו

מה הקש

[illegible]

1198

ומש [illegible]

[illegible]

ומש [illegible]

[illegible]

1199

1200

1201

בה״ בה״
פרק נוטל פ׳כא

משנה א׳ [illegible]

ומש״ [illegible]

1202

1203

1204

1205

ומשרבי יהודה

1208

1209

1210

[illegible]

ודעששאלו [illegible]

1121

מעתה

[illegible]

אמנם [illegible]

ומש [illegible]

1213

עמי כהי חכמה מדו עשו

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

פסקא [illegible]

ומש [illegible]

משנה שלישית מנביאים

1215

1216

1217

1118

ליטרא בשנת ה׳ש׳ר׳ לפ׳ק׳ ואחר כך נתן לה מלוה ל׳ מנה ומנתה עמה ב׳ש׳ר׳ מנה
ומנתה ליטרא. ועתה ראובן המלוה תובע את שמעון הלוה ואת שרה אשתו
ואת בניהם ואת כל אשר להם בעבור המלוה הנזכר. ושמעון ושרה אשתו
ובניהם טוענים שכבר נפרעו מן המלוה הנזכר ומן המנתה הנזכרת ואין
להם עליה כלום. ואם יש לראובן המלוה עדים שלא נפרעו מן המלוה
הנזכר ומן המנתה הנזכרת ואין להם עליה כלום. ואם יש לראובן המלוה
עדים שלא נפרעו מן המלוה הנזכר ומן המנתה הנזכרת ואין להם עליה
כלום. ואם יש לראובן המלוה עדים שלא נפרעו מן המלוה הנזכר ומן
המנתה הנזכרת ואין להם עליה כלום. ואם יש לראובן המלוה עדים
שלא נפרעו מן המלוה הנזכר ומן המנתה הנזכרת ואין להם עליה כלום.
ואם יש לראובן המלוה עדים שלא נפרעו מן המלוה הנזכר ומן המנתה
הנזכרת ואין להם עליה כלום. ואם יש לראובן המלוה עדים שלא נפרעו
מן המלוה הנזכר ומן המנתה הנזכרת ואין להם עליה כלום. ואם יש
לראובן המלוה עדים שלא נפרעו מן המלוה הנזכר ומן המנתה הנזכרת
ואין להם עליה כלום. ואם יש לראובן המלוה עדים שלא נפרעו מן

1219

1220

ושם

1221

[illegible]

ומש [illegible]

[illegible]

מיהו [illegible]

1222

1223

1224

1225

1226

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ואת

1221

1228

פרק כבאל יצויאר לנו אמן

פרק חבית

1229

משנה מצילין

ומש׳ אלו הן מצילין את הנפשות ואין מצילין את הנכסים ר׳ יהודה אומר אף את הנכסים שכל המציל נכסים של חבירו בשעת הסכנה פטור מלשלם ר׳ יוסי אומר חייב לשלם אמר ר׳ יוסי מעשה בא לפני ר׳ עקיבא בשעת הסכנה ולא חייבני לשלם אמר לו עקיבא יוסי מה אתה עתיד לומר לפני מי שאמר והיה העולם לשבעה ימים ולא נמצאת עתיד ליתן דין וחשבון על שבעת ימי בראשית שלא עשית בהן תשובה ומעשים טובים שהיה לך לעשות בשעת הסכנה ולא עשית אמר לו ר׳ יוסי אני אין לי אלא דברי עצמי אתה מי גרמת לי שאני אומר כך אמר לו עקיבא יוסי אם דברי תורה שנמשלו כאש ושכר מצות שנמשלו כיין לא נתחשבת בהן כדי שתשלם לי אלו שנמשלו כנכסים על אחת כמה וכמה ומה אם נכסים

1230

1231

[illegible]

אך [illegible]

[illegible]

1233

ודע

ומש

1234

אמנם

1235

1236

...

אמנם ...

מעתה ...

1237

1238

חלוט

1239

1240

מיהו [illegible]

משנה ב' [illegible]

אמנם [illegible]

1241

ואני אמנם

1242

1243

1244

1245

עמה"י בה"י חכמה מדע עשו

על עניני אבינו שבשמים ותורתך מורתך

משנה ני

ואין מחזיקין ברכה לעצמה אלא בדבר שהוא מתברך בגופו שנאמר ויברך אלהים את נח ואת בניו ואין מברכין את הכהן אלא בדבר שהוא מתברך בגופו שנאמר כה תברכו את בני ישראל ואין מברכין את הצבור אלא בדבר שהוא מתברך בגופו שנאמר ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם ואין מברכין את הכלה אלא בדבר שהוא מתברך בגופו שנאמר ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחותנו את היי לאלפי רבבה ואין מברכין את האבל אלא בדבר שהוא מתברך בגופו שנאמר ולא יכלו אנשים למכר לברך אבל לנחמו על המת ואין מברכין את הבא מן הדרך אלא בדבר שהוא מתברך בגופו שנאמר ויברכו את דוד ויאמרו לו הטוב בעיניך כאשר היה טוב בעיני אביך כן היה טוב בעיני אדוני

1246

1247

ורא ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש המלך מהודו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה מלך בשבת המלוכה שושן הבירה בשנת שלשה לכהונתו עשה משתה לשריו ועבדיו חיל פרס ומדי והפרתמים והשרים ופחות המדינות לפניו בהראותו את עשר עשר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו ימים רבים מאה ושמונים יום בהתוועדו אל שרי המלוכה ואל עבדיו ואל חיל פרס ומדי והפרתמים והשרים ופחות המדינות לפניו בהראותו את

אם ... ...

1249

[illegible]

ומש [illegible]

1250

[illegible]

ובתר [illegible]

1251

1252

1253

1254

1255

[illegible]

משנה ג' [illegible]

1256

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ואת הכמים [illegible]

[illegible]

1257

1258

ואיבא ... ואיבא

1259

1260

כה"י חכמה מרו"ן עשו"ת על עניני ואביזרה גפלאות מחוברת

1261

פסקא

ואם עשה מלאכה בשבת בשוגג חייב חטאת ואם בשוגג ולא ידע שהוא שבת אלא שחשב שהוא יום חול וע

1262

[illegible]

והתיטזל [illegible]

[illegible]

1263

1264

משנה ה׳

1265

1266

[illegible]

אמנם [illegible]

[illegible]

ומיהו [illegible]

[illegible]

1267

1268

ואלי

1270

1271

1272

1273

[illegible]

ובענין [illegible]

1275

[illegible]

משנה ו׳

[illegible]

1276

פ׳
1277

כה״ כה״

עמה״ גלעיני ואביטה נפלאות מתורתך כה״י חכמה מדו עשו

בערה התפו פרק השוא

[illegible]

וברה התפו לשלום אמן

[illegible]

[illegible]

[illegible]

והם [illegible]

[illegible]

אך [illegible]

[illegible]

1279

1280

1821

1282

1283

1284

1285

1286

ושמש

אך

1287

משנה ב׳

[illegible]

1288

1289

ומש׳׳

1290

1291

ביחוד ...

אמנם ...

אינמי ...

ויל ...

1292

[illegible]

האמנם [illegible]

ומש [illegible]

1293

1294

1295

1296

[illegible]

מיהו [illegible]

משנה ב׳ וג׳ [illegible]

1297

1298

1298

1300

1301

מעתה

כלל

1308

משנה הנושא את האשה על מנת שאין לו עליה לא פרנסה ולא כסות ולא עונה ואם נתגיירו או שנשתחרר בעל כרחה הרי זו אשתו ואין צריכין גט. ואם נתגיירה או שנשתחררה בעל כרחו הרי זו אשתו ואין צריכין גט. ואם נתגיירו או שנשתחררו בעל כרחן הרי אלו אשתו ואין צריכין גט. ואם נתגיירה או שנשתחררה בעל כרחו הרי זו אשתו ואין צריכין גט. ואם נתגיירו או שנשתחררו בעל כרחה הרי אל

1304

ולא

1205

1306

1307

[illegible]

ויש [illegible]

מעתה [illegible]

1308

1309

עמה״ גל עיני ואביטה נפלאות מתורתיך עשו
בה״י חכמה מדו

פסקא [illegible]

אמנם [illegible]

1310

וכבר [illegible] ולכן אמרו שאין לו אלא מה שנתן לו בשעת מתנה ואפילו נתן לו כל נכסיו ואפילו נתן לו כל נכסיו ואפילו נתן לו כל נכסיו

משנה אחרונה

והכינו

1312

1313

1314

[illegible]

אב [illegible]

[illegible]

ומש [illegible]

[illegible]

1315

פרק האחרון מי ששהה שיך

1316

1317

1318

ואמת ...

...

1320

V321

משנה ב׳

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ורב [illegible]

[illegible]

והריבמפי [illegible]

1323

1324

ומשמע

1325

בה בה

עמ״ה גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך עש״ו
כה״י חכמה מד״ו

משנה ג׳ [illegible]

אובס״ן [illegible]

ומ״ש [illegible]

1326

1327

ומש

1328

ואיכא

ומש

מיהו

1329

1330

1331

1332

ואם אמר לו הרי זה גיטך ואחר כך אמר לו מכרתיך
עבד הרי זה עבדו ואם אמר לו הרי זה גיטך ואחר כך
אמר לו מכרתיך עבד הרי זה גיטך ואם אמר לו הרי
את מגורשת ואחר כך אמר לה מכרתיך עבד הרי זה
גיטה ואם אמר לה הרי את מגורשת ואחר כך אמר
לה מכרתיך עבד הרי זה גיטה ואם אמר לו הרי זה
גיטך ואחר כך אמר לו מכרתיך עבד הרי זה גיטך
ואם אמר לו הרי זה גיטך ואחר כך אמר לו מכרתיך
עבד הרי זה גיטך ואם אמר לו הרי זה גיטך ואחר
כך אמר לו מכרתיך עבד הרי זה גיטך ואם אמר לו
הרי זה גיטך ואחר כך אמר לו מכרתיך עבד הרי זה
גיטך ואם אמר לו הרי זה גיטך ואחר כך אמר לו
מכרתיך עבד הרי זה גיטך ואם אמר לו הרי זה גיטך
ואחר כך אמר לו מכרתיך עבד הרי זה גיטך ואם
אמר לו הרי זה גיטך ואחר כך אמר לו מכרתיך עבד
הרי זה גיטך ואם אמר לו הרי זה גיטך ואחר כך
אמר לו מכרתיך עבד הרי זה גיטך ואם אמר לו הרי
זה

1333

1334

פירוש

ואי

אלא

1335

1336

ויהי בשנת ארבע עשרה שנה לחזקיהו עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות וילכדם ויאמר חזקיהו מלך יהודה אל מלך אשור לכיש שבתי מאחרי שלח אלי כל אשר תשים עלי אשא ויקבע מלך אשור על חזקיהו מלך יהודה שלש מאות ככר כסף ושלשים ככר זהב ויתן חזקיהו את כל הכסף הנמצא בבית יי׳ ובאוצרות בית המלך ויקצץ חזקיהו מלך יהודה את דלתות היכל יי׳ ואת המזוזות אשר צפה חזקיהו מלך יהודה וישלח למלך אשור ויתן לו בעת ההיא חזקיהו מלך יהודה את דלתות היכל יי׳ ואת המזוזות אשר צפה חזקיהו מלך יהודה ויתן לו בעת ההיא חזקיהו מלך יהודה את דלתות היכל יי׳ ואת המזוזות אשר צפה חזקיהו מלך יהודה וישלח למלך אשור ויתן לו

וַיְהִי בשנת ארבע עשרה שנה למלכות חזקיהו עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות וילכדם ויאמר חזקיהו מלך יהודה אל מלך אשור לכיש שבתי מאחרי שלח אלי כל אשר תשים עלי אשא ויקבע מלך אשור על חזקיהו מלך יהודה שלש מאות ככר כסף ושלשים ככר זהב ויתן חזקיהו את כל הכסף הנמצא בבית יי׳ ובאוצרות בית המלך ויקצץ חזקיהו מלך יהודה את דלתות היכל יי׳ ואת המזוזות אשר צפה חזקיהו מלך יהודה וישלח למלך אשור ויתן לו בעת ההיא חזקיהו מלך יהודה את דלתות היכל יי׳ ואת המזוזות אשר צפה חזקיהו מלך יהודה ויתן לו

וַיְהִי בשנת ארבע עשרה שנה למלכות חזקיהו עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצורות וילכדם ויאמר חזקיהו מלך יהודה אל מלך אשור לכיש שבתי מאחרי שלח אלי כל אשר תשים עלי אשא ויקבע מלך אשור על חזקיהו מלך יהודה שלש מאות ככר כסף ושלשים ככר זהב ויתן חזקיהו את כל הכסף הנמצא בבית יי׳ ובאוצרות בית המלך ויקצץ חזקיהו מלך יהודה את דלתות היכל יי׳ ואת המזוזות אשר צפה חזקיהו מלך יהודה וישלח למלך אשור ויתן לו בעת ההיא חזקיהו מלך יהודה את דלתות היכל יי׳ ואת המזוזות אשר צפה חזקיהו מלך יהודה ויתן לו

1337

משנה ה׳

והאי

1338

ואמר לו אם אתה רוצה לדון עמי בדין אלך עמך לבית דין של ארץ ישראל ואם
לאו אין אני הולך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של ארץ ישראל
ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של בבל אלך עמך ואמר לו
אם כן אלך עמך לבית דין של בבל ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך
לבית דין של מדי אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מדי
ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של אלכסנדריא של מצרים
אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של אלכסנדריא של מצרים
ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של רומי אלך עמך ואמר
לו אם כן אלך עמך לבית דין של רומי ואמר לו אם אתה רוצה שאלך
עמך לבית דין של כל אומות העולם אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך
לבית דין של כל אומות העולם ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך
לבית דין של מעלה אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של
מעלה ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של מטה אלך עמך
ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מטה ואמר לו אם אתה רוצה
שאלך עמך לבית דין של מים אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית
דין של מים ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של חיות
אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של חיות ואמר לו אם
אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של רוחות אלך עמך ואמר לו אם כן
אלך עמך לבית דין של רוחות ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך
לבית דין של אש אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של אש
ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של מלאכי השרת אלך
עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מלאכי השרת ואמר לו
אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של שרפים ואופנים אלך עמך
ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של שרפים ואופנים ואמר לו אם
אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של כסא הכבוד אלך עמך ואמר לו
אם כן אלך עמך לבית דין של כסא הכבוד ואמר לו אם אתה רוצה
שאלך עמך לבית דין של מקום אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך
לבית דין של מקום ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של
מי אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מי ואמר לו אם
אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של עצמך אלך עמך ואמר לו אם כן
אלך עמך לבית דין של עצמך ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך
לבית דין של אבן אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של
אבן ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של עץ אלך עמך
ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של עץ ואמר לו אם אתה רוצה
שאלך עמך לבית דין של עפר אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך
לבית דין של עפר ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של
מלכי אומות העולם אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של
מלכי אומות העולם ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של
מלכי ישראל אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מלכי
ישראל ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של מלכי בית
דוד אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מלכי בית דוד
ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של מלכי בית חשמונאי
אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מלכי בית חשמונאי
ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של מלכי בית הורדוס
אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מלכי בית הורדוס
ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של מלכי בית אגריפס
אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מלכי בית אגריפס
ואמר לו אם אתה רוצה שאלך עמך לבית דין של מלכי בית אגריפס
אלך עמך ואמר לו אם כן אלך עמך לבית דין של מלכי בית אגריפס

פרשה

ויהי ראשית ממלכתו של יהושפט ויעש יהושפט מישרים בעיני ה' כל ימיו
אשר עשה אביו אסא לא סר ממנו עשה הישר בעיני ה' רק הבמות לא
הסיר עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות ויהושפט שלם עם מלך ישראל
ויהושפט בנה בירה בישראל ויהושפט הרבה לבנות ארמנות וערים בגבעה
ובמדבר ובכל ערי יהודה ויהושפט הרבה עושר וכבוד הרבה מאד ויתחתן
אל אחאב ויהושפט ירד אל אחאב שמרונה ויזבח לו אחאב צאן ובקר לרב
ולעם אשר עמו ויסיתהו לעלות את רמות גלעד ויאמר אחאב מלך ישראל
אל יהושפט מלך יהודה התלך עמי לרמות גלעד ויאמר יהושפט כמוני כמוך
כעמי עמך במלחמות ויאמר יהושפט אל מלך ישראל דרוש נא כיום את דבר
ה' ויקבץ מלך ישראל את הנביאים ארבע מאות איש ויאמר אלהם הנלך
אל רמות גלעד למלחמה ואחדל ויאמרו עלה והתן ביד המלך ויאמר יהושפט
האין פה עוד נביא לה' ונדרשה בו ויאמר מלך ישראל אל יהושפט עוד איש
אחד לדרוש את ה' מיכיהו בן ימלה ואנכי שנאתיו כי לא יתנבא עלי טוב כי
אם רע הוא מיכיהו ויאמר יהושפט אל יאמר המלך כן ויקרא מלך ישראל
אל סריס אחד ויאמר מהר מיכיהו בן ימלה ומלך ישראל ויהושפט לבושים
בגדיהם ויושבים איש על כסאו פתח השומרון וכל הנביאים מתנבאים לפניהם
ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה' באלה תנגח את
ארם עד כלותם ויכל הנביאים נבאים כן לאמר עלה רמות גלעד והצלח
והנתן ה' ביד המלך והמלאך אשר הלך לקרא למיכיהו דבר אליו לאמר הנה
דברי הנביאים פה אחד טוב אל נא דברך כדבר אחד מהם ודברת טוב ויאמר
מיכיהו חי ה' כי את אשר יאמר אלהי אתו אדבר ויבא אל המלך ויאמר אליו
המלך מיכיהו הנלך אל רמות גלעד למלחמה או אחדל ויאמר עלה והצלח
והנתן ביד המלך ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים אני משביעך אם לא
תדבר אלי אמת בשם ה' ויאמר ראיתי את כל ישראל נפוצים על ההרים
כצאן אשר אין להם רועה ויאמר ה' לא אדנים לאלה שובו איש לביתו בשלום
ויאמר מלך ישראל אל יהושפט הלא אמרתי אליך לא יתנבא עלי טוב כי אם
רע ויאמר לכן שמעו דבר ה' ראיתי את ה' יושב על כסאו וכל צבא השמים
עומדים עליו מימינו ומשמאלו ויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל וייפל
ברמות גלעד ויאמר זה אומר כה וזה אומר כה ויצא הרוח ויעמד לפני ה'
ויאמר אני אפתנו ויאמר אליו בם ויאמר צא ועשית כן ועתה הנה נתן ה'
רוח שקר בפי כל נביאיך אלה וה' דבר עליך רעה ויגש צדקיהו בן כנענה
ויכה את מיכיהו על הלחי ויאמר איזה עבר רוח ה' מאתי לדבר אותך ויאמר
מיכיהו הנה אתה ראה ביום ההוא אשר תבוא חדר בחדר להחבא ויאמר מלך
ישראל קחו את מיכיהו והשיבהו אל אמון שר העיר ואל יואש בן המלך
ואמרת כה אמר המלך שימו זה בבית הכלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ
עד שובי בשלום ויאמר מיכיהו אם שוב תשוב בשלום לא דבר ה' בי ויאמר
שמעו עמים כלם ויעל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה רמות גלעד ויתחפש
מלך ישראל ויבאו במלחמה ומלך ארם צוה את שרי הרכב אשר לו לאמר לא
תלחמו את קטן ואת גדול כי אם את מלך ישראל לבדו ויהי כראות שרי הרכב
את יהושפט ויאמרו אך מלך ישראל הוא ויסבו עליו למלחמה ויזעק יהושפט
וה' עזרו ויסיתם אלהים ממנו ויהי כראות שרי הרכב כי לא מלך ישראל הוא
וישובו מאחריו ויאיש איש בקשתו בתם ויכה את מלך ישראל בין הדבקים
ובין השריון ויאמר אל רכבו הפך ידיך והוציאני מן המחנה כי הוחליתי ותעל
המלחמה ביום ההוא והמלך ישראל היה מעמיד במרכבתו נגד ארם ויעמד
השמש ויאמר מלך ישראל אל יהושפט הלא אמרתי אליך לא יתנבא עלי טוב
כי אם רע הוא מיכיהו ויאמר יהושפט אל מלך ישראל דרוש נא כיום את דבר
ה' ויקבץ מלך ישראל את הנביאים ארבע מאות איש ויאמר אלהם הנלך
אל רמות גלעד למלחמה ואחדל ויאמרו עלה והתן ביד המלך ויאמר יהושפט
האין פה עוד נביא לה' ונדרשה בו ויאמר מלך ישראל אל יהושפט עוד איש
אחד לדרוש את ה' מיכיהו בן ימלה ואנכי שנאתיו כי לא יתנבא עלי טוב כי
אם רע הוא מיכיהו ויאמר יהושפט אל יאמר המלך כן ויקרא מלך ישראל
אל סריס אחד ויאמר מהר מיכיהו בן ימלה ומלך ישראל ויהושפט לבושים
בגדיהם ויושבים איש על כסאו פתח השומרון וכל הנביאים מתנבאים לפניהם
ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה' באלה תנגח את
ארם עד כלותם ויכל הנביאים נבאים כן לאמר עלה רמות גלעד והצלח
והנתן ה' ביד המלך והמלאך אשר הלך לקרא למיכיהו דבר אליו לאמר הנה
דברי הנביאים פה אחד טוב אל נא דברך כדבר אחד מהם ודברת טוב ויאמר
מיכיהו חי ה' כי את אשר יאמר אלהי אתו אדבר ויבא אל המלך ויאמר אליו
המלך מיכיהו הנלך אל רמות גלעד למלחמה או אחדל ויאמר עלה והצלח
והנתן ביד המלך ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים אני משביעך אם לא
תדבר אלי אמת בשם ה' ויאמר ראיתי את כל ישראל נפוצים על ההרים
כצאן אשר אין להם רועה ויאמר ה' לא אדנים לאלה שובו איש לביתו בשלום

1339

1340

1341

1342

1343

אמן

1344

1345

1346

וראה ה' את עניי עמך ישראל אשר יבואו אליך ממצרים ויתפללו אליך במקום הזה שמע אתה מכון שבתך השמים ועשית כמשפט כל אשר יקרא אליך הנכרי למען ידעון כל עמי הארץ את שמך ליראה אותך כעמך ישראל ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה אשר בניתי לשמך. כי ישמע איש לרעהו משא ונשבעה לו לאלה לבוא שבועתו לפני מזבחך בבית הזה ואתה תשמע השמים ועשית ושפטת את עבדיך להרשיע רשע לתת דרכו בראשו ולהצדיק צדיק לתת לו כצדקתו. בהנגף עמך ישראל לפני אויב כי יחטאו לך ושבו אליך והודו את שמך והתפללו והתחננו אליך בבית הזה אתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עמך ישראל והשבתם אל האדמה אשר נתת לאבותם. בעצור השמים ולא יהיה מטר כי יחטאו לך והתפללו אל המקום הזה והודו את שמך ומחטאתם ישובון כי תענם. השמים ותסלח לחטאת עבדיך ועמך ישראל כי תורם את הדרך הטובה אשר ילכו בה ונתת מטר על ארצך אשר נתתה לעמך נחלה. רעב כי יהיה בארץ כי תהיה דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה כי יצר לו אויבו בארץ שעריו כל נגף כל מחלה כל תפלה כל תחנה אשר יהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה. השמים ותסלח ועשית ותתן לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו כי אתה לבדך ידעת את לבב כל בני האדם למען יראוך כל הימים אשר הם חיים על פני האדמה אשר נתת לאבותינו. גם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך כי ישמעון את שמך הגדול ואת ידך החזקה ואת זרועך הנטויה ובא והתפלל אל הבית הזה. השמים ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי למען ידעון כל עמי הארץ את שמך ליראה אותך כעמך ישראל ולדעת כי שמך נקרא על הבית הזה אשר בניתי לשמך. כי ישמע איש לרעהו משא ונשבעה לו לאלה לבוא שבועתו לפני מזבחך בבית הזה ואתה תשמע השמים ועשית ושפטת את עבדיך להרשיע רשע לתת דרכו בראשו ולהצדיק צדיק לתת לו כצדקתו. בהנגף עמך ישראל לפני אויב כי יחטאו לך ושבו אליך והודו את שמך והתפללו והתחננו אליך בבית הזה אתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עמך ישראל והשבתם אל האדמה אשר נתת לאבותם. בעצור השמים ולא יהיה מטר כי יחטאו לך והתפללו אל המקום הזה והודו את שמך ומחטאתם ישובון כי תענם. השמים ותסלח לחטאת עבדיך ועמך ישראל כי תורם את הדרך הטובה אשר ילכו בה ונתת מטר על ארצך אשר נתתה לעמך נחלה. רעב כי יהיה בארץ כי תהיה דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה כי יצר לו אויבו בארץ שעריו כל נגף כל מחלה כל תפלה כל תחנה אשר יהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה. השמים

1347

[illegible]

אמנם [illegible]

1348

[illegible]

ומש [illegible]

ואיכא [illegible]

ונעוץ סופה בתחילתה [illegible]

1349

1350

ברוך יי לעולם אמן ואמן

KÖNYVTÁRA

1351

1352

1353

1354

1355

1356

1357

1358

1359

1360

1361

1762

183

1364

1365

1366

B367

1368

1569

1570

1371

1372

1373

1374

1375

1376

1340

Papír cenú 100 Forgalmazza: Civis Papír Irószer Kft. 4033 Debrecen, Veres Péter u. 31

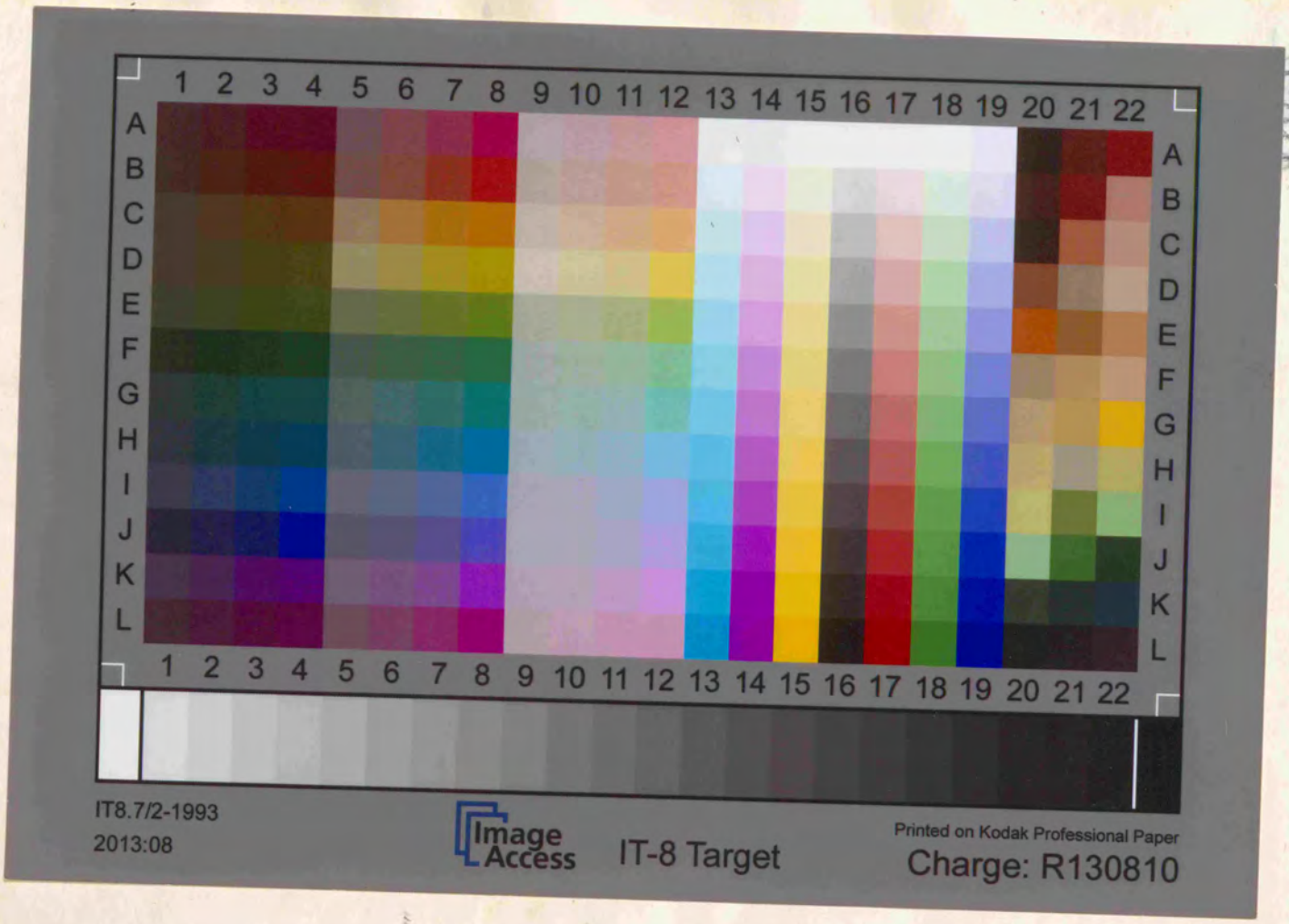
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22
A B C D E F G H I J K L
IT8.7/2-1993
2013:08
Image Access
IT-8 Target
Printed on Kodak Professional Paper
Charge: R130810

A
64.

אברהם חי סינינאליק

חידוצי הש"ס

מס' שבת

כ"י המחבר

י"ד מרחשון התפ"ו